

ZALA

Kiadóhivatal:
Városháza-utca 5. szám Fischei Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyiltérre **petitsora 10 kr.**

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Előfizetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozókat Fischei Fülöp könyvkereskedésbe is érendők.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Bathányi- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szemléi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezebből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Új vasut vonal, tervben.

Lapunk legutóbbi számából vettük olvasóinkat a hírt, hogy a keres. miniszterium Lindheim Ernőnek, mint a „Lindheim és társas” cég képviselőjének 1 évre megadta az előmunkálati engedélyt az építés alatt levő barcs-szobbi vasutat továbbvitelére Nagy-Atadót Iharos-Berény, Nagy-Kanizsa, Bánok-Sz.-György, Csesztreg (szalamegyei) továbbá Nagy-Dolnic (vasmegyei) községek érintésével Szent-Gothárdig, esetleg Bánok-Sz.-Györgytől Zala-Lövő érintésével Csákányig vezető új helyiérdekű vasútra.

Mult számunkban, melyben e rák nézve mindenesetre nagyfontosságú közlekedési hírt hoztuk, — már nem volt terünk arra, hogy fölötté a mi álláspontunk és érdekeink szempontjából kisé meditálhatunk volna. Megtesszük most.

Azoknak, kik a mi vasuti hálózatumkat ismerik s akik ennél fogva teljesen tisztában vannak a mi közlekedési állapotunk előnyeivel és hátrányaival, a kik ismerik, sőt nagy részben érzik is a még mindig fenforgó hiányokat, — kétségtelenül a legnagyobb örömmel vették a tervezett új vasutvonal hírt.

Valóban: ez rák roppant nagy fontosságú dolog s így kötelességet teljesítünk, midőn e mozzanattal szemben lehető legmelegebb s lehető legszélesebb körű érdeklődést ügyekezünk kelteni; meleg érdeklődést még azokban is, kik talán első pillanatban csak egykedvűen vették annak

hírét s nem gondoltak ama nagy — ez idő szerint egész nagyságában nem is mérlegelhető — hasonlra, mely e tervezett új vasuti vonallal nem csupán magára Nagy-Kanizsa városára, hanem szintén közvetlenül vármegyénk egy nagy részére, sőt közvetve az egész vármegyére hármlik.

Kétségtelen dolog az, hogy a vasuti vonalnak békés állapotban a kereskedés, az adás-vevés gyorsítása, könnyítése szempontjából van meg a legnagyobb fontosságuk. A többi kedvező eredmény azután mind az élénk kereskedésnek eredménye. Ennek bizonyítgatása céljából nem kell messze mennünk. Előttünk van városunknak multja, előttünk van jelene s e kettőnek alapján beláthatunk jövőjébe is, mely — ha valami nem várt csapás közbe nem jő — csak a haladás, a folytonos élénkítés szakadatlan láncolata lehet.

Tudjuk, hogy mióta a vasuti vonalak lassankint minden irányban utat nyitottak ide a kereskedelemnek, a közlekedésnek, Kanizsa rohamosan, ~~és~~ gyorsasággal épült, nagyobbodott, népesedett, szépült, haladt. Ma már mindenki azt mondja rá, hogy csinos város, és mindenki elismeri kulturális haladottságát. Olyan mesés gyorsasággal tette meg e város egy félszázad munkáját, hogy akik közvetlenül átélték, azoknak futó álomként tűnik föl az.

És tagadhatatlan, hogy mindezt a sokirányú vasuti közlekedés folytán megélénkült kereskedelem hozta magával. Minden

előny s a rohamos emelkedés abból származott, hogy Kanizsa vasuti gócponttá lett.

De ki hinné, hogy a sok irányú vasuti összeköttetés dacára is volt a még mindig van hiány. Somogy megyével és vármegyénk nyugati és északnyugati részével nincs meg a közvetlen vasuti összeköttetésünk. Ez rák is, meg az érintett vidékekre is nagy hátránnyal jár. Nyáron s általában mikor a kocsikat jók, szárazak, kényelmesen járhatók, — nem igen szembe-tűnő a közvetlen vasuti összeköttetés hiánya; de télviz idején, mihelyt esőzés vagy havazás folytán az utak megromlanak, mindenki érzi azt a mi városunkban.

S ime: a tervbe vett új vasuti vonal ezt a hiányt lesz hivatva teljesen megszüntetni s előre láthatólag meg is fogja szüntetni s igen nagy mértékben fogja élnkíteni kereskedelmünket. Hisz ha az csakugyan kiépül, akkor hatfelé fog ágazni tőlünk a vasut. Városunk észak, dél, kelet, nyugat, délnyugat és északkelet felé nyitva lesz a gyors forgalomnak, a haladást legnagyobb mértékben biztosító kereskedelemnek. Városunk — különösen, ha jogos aspirációi másfelől is teljesedésbe mennek — oly álomszerű gyorsasággal fog a haladottság magas színvonalára jutni, hogy pár évtized alatt nyugodt önérettel sorakozhatunk a nagy-városok gárdájába.

De nem csupán városunkra nézve jár ily nagyfontosságú előnyrel a tervezett vonal, hanem mindama vidékekre, mik általa városunkkal gyors összeköttetésbe

Tárca.

Hazaszeretet.

— A „Zala” eredeti tárcaja. —

Megdöbbenő ama tapasztalat, melylyel az értelmiséghez tartozó egyének a hazaszeretetet illetőleg a közép általános érzésével szemben, találkozhatnak.

A nép között élén, vele gyakran érintkezvén, jól ismerem őt — hazafias (?) oldaláról is. Csak egy példát hozok fel. Legutóbb egyik értelmesebb parasztemberrel összejöttem s szóbeszéd közben előtörtént köztünk az *élet sora* is. Panaszkodott az atyafi, hogy a sok teher (adó) miatt maholnap a betevő falatot sem lehet megszerezni. „Hja, barátom, — feleltem neki én — erről senki sem tehet: sok a teher az államnak is!” — „Ej dehogy is nem tehetne!” — mondja ő. — „Hát minek is az a sok katona?” — Minek? — válaszolám neki sietve, nehogy még többet is mondjon. — Hát ki védelmezi meg a Hazát, ha nincsen elég katonai erőnk? Hisz a sok vad muszka csak az alkalmat leli, hogy belénk köthessen: ha győzne, elfoglalná szép hazánkat! „Jobb is lenne, ha a muszka lenne az ur, nem a magyar!” rosszabb sorsunk akkor se lenne.” — Hát a „haza”? Akkor nem lennének ám magyarok, hanem muszkkák! — „Semmi baj se lenne az: mindig, akármi félék lennénk, csak sorsunk lenne jobb.”

Megállt bennem a vér. Hát ez az a híres,

honszerető magyar ember?! Azt hinné az avatlatlan, hogy ezt a népet is bizonyosan a muszka rubel piszkálja. Pedig nem! Hogy így gondolkozik, így érez, annak oka egyesgyedül az, hogy előtte a „haza” ismeretlen, idegen fogalom!

Kétségbe kell esnie a jó magyarnak ilyen hallatára. Hogyan fogunk mi ilyen néppel a létérdek nagy háborújával szemközt nézni? Hiszen aki szereti hazáját, kinek keblében a honszeretlem magasztos, szent érzetének tüze lángol, aki hazáját lelkesedni tud: az nem gondol anyagi szegénységére akkor, mikor arról van szó, hogy — szeretni kell a hazát!

Aztán még korántsem jutott ám Magyarországra az anyagi elszegényedés lejtőjére, hogy népének éhzenie kelljen! Aki azt állítja: nagyit. Még a jelenlegi anyagi helyzet általános képe nagyon is akként mutatja magát, hogy a szegénység nálunk épenséggel nem szolgálhat indokul a hazafiatlanság fellépésére!

Ha tehát a népből bírányzik a hazaszeretet — pedig (legalább itt Göcsejben) hiányzik! — annak oka más egyéb körülményben keresendő, nem az elszegényedésben.

Vizsgálódjunk csak!

Miben áll a magyar parasztnak életmódja? — Elvégezi naponként a munkáját, eszik, iszik, néha lakodalmaskodik, aluszik; elmegy vasárnap a templomba, misét hallgat, onnan hazamegy; délután elnéz a korcsmába, stb. stb. Hogy valamikor olvasna is, a gyermekkeit nevelne, oktatná, — valami nemesebb dologgal is foglalkoznék a köznapiasságokon felül; olyan

nincsen! De hát miért van ez így és nem másként?

— Azért, mert a nép vezetői a lelkeszek, tanítók, jegyzők, stb. a magasabb, nemesebb, magasztosabb értelemben vett hivatásuknak csak gyöngén felelnek meg!

Nincsen fogalma a köznépek a hazaszeretetről, mert gyermekkorában nem önt bele a tanító annyit, hogy az benne gyökeret verjen, felnőtt korában kötelességérzetének egyik legszebb, virágzó fajtát képezze. De talán ennek megint nem is oka az a tanító; mert iskoláink zömének előirt feladata jelenben csak a legcsékeltebb mértékig szabja meg a hazafiaság fejlesztése, ápolásának munkáját a tanító részére. Elfoglalja őt (a tanítót) a tudományokban elérendő eredmény dolga, meg — más egyéb.

A lelkeszek is sokat tehetnek a hazafiaság ápolása érdekében, ha olykor-olykor templomi tanításuk (predikáció) keretében felolálnak a hazaszeretet hirdetését, a nagy hazafiak, a történelem dicső alakjainak életét, a hazafini lelkesedés esetelését stb. Lám, egynémelyik felekezeti derekabb papja ünnepi szónoklatában nem egyszerűen oltálja jelesebb írónk, költőink — szép szavait!

Példájával és a nép közötti megfordulás alkalmával holmi alkalomszerű tárggyal kapcsolatban a hazaszeretetről való elmélkedés által a jegyző is nagyban hozzájárulhat a hazafiaság terjesztéséhez.

Hazasá-ét magasztos hivatásunk fontosságát a faktorokat: lebejzen szemük előtt folyton az

Lapunk mai számához negyed iv melléklet van csatolva.

jutnak s így áruiknak nyitva lesz a nagyobb kelendőseget biztosító forgalom.

Eppen azért meleg érdeklődéssel kell az ez irányban történő mozzanatokat kísérnünk, s meg kell tenni alkalom adtán mindent anyagilag és erkölcsileg egyaránt, hogy eme, — vármegyénk és városunk jövőjére oly nagy horderejű vállalatot okvetlenül siker koronázza.

Politikai szemle.

Kossuth állampolgári jogának fenmaradása tárgyában Tisza utalt a törvény helyesebb értelmezésére. Kifejtette, hogy Kossuth a magyar államhoz való tartozás szándékát már rég kijelentette akkor, mikor számos városi törvényhatóság díszpolgárságát elvállalta. Ezzel eleget tett a nélkül is a törvény 31. szakaszának s e szerint Kossuth Lajos továbbra is magyar állampolgárnak tekintendő.

Ezt a magyarazatot a ház többsége zajos helyesléssel fogadta s mivel a törvény legilletékesebb magyarzója épen maga a törvényhozá, jogilag is befejezett lénynek kell tekinteni, hogy Kossuth Lajos továbbra is magyar állampolgár marad.

A vallás- és tanulmányi álapokra felügyelő újonnan kinevezett bizottság Szilágyi József koronáőr elnökölte alatt a vallás- és közoktatásiügyi miniszterium épületében alakulási ülést tartott, melyen megjelentek: gr. Andrássy Aladár, gr. Károlyi Tibor, dr. Lechner Ágost, Lukács Antal, Schlauch Lőrinc nagyváradi latin szert. püspök, Vértessy Sándor és gróf Zichy Nándor; továbbá a vallás és közoktatásiügyi miniszterium részéről: Bocz Ferenc közalapítványi kir. ügyigazgató, Karty Titusz min. tanácsos és Wein Pál szanvevősegi igazgató; végre b. Rudnyánszky József előadó.

Az elnök megnyitván az ülést, s a bizottságot megalakultnak jelentvén ki, visszapillantást vetett a bizottság tíz évi működésére, melyet mint igen sok tekintetben eredményest tüntetett fel és szerencsét kívánt az új tagok működéséhez. Ezek után felolvasták a miniszter átiratát, majd indítványt tett az elnök az iránt, hogy a tárgyalandó ügyek — mint ekkor is szokásban volt — előbb egy kisebb bizottság által készíttessenek elő s erre hét tagot hozott javaslatba, névszerint: Haynald Lajos kalocsai érseket, Schlauch Lőrinc nagyváradi püspököt, továbbá Bossányi Lászlót, Lukács Antalt, Szilváky Imrét, Vértessy Sándort és gróf Zichy Nándort, azonfelül a miniszterium fentebb nevezett kiküldöttait, kik egyhangulag megválasztottaknak jelentettek ki. Ugyancsak az elnök jelentette, hogy a miniszterium bizottsági tárgyalás végett átküldötte a közalapítványi ügyigazgatónak

imádott, drága hazá szent képe és annak érdeke, s cselekedjenek egyéniségök összes erejével ne mesélkők törekvése szerint — és majd meglátják, hogy a „Haza fényre derül”, és ők az öntudat boldogító jutalmával édesen élvezendik az ebből reájuk háruló nyugodtságot!

Hathatós fejlesztő s ápoló eszközök a nép hazafiságának meg a különféle — de különösen a képviselő — választások szépen lefolyt eseménye. Ebben már egyéb faktornak is kijut a szerep eme hazafis működésben!

Tegyük meg ezek is ebbeli kötelességeiket! Hogyha teljesítjük kötelességeinket mi, az értelmiség, mindnyájan; akkor meg lehetünk győződve az iránt, hogy csakhamar dicsekedve, büszkén a mellére verve mondja el magyar paraszt legutolsója is ezt:

„Csak hadd gyűjjön a rutkis muszka, ha mer: majd-oda végünk neki a nyaka közt úgy, hogy ezé nélkül jut vissza hóboglyába! A mi édes, szép hazánknak, nem gazdálkodik senki fia sem, rajtkunk kívül!”

Kézakarva hagytam hátra a sajtót illető mondandóimat. Nagyon természetes, hogy az a sajtó, mely a haza érdekében mindig és mindenben megette a magáét, — a népek a hazafiságban való buzditását is kötelességének tartja s azt cselekszi is: amint teszi a jelen sorok közzé tételével és azoknak az illető köröknek figyelmébe való legmelegebb ajánlásával ezutal is.

„A Haza minden előtt!”

Göntér, G. Endre.

több rendbeli jelentéseit, továbbá zárszámadásokat, költségvetéseket és javaslatot kér a kegyurterhek miként leendő elszámolása iránt; — tudatta, hogy 6 felsége elhatározásánál fogva a kalocsai apátsági és kaposfői prépostsági uradalom jövedelmei további intézkedéseig a valóság alap helyett a tanulmányi alapnak lesznek kiszolgáltatandók, s hogy az ország primása a tanulmányi alapnak több mint 90 ezer forintra rugó követelését, mely iránt per volt folyamatban, befizette. Ezzel az ülés véget ért.

Irodalom és Művészet.

— **A Légrády** testvérek kiadásában Budapest legújabbban megjelent: **Hölgyek naptára**, ára 1 frt 80 kr.

— **Uj zenemű.** Táborcsy Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapest, vaci utca 30. szám, megjelent: „Legújabb budapesti dalok és népdalok” melyek a népszínházban a legkedveltebb népszínházokban énekeltek. Énekhangra zongorakísérettel alkalmazta Abrahányi Kornél. Számonekít ára 50 kr. 6-ik szám: Szállodogál a fecske. 7-ik szám: Sajt az atok. 8-ik szám: Aludj babám aludjál. 9-ik szám: Sir a kis lány. 10-ik szám: Hét csillagból van a göncöl szekere. E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongoraszóben is be foglaltatnak.

— **A Pesti Hírlap**, mely ma kétszázvonalatlanul legnagyobb elterjedésnek örvend a magyar nyelven megjelenő lapok közt (hogy legnagyobb mennyiségben meg szel a postán, arról hivatalos számadatokból lehet meggyőződni a kereskedelmi miniszteriumban), eddig is a saját tudósítóitól nyert eredeti értesülések egész tömeggel szokott ugyan megjelenni napról-napra, mégis most — a politikai és társadalmi élet új felpörkölésével — jónak látta tudósítóinak számát szaporítani. Alig van ma már jelentékenyebb város Magyarországon, hol saját külön tudósítója nem volna a Pesti Hírlapnak; oly európai főváros pedig egyáltalán nincs, honnét eredeti tájirati tudósításokat nem kapna. Rövid napok múlva pedig telefontársaságok által értesülést Bécs és Budapest között, a Pesti Hírlap a legelső bécsi lapok legutolsó, azaz legkezebbi híreit s három perc alatt előszóval fogja megkapni, s így hír- és tájirati rovata a leggyorsabb eredeti értesülések legzadagabb tárházát fogja képezni. Gyors és jó értesülés! minden versenven kívül lesz ez valóban! Mindenki meggyőződést szerezhet róla, ha a Pesti Hírlap kiadóhivatalától (Budapest, Nádor utca 7. sz.) mutatványszámot kér, melyet egy hétig ingyen és bérmentve küldenek. Ugyanott lehet előfizetni is, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. beküldése mellett, s a mit jó levelekkel magunk részéről is ajánhatunk mindenkinek.

— **Dunántúli protestáns lap** címén új hetilap indult meg Papán Révész Kálmán szerkesztésében. A lapot kiadja a pápai főiskola tanári kara. Az iskoláügyre vonatkozólag a kiadott programunk ékként nyilatkozik: „Az egyháznak, különösen a protestáns egyháznak édes gyermeke, léteit kincse az iskola. Nagyon természetes tehát, hogy az iskolaügy is a legelső és a legelsőbb foglalkozásunk tárgya lesz; s bár itt sem ígérhetjük, hogy nagyobb terjedelmű önálló pedagógiai szakdolgozatok közölhetünk, de az e terepen felmerülő kérdéseket és irányzatokat ismertetni, alsóbb és felsőbb iskoláink mindennemű érdekeit előmozdítani s különösen napirenden levő fontos kérdéseit megbeszélni, a körökben felmerült nevezetesebb eseményeket és meríteti, szintén mulaszthatalan kötelességünknek tartjuk.”

— **A Balaton és vidéke** című irodalmi vállalat első füzetét megjelent a Révay testvérek bizományában, Budapest. Ára 40 krajcár. Dr. Sziklay János e munkája a Balaton vidék teljes ismertetését fogja tartalmazni, és 20 füzetre van tervezve. Az egész műre 7 forinttal elő lehet fizetni.

— **A sertés, annak tenyésztése és hizlalása** című szakkönyv jelent meg Kassán. Írták Kovácsy Béla, és Monostori Károly. A munka a „Gyakorlati mezőgazda” című vállalat első füzetét képezi. Ára 50 kr. Előfizetési ár egész évre (10 füzet) 5 frt. — Ugyanott megjelent „a magyar gazdasági szakirodalom jelesebb termékeinek jegyzéke” 1860-1890.

— **A Budapest** című képes naptár is megjelent Wodianer kiadásában. Szerkesztette: Graac György. Ára: 60 kr.

— **Barbi Alice k. a.** december hó 2-ára hirdetett hangversenye előbb 3-ára, legújabb értesülésünk szerint pedig 5-ére, csütörtökre halasztották. A hangverseny, mint most számunkban is már említettük, a Kaszinó dísztermében tartatik meg, Seress Imre, Ollop Ernő és Rosenberg Ádám urak közreműködése mellett. Műsor: 1. Al dolce guidami. Donizetti éneki Barbi Alice k. a. 2. Román Beethoven, hegedűn előadja Seress Imre ur. 3. O del mio dolce, Gluck Tu fai la superbeta, Jesch L. Zingarella, Pasiello éneki Barbi Alice k. a. 4. Seconde Danse hongroise Rosenberg zongorán előadja Rosenberg Ádám ur. 5. Seit ich ihn gesehen Er der Herrlichste. Ich kann's nicht fassen. Widmung Schumann. éneki Barbi Alice k. a. 6. Legende Wieniawsky hegedűn előadja Seress Imre ur. 7. Oft sagt die Mutter Haydn. Vergebliches Ständchen. Brahms. Aine-moi Chopin éneki Barbi Alice k. a. 8. Énekkísérett Ollop Ernő, a hegedűkísérett Rosenberg Ádám urak voltak szívesek elvállalni. A hangverseny kezdete 8 órákor. Helyárak: I. sor 2 frt., II. és III. sor 1 frt 50 kr. a többi sor 1 frt, karzati ülőhely 1 frt 20 kr., belépő díj 50 kr. Jegyek előre válthatók Belus Lajos gyógyszerárában és este a pénztárnál.

Tanügy.

Nyílt kérelem*)

A „Zala vármegyei ált. tanító testület” járásköröknek igen tisztelt Választmányaihoz, illetve Elnökeihez.

„Eltökélt szándékom az vala, hogy az alábbi ügyben egy konkrét indítványt terjesztsek elő a z.egerszegi t. járáskör nov. hó 21-én tartott közgyűlésen; minthogy azonban ott meg nem jelenhettem, a dolgot pedig oly sürgősen tartom, hogy annak a tavaszi gyűlésre való halasztását egyenest károsnak vélem; megragadom az egyetlen alkalmat: a nyilvánosság útján való cselekvés módját...”

Velem együtt bizonyára minden tanító-társam és a tanügynek minden igaz barátja örömmel fogadta a nm. vall. és közokt. miniszter urnak a 300 frtos minimum, illetve a népoktatási törvény ide vágó rendelkezésének pontos végrehajtására vonatkozó magas rendeletét S amint a „Zalamegye” c. lap f. é. 46. számában olvasható, a megyei kir. tanfelügyelő immár fel is terjesztette a törvényes 300 frt minimumot el nem érő tanítóit, illetve kántortanító állomásokról szóló kimutatókat.”

Miután a törvény csakis tanítóit ismer s előtte kántortanító nem létezik, a „kántortanító” elnevezés csupán csak a kötelelességre nézve és csakis mint cím állhat meg; de mint hivatal, a tanítói hivattal nem azonosítható, — mert hisz a kántortanítóság tulajdonképpen — két hivatal. Azaz: mikor arról van szó, hogy a tanítónak megvan-e a 300 frt fizetése, akkor ez tisztán csak a tanítóra vonatkozhatik, melyhez a kántornak — semmi köze! Ebből pedig mi következnek? — Az, hogy ahol a tanítónak csak a kántori illetményekkel együtt megy fel a fizetése 300 frtra: ott a tanítói fizetés nem éri el a törvényes minimumot, — valamint ottan sem, ahol a kántori javadalom levonásával nincsen meg a 300 frt., habár azszal együtt többre rugna is tel! A tent említett ministeri rendelkezésnek tehát ki kellett volna terjeszkednie az ilyen tanítói állomásokra is — mint olyanokra, melyek szintén nincsenek a törvénynek megfelelő állapotban. Ezt maga a pusztá igazság és méltányosság is így diktálja!... Mert ilyen állomás igen sok van ám....

Mindezekkel azonban korántsem azt akarom mondani, mintha a kir. tanfelügyelő incorrect járt volna el az összeírást illetőleg, nem! — mert hiszen öneki e rendelkezésére állott adatok (a díjlevelek) alapján kellett azt eszközölnie.

Felszólalásom máshová céloz.

Miután az alkalom most — tekintettel a fent érintett m. min. randalet alapján következtethető jóindulatu ügyekre — legkedvezőbb arra, hogy a törvényes korlátokon belül lehetséges javításokat számos szegény kartársunkra nézve jóakaró mozgalmunkkal sikerre vezethessük; s miután a nm. cultusminiszter új nyilatkozatai szerint anyagi helyzetünkön gyökeres reformokkal alaposan segítve mostanában nem leendő, tehát mintegy morális kötelességünk is

*) Megyeli lapjaink kérésre e közlemény szíves átvételére.

az, hogy a már meglévő törvény végrehajtása iránt tegyük meg a megtehető: bizalomteljes kartári azerettel kérem az igen tisztelt járásköri Választmányokat, illetőleg Elnök urat; miszerint szíveskedjenek az eszme magukéval tételével megyei tantestületünk t. köz ponti Választmányát felkérni, hogy: *nyújtson be mentül előbb egy kérvényt a nm. vall. és közokt. miniszteriumhoz oly intézkedés iránt; hogy a törvényes 300 frt minimális fizetés ott is pótolásdék, ahol a tanítónak csak a kántori illetményekkel együtt van meg — és illetőleg azok levonásával nincsen meg — a 300 frt javadalma.*

Ami az illeti: a kántori illetmények elválasztása, illetve leszámítása a kántortanítói fizetésből, éppenséggel semmi nehézséggel sem járna, mivelhogy azt mindenik díjlelvélből meg lehetne állapítani, hogy mely fizetésnekem vonatkoznak a tanítói s melyek a kántori dolgokra. Pl. a stóla, lélekpenz, párber, kollektabor, harangozókéve, stb. és mindama fizetések, melyeket az iskolailag ugyan nem, de fárabellig oda tartozó költségek teljesítenek: világos, hogy mind — nem tanítói illetmények!...

A kartársak s általában az iskolaügy iránti szeretetüket sértémen meg, ha szükségét akarnám Önök előtt fejtegetni annak, hogy mily nagyon is reá fér állapotainkra ez a szerény javaslat, mert hiszen mindnyájan igen jól ismerjük — mert érezzük — a bajokat; azért minden felesleges buzdítás mellőzésével csak ismételtelen ajánlom fenti kérésomat szives és nagybecsű figyelmükbe; s ezzel a legforróbb kartári üdvözléssel maradok Náprádfán 1889. évi nov. hó 26-én, alázaaton szolgáljak:

Güntér G. Endre
néptanító.

A zala-egerszegi tanítói járáskör özi közgyűlést Kiss Dénes járásköri elnök elnökele alatt s. hó 21-én tartotta Zala Egerszegben a polgári iskola rajztermében. Részt vettek a gyűlésen dr. Gyulakay József kir. s. tanfelügyelő, Szigethy Antal iskolaszéki elnök, Balaton József esperes-plebános, Garath György csácsi plebános, Jerges István, Kopszándy Sándor zala-egerszegi segédelkészek s a járáskörtagjai közül 42-en.

Elnök üdvözlővén a megjelenteket, a közgyűlést megnyitották nyilvánította.

Tikk László zala-egerszegi külvárosi tanító sikerült gyakorlati tanítást tartott növendékeivel; a nyelvtan köréből a mondat főrészinek: az alany és állítmányok ismertetésével foglalkozott. Előadás után élénk eszmecserre támadt, melyben többen vettek részt. A tanítást elismeréssel fogadta a közgyűlés.

Schmidt József zala-egerszegi polg. iskolai tanár a vegytan köréből, Kiss Dénes zala-egerszegi polg. isk. tanár a természettan köréből tartott gyakorlati előadást. Előbbi a hidrogen, oxigen és szénvav tulajdonságai ismertetése kísérletekkel egybekötve, utóbbi a levegőből, annak nyomásáról s a levegő nyomásán alapuló tűnemenyekről tartott ugyancsak kísérletekkel egybekötve előadást. A közgyűlés mindkét előadónak jejjkönyvileg fejezte ki köszönetét és elismerését a sikerült és tanulságos előadásért.

A közgyűlés tekintettel ama kiváló szolgálatokra, melyeket Gőnczy Pál vallás- és közoktatásügyi államtitkár két évtizeden keresztül hazánk népoktatásügyének fokozatos fejlesztésére tett, őt azon alkalomból, hogy ő felsőge érdemeinek elismeréséül a Szent István-rend kis keresztjével tüntette ki, melegen üdvözlöi s a nagy gyűlésen tiszteletbeli taggá-vájo megválasztását indítványozza.

A számvizsgáló bizottság jelentése szerint az egyesület számadásait a bizottság megvizsgálván, azt helyesnek találta s a pénztárnoknak a felmentvény megadását javasolta. A bizottság jelentése szerint a járáskör segélypénztárának vagyona áll: 349 frt 12 kr. takarékpénztári betéteiből, 8 frt 81 kr. pénzkészletből és 877 frt 55 kr. váltókövetelésből s így összesen 1235 frt 48 kr. ből. Ezen kívül taguági díjakban 1880-iki év végéig bezárólag 36 frt követelése van az egyesületnek. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a pénztárnoknak a felmentvényt megadta.

Az Eötvös-alapot kezelő bizottság jelentése szerint újabb adomány nem folyt be s a beirt tagok nagyon gyéren fizetik taguági díjjaikat.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés az elnök ama jelentését, hogy újabban Németh Mihály és Schill Imre rendes, dr. Szigethy Elemér, Jerges István, Kopszándy Sándor, Briglevits Károly, Schmeizl József pártoló tagokul léptek be a járásköri tagok közé.

A közgyűlés elfogadta a járásköri választmány amaz indítványát, hogy a segélypénztárnál egy-egy tag csak 100 frt erejéig lehet jótálló olyképen azonban, hogy ha 50 frtot kölcsön vesz, jótállása csak 50 frt erejéig terjedhet; továbbá nős tanítók, ha a segélypénztárból kölcsönt vesznek ki, nejjükön kívül még két jótállót tartoznak bejelenteni.

Végül a közgyűlés helyéül Szepteket jelölte ki, ahol a helybeli tanító gyakorlati tanításán kívül Békefi Elek zala koppanyi, Goldstein Miksa zala-lővői tanítók és Réthy Gábor zala-egerszegi polgári iskolai tanár tartanak előadást.

Elnök megköszönvén a vendégek, úgy a tagok szives türelmét, a közgyűlést 1/2 órákor bezárta.

Változások a tanfelügyelői karban. A Népevelők Lapja írja: Megbízható forrásból értesülünk, hogy a közoktatásügyi miniszteriumban úresedésbe jött népoktatási ügyosztály élére Tóth József, pestmegyei tanfelügyelő fog miniszteri tanácsosi címmel kinevezetni, ennek helyét pedig Penes Lajos zemplénmegyei tanfelügyelővel töltötené be. Zemplénmegye tanfelügyelőjévé vagy Dezős Lajos sárospataki áll. tanítóképezdei igazgató fog kinevezetni, vagy pedig Tihanyi Domokos tanfelügyelő helyzetének át ide Ungmegyéből. Pestmegye tanfelügyelőjéül dr. Terjány Gyula volt sárosmegyei tanfelügyelőt s jelenleg állami reálskolai tanárt is emlegetik.

A törvényszéklörvontan a jogakadémiaikon. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter azon célból, hogy a jogakadémiaikon a kötelezett és hallgatásra ajánlott tantárgyakon túl a joghallgatóknak több idejük jusson néhány fontos special-kollegiumnak hallgatására is, s tekintettel az 1889. XXVI. t. c. azon rendelkezésére, mely szerint a katonakötelesek jogi tanpályájukat 7 félév alatt elvégeztetvén, ezeknek a special-kollegiumok hallgatására még kevesebb érkezésük fog jutni, a kir. jogakadémiaikon elrendelte, hogy a törvényszéki orvos-tan a f. tanévtől kezdve csakis minden második félévben, s tekintettel a f. évi 28300. sz. a. kelt szabályrendeletében meghozott új tanrendre, lehetőleg a nyári félévben adassék elő. Magától értetik, hogy az említett tantárgy magántanárának azon esetre, ha tantárgyának valamelyik fontos részét közebejött körülmény folytán elő nem adhatta volna, kivételesen szabadságában fog állani a reá következő félévben ezen részt külön cím alatt előadni.

Övönöknek a VI. VIII. kerületi (kis-kanizsai) övodához Kozó Annát választotta meg a „Kisdednevelő Egyesület” választmánya. Mellette segédövönöül Tancos Erzsé, övönövendéket hívták meg.

Uj övodanyitás. A nagy-kanizsai „Kisdednevelő Egyesület” 4 ik kisdedövodáját előbb Mihályd., most Attila utcában lévő István Józsefneknek 310. sz. házában folyó 1889. évi december 2-án megnyitja, miről az érdekelte szülők s gyámok tisztelettel értesítettek. Minden bővebbi értesülés ugyanott nyerhető. Bátorfi Lajos egyesületi titkár.

Uj parhuzamos osztály felállítását határozta el a nagykanizsai iskolaszék, nov. 27-én tartott ülésében. Az új osztály a VII. kerületben (Kis-Kanizsán) fog felállítatni.

Különfélék.

— **Országos vásár** lesz Nagy-Kanizsán, december 2-án hétfőn.

— **Esküvő.** Mult vasárnap, nov. hó 24-én, reggel 8 órákor vezette oltárhoz városunk egyik legkedveltebb szépét: *Somssich Katinka* kiaszonny *Bárduy István* tartalékos hadnagy, alsó-alapi (Fehérmegyei) földbirtokos. Az esketés szertartásánál, mely a plébánia-templomban ment végbe, tanukul: *Varga Lajos* ügyvéd, lapunk szerkesztője és *Erődy Lajos* nagy-kanizsai törvényszéki bíró szerepeltek. A nászkíséretet a menyasszony és vőlegény szülők s a legközelebbi rokonság képezték. Esküvő után délben ugyane szűkebb körben lakoma volt a menyasszony szülők házában, melynek végzetével az ifju pár elutazott. Kísérő őket az édes otthonba sirtg tartó boldogság!

— **Postai misériák.** Teljesen megbízható forrásból vésztük a hírt, hogy egy uri egyén mult vasárnap délután levelet akart bedobni a főpostai levelezekrénybe, s midőn e célból odament, a szekrényből néhány gyermek piszkálgatta és azedte ki a leveleket, mik mind

két három nappal előbb lettek abba beledobva. Midőn egy ott ácsorgó postai szolgát az illető egyén megszólított, hogy mért nem szedik ki a tele szekrényből a leveleket? — azt felelte, hogy nem-lehet, mert a kulcs a hivatalnok urnál van. Ha ilyen dolgok történhetnek a főpostai levelezekrénynél, a közönségben erősen meg fog ingani a postai gyors kezelés iránti bizalom. — A postai gyorsaságnak különben az ily misériák mellett roppant hátrányára van itt-ott a célszerűtlen beosztás is. Igy p. o. ha valaki Nagy-Kanizsáról s általában a keszt-helyi irányból Zsidre levelet küld, az előbb megjárja Karmacsot, Szántót s csak e kerülvő után jut rendeltetési helyére; ami körül-belül a levélnek 3 napi utazásával jár. — A galamboki posta ellen is vettünk panaszt. Ott azelőtt délután indult is, érkezett is a posta, minél fogva a kinek feladni és elhozni valója volt, egy küldönc által elvégezethette a dolgot, valamint a ki feladott valamit, azt másnap már megkapta az illető. Most Galambokon a posta délelőtt indul és délután érkezik. A feladni valót tehát vagy be kell küldeni már reggel, vagy a ki csak délután adja tel, várhat másnap reggelig, a míg elvisszik, és csak harmadnapon kapják meg. Jó volna e dolgokon célszerű intézkedéssel segíteni!

— **Párbaj.** Horváth Ferenc m. kir. honvéd főhadnagy és Molnár Elek hadnagy véres kardpárbajt vívtak vasárnap d. u. 3-kor a honvédaktanya vívótermében. Horváth főhadnagy jobb karján olyan súlyos sebet kapott, hogy orvosi vélemény szerint két hónapig is meglekheti. A párbaj oka hir szerint összeszólalkozás volt.

— **Panasz.** Több oldalról panaszt vettünk a vasuti gyalog álgút szeretlen piszkossága miatt. A tilalmi tábla (a 2 frt büntetés terhe alatti piszkítás tilalma) ott diszeleg mind a két oldalán, de nincs, aki feltájjljen. Igy azután 2 frt nélkül is bepiszkíthatja bátran mindenki. Jó volna a főnök urnak intézkednie.

— **Áthelyezések.** Veidinger Alajos, a Veszprémben állomásozó honvéd feidandár 4-ik zászlóaljnak örnagya, ki rövid ott tartózkodása alatt közisztelet- és szereteiben részesült, saját kérésére áthelyeztetett Nagy-Kanizsára; helyére kölcsönös áthelyezés folytán Vukovich János honvéd-százados megy Nagy-Kanizsára. — *Bárdó Wimpfen János* honvéd huszár kapitány, a 7-ik honvéd huszár ezred II. osztályának parancsnoka Zala-Egerszegről Pápára és *Gyertyánffy Kálmán* honvéd huszár kapitány, a 7-ik honvéd huszár ezred I. szakaszának parancsnoka Pápáról Zala-Egerszegrre kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Egyházmegyei hir.** Herbay Pál zánkányi segédelkész Zala-Merenyére, Török Árpád volt pacsai segédelkész Tabra hasonmínségben helyeztettek át.

— **Gyanus haláleset.** Nov. 28 és 29-ike közti éjjelen Döme Miklós Attila-utcai cipésznek felesége gyanus tünetek között meghalt. Az e halt nőnek testvére reggel jelentést tett a rendőrségnek, mivel az a gyanuja támadt, hogy testvére nem természetes halállal mult ki. A gyanura az szolgáltatót alapot, hogy Döme Miklós törvényes nejen kívül még egy nőt tartott házában, mivel tiltott viszonyban élt. Allítólag, mikor este a törvényes feleség rosszullétekor a férj orvosért akart küldeni, — ez a nő azt mondta: „Sohas küldjön doktorért; ugys meghal az éjjel.” Ez azután azt a gyanut támasztotta azokban, kik hallották, hogy ez a tiltott viszonyban élő nő teit valamit a törvényes feleségnek láb alól lendő eltérle céljából. A rendőrségi elővizsgálat megtörtént s az ügy átételtet a kir. törvény-székhez.

— **Gyászhir.** A következő gyászjelentést kaptuk: „Nagy-Mányai Koller Ferenc maga és gyermekei: István és Vilma, menyé Koller Istvánné szül. Hertelendy Rózsa, veje Pethő Gyula, valamint unokái: Koller Irma, Vilma, István, Ferenc, Izabella és Pethő Emil nevében mély fájdalommal jelenti feledhetetlen, kedves jó nejjének, anyjoknak, napajoknak és öreganyjoknak Koller Ferencné szül. nagyszígethi Szily Izabellának, a november hó 25-én, életének 61-ik, boldog házasságuk 41-ik évében, szívesülhűdesben bekövetkezett rögtöni elhunytát.” Áldás és béke poraira!

— **Tisztújítási előértekezéslet** volt nov. hó 19-én Perlakon. A megjelent megyebizottsági tagok egyhangulag abban állapodtak meg, hogy a járás főszolgabirájával újból Kostyál Ferencot, szolgabíróval pedig Sályomi Ti vadart kívánják megválasztani. — A keszt-

helyi járási törvényhatósági bizottsági tagok decemb. hó 7-én Keszthelyen előértekezletet tartanak. A közhangulat az egész járásban Takách Imre és Herman Vince eddigi fő-, és alszolgabíró-ujra megválasztását óhajtja.

— **Költéségterv.** Keszthely város költéségtervét az 1890. évre a város tanácsa összeállította, melyet a legközelebb tartandó képviselői gyűlés fog lefolytatni s esetleg elfogadni. *Bevételek* előirányozták 1890-re, mult 1888. évi pénztári maradvány 3907 frt 07 kr., értékpapirokból 3200 frt, haszonbérékből 16083 frt 16 kr., rendkívüli bevételek 1968 frt — összesen 15158 frt 22 kr. *Kiadások:* tisztviselők, szolgák fizetése 4638 frt., lelkész, kántor és templom szolgák fizetése 305 frt., tanügyi kiadások 6360 frt 78 kr., kegydíjak: 180 frt., nyugdíjak: 513 frt., vegyes kiadások 10150 frt 50 kr., rendkívüli kiadások: 12807 frt 07 kr. A kiadás a bevétel 9796 frt 13 krral mulja felül, melyből a gróf Festetics T. keszthelyi uradalma a fenálló egyeség szerény 2742 frt 92 krt megtérít, köz-égi pótlék utján fedendő 7053 frt 21 kr. A tanács azt javasolja, hogy a köz-égi pótlék 30 % -ban állapítsák meg, melynek alapját 23891 frt 43 kr. állami adó képezi.

— **Birtokos változás.** A keszthelyi Amazon szálloda birtokosát eszérl. Zsilinszky Károlytól 52 ezer forintért megvásárolta Bozay N. a. lendvai lakos.

— **Eszküvő.** Rosenberg Richard n. kanizsai lakos december hó 8-án d. é. 11 órakor esküszik hűséget Reiner Amália kisasszonynak Triesben.

— **Nagyszünet.** Nov. 22-én halt el Légradon egy 110 éves földműves, ki sohasem betegeskedett s halála előtti napon is fent jár, kelt és dolgozott. Nagy néptömeg kísérte a mátu-szálemi kort ért aggot az örök nyugalom helyére.

— **Nyugdíjazás.** Folly Bernát, gr. Andrássy Aladár letenei uradalmanak derék s köztisztviselőben álló tisztartója nyugdíjaztatott. Utódaui Hruska Nándor, jelenleg szécsényi kasznár, van kizemelve; ennek helyét pedig Zöld János letenei segédizás fogja betölteni.

— **Jegyzék.** Freystädler Antal tólvá-zsonyi s szigletti freybiztosok Ilona leányát közelebb jegyezte el Weitmanner Milo. Baden egyik ősrégi csládjának sarja. Az esküvő, a menyasz-zsonynak jövő tavasszalendő hii-átterése után fog megtörténni.

— **Jegyzőválasztás.** Bal. fűrdő jegyző-vé közakarattal Barcsay Boldizsár helyettes jegyző lett megválasztva.

— **Deák Ferenc arcképe** nagy ünneppel leplezik le Veszprém megye dísztermében. Ez alkalomból a Pápai L. közli ama jegyzőkönyvi kivonatot, melyben Deák Ferencnek Veszprém megye táblabírájává való kinevezése foglaltatik. 1845. évi augusztus hó 5-iki közgyűlés jegyzőkönyvének kivonata: 1892. Ó Nagyméltósága Főispán ur ezen megyei ünnep alkalmával, méltóztalt a következő tagokat a nemes megyei Táblabírák kinevezni. Mindenek előtt ezen nemes megyének tisztelve szeretett volt Főispánját Zichy István, Mailath György országbírája; gróf Hal-ler Ferenc horvátországi Bán, Deák Ferenc, May Fridrik udvari Titoknok urat.

— **Elvesztett tárgy.** A kanizsai fogház kapuja előtt valaki egy két köves arany gyűrűt veszített el, mely régi családi emlék. A becsületes megtalálót kérjük, hogy megfelelő jutalom mellett sziveskedjék kiadói hivatalunkban átadni.

— **Egy örült mulatás.** Magdalenics Antal, alsólendvai (hegyi) lakoson már több nap óta tébolyodottság jelei mutatkoztak, anélkül azonban, hogy családtagjai kívül valakit bántalmazott volna. Nov. hó 19-én meg akarta vengélni a vasuti munkásokat s e végből megcsapott egy fél akóst, amiben azonban nem bor, hanem véletlenül pálinka volt. A munkások csakhamar annyira lerészegedtek, hogy egymást kezdék döngöztetni úgy, hogy a szolgabíróknak kellett közbe lépni s a csendőrséget rendelni a helyszínére; a tébolyodottat pedig a városi hatóság vette felügyele alá, hogy mielőbb az országos tébolydaba szállíttassék.

— **Vendéglő megnyitása.** A murakereszturi vasuti új vendéglő nov. 25-én nyitották meg egész ünnepességgel. Az nap este táncvigalom is volt benne, melyen a vidéki hölgyközönség szép számban vett részt.

— **A rejtelmesen eltűnt kis-szigeti legény.** Dávid László holttestét megtalálták egy s közleg közelében lévő vízzel telt tóban. Még csak öngyilkos volt a szerencsétlen, amint az utóbbi hírekből — magvasleletét illetőleg — követhető lehet. Tettét elmozdítva követte el.

— **A tapolcai rabbi** dr. Rosenstein Mór Nagy Kikindára választotta meg A tapolcai izr. hitközség egyfelől búzke rabbiának kitüntetésére, másfelől fájálja annak layozását, mert benne egy derék magyar-erzelmű papot vesztit.

— **Halálozás.** — A vidéken általános becsülésben részesülő s különösen az iskolagyök iránti ritka buzgalma érdeklődése és tevékenysége miatt előnyösen ismert Török József nap-rádai asztalosmestert súlyos csapás érte. 4 kis-korú gyermekének szerető, gondos, edes anyja, felesége e hó 24-én tüdővészben elhunyt.

— **Feltűnő sok** betegedés és halálozási eset fordul elő Göcseiben néhány hét óta, — mint tudósítók értesít, — minek oka valószínűleg a kódot, zavaros levegőjű időjárás lehet ugyan; de ami az egészségügyi fontosabb intézkedések végrehajtását illeti, az általános közönyt is része lehet ebben. Bizony-bizony ha valahol kívánatos, úgy Göcsejben csakugyan az, a népek az egészségtan főbb elemeire való megtanítása.

— **Szerencsétlenség.** Nagy Lajos b. fűrdő kanász-bojtár t. hó 18-án ostaróval rácapolt egy kanra, mire a feldőbödött állat neki-rontott s a gyárával a szerencsétlen fiúnak lab-szárát össze-vissza szaggatta A szegény sebesült dr. Moller kórosvos részesítette az első orvosi segélyben és mentette meg az elvérzéstől. Kórházban ápolják.

— **Rablóvilág.** A Sümegh vidéken följepett rablóbanda vezérével a következőköt kivás-suk: Kopecskó László, aki csak mult év jun. 25-én került ki az illával fegyházból, ott husz esztendő tötött el. Kopecskó most 50 esztendő erőteljes ember, a kit cseppet sem viselt meg a súlyos rabság. Zalamegyében született s ezt a vidéket senkisé is neri jobban nálánál. Eppen azért ezt választotta működésének helyül. Erős a gyau, hogy utjokat a Bakony felé veszik s ekkor a már minden órszól összepontosított csendőrségnek meggyül velük a baja. Ma még elég jókor van a rablóbanda további garazdatkodásait meggátolni. Kopecskó ezeltől három héttel megfordult Veszprémbe, ahol ügyvéd-tanácsot kért Janossy ügyvédől, akihez kizsahadulásokor egy kanári madarat hozott Hoszter Fülöp ajándékaként. Szomorúan állított be Kopecskó Janossy ügyvédhez, epanaszolva neki, hogy elfogyott neki a tegyintézetit keresménye és Esterházy Ferenc gróf uradalomból is kiadták neki az utat, ahol jubás volt s csak könyörűdőt fogadták szolgálatba. Itt egy alkalommal bemutatták József főhercegnek a ritka alakot, a ki husz esztendő tötött a fagyintézetben. Kopecskó tagja volt annak a hírhedt rablóbandának, melynek Holmár Ferenc és Holics József is tagjai voltak. 1861-ben kirabolták az esperest Csehin (Zala-megye,) a kitél 300 ezer forintot rabolták el. A statarius elől Göcsejbe menekültek, ezt a vidéket tartva retegében, miközben kirabolták és meggyilkolták a görböt papot, 1868-ban kerítette őket kézre a csendőrség. Kopecskó, mivel meg nem volt katonaiéjében, két évi vizsgálati fog-ság után 20 esztendő legyházra lett ítélve, két társá pedig, kik katonakötelesség voltak, 75-76 hofűtéssel menekültek meg. Kopecskón, aki magát »szegény kocagereknek« nevezti, ügylészik nem fogott a hosszú rabság s most ujra hozzatott a régi mesterséghez, csakhogy nagyobb örövet, mint hajdanában, hogy részolgálon az akasztófára.

— **Órák papirból.** Drezdában egy órák felfedezte, hogy mint lehet papirból órákat készíteni. A feltaláló szerint ez az anyag könnyen dolgozható fel s a melletti oly kereküket lehet belőle gyártani, melyek tartósbabbak és pontosabban működnek az eddig használatban lévő fém-kerekéknél is.

— **A nyomtatványok és körlevelek olcsóbb póstadíja.** Eddigelő a nyomtatványok, körlevelek, meghívók stb. póstadíja — nyitott levelekben — 2 kr. volt. A kereskedelmi m. kir. miniszternek legújában megjelent rendelete szerint t. évi december hó 1-től kezdve 10 gramm súlyig 1 krra szállítottat le. Ezen díjnérséklés azonban csak a magyar szent korona területén földott ugyanide szóló küldeményekre érvényes, míg a Felsőge többi országai és királyságaira nézve az eddigi tarifa változatlanul fönmarad. Ügyezintén érintetlen marad a külföldi nyomtatvány-tarifa is.

— **A kis váltók szaporodása.** Úgy látszik, hogy hazánkban a kisebb összegűről szóló váltók száma évről-évre szaporodik, még pedig aggasztóan. Legalább a statisztikai kimutatás e szomorú tényre mutat. E szerint ugyanis 1883. évtől az utolsó négy esztendőben a következő volt az eladott váltók száma: 1883-ban 1,554,150

1884-ben 1,350,507, 1885-ben 1,554,926, 1886-ban már 1,747,207 darab. A következő 1887. évben pedig e szám 1,975,658-ra emelkedett. Minthogy pedig az öt krajcáros váltóúrlapokon, melyenekből a kis váltók állanak, csak 75 frig terjedő összegek állíthatók ki, e váltóúrlapok folytonos és mondhatni rezszeresen növekvő vásárlása azt igazolja, hogy a váltóforgalom egyre és pedig óriási mértékben ama legelső társadalmi osztály körében terjed, mely vagyoni viszonyainál fogva csak kisebb összegű kölcsönöket kaphat s melyre nézve a váltóhitelek igénybevétele a vagyoni romlással a legtöbbszór egyértelmű.

— **Nem lesz többé háború,** ha ugyanis beváll a találmány, melyre a francia Giffard Pál legújában szabadalmat kért és nyert minden államtól. Ezen közönséges puska alakú eszközzel 300 lövést lehet egymásután minden megszakítás nélkül tenni, nem kell hozzá puska-por, mert légnyomás röpi ki a golyót, még pedig 2000 lépésnyire és anélkül, hogy füstöt csinálna, vagy rugna, vagy a cső átmelegedne. Ha ez bevállik, akkor céltalan lesz a háború, mert ilyen eszközzel felszerelten az ellenségek kölcsönösen leütik egymást és így nincs seija a mérkőzésnek az iránt, melyik az erősebb, mert mindégik ott verzik majd el az időskök eszköz aldozatul. Így hát a lópor is lejárja magát, melynek feltalálása oly nagy horderejű lett és annyi éltre is alkalmul szolgál. Így talán a nemzetek is megszabadulnak a nyakig legyverben állástól, mely oly nagy mértékben emesztá a nemzetek anyagi erejét. Nincs kizárva, hogy ezen találmány egy új korszaknak alkotójává lesz és nem kell tovább építenünk a magyar legyvergyártat.

(525) **Kölcsön pénz.** Fővárosi nagy tőkepenzésekkel való összeköttetésem folytán betáblázásra nagyobb kölcsönöket 5-7% -ra gyorsan eszközölhetek. N. Kanizsa 1889. nov. hó 20. Dr. Fárnek László ügyvéd.

— **A karácsonyi és tarsangli időny** amily örömet okozhat nekünk, szegénynek és gazdának egyaránt, sok emberre uéve ép oly lejtöréssel is jár Értjük az ajándékokat és az ünnepeknek díszítését. A karácsony-est kellemét egy gazdagon díszített karácsonyfa s a tarsangli táncvigalom díszét egy szépen dekorált tánc terem igen emeli. Miután most épen karácsony és tarsangli éjőt állunk, jókor érkezik levelezőknek egy idevonatkozó tudósítás, melyben egy-élelő becsi, karácsonyfa és díszítő cikkekben legnagyobb és legve-senyképebb cégre figyelemztet. Ez a »Bisenius« cég (Singerstrass 11) melyek árjegyzéke körülbelül 3000, a legkülönb-félébb szakra-vágo cikkek leírását tartalmazza. Ezek közt vannak igen szép és olcsó udonságok karácsonyfa díszekben: csillogó üstökösök és napok, gyönyörű ragyogó lapok ugynevezett »krisz-kindli-hajból, üvegdiszkek, ezüstözött nagy tiggök, brillanspor, elégheletlen hó és hóvatta, mely a karácsonyfa meggyuladását meggátolja, legújabb transzparont-impáccsok, lebegő anygáikak, óreg apó karácsonyfalával, jégfűzerek, jeggyűrűk, csillogó és egyéb diszkek. Tánc termek díszítését illetőleg a cég elegancia és izlés dolgában első helyen áll. Targyai közül kiválnak: szagtalan egy és többszintű meglepő lángok cotillon-figurák megvilágítására, gyönyörű cotillon-jelvények és csokrok óriás van-zetekban, hócsés a hallertermen, legújabb meglepő; hóval töltött tánkók kiosztása, hatásos cikkek tánc termek számára, komikus és álarcos alakok, szövejelmezék, alakok, durranó bonbonok, melyek komikus saptákat, sőt egész papíróttéteket tartalmaznak stb. Ezenkívül készletben vannak az összes államok, magyar megyék és városok címerei és zászlói. Köcsös is ad a cég díszítéseket és elfogadja tánc termek díszítését. Legjobb akár karácsonyfa akár bádiszkek iránt leveleiben fordulni nevzett céghez, mely szivesen szolgál bővebb felvilágosítással és gazdag tartalmú árjegyzékét bárkinek díjlanul megküldi.

— **A villamoság hatása az idegekre.** Tudvalevő, hogy a mai kor legelterjedtebb s a legkülönb-félebb formákban nyilatkozó betegsége: az idegesség, ugy hogy joggal lehet ezt az idegesség korszakának nevezni. Az idegek állapotával az izmok, tehát az egész test ereje is kapcsolatban áll, minőlfogva elgyengült idegzeti embereknek szervezete sem lehet erős, elgyengült idegzeti emberek boldog családi társ-hely nem alapíthatnak, mert nem bírják annak fölföldtelét, hogy egészsége, dieteros nemzedékeknek adhasanak életet. Az idegkórntani kutatások arra az eredményre vezettek, hogy az orvosi tudomány az idegességnek áthatós és hatásos gyógy-szerét bírja a villamoságban, ha az saakszord tudományos alapon az megfelelő mértékben al-

Wéber törvász. bíró: Itt a fogházban is titkon leveleztek egymással. Maga Diamant is irt Kosz Józsefnek, és a levélben így nevezte: Jóska!

Diamant. Azt bizonyosan csak beletették. Én nem egy irtam. Hiszen tudja a tek. kir. törvényszék, hogy nem kedvesem nekem a Kosz József!

Elnök. Kosz József, maga is irt Nagy Istvánnak a börtönben. Hát mi szükség volt erre, ha ártatlan?

Kosz. A fogházfűtő biztatott mindig, hogy írjak a Nagy Istvánnak, majd ő kézbesíti. Én azt mondtam egy ideig, hogy nem írok, minek is írjak, úgy se vallhat mást, mint az igazat, az pedig nekem nem árt.

Ezután a tanu kihallgatások következnek.

Ifj. Csemits Károly örömvés mint károsult előadja, hogy 1495 forint értéket képviselnek az ékszerék, a melyeket elloptak tőle, és csak 800 egynehány forint ára került meg. Tehát még mindig van 600 forintnyi kára.

Nagy István. Szabad kérem egy szót, tek. törvényszék, mert én most saját szavával megfogom a tek. károsult urat. Tőlünk mindent elvettek, a mit eladtunk, az is megkerült, hogyan lehetséges tehát, hogy még mindig kára van? Csapn úgy, hogy mas volt a szivány, a ki elvitte azt, a mi hiányzik, a többit pedig talán féltében eldobta, és mi megtaláltuk. Olyan világos ez kérem, mint a nap.

Fleischhacker József tanunak ott van az úlete a Caemitsé mellett. Ő hozzá is beakartak törni, de csak a lakatokat verték le. Egyéb kára nincs.

Köskér Antal üzletében is leírták az ablakot, de behatolni nem tudtak. Ugy rémlik előtte, mintha az nap delőlött Diamant József koldulni jött volna hozzá.

Diamant József férfinak ünérzettel utasítja vissza a koldulás vadját.

Elnök. Ismerjük a maga egész élettörténetét. Itt van előttünk. Maga mindig lopott születése óta.

Diamant. De közben becsületes ember is voltam. Igenis tek. kir. törvényszék. Én tudok ezt bizonyítani 3000 emberrel, a kik ismerik engemet.

Ez a kijelentés mutatja, hogy milyen szerény férfi Diamant József, mert ismeri őt nem 3000 ember, de legalább tízszer annyit.

Schnetzer János tanu, állomási főnök Balafon-Bz. Györgyön, röviden elmondja, mint tartóztalta le a három szerencsétlen férfit, a kik a falált jónaszág miatt önhibájukon kívül ilyen csunya módon sodortattak a veszedelembé.

Kosz József vádolja a tanut, hogy a motozáskor mindenéből kifosztotta. Még a saját pénzét is elvette tőle. Tek. kir. törvényszék, még föl is polozott a saját pénzemért!

Tanu. Nem emlékszik, hogy fölpolozta volna.

Kosz József. De én emlékezem. Aztán tek. kir. törvényszék látja a hasam, a mikor letartóztattak. Ki kellett volna mennem, de a tanu nem eresztett.

Elnök. Hiszen megengedem, hogy kimenni nagyon szeretett volna. Hát maga Diamant, mit szólt a letartóztatás alatti?

Diamant. Hogy szólhattam volna én, mikor állottak mellettem dupla légyverrel?

Elnök. Hisz ezért szólhatott.

Diamant. Szólhattam? No akkor nem szólok egy szót se. Aztát is mondja egy tanu, hogy találtak nálam négy darab óra, a másik állít, hogy volt csak nálam 2 drb óra. Hol itt az igazság?

Elnök. Mindegy az, akárhány óra volt is magánál.

Diamant. Nem mindegy.

Rosenfeld Vilmos kocsmáros látta a három vádlottat, a kik a betörés előtti napon nála voltak borozni.

Elnök. Nézzé meg, fölismeri-e őket még most is?

Tanu. (Végig néz rajtuk, aztán **Diamant**ra mutat) Ennek az urnak akkor kisebb szakállja volt. (Nagy Istvánra mutat) Ennek az urnak pedig nagyobb.

Nagy István (a tanuhoz): Emlékszik-e, hogy akkor kérdeztem magát bizonyos Farkas Jóska felől?

Tanu. Nem emlékezem.

Nagy Furcsa! Arra még emlékezik, hogy nagyobb szakállam volt.

Zumpf János vasúti őr fölismeri Kosz Józsefet, a ki órát kintl neki megvételre.

Kosz József tagadja, hogy tanut látta volna az életben.

Elnök. Mért tagadja?

Kosz. Hisz azt kérdem én is! Ha igaz volna, mért tagadnám?

Rosenfeld Cilike tanu ugyanazt valija, a mit az apja előbb. Csupán az időre nézve mond más, a mikor náluk volt a három betörő.

Diamant József rögtön észre is veszi ezt, és az elnökhöz fordul: Nagyságos elnök úr, a Rosenfeld Vilmos állítja, hogy voltam nála szombatn 3-tól 5-ig. A kisasszony állítja az ellenkező, hogy voltam ott 1/2 4-től 1/2 6-ig. Már most melyik az igaz?

Elnök. Majd azt mi eldöntjük.

Diamant. Aztán a kisasszony mondott, hogy nézek ki, mint egy úr, a papája mondott, hogy nézek ki mint egy koldus. Kérem nem binni egyiknek sem.

Frischmann Lipót kocséber tanu bizonyítja, hogy ő is látta vádlottakat szombatn este Krausz kocsmájában 8-9 óra közt. Az egyik, Nagy István játszott is vele. Kétszer húzott, egyszer nyert.

Nagy Dezső tanu a betörés éjjelén a kávéházból hazamenet négy embert látott a Csemits boltja előtti téren ólalkodni, de nem látott a dologban semmi rendkívülit.

Reichenfeld tanu ugyanaz éjjel szintén látott ott egy embert, a szeméte húzott kalappal.

Elnök. Melyikük volt az?

Nagy István. Ez mind rendkívül beszéd!

Diamant. Tekintetes kir. törvényszék! még eddig egy tanu sem mondotta igazat. Merek számot adni akár az isten előtt, hogy nem is láttam én soha a Csemits-féle bolt!

Süle János városi rendőr, tanu, az éjjel szolgálathban volt. Fel egykor épen a bazár előtt sétált, és látta az egyik jómadarat, a ki ott áldogált a téren. Mindkét keze elől a kabátzsebébe volt dugva.

Elnök végigtekint a vádlottakon, hogy kinek van olyan kabátja, a melyiken két zseb van elől. **Kosz József** a szerencsétlen, a kire nézve a tanu vallomása kompromittáló.

Elnök. Maga volt az, a kit a tanu látott?

Kosz. Ha csak ez az egy kabát volna a világban, elhinném neki a mit mond.

Nagy István. Furcsa egy rendőrtől, hogy télenről nézte a betörést.

Körmeny Ignác vasúti munkás tanu azt valija, hogy tőle akkor éjjel 2-3 óra tájban kérdezte az egyik vádlott künn az állomáson, mikor megy a vonat Budapest felé. Azt is hallotta, hogy az egyik, a kit Nagy Istvánban fölismer, azt mondta Diamantnak: Te, nem jó volna elmenni Prágerhofba?

Nagy István. Némileg igazán beszél a tanu, né mire nem. Mit keresnek én Prágerhofban?

Elnök. Hisz mindegy lett volna már az maguknak, akárhova mehetek volna is. Csak Nagy-Kanizsától lehetek volna távol?

A bizonyítási eljárás ezrel befejeztetven, a kir. ügyész a tanuk megesketését kéri, a mit a törvényszék el is rendel.

Diamant József Rosenfeld kocsmáros és leánya Cili ke megesketésre ellen kifogást tesz, mert nem egybehangzóan vallottak.

A tanuk megesketése után **Kiss István dr.** kir. ügyész előterjeszti vadbeszédét. A felolalt bünjelekből, a tanuk vallomásaiból és a vádlottak egymásnak ellent mondó nyilatkozataiból bebizonyítva látja ellenük a betöréses lopás büntetetének vadját, és tekintettel a sok súlyosító körülményre, kéri szigorú megbüntetésüket.

Schwarz Zsigmond ügyvéd, Diamant és Kosz József védője nem látja a vádat bebizonyítva, annyival is inkább, mert a vádlottak tagadásával szemben nincs közvetlen bizonyíték arra, hogy a csakugyan a vádlottak követték volna el a betörést.

Oroszváry Gyula ügyvéd, Nagy István védője szintén nem látja a vádat bebizonyítva. De még abban az esetben is, ha a törvényszék a vádat beigazolvá látná, védelem nem tettes abban, legfőbb bünrészes.

Elnök ezután kérdést intéz a vádlottakhoz, hogy van-e még valami mondanivalójuk?

Diamant József. Igen is van, tekintetes kir. törvényszék. Hígyjenek nekem, hogy én vagyok egy becsületes ember, és ne hígyjenek a budapesti rendőrségnek, a melyik mondja rólam, hogy vagyok gazember. Budapesti rendőrség mondja ezt csak azért én rólam, mert én ráam haragudja.

Kosz József. Megtiszteltem a tekintetes kir. törvényszéket, én nem tudok erről a betörésről semmit. Kérem ne hígyjenek ennek a sok tanunak, a kik el akarnak engem veszejteni, hanem hígyjenek nekem, mert én egyedül mondtam az igazságot.

Nagy István. Tekintetes kir. törvényszék! A ma született gyerek nem ártatlanabb ebben a dologban, mint én. Ezt tessék elhinni, mert becsületesem mondom, hogy igaz. És ha nem igaz, ne tudjak soha erről a helyről elmozdulni.

Ártatlanságuk eme napnál ragyogóbb bebizonyítása-dacára a törvényszék elítélte **Diamant Józsefet 4, Kosz Józsefet 5, Nagy Istvánt pedig 3 esztendei fegyházra**, a mi ellen persze mind a három fellebbeztek.

Hirdetések.

2461/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság mint tekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ösztreicher József letenyei lakos végrehajtatónak Toplek Adámné szül. Böjti Borbála bécsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 lrt tőke, ennek 1889. évi ápril hó 23-tól járó 6% kamatai 17 lrt 10 kr. per, 8 lrt 95 kr. végrehajtási, 10 lrt 20 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. járásbiróság) területén fekvő Becsehely községi 9 szíjtkvben A l. 1-9 sor 10 hrsz. és ezen épült 6 népsorszámu házból, továbbá a 12, 85, 230, 318, 1533, 1709, 1881. 1896. hrsz. ingatlanból ugy a hozzá tartozó legelő és erdő illetményből végrehajtást szenvedett Toplek Adámné illető felezés 1055 lrt 50 kr. becsárban a Becsehelyi község bíró házánál

1889. évi december hó 18-ik napján d. e. 10 órakor

Málcs János letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megartandó nyilvános árverésen eladotni fog.

Kelt Letenyén, a kir. jbiróság mint telek-könyvi hatóságnál 1889. évi szeptember hó 27-ik napján.

FILIPICS

527 1-1

kirendelt kir. járás bíró.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

AMERIKAI
GLYCERIN-FOG-CREME
(egészegyet hatóképesen meggyógyítja)

KALODONT F. A. Sany fia & Társa
cs. kir. udvari szállósk Bécsben.

A fogak szépsége

Kapható a gyógyszerészek és illatszerekéknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein, Berdin Márton; 448 17-52 és Huber uraknál.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A talált kincs átka,

vagy

Diamant József és társai Nagy-Kanizsán.

Az ember nem is hinné, hogy váratlan örömet néha még nagyobb váratlan szomorúsággal kell megfizetni. Kegyetlen ironiája a sorsnak az, a mi Diamant Józseffel, Kosz Józseffel és Nagy Istvánnal városunkban történt. Milliő és milliő ember születik és hal meg a világon a nélkül, hogy véletlenül valami kincset találna, a mi esetleg boldoggá tenné. Az említett derék férfiak egyikének, Nagy Istvánnak engedte meg a sors, hogy kincset találjon, de nyomban reá meg is irigyelte tőle. Mert ugyanekkor néhány gazember feltörte Nagy-Kanizsán ifj. Csémits Károly óraművész boltját, és onnan valami 1400 forint értékű kincset, arany ezüst ékszereket, órákat stb. elemelt.

Híre ment ennek a dolognak egész Magyarországon. Nagy Kanizsán a tettesek elfogatására minden intézkedés megtörtént — de hiába. A huncut gazdaberek megmenekültek.

Hanem a szegény Nagy István megjárta az ő talált kincsével. Mint jószívű ember, először is megosztotta rajta Diamant és Kosz Józsefekkel, a kiz abban az időben véletlenül szintén Nagy-Kanizsára rándultak Budapestől, az itteni vezetőségek megtekintése végett.

Az osztás után főbalegésnek tartották tovább is itt időzni, azért visszaindultak Budapest felé. B. Sz. Györgyön azonban az állomás főnök, Schnetzer János, mivel a talált kincsből egyet-mást pénzre akartak tenni, letartóztatta őket és átadta a csendőrségnek.

Képzeltető Diamant József, Kosz József és Nagy István ijedelme, mikor most megtudták, hogy az ő talált kincsük nem más, mint a mit az ismeretlen és szerencsésen elmenekült gazdaberek ifj. Csémits Károly óraművész boltjából elloptak! Ha ezt tudták volna, jaj, de hogy nyúlnak ok hozzá! Inkább ott hagyták volna az árokparton, a hol egy kendőbe kötve találták! Sőt mi több, abban a kendőben a kincseknek kívül egy csomó tolvajkulcs is volt a legnagyobb választékban. Ez tetőzte be aztán szerencsétlenségüket, mert a csendőrség és később a törvényszék rájuk látta, hogy a kincset nem találták, hanem lopták, egy szóval: hogy ők a Csémits-féle betöréses lovas tettesek.

Mindebből pedig az a keserves tanulság, hogy a szegény embert még, az ág is húzza. Eleveben egyszer talált kincset, akkor is nemcsak elveszik tőle, de sőt rábizonyítják, hogy lopta, és alkárhoztatják 3-4 esztendei raboskodásra, a mely idő alatt aztán ráér akár ezerszer is megfogadni, hogy soha életében nem fog többé találni semmit. Ime, az rövid foglalója Diamant József és társai ügyének, a melyben a mult hó 22 iki

végvártárgyaláson ítelt a nagy-kanizsai királyi törvényszék.

Nagy érdeklődés mellett folyt le ez a végvártárgyalás. A hallgatóság részére kijelölt hely a szorongásig megtelt. A kiváncsiság fő tárgya Diamant József volt, a kinek európai híre van, és betörésekben úgy mint zsebtolvajlásokban egyaránt szaktekintély.

A törvényszék tagjai voltak Cserecsy Sándor elnöklété alatt Weber Károly és Dr. Szűcs Miklós bírák. Jegyző: Wiener Sándor.

A vádhatóságot Kiss István dr. kir. alügyész képviselte. Diamant József és Kosz József védelmében Schwartz Zsigmond ügyvéd, Nagy István védelmében pedig Oroszváry Gyula ügyvéd jelent meg.

A tárgyalás Diamant József kihallgatásával veszi kezdetét. Elnök kérdésére a derék férfit előadja, hogy Nyitra megye Vicsák nevezetű faluját illeti a dicsőség, hogy öt szülőföldének vallhatja. Jelenleg 37 éves nőfén, és az Úr váasztott népéből való.

Elnök. Mondja el, hogy a mult esztendőben Karácsony után mit kerestek maguk Nagy-Kanizsán?

Diamant. Tekintetes királyi törvényszék! Hogy Kosz József és Nagy István mit kerestek itten, hogyan lehessen azt nekem tudni?

Elnök. Hát maga mit kerestett?

Diamant. Azt könnyebb kérdezni, mint felolní rá

Elnök. Maguk hárman vádolva vannak, hogy a mult év december 28-29-ike közti éjjelen egy kanizsai órasboltot feltörték, és azt kirabolták.

Diamant. Ez rágalom! Tekintetes kir. törvényszék, ne higgyenek annak, a ki ezt mondja. Én betörtém? Én kiraboltam? Tessék nekem elhinni, hogy én valamikor igenis elkövettem egy pár ilyen dolog, a miért meg is szenvedtem magamat. De 4 esztendő óta fogva én vagyok egy becsületes ember, egy olyan ember, a ki lett tönkretéve. Tetszik tudni, volt nekem Újpesten egy üzlet, a mi jól mente magát. Akkor egyszer engemet elfogtak, hogy én loptam volna gráf von Festeticsből, a mi nem volt igaz. És ezt bizonyít, hogy fölmentette a törvényszék engemet. Akkor mentem én vissza Újpestre, és láttam, hogy én vagyok betörve, meglopva, megcsalva, megrabolva! Az én szép üzlet azalatt egészen tettek tönkre. Ez volt jutalom, hogy én voltam egy becsületes ember. Aztán még jöttem tetejébe a rendőrség is, és kitiltotta engemet egész Budapestől.

Elnök. Azt mondja el, mikor és hogyan jöttek ide Nagy-Kanizsára, és mit csináltak itt?

Diamant József erre ismét egy hosszabb beszédbe kezd. El akarja hitetni a törvényszékkel hogy ő Sz. Fehérváron találkozott Kosz Józseffel, a kit azelőtt soha életében nem látott. Innen azután gyalog jöttek Kanizsára. Itt meg Nagy Istvánnal találkoztak, a kit azelőtt szintén nem láttak soha életükben.

Elnök. Milyen napon érkeztek meg Kanizsára?

Diamant. Pénteken délben. Elnök. (Kosz Józsefhez) Maga meg azt állítja, hogy szombaton délben. Hogy lehet ez, hiszen együtt jöttek?

Kosz József. Ugy igaz, kérem a tek. kir. törvényszéket, a hogy én mondtam. A Diamant talán azért mondja a pénteket, mert a vallása tiltja a munkát szombaton.

Diamant József nem állhatja meg, hogy kollégájának ezen a fikikus segítségén el ne mosolyodjon.

Elnök. Hogyan jutottak tehát az órákhoz és ékszerekhez?

Diamant. Én a Nagy Istvántól kaptam, kérem alássan. Tessék elhinni.

Elnök. Hát maga Nagy István? Maga is kapta valakitől?

Nagy István. Megtiszteltem alázatosan a tek. kir. törvényszéket, én találtam azokat a portékákat. Olyan igaz, minthogy most itt vagyok, és nem másutt.

Elnök. Beszélje el, hogy történt.

Nagy. Ugy volt az kérem, hogy vasárnap hajnalban kimentem a vasúthoz, hogy hát mikor indul a vonat. Akkor egyszerre csak az árokparton meglátok egy zsebkendőt. Fölveszem a zsebkendőt, hát csak kívül volt zsebkendő, belül pedig tele volt órákkal és ékszerekkel. De talán útatam a tek. törvényszéket?

Elnök. Csak folytassa.

Nagy. Tessék elképzelní tek. kir. törvényszék, mennyire megörültem a talált kincsnek. De hogy is ne! Ilyen szerencse még soha se ért, egész életemben.

Elnök. Ha találta is azokat az ékszereket, nem jutott észébe, hogy az nem a magáé, hogy azt a rendőrségre kell vinni?

Nagy. Nem gondoltam erre tek. törvényszék, akkora volt az én örömem. Már ezért tessék megbocsátani.

Weber Károly törvényszéki bíró: Hát mégis mire gondolt?

Nagy. Mikor megláttam azt a sok órát, hát utóvégre tudtam, hogy az nem répa. De ismétlem, az öröm egészen elvette az eszemet.

Elnök. Diamant, beismeri, hogy az a csomó tolvajkulcs a magáé volt?

Diamant. Nem ismerhetek be tek. törvényszék. Én vagyok becsületes ember. A tolvajkulcsok bizonyosan ott voltak az ékszerek között, és úgy kerülhettek hozzám, a mikor megosztottunk.

Elnök. Ha az ékszerek közt voltak a tolvajkulcsok, hogyan lehetséges, hogy az osztásakor nem vették észre?

Diamant. Nagyságos elnök ur, nem voltunk mink olyan kíváncsiak.

Weber törvényszéki bíró. Ha maguk csak Kanizsán láttak egymást először. Hogy van az, hogy mindig per tu beszéltek?

Nagy István. Nem úgy van az kérem.

Az élet*)

— Törzsdék.

Ki vagy, mi vagy te élet? Kérdőjel tén, a mely boldog és sir között egy egér utat jelöl? Vagy álom, melyet Ádám és Éva kezdtenek? S a melyben ébredésről földön szó sem lehet? És a mi ma nekünk örök álom? halál, Egy ébredést jelent csak, a melyben ottan áll A végtelen valóság, amint szemünk kinyíl — Nekem isten, a be hányanak a sémái, a nihil.

Mi vagy élet? A Minden egy óriása csak? Hűs, vér és vérkeringés, a melyet csontalag. Tamaszt meg, sőt visel, hord öröktől a végtelen — Egy szörnyű lelkes monstrum, kit millió érzelem Szabályos, mozgást üldöz gyönyörbe ringat el S megragolva a mennyben pocsolya sárba ver — Harsány kacaj rikoltos ajkán egy perc alatt, Most sir, majd elragadja holdat veszett harag.

Bolond ma, költő jó csak, holnap Platónal a Bölcs eszmék tengerén meggy léles semmibe tova. Astán, mint egy aszerelmes, babonának örül, Csillagbűntést les éjjel a pirulva név körül. Ma parhaj vív, de holnap mint bírő mondja ki A parhaj vétek és így egy esztendőt neki — Meditálk kuncorog ma, holnap, mint egy urat Nagy végtelenséget ragadja egy csodaszép fogat.

Mi az élet? Mi von más, mint egy komédia, Amelybe mindenkiné belé kell fognia, S hosszabb, kurtább szereppel megföldni itt, amott, Sokszor nem tőbb terüldök: kacagni egy nagyat.

Amint mire születve a sors reáviszen, És sinesen, a ki tudna segíteni ezen; Sokszor csupa szeszélyből, ha jó kedvben vagyon Kérelmet, hogy: „no most, mind a vizig szárazon.”

Komédia, a melyben, ki ma koldust adott, Holnap dicső királyi tisztaságtól ragyog — A hölgy, a kit nem ismeres, és mégis ismerős. Te Ádám, ő meg Eva; te gyenge, ő erős, Ma kéje kispadára kacagva folrugal, Majd torden csuszva holnap Magdolna-színbe kap Ma bünt halmoz rakásra, holnap viszont imát, Min elnyújtóva szentként pihenje ki magát

A gyermek ott, ki most még fűdetlen fejlet és Méltatlán az esőben tengert csinálni kész, S ostende bögig ázva és sárosan nyakig. Az otthoni világba elég aggodva nyit; S a színtént anyja ottan példát veszen elő. Pár perc és kész az új szín; kínos, vezekelő, S a lós szurdékba bujva órákig sírva sír... Néz meg jól! Nemde 5 az 7 Ó, Dammoulin Camill!

Ott a sötét középkor, a viselő idők Nagy teate súlyosul a német világ fölött, De egy barát kiválik a nagy árnyék alól, A mint cellája esendjén örök leánya szól. És fényesé borított agyában sinesen egy Fíradó eszme, mely nem vallásos örület, Csömörletig kegyes és áhítatoskodó — Most fráter a Kalvin lesz majd a vallásförforgató.

A sürtü brittűf erdők vadban dúsásgadog, S tloshba jár, ki ott jár, ha nem eszmül van ott, Mit bánja est az egy, ki sürtü bokor alatt. Lesz lovja puska végre vadkant őst, nyulat, Aztán, ha vállra vette a zsákmány, neen na! Ruganyos, gyors inakkal igyekszik jó tova, Dutiha is kerül majd a kap számtalan botot Néz meg jól! Nemde Szakspers, nagyok közt legnagyobb.

Jó egy pár évtizedje selyem és csipke könt. Egy ráncos kisdud arcot a kora köny fűrészt, Később anyaszeszélynek olcsó játékszere, De eskónál több verést kap hogy megsántul bele. S a testét és a lelkét sok szép s rút indulat. Már jákor okkupálja a hogy egyszer lábra kap Dalkáját nyavalyássá rugdalja mérgiben — U mostan a kalappal: Byrönt én tisztelom

Csitt, esendben — ott temetnek egy kedves, drága nőt. Ki volt? Mit mondjak? Elő! Most holt! S ki volt előbb? A nő nem teszi úgy sem, erről hát haligatok — De nézd, nem vére csordul a koporsóbul ott? Igen vér, szép piros vér csoppanként hull nyomán. Nem nézhetem. Jerünk el Oh, szörnyű látomány, Jer erre és ne arra vagy most ne arra meg: Ott vonják gyászba nemán Stuartok címerét.

Gyalog, hetes esőben ifjú utas kocog A Hortobágyon által. Szegény, utótt-kopott, Csárdába tér be itt-ott pihenés is, de meg. Madzaggal költi össze csizmatalpát s fejet, Aztán megint tovább a hetes sáporba, ki — S a dicsőfény már ma késül fölébe szállani, S ő nem leli honát, nincs neki sehol vigasz — A szent az egy, a testvér a nagy Petőfi az.

Mióta ember él és amíg ember leszen E nagy komédiában örökké így megyen: Kopott isteni fonásig a halhatlan alak, S a senki csillagosa a koronák alatt, Rohadt szav; ám a külső csúlgás művészkörmek Kancsal szem, róza láb a púp és szav a jobb, a szebb. Az étkelen a tóra test a tündöklő lelki baj. A külső koldus héjban a benső nagy király

*) Mutatvány Báthly Lajos jelen fővárosi íróinak egy nagyszabású verses regényéből, a mely nemcsak a sajtó alá került.

kalmaztatik. A villámosság alapuló dr. Borsodi-féle szabadalmazott electro-metallikus készülék birja mindazokat a tulajdonságokat, melyek az elgyengült, kimerült, fértini idegeknek korábbi ruganyosságát, a szervezetnek ifju erejét föltte egyszerű módon, annak a testen való észrevétel viselése által igen rövid idő alatt visszazerezni képesek. E tudományos alapon álló készülék alkalmazása igen egyszerű és semmiféle kényelmetlenség nélkül nem jár. Több kiállításon, így 1888-ban a brüsseli nagy nemzetközi kiállításon s a mostani párisi világkiállításon kitüntetést nyert; birja a »Société de médecine de France« és a »Société d'Hygiène publique de Paris« diplomaát és általa már számtalan ember nyerte vissza idegerőjét és egészségét. Részletes leírást készséggel díjtalanul küld dr. Borsodi műintézet (Bécs I. Körtnerring, Gompertzpalota 3.) mindenkinek aki ez iránt hozzá fordul és ugyanott rendelhető meg a készülék is. 514

A gyermek legkedveltebb játéka.

Ez a címe egy csinosan nyomtatott és színezett képekkel díszített árjegyzéknek, melynek átolvasását mindazon szülőknek ajánljuk, kik nem tudják, hogy milyen játékok és szórakoztatásért vegyenek gyermekeik számára. Az ezen könyvecskében foglalt, számos tekintélyes paedagogus ítélete kétségtelemre teszi, miszerint a hirnevessé vált Richter F. Ad. és társa gyarában, Bécs, I. Niebelungengasse 4. gyártott Horgony-Építő-Szekerények megérdemlik, hogy mint születésnap- vagy karácsonyi ajándékok első sorban ajánlhatassanak. Ezek a gyermekeknek nagyszerű szórakoztatásul szolgálnak és nincsen más olyan játékszer, mely úgy lebilincselné a figyelmüket, mint ez. Fent nevezett árjegyzék, a gyár által ingyen megküldetik.

A munkások és munkásnők, a

kik napi kenyerüket kézi munkájokkal keresik meg, egészségük változásával nagy bajoknak vannak kitéve, s azért gondosan ügyelniük kell egészségük föntartására és a jelentkező betegség leküzdésére. Erre nézve a munkásoknál nagyon el van terjedve az a szer, melyet mind olcsóságánál (napi költség csak 3 kr.) mind kellemes, biztos katasánál fogva általában kedvelt háziszerrül használnak, s mely Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdacsi néven világszerte ismeretes. E labdacso a gyógyszerárakban, 70. kr. egy dobozzal, kaphatók, s mind ama bajokban, melyek az emésztési zavarokból erednek, mint: lankadság, kedvetlenség, étvágytalanság, szédülés, székrekedés gyomorfájással stb. már 10 év óta kitűnő háziszereinek bizonyultak. De a mikor Brandt Rich. gyógyszerész-féle svájci labdacsokat kérünk, mindig különös súlyt kell fektetni a keresztnévre, mert csalódásig híven utazott s hasonló névvel jelzett labdacsokat is árulnak. Szigorúan ahhoz tartasuk magunkat, hogy: minden valódi doboz címlapján egy fehér kereszt vörös mezőben s jelzéssel »Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdacsi« elnevezés áll. Minden más fajta dobozt vissza kell utasítani.

492. **Beszét vesztél** a legválasztékosabb étel is — ha nincs étvágyunk. Az **étvágy gerjesztésére** úgy, mint mindennemű **gyomor-bajok** ellen melegen ajánljuk it. olvasóink figyelmébe

„Egger díj jutalmazott Szóda-Pasztilla.”

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán. Belus Lajos, Prager Béla és Szöröcsky Béla urak gyógyszeráriai. Zala-Egerszegen: Unger Domokos özeveg és Kaszter Sándor gyógyszerész uraknál.

A Katalin bál.

A téli táncvadászt a kanizsai nőegylet Katalin mulatsága nyitotta meg m. hó 23-án. Ezután jönnek már a thea-estélyek, a szokott szombat-estélyek, társas vacsorák, a sylvester, a közvacsora, a febr. 1-iki bál, a megyei bál, a mely tervben esztendőnkint szintén megtartatik. (Dr. Mayer ur rendezésege alatt) stb. stb.

A Katalin mulatság tehát jöttörő mulatság volt, a mely nehéz munka alig-alig sikerült. A jéget még csak megörte volna de a fásult közönyt, ezt megörni! mondjuk ki: nem sikerült.

De igaz, ami igaz, oly nehéz is a mai alkonykor körülmények között egy vidám mulatságot összehozni! Csak a tánc-estély pedig? Kanizsán! ki vállalkozik erre? bál, táncmulatság, itt legfőbb szokásunk. Azok a mama megengedte a táncot-léle örömet ismeretlen rétegek a mi földünkön; itt hány fiatal ember — az agglegényekről említést sem téve — retteg már

előre a nagy naptót, hogy egy kedves leánykával egy »Ehr-touri« kell végigtáncolnia; s mily félve gondol rá a politikai világot ismerő jogász-lovag, hogy a robot, a mely 1848-ban örökre eltöröltetett — bébe-hóba még mindig kísért.

Ilyen auspiciumnok után tartották meg a Katalin mulatság a jótékony kar. növegyelet által. Gyöngéd nyomások nem gyakoroltattak senkire, s így a jövdelem is csekély. De hogy is lehetne sok, mikor ma jótékonyaság itt! jótékonyaság ott! és mikor a jótékonyaság kiadása éppen annyi, mint a megyei bálé.

A mulatságon, ha nem is nagy, de szép számú közönség vett részt, s bár Sarközy hegedűje maradt volna az'erdőben — mint a nóta mondja — éjféltájban mégis kiűtött a jökedv. Pedig ha a vége jó: minden jól mondja a közmondás.

A fiatalság is mintha megszegegyelt volna a régi lomhaságot, válságon esett keresztül, s a menyecskek, akiknek ma már oly szerény igények vannak, hogy még a tancórl is lemondtak, megelépedésben részesültek, mert ők is »áthelyeztetek a tetteges állományba.«

A tancósok közt voltak:
Belus Teresi, Bodros Gizella, Cseresnyés Etelka és Rózsika, Kemény Mari, Keller Paulina, Muzikar Krisztina, Pranger nőverek, Rácz Ilona és Aranka, Szóke Erzsike (Fehérvár), Tóth Irma (N.-Récsé), Taschner Ida, Weizenböck Marika (N.-Récsé). Ott voltak még: Bodisné, Cseresnyés Sándorné, Gerhauer Jenőné, Gözöny Sándorné, Guttman Vilmosné, Huber Henrikné, Klinker Béláné, Merkly Antalné, Pálly Alajosné, Stemmer Kálmáné, Smidt Frigyesné, Sallér Lajosné, Farkasné, Tripammer Rezsőné, Vidor Samuóné, Veiszbenböckné, Verhás Gusztiné, Vittinger Antalné urhölgyek.

Felüfizettek: Knortzer Frigyes 1 frt, Faics Lajos 1 frt, Keller János 1 frt, Huber Henrikné 1 frt, Dr. Szigethy Karolyné 1 frt, Tripammer Etelka 1 frt, Tass Simonné 2 frt, Székely Lajosné 1 frt, Staub Józsefné 1 frt, Eberhard Antal 2 frt, ifj. Fesselhoffer J. 1 frt, Sommer József 2 frt, Ebenspanger Leo 6 frt, Epenspanger Ernő 1 frt, N. N. 5⁰ kr., Smidt Frigyesné 2 frt, Gerhauer Jenőné 1 frt, Hajos Sándor 1 frt, Dr. Löke E. 1 frt, G. Guttman Vilmosné 4 frt, Guttman Henrik 5 frt, Vidor Samuóné 3 frt, Löwinger Leo 1 frt, Verhas Gusztiné 50 kr., Pálly Alajos 1 frt, Merkly Antal 1 frt, Dr. Taboly Gyula 2 frt, Pihál Ferencné 2 frt, Kafka L. K. 4 frt, Varga Lajos 2 frt, Sallér Lajosné 2 frt, Belus Lajos 2 frt, Dauscha Otóné 1 frt, Oszterhuber Laszlo 1 frt, Grünth Henrik 2 frt, Ollop-Ernő 1 frt, Bogay Odónné 3 frt, Sebestény Lajosné 2 frt, Janda Karolyné 3 frt. Összesen 71 frt. A tiszta jövdelem pedig mindezek után 38 frt 10 krt. tett ki. B.

Elmélkedés a ker. növegyelet bálja felett.*

Nemes hölgyek faradozásának sikerült városunkban a keresztény növegyelet megalotni. Hogy jól van-e, ha izraeliták és keresztények egyaránt csak az ő hitsorsosait szándékoznak a humanizmus' áldásaiban részletni; hogy vajjon a valódi philantropnak le'ke nem okkal komorú-e el, ha látja, hogy két évezred sem volt elég arra, mikép az emberiség csak sejtelmével is bírja ama mély értelmű magasztos célzatnak, melyet a »Mi Atyánk«-nak a két rövid szava magában rejt, nem fejtegetem ez alkalommal. Fényleg el kell ismernünk az ily egyesületnek emberies irányát és belátását, miszerint a kitűzött nemes cél a társadalom részéről áldozatokat igényel és érdemel.

Modern társadalmunk azonban csak akkor viszi filléret a jótékonyaság oltárára, ha mellette még más oltárokat is emelnek, melyeken Terpsichore úrnőnek és Bachus úrnak is meghozhatja áldozatait.

Ennek élénk tudata által áthatva, rendezett azemlített növegyelet választmányá e hó 23-án tánc-estélyt, mely azonban messze mögötte maradt a varakozásnak. 31 azaz harmincegy frt jövdelem maradt csak e jótékonycélú táncvigalomnak annak dacára, hogy a rendezőseget dícséret illeti a rendezés körül kifejtett takarékos gazdalkodásáért.

Igy e sovány eredmény, tekintve városunk tehetőss közönségét, vidékének gazdag iakosságát,

* Vettük a fenti cikket, a mely a Katalin-bál hatása alatt született ugyan, nem is valami új dolog, de mégis megérdemli, hogy nyilvánosságra kerüljön, csupán azért, hogy láthassuk, a tekintetben is még mennyire hátravagyunk. Ilyen dologról már beszélni se kéllene.

mélán készíti az embert gondolkozásra, az okok kutatására.

Es most hocsánatot kell kérnem, hamélyen érzett tisztetélem mellett, melyetl hölgyeink iránt viseltem, nem tartózkodhatom annak kijelentéséért, miszerint én egyedül városunk hölgyeinek rovására írom, hogy a jó ügy oly kevés pártolásra talált.

Mert először: korunk szellemével is ellenfétben áll, de jótékonycélú mulatságnal határozottan kitógás alá esik az intézők ama törekvése, melynél fogva lehetőleg zárt körben lenni iparkodnak.

Másodszor: hölgyeink még mindig egy távolról sem keresztényes, egyaránt igazság'alan és embertelen áramlat által befolyásoltatva, farskasszem néznek más felekezet hölgyeivel, kiknek büszkesége nem viselheti el azt, hogy ők valahol csak türessenek; kik Önökkel, keresztény hölgyeink, egyenjögű és rangúknak akarnak tekintetni.

Ne méltatlankodjanak, kérem, e szerénytelen, követelő szavak hallatára! Ne hivatkozzanak porladozó őseikre, fényes történetekre! Mert vannak porladozó őseik nekik is, ezek között nem egynek működése az összerberiség ügyére volt áldásthozó. Nekik is van történetök telve ragyogó lapokkal s így megbocsátandó, ha az ő kebleiket is büszke öngeret tölti el.

De sérteni vénnem e lapok t. olvasóit, ha szükségesnek látom annak hangsúlyozását, hogy mily kicsinyes dolog ma már embertársainkat vallásuk, nyelvük, őseik, nem pedig az ő benéző tartalmok szerint itélni meg. Azért e soraimnak nem is társadalmi leekéztetés, hanem egy hódlatlaltjes kérelem a céljok.

Az eszélyesség, igazság és emberiség nevében fordulok városunk nemes keblü, minden szép-, jó-, igazért lelkesülni tudó hölgyeikhez, hogy a közlegő farsang kínálózó alkalmait használják fel arra, miszerint az adáz idők alkotta válasszalkal leromboltassanak. Közledjenek egymáshoz több bizalommal, jó indattal és őszinteséggel! Fogjanak baráti kezét és örmömel fogják látni, mily sok szépet, üdvöset fognak alkotni társadalmi téren.

Ki csak egy követ fogja is eltávolítani e válasszalkal, bizon számolhat elismerésére a jözan elemeknek, áldására a társadalom, ama szánandó alakjainak, kiknek könyeit ez által felszárítani segítették.

Dombal.

Közgazdaság.

Termeszszünk tormaé.

Régóta hangoztatják, hogy a gabona termelés ma már alig-alig hozza meg a kamatokat. Na, lunk pedig a gazdák jövdelemét a nagy adón felül még az ártéri költségek is nagymérvben csökkentik. Az idek rossz termés különösen nagy megpróbáltatásnak tette ki a gazdákat főleg városunkban és vidékünkön, hol a termelők csupán a gabona-termelésre támaszkodnak, a minek végtére is káros következése lesz rájuk nézve.

Sokszor felhivtuk már gazdáink figyelmét egyes mellék gazdasági iparágakra, melyeket a gabonatermelés mellett a mi talajunkban is szép sikerrel lehetne művelni. Ilyennek tartjuk a torma-termesztést is.

A torma a mi talajunk némely részén is sikerrel termesztethető volna és szép jövdelemet adna. Művelése aránylag nem jár sok munkával. Ajánljuk azért gazdáinknak, tegyenek kísérletet torma-termesztéssel.

A torma alá őszszel vagy télen át levén szükséges a földet felásni, rigolozni és elkészíteni, most, midőn itt az ideje e munkát megkezdésének, emondjuk azoknak, kik talán foglalozni kívánának e mellék gazdasági iparággal, hogy a legelső lépéstől kezdve miként járjanak el a torma-termesztés körüli.

Egy háromszáz négyszögöl kiterjedésű parcella, mely mélyebb fekvésű, de állandó vízállástól mentve van, s melynek egy méter mélységig egyenmő televényes barna homok, altalaja sivár, sarga kvarc homok, a mely 50 ceter mélyen megrirolizotlatott, a debreceni torma-telepen — mint ezt Szakács Péter a kísérleti telep kezelője írja, — miután a megjelölt parcella a tél folytán 60 métermázs iszállótrágyával meghordtatott és ez tavaszszal alászántatott: adott 180 frt bruttó jövdelemet.

Az előkészített talajba április 1-én 1800 db, egy éves 30 — 35 ceter hosszú torma-gyökér vagy dugdostatot el karóval, rézsuton (körülbelül 55°) szurt lyukakban, hogy a sorok egymástól három

lábra, a növények pedig a sorban két láb távol-
ságra és a talaj felszine alatt 5-6 cmeternyre
allottak. Miután a talaj fölőük megtapostaltot,
hogy így a gyökerekkel szoros érintkezésbe ho-
zassék, egy pár hét alatt a tenyészet megindult
s a hajlott fiatal levelek állottak. A norma-tenyész
ideje alatt a gyomocsodához képest háromszor
megkapáltatott, egyszer a virágok leszedettek és
kétszer - június 22-én és augusztus 9-én -
kinyitattott azon célból, hogy a gyökerektől az
oldalajtások lementszessenek. November elején,
midőn a levelek már elhervadtak, felasaltott. Az
oldalgyökerektől jól megtisztogatva és megmosva,
az egész termés megmértévin, hat métermázsai
nyomott. Eselt tehát egy katasztr. holdra 32 m-
mázsas.

Ha mmázsáját 30 frittal számlikjuk, amennyit
tavasszal, midőn ára még magasabb is szokott
lenni, - ennyit bizon megér. Ha pedig az ősi
árfolyam szerinti értékét vesszük fel, a mi egy
mmázsas után 25 fritt, a 6 mmázsas úgy is 150
fritt ér.

Igen, de mérlegeljük kissé a reáfordított
költségeket is, mert a talajelőkészítés és több más
munka, mely a növény ápolására fordítatott, je-
lentékeny kiadást képvisel.

A fogatos munkától és trágya értékétől el-
tekintve, a reá fordított költségeket a-követke-
zőkben tüntelhetem ki:

Rigolozás 34 fritt 50 kr., 1800 darab ültetni
való gyökér 5 fritt 40 kr., ültetés 1 fritt 60 kr.,
háromszori kapálás és egyszeri virágolás 1 fritt 67
kr., kétszeri kinyitás és metszés 12 fritt, főlészedés
12 fritt 7 kr., tisztogatás és mosás 5 fritt 40 kr.
Összesen 72 fritt 67 kr.

Ezt levonva a 150 fritt jelenlegi értékéből,
marad tiszta haszonnak 77 fritt 33 kr., illetőleg
a 180 fritt reményelti bevételrel állítván szembe
107 fritt 33 kr., e szerint esik egy kat. holdra
tiszta jövedelem az első esetben 412 fritt 42 kr.,
az utóbbiban pedig 572 fritt 52 kr. Ez oly magas
produktum, hogy ha számok nem igazolnák, majd-
nem kivihetetlennek tűnnék föl.

Világos jele ez annak, hogy a földbirtokok-
ból nagy beletetés mellett igen nagy jövedelem
állítható elő, különösen és kiválóan ott, a hol a
produktált termények értékesítésére nézve meg-
vannak a kedvező feltételek.

A kultivált torma vastag, üvegszerű, töré-
keny és a tört felület majdnem habfehér; ize
alig csipős, mondhatni edeskes. Azért vásárlás
alkalmával ép ezen tulajdonai vételnek figyelembe.
Az ilyen torma asztalra feltalálva, semmi kívánni
valót sem hagy leon!

Ültetéséhez legjobban megfelelnek az egyéves
kisujjnyi vastagságu gyökerek, de még a ludtoll-
vastagságuak is igen jól felhasználhatók, melyek
az első termelés után a tisztogatás alkalmával
mindannyiszor bőven nyerhetők. Azért célszerűbb
ilyen gyökereket ültetni olyan hosszúságban, a
minő tormát óhajunk, mert ezzel egy év alatt
eredményhez jutunk; a míg az első ismertett
mód mellett, midőn csak gyökérdarabok tételnek
el, a kifejlődésre két év kívánatki, mihez képest
az első esetben azon idő alatt ugyanazon talajról
két termés nyerhető. Ugyanazon talajba kétszer,
sőt háromszor is következhetik egymásután; ma-
gától értelevn, ha az kellően megtrágyázatot,
annyival inkább, mert a rigolozásra fordított nagy
költség jobb kihasználást is igényel és a mélyen
mivelt talajt különben sem zsarolja ki egykönnyen.

Uj bor lefejtése.

Minél előbb érintkezik az uj bor tiszta le-
vegővel a lefejtésnél, annál jobb ízűvé válik,
azért a lefejtést mindig úgy kellene végezni,
hogy a bor lehetőleg sok tiszta levegővel érint-
kezze. A szivattyus és csöves lefejtés tehát
ennek a célnak nem felel meg, s azért a bort
vagy nyitottan kell lefejtenuk, vagy ha már
csövet használunk hozzá, előbb kádba folyassuk,
hogy a levegővel összekeverődjék, a csövet pe-
dig nem szabad közvetlenül a korszóba illeszteni,
hanem töltésbe folytatjuk a bort, hogy még itt
is levegőt kapjon. De az uj bort azért is fejtjük
le, miután kiforrta magát, mert az egészen friss
ászokból préselés által a többi borhoz hasonló
terméket kapunk, melyet a többi borhoz önthet-
tünk. De ha a lefejtéssel egy fél, egy vagy két
évig várunk, akkor az ászok borban az a kel-
lemetlen is fejlődik ki, mely miatt más borok-
kal össze nem házasítható, hanem magában fo-
gyasztandó.

Amint a bort télen a karácsonyi ünnepek
előtt vagy után először lefejtjük, a söprüt is
azonnal ki kellene préselni, mert ez időben a

présházban alacsony hőmérséklet uralkodik, úgy
hogy a lefejtett bor nem romolhatik el. Sokszor
azt a kifogást teszik a karácsonyi lefejtés ellen,
hogy az ujbort ilyenkor még nem forrja ki ma-
gát eléggé s lefejtésre nem alkalmas. Ez a ki-
fogás azonban nem állhat meg, mert az első
lefejtésnek nem az a célja, hogy kristálytiszta
bort húzzunk ki a hordóból, hanem olyant, a
melynek söprüje legnagyobbbrészt leüllepedett.
Ennyire pedig karácsonyig mindig megtisztul
az uj bor.

Később természetesen mindig csak teljesen
tisza borokat fejtünk le; az első lefejtésnél ezt
nem vesszük tekintetbe. Igaz, hogy némely év-
ben és némely vidéken az uj bor karácsonykor
még egészen zavaros, de az olyan hiba, a mely-
nek nem volna szabad lenni s a melynek oka
vagy a bornak sűrűségében, vagy abban van,
hogy a mustot nagyon alacsony hőmérsékletben
szállították a pincébe. Az ilyen zavaros bor
forrott ki eléggé, kevés alkoholja van. Ez a hiba
azonban csak ott fordul elő, a hol a must er-
jesztésénél a hőmérsékletet figyelembe nem ve-
szik. Ha e mustot mesterségesen 20 R. fokra
melegítenék, ennek a többi közt az az előnye
is volna, hogy idején kellően kitört uj borokat
fejthetnénk le.

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Budapest. Küldj már valami prózai apróságot.
Aztán írhatnál is, vagy mi?

G. Nápárdfa. Köszönet a cikkért. Nagyon szépen van
megírva. A haza érdekében kívánatos volna ugyan, ha nem
közölhetnák, azzal az okadatlással hogy a cikk távol, de
fájdalom, egyet kell értenünk vele akarattunk ellenére is.
Még egyet olvastunk ki belőle: azt t. l. hogy igen jó meg-
figyelő. Az egyes vidékek népet jellemző ilyen cikkeknél
pedig szívesen nyitunk teret. Kérünk: valamit minél előbb.
Üdvözlét!

Nyilttér*

30/ Seiden-Grenadinen, schwarz und farbig (auch
alle Lichtfarben) 95 kr. bis 8. 9. 25 p. Met. (je 18 Quark)
- Als preiswerthes, praktisches Weihnachts-Geschenk
empfehle ich Rohseid. Vastroben (ganz Seide) H.
10.50 per Robe, sowie H. 14.25, 17.10, 21.75, 26.25
bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht nothwendig vorher
Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Frei-
um, was nicht convenirt. Muster von schwarzen, far-
bigen und weissen Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-
De: öt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürib.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal magára
felelősséget a szerk.

Felölös szerkesztő: Varga Lajos.

Társzerkesztő: Meresz Imre.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

Richter-féle
Horgony-Epítőkö-Szekerények
a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradnak,
három-öven felüli gyermekék számára. Legol-
csóbbak azért, mert azoknak szines követ majd-
nem elpusztíthatanak, úgy hogy a gyermekék
évekig játszhatnak velök. Minden valódi
Epítőkö-Szekerény pompás mintafüzeteket tar-
talmaz és későbbben kiegészítő-szekerény által
rendszeresen megnagyobbítható. Ára: 40 kr.,
70 kr., 85 kr., 1 fritt 20 kr. és feljebb. Övako-
djanak értéktelen utazástoktól és csakis „veres
Horgony” grári jogcggel ellátott szekerény
fogadtassék el. A ki Epítőkö-Szekerényt szándé-
kozik venni, az olvassa el előbb „A gyermek
legkedveltebb játéka” című pompásan szine-
zett könyvet, melyet ingyen küld meg:
Richter F. Ad. és társa, Bécs,
1. Nibelungengasse 4.

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld utánvét mellett:

457 14-20

Hölgy posztó egész gyapjú, minden uj divatú szineken, dupla széles 10 mtr. 8 fritt	Női ingek erős lenvászonból csipkékkel 6 db 3 fritt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cmet. széles 10 meter 2 fritt 70 kr.
Fekete-terno szászyártás; duplaszéles 10 mtr. 4 fritt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fel-ér vagy tarka 1 fritt 80.-1 fritt 20.	Double-Velour szövet 1/2 teljes 1 db. 3 fritt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/4 nagy sima és koczkás 2 fritt.
Volapük-flonel legujabb minta 60 cm. széles 10 méter - 3 fritt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 fritt 80. 1 db 30 rőf piros 5 fritt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágy 1 asztalterítő rojtlat 3 fritt 50 kr.
Ruha-barohet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 fritt.	Czérna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros fl. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő selyem rojtlat 4 fritt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gömbökkel és leb- bentnyűvel, minden szinben teljes nagy 1 db. 1 fritt 30 kr.	Egy lópokrócz legjobb készítmény 190 cm. hosz- su 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi futószőnyeg-maradék 10-12 mtr. hosszu 3 fritt 60.
Jute-függöny török- minta 1 teljes 2 fritt 30 kr.	Egy fiaker pokrócz 190 cm. hosszu 130 cm. széles 2 fritt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 1/4, 4 fritt 50. 1 db. 30 rőf 1/2, 3 fritt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 fritt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmez- ruhák, minden szimazinben egy sávos, mint koczkás 10 mtr. 9 fritt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db 1/4, széles 30 rőf 6 fritt
Normal-ing teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 fritt 50 kr.	Planell-fejkenők pompás választékban 3 darab 1 fritt	Chiffon 1 db 20 rőf 1/4 s 3 fritt 50. leg- jobb minőségű 6 fritt 50.
Oxford mosóképes, jóminőségű 1 db 30 rőf 4 fritt 50.		

Posztó-portéka és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 mara- dék 3.10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 fritt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2.10 mtr. teljes téli kabátba, feke- tében, barnában és kék- ben 5 fritt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3.10 mtr. teljes férfi öl- tönyre 3 fritt 75 kr.	Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2. 10 mtr. teljes felöltőre 7 fritt.
--	---	--	--

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezesség vállalattik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentesen.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becszel bíró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem megy ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel bíró és minden koru egyén számára valami alkalmas

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

és

UJÉVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem, úgy szintén választékos gyűjteményt tartok

ifjúsági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, ír mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartókól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é! közönségnek szíves figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papírkereskedő

NAGY-KANIZSÁN,

Kaposvárott és Csáktornyan.

☛ Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltnék.

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bank egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 5. szám Fischer Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 ft — kr.
Félévre 2 — 50
Negyedévre 1 — 25

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyitlár petitsora 10 kr.

Előfizetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozókat Fischer Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A megyei tisztújítás előtt.

Megirtuk lapunkban annak idején, hogy a nagy-kanizsai járás megye-bizottsági tagjai a megyei tisztújítást megelőzőleg érkekezletre hívtak egybe dec. 1-ére, a nagy-kanizsai varosház tanácstermébe.

Ez az érkekezlet mult vasárnap délután csakugyan megtartott s azon — az akkor éppen uralkodott viharos idő dacára — nagy érdeklődést tanúsító számban vettek részt a meghívott megye-bizottsági tagok. Összesen 43-an jelentek meg.

Az érkekezlet 3 órakor vette kezdetét.

Eperjesy Sándor biz. tag mindjárt elsőül felszólalt s elmondta az indító okot, mely az érkekezlet megtartását szükségessé tette s egyuttal kijelentette, hogy az érkekezlet vezetése Dervarics Imre biz. tag urat illetné, mivel azonban ő — valószínűleg a hirtelen zorddá váltott időjárás miatt meg nem jelenhetett, — fölkerlte az egybegyűlt tagokat, hogy az érkekezlet szabályszerű megtartása céljából elnököt és jegyzőt választani sziveskedjenek. Erre elsőnké Eperjesy Sándor, jegyzővé pedig Varga Lajos urakat kiáltották ki.

Eperjesy Sándor elnök hangsúlyozta a főispáni levelben irtakat, miket az érkekezlet is magáéva tevén, elvül lüzte ki, hogy a kijelölésnél a qualificationalis törvény követelménye mellett a tisztviselők eddigi működését is méltányolni fogja s azokat, kik hivatali kötelességüket becsülettel és lelkiismeretes pontossággal teljesítették nem fogja elejteni. Ehhez kepest egyhangulag a következő kijelölésekben állapodott meg: 1) a központi tisztviselőkre nézve: alispán: Csertán Károly; főjegyző: Gózonny László; I. aljegyző: Bottfy Lajos; II. aljegyző: Czukeller Lajos; III. aljegyző: Vízny Géza; IV. aljegyző: Vass Lajos; főügyész: Árvay Lajos; löpénztárnok: Skublis

Zsigmond; alpénztárnok: Tomasich Sándor; árvaszéki elnök: Csesznák Sándor, árvasz. ülnök: Ilorváth Bertalan, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, dr. Zarka Zsigmond, Trsztyánszky Ödön; jegyzők: Nagy Lajos, Fitos Márton; gyámi számvevők: Csoknyay János, számvevő, Rajky Miklós alszámvevő; pénztárnokok: Mayer János löpénztárnok, Skublics Antal alpénztárnok. — 2) a nagy-kanizsai járásra nézve: löszolgabíró: Svastits Károly, szolgabíró: Új Merkly Antal.

E közben az érkekezletre megérkeztek: Dervarics Imre és Glavina Károly, kikkel elnök az eddigi megállapodást közölve, azok helyesítő tudomásul vették.

Ez után következett az állandó, a központi és a közigazgatási bizottsági tagsági helyekre való kijelölés.

A két elsőre nézve elfogadtattott elnöknek az az indítványa, hogy a kijelölésre az érkekezlet kebeléből egy szűkebb körű bizottság küldessék ki. E bizottság tagjaiul megválasztattak: Eperjesy Sándor, Dervarics Imre, Glavina Károly, Babóchay György és Varga Lajos.

A közigazgatási bizottság két kilépő tagja közül Eperjesy Sándort újból, Koller István helyébe pedig, ki a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen állásáról lemondott; Dervarics Imrét kérte fel és jelölte ki egyhangulag a járásnak a közigazgatási bizottságban leendő képviselőre Dervarics Imre — bár minden áron ki akart térni a bizalom nyitvánulása előtt — az érkekezlet sürgető, egyhangu akarattal végre mégis parancsnak véve, a jelöltséget elfogadta.

Győrffy János biz. tag ezután — tekintettel arra, hogy a nagykanizsai járás a törvényhatóság területén 113, maga N.-Kanizsa 80 biz. taggal van képviselve — azt a részletesében is megokolt indítványt tette, hogy a nagy-kanizsai járás, illetőleg Nagy-Kanizsa város egy harmadik tag-

gal is legyen képviselve a közigazgatási bizottságban; mire az érkekezlet a már kijelölt tagon kívül harmadikul Hertelendy Béla orsz. képviselőjének megválasztását ajánlja, illetőleg őt is kijelöli s ebbeli határozatának támogatására a központi folkéri.

Ezek után az érkekezlet véget ért.

Az érkekezlet kebeléből az állandó és központi választmány tagjainak kijelölésére kiküldött bizottság dec. 4-én tartotta érkekezletét. Jelen voltak: Eperjesy Sándor, Dervarics Imre, Glavina Károly, Babóchay György és Varga Lajos.

A bizottság az állandó választmányba kijelölte Nagy-Kanizsa város részéről: Eperjesy Sándor, Ebenspanger Lipót, Győrffy János, Hertelendy Béla, Pihál Ferenc, dr. Tuboly Gyula, Vagner Károly és Varga Lajos biz. tagokat; a nagykanizsai járás részéről pedig: Dervarics Imre, Et István, Gadó Mátyás, Inkey László, Papp Károly, Pálffy Elek, Talabér Zsigmond, Zathureczky Zsigmond, dr. Viziendvay József biz. tagokat. A központi választmányba: Eperjesy Sándor, Hertelendy Béla, Dervarics Imre, dr. Bentzik Ferenc, dr. Hauser János és Hirschel Ede b. tagokat.

Politikai szemle.

Szilágyi Dezső.

Mikor Szilágyi Dezső megvált az ugynevezett mérsékelt ellenzéki párttól, sokan azt hitték, hogy azért teszi ezt, mert Apponyi nagyon jelentőségesnek látszik neki s ő bele fáradt, hogy mellette a törpe szerepét játssza. A ki alaposabban ismerte Szilágyit, már akkor tudta, és mai tellépése után bizonyonyal mindenki előtt világos lett, hogy Szilágyi Dezső azért adta fel ama pártot, mert az, legtöbb vezérével Apponyival egyetemben, nagyon kicsiny és nagyon

Tárcza.

Egy szunyog életrajza.*)

(Természettajzai karcolat.)

— A „Zala” eredeti tárcája. —

A legforróbb nyári napok egyikének délutánját nyitott ablak mellett töltöttem. A redőnyök le voltak eresztve. A kellemes félhomály és hűsítő légáramlat már már elszenderítettek, midőn sajtáságos zenei hangok ütök meg füleimet. Mintha valaki hajszál vékonyaságú acél dorombot pengetett volna füleim mögött. Figyelnem kezdtem s úgy tetszett, mintha a síró panaszos hang-hasszánkint tagolódnék, a tagok mondatokká válnának, s én egy szerencsétlen lény élettörténetét értém meg belőle. Ne nevéssenek olvasóim, az a jobb sorsra érdemes lény egy szunyogfi volt, egy családotti szunyog, mely odahagyva családii tűzhelyét önkénytelen számkivetésbe ment, szobám egyik sarkát kérte, hol háborítlanul tölthetné életének hátralevő csekély részét. Ilyen ártatlan lénynek, (a him szunyogok nem csipnek) készséggel adtam meg engedélyt, s ő hálából elbeszélte nekem élettörténetét.

— Szép tavaszi nap volt. Sekély vizű tó partja közelében, ringó tavi rózsák, uszó ranunkulások között, lengő sás és kákabokor tövében láttunk először napvilágot. Anyánkat nem ismertük. Azóta tudom, hogy a szunyogvilágban nem róják fel bűnül az anyának, ha gyermekeiről, miután azok ellátásáról gondoskodott, megelégedezik, s új örömeik után repked. Ki merné álli-

tani, hogy az embereknél azok az anyák, kik nem maguk táplálják csecsemőiket, ezt szeretetlenségéből teszik?! Ott volt előtünk a tó birodalma tömördek növényi anyagával, gondoskodva volt rólunk, midőn több száz testvéremmel, mint petéket gondos anyánk lerakott, hogy mihelyt életre kelünk, táplálékhoz juthassunk. Egy a víz színére lehajló saslevélre állott ő, s hátulso lábai között tartva összetapasztott bennünket úgy, hogy egy csónakhoz hasonló alakot képeztünk, s így a vízre bocsátva nem merülhettünk el. A napjótékony melegének kitéve pár nap múlva már anynyira fejlődöttünk a tojás héjon belül, hogy lenyithattuk annak egyik végén kifelé nyíló kupakját, s vigan szökdelve élveztük a létezés örömeit. Nini! mondam, mi is több százan voltunk testvérek, de körülnézve ezér meg ezer hozzám hasonló ifju lényt láttam. Korosabbak és fiatalabbak egyaránt vigan szökdeltek fel s alá, s én bár nem volt okom rá, bizonyos tiszteletteljes félelemmel vonultam félre utjokból; s bámultam vakmerőségüket, midőn odahagyva a viz felszínét, annak sötét mélyiségebe buktak. Amint így figyelő helyzetben széttekintek magam körül, egy félénk alakot pillantok meg. Ő már reggelben nézhetett engem, mert midőn rátekintettem összerezzen, elpirult s zavarodottan nézett másfelé. Ugy éreztem, hogy egy villanyáramhoz hasonló ütés reszketteltet meg, s bár nálunk szunyogoknál a fiatal lányok és ifjak egyenlő ruházatban járnak, valami azt sugta: ez az, ki elhagyatottságában vigasztalód lesz. Bemutattam magam. Ő szégyenkezve kért bocsánatot, ha talán megsértett, midőn oly vakmerően nézett rám, de mikor ő még olyan tapasztalatlan, s hogy egészen önkénytelenül cselekedte. Én bátorítottam őt, biztosítottam rokon-

szenvemről, s bizonyos nemével a büszkeségnek ajánlottam fel szolgáltatást, ha talán szüksége lenne rá. Hízelt, hogy van a kinek tetszem, s nem is nyugodtam, míg egy hullám tükröző felületében meg nem néztem magamat.

Öszintén megvallom, nem voltam utolsó gyerek. Szép, gömbölyded tejem tapogatókkal és rágókkal ellátva a szépség és hasznosság minden kellékével bírt. Több izból összetett mellem, karcsu, s körülbelül nyolc befűződéssel izelt derekam sima, kecseljes mozgásra képesítettek. Az egyes izeken oldalt álló szőrpamatok a legszebb természetes ékességet kölcsönöztek. Testemnek sértekel borított hátsó része egy csövet képezett, mely a viz felszínéről üdítő levegővel látott el, a nélkül, hogy annak föléle irányzása valami nehézségbe került volna. Hasonlóképpen nézett ki kis szomszédom is, csak hogy míg nálam az erő, nála a gyöngédség adtak a jellemzőbb bélyeget.

Minek mondam tovább! Fiatalok voltunk, szerelmek lettünk, a nélkül, hogy tudtunk volna ez érzelmeknek nevet adni. Elég volt nekünk, ha egymás szemébe nézhettünk, ha pajkos játékaink közben fejfel lefelé*) lebuhtam a viz mélyébe, s midőn fölkerülve fáradtan pihegve szivtam a friss levegőt, ő megsimogatott tapogatójával, s kért, hogy ne tegyem ki magamat a megfulladás veszélyének, s énoyan boldognak éreztem magam mint egy hős, ki cserkoszorut visz haza dicsősége jeléül.

— A boldog gyermekek eltűntek. A gondtalan gyermekből ábrándozó ifju lett. Három hét múlva sajtáságos változáson meptünk át. Az embereknél a titkos szerelmek sóhajtoznak, epekednek és sorvadnak. Majdnem úgy voltunk mi

*) Szerző itt tréfás modorban fejlődés-, élet- és alaklani rajzát adja a köztársasági rovarok ezen közönségén, de nem mindenki által teljesen ismert fajának. Az olvasó el fogja különíteni a való adatokat a költöttéktől. Szerk.

*) A szunyog alák rendszeren a viz színéhez közel, hátsó légzőcsövüket kidugva, fejfel lefelé mozdognak a vízben.

síralmas volt. Be sem kellett lépnie a szabad-
elvű pártba, még a pártokon kívül egyedül
állva is azonnali összehasonlíthatatlan nagyobb,
jelentőségesebb lett, mint valaha volt akkor,
midőn a nullák számok gyanánt álltak eléje.
Dec. 3-án pedig, mikor egyik legfontosabb tagja
a szolidárisan egybeillesztett Tisza-miniszterium-
nak s ezzel megerősítve s bensőleg összekötte
ama nagy egyest képezi, mely a magyar nem-
zet összes szellemi és erkölcsi ereje hatalmas,
számdús summájának élén áll, ma az öt megil-
lető kellő helyen van, és hogyitt minő hatványt
képez, abból a minap kapott egy kis kóstolót
az ellenzék. A Falstaffok mindig azt hiszik,
hogy Heinz hercegné akkor is meg kell en-
gednie a Taverna bizalmas közeledését gyenge
órái csapadékai pajtasainak, pezsgó ifjúkori kedv-
telesei készséges kerítőinek; mikor már bevonult
génuszának palotájába és komoly, igazságos
uralkodó lett; de mindig tévednek, mert minden
egykorí Heinz, ha egyszer Henrik lett, minden
talakodó Falstaffot láb rugásokkal komplimen-
tenti ki az ajtaján. Pedig ezuttal különösen
furfangosan számított az ellenzék és legsovány-
nyabb „vig fickóját”, Herman Ottót küldte ki,
hogy „csiklandozza” Szilágyit; Herman Ottót,
tehát egy olyat, kinek van bizonyos specifikus
értéke s magán jellemében igen tiszteltreméltó
tulajdonságai; de keveset használt neki. Ilyen
alkalmakra mindig illik a közmondás: a zsákot
verjük, de a verés a szárnak van a gyánya.
Midőn Herman provokációjára Szilágyi egy olyan
ökölcsapással válaszol, minőt a parlamenti box-
művészet csak minden nagy ünnepeken jegyez fel,
elkábál tőle, az egész ellenzék, mint azt ma egész
érthetően lehetett konstatálni a képviselőházban.
A Ház jobb oldalán és centrumában, különösen
pedig a kormánypadon nem személy, hanem el-
ellen küzdenek s nem a személyt, hanem az el-
vet győzik le; a jelen esetben a be nem vallott
obstrukció és a személyes becsületlemetszés volt
ez az elv, mely ellen küzdöttek, s melyet le-
sújtottak. A ki ez elvnek a fejére hág, az nem
egyes ellenzéknek, hanem az egész ellenzéknek,
a milyen az jelenleg, hág a fejére.

Azt hitte az ellenzék, hogy Szilágyit Achil-
les sarkánál ragadja meg, ha Tisza elleni kö-
röbri éles ellenkezését, a véderővita alkalmával
tartott philippikáit tartják eléje; de kitűnt,
hogy Achillesnek még a sarka is még mindig
elég kemény és erős, hogy az ellene hajított
mérgecs nyilat az elbizakodott orvdáaszszal
együtt szétzúzza. A szabadelvű párt valóban
észinte köszönetet mondhat az ellenzéknek a
mai napért. Érthetőbben nem nyilvánulhat az
ellenzék kaján, sárga irigysége, teljes tapintat-
lansága és parlamenti illemérzékletensége, mint
a Szilágyi ellen ma intézett eliesztési és csal-
ogatósi kísérlet által nyilvánult; és a szabad-

elvű párt egész méltósága, hatalmassága nem
nem tűnhetett ki impozánsabban, mint kitűnt
Szilágyi föllépése által: „minden hüvelyki egy
ember, minden szó államférfiassan meggyőző, s
barátokat fölemelő, az ellenfeleket szétrúzó.”

Szilágyi a kisebbség politikai kiskörűnnek
oly márkánsan s e mellett oly klasszikus egy-
szerűséggel demonstrálta a politikai becsület-
ség és parlamenti tisztesség szabályait, hogy
ha a gyűléjükben csak egy kis szikra okosság,
keblükben csak egy kis szikra hazafiság és par-
lamenti illemérzék él, valóban önmagukba tér-
hetnének s földadhatnák az utcagyerek politikát.
És abból a síralmas sorsból, mely málhacsapat-
ját, parlamenti ágyúvölteket sújtotta, gróf
Apponyi is levonhatná azt a tanulságot, hogy
immár jól tudja a magyar parlamentben s egész
Magyarországon, hogy mi az a hypochrisis; Szilá-
gyi Dezső oly érthetően, oly népszerűen meg-
magyarázta, hogy még a tiszteltre méltó Császár
is megjegyezte és becsületesen rajta volt, hogy
egy trójai lovat, mely kizabadult nyelvek
kerítéséből, megint visszahuzzon az istállóba.
Nem járja, még ha nem vagyunk is professzi-
onátus gyújtogatók, hogy gyufát adjunk a gyer-
meknek játszani és ha ezek, dacára annak,
hogy ők sem prosszionátus gyújtogatók, ostoba
ügyetlenségükben tüzet gyujtanak, repülő lép-
tekekkel siessünk, hogy „elsőik legyünk a fecs-
kendőnél.”

A dec. 3-iki parlamenti nap határozottan
szerencsétlen volt az ellenzékre általában, a
stenkerekre s becsületnyesekre különösen.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanisza város képviselő testülete e hó
4-én d. u. 3 órakor tartotta közgyűlését, a melyre
igen szép számmal jelentek meg a képviselők. A
tárgysorozatot Hertelendy Béla elnök és bizott-
sági tagársai jelentése nyitotta meg az 1890.
évre érvénytel bírándó legtöbb adót fizető vá-
rosi képviselők, úgy a választók névjegyzéke
tárgyában.

Ezután felolvastattott a városi árvaszék elő-
terjesztése a régi keletű behajthatlan árva értékek
leírása tárgyában.

E pontnál felszólalt Eperjessy Sándor, és
hangsúlyozta az előterjesztésben foglalt indítvány
ellenében, hogy a tisztí ügyesség derítse ki, a
behajthatlan követelések nem olyanok hibája
miatt tamadtak-e, a kik talán még most is lele-
lősségre vonhatók?

A polgármester erre kimutatja, hogy az
árvaszéki előterjesztés lenyegében ezzel egyér-
telmű, mire a közgyűlés a polgármester nézeté-
hez hozzájárul.

Hosszabb vita fejlődött ki a hazai első ta-

karékpénztár értesítésénél a kaszárnya építész
felveendő kölcsön-ügyben.

Eperjessy Sándor sokaja a 6 percentet.
Hirschel Ede óhajtaná, hogy a kölcsön akkor
köttessek meg, mikor a pénzpiac helyzete a vá-
tosra nézve legkedvezőbb. Mútan az osztrak
magyar bank a kamatlábat legujabban 1, száza-
lékkal fölemelte, ajánlja, hogy majd tudakozódni
fog, nem teszi-e ez a körülmény a jelen hely-
zetet kedvezőtlenné.

Következett a jogügyi bizottság véleménye
Henc Antal építésznek a honvéd-laktanya építése
körüli felszámított kárpótási igény tárgyában.
A bizottság nevezett építész kárpótási igényével
elutasítja, a melyhez a közgyűlés hozzájárul. A
jogügyi bizottság véleménye Knorcer Karoly és
társainak a polgári bormérés bérletéből kifolyó
kárpótoltatás iránti kérelme tárgyában tudomá-
sámul vétetik, hasonlóképen, az italmérsi adó
beszedésének a magas kincstártól lett megválta-
sának bejelentése is — mely után a közgyűlés
1/2 5 órakor véget ért.

Irodalom és Művészet.

Hangverseny. Már majdnem egy voltunk,
hogy Barbi Alice hangversenye a kétzseri el-
halasztás után végkép elmarad. Az a hír jött
ugyanis, hogy a művész nő Pécsett meghűtötte
magát, és pár napig nem fog tudni énekelni.
Szerencsére a hír nem bizonyult teljesen való-
ságnak, a mennyiben Barbi Alice kisasszony kiűdött
ugyan egy kis indiszpozícióval, de ez nem aka-
dályozta a fellépésben. A Kaszinó díszterme e
hó 5-én este 8 órakor zsufoláig megtelt a leg-
előkelőbb közönséggel, a melynek Barbi kisass-
zony felejtethetetlen művelzetet nyújtott. A ked-
vességet, bájt és szeretetreméltóságot, a mely
tulajdonokból ez a kistermetű, fekete hajú és
bogaraszemű teremtés alkotva lenni látszik, be-
tetőzi a renetget művészet, melyet annyira
hatalmában tart, hogy alig vesszük észre, pedig
ez a legnagyobb művészet. Bir azzal a tulaj-
donsággal, hogy nemcsak átéri azt, a mit éne-
kel, hanem a hallgatóságot is ugyanahába a han-
gulathba tudja ragadni, a melybe ő valóóság
elragadtatással elmerül. Minden dala után igazi
vihara támadt nem a tetszésnek, hanem a lel-
kesedésnek, s a szeretetreméltó diva nem fukar-
kodott az ismétlésekben. Elismerés illeti meg
Ollopp Ernő urat, a ki a művésznőt igen dísz-
krétül kísérte zongorán. A hangversenyben kö-
remüködtek még Seress Imre és Rosenberg Ádám
urak, az előbbi két hegedűszólvál, az utóbbi
pedig egy magyar zongoraábránd előadásával.
A nagy-kanisza elsőkel publikum kiváló figyel-
mére és udvariasságára mutat, hogy e két köz-
remüködőnek még egy Barbi mellett is bőven
kijutott a tapokból.

is. Egyikünk sem mert nyilatkozni, bizonyos hall-
gatagságba merülünk, elvesztve ékességünket be-
burkolóvunk, különösen bepojálva fejünket olyan-
ok lettünk, mint egy mumia Felhagyva előbbi
életmódunkkal, fejünkbe kiáll két csövön vet-
tünk lélegzetet, s hallgatva, de mégis mintegy
kínos vergődésben mozogva élünk tíz napig. És
sajátságos! A keblünkben forrongó szerelem át-
alakította testünket. En nememnek férfi diszeivel,
s ő, mint még akkor hittem, női bájjával disze-
kedő testalkotást nyert. Most már tudatára jöt-
tünk életcélnaknak, s nyilatkozni mertünk. Érez-
tük, hogy azt a mumia alakot le kell vetni, hogy
az csak egy álarc, mely alatt szebb, az eddiginél
nemesebb testalak rejlik. Tíz nap múlva a tó
partjához hivatam az én barátnémat. A vízből felíg
kiálló fejét, eleinte kissé elfogtam, de később
egész hévvel beszéltem a szülemen isteni érzet-
ről, s vallam be, mit oly régen titkolok, hogy
imádom, s mevesküdem, hogy nélküle élni nem
tudok soha. Ő kőnyektől ragyogó szemekkel
szóltan ömlik karjaimba. S mi történi! Testünk
mumiaszerű burka a tej táján felreped, úgy érez-
zük, mintha légius testtel égbé emelkednénk. Ez
nem volt csalódás, mert visszatekintve láttuk
hátrahagyott hévelyünket, melyből valóban ki-
bujtva, megrezzentve pillányainkat, vig danolással
szálltunk fölfele. Oh e szánatban éreztem azt,
mily csodás, átalakító ereje van a szerelemnek!
Bár kapott volna el akkor valami éhes madár,
legalább a boldogság tejét birva váltam volna
meg az élettől, s nem tudtam volna meg soha,
mi az a csalódás!

Midőn beletáradva pajzánsággal teljes légi
utunkba, a tó tükreben leereszkedtünk, láttam
csak, mennyire megváltoztam külsőleg, s mennyire
átalakult ő is. Azelőtt mi sem jelezte nemünk

külsőségét, most félreismerhetlen különbséget fe-
deztem fel. Körülbelül hat milliméter hosszú tes-
tünk, két átlászó szarny által nagy könnyűséggel
emeltetett a levegőbe, mely szárnyak épen nem
voltak disztelenek. Több hosszam lefutó ér tartá
kifeszítve, míg a szélső, karimat képező ér sző-
rökkel volt disztve. A vaszkosabb és tagolatlan
barna mell után következő hátsó testrészt nyolc
gyűrűből állott, melynek kecsessége, nem egy
otromba rovarban támaszthatna irigységet. A leg-
különfélébb mozgásra alkalmas, nagy hosszúsága
mellett is rendkívül erős lábakon kívül csak a
fejet emítem meg, melyen az említemet külön-
bséget első tekintetre lehetett látni. Szép két nagy
öszetett szemünk mellett, hatalmas, tizenöt izból
álló bajusz emelkedett, mely nálam oldalt álló
szőrökkel volt dusan borítva, s mely nagyjában úgy
nézett ki, mintha két struccoll lett volna oda szurva,
s e bajusz olyan hősies kinézést kölcsönzött te-
kintelemnek. Pedig dehogyan voltam én már ekkor
bős! Eltűntek ifjúkori ragóim, helyökét megnyult
felső és alsó ajkamból képezett cső foglalta el, s
ha közvetlen melletté nem tett volna még egy
pár vele egyenlő hosszúságu tollazott tapogató,
még talán elrutította volna arcomat. És miként
nézett ki ő? Bajusza, mert neki is volt, csak
egy hosszú vastag sertéhez hasonlított, melyen
oldalt, ritkán álló szőrök állottak. Kezdem ku-
tatni, hol itt a finomság és kellem, melyet a női
nemnél okvetlen megkívánunk? Hát még mikor
az enyémhez hasonlító, de csak rövid tapogatóval
bíró szívószája mellett megláttam azokat az ir-
tózatos tüskéket, melyekkel, hogy nem csak
engem tudna agyonszürkálni, neuskóra meg-
győződtém! Láttam öt vérszomjasan le csapni
emberre és állatra, láttam mint sebz meg azokat
s csepegteti beléjük a szájból kicsorgó mérget,

láttam mikor szívóját, melylyel én csak önkény-
kínálkozó nedvel tudok felszívni, bele eresztí az
ejtelt sebbe, s vad kéjvel szívja, a párolgó piros
vért! Ezt látva elajultam. Midőn magamhoz tér-
tem, undor fogott el, látva vértől duzzadó pirosló
potrohát. Elűnt a varázs. Nem ilyen nőt akartam
én. Széledet, ki még tudja érteni vágyaimat,
gyöngédségével álomba tudja ringatni boldogságot
szomjazó lelkemet!... Midőn utálatos lakomája
után pihenni tért, én elszöktem, s most itt
vagyok, hogy ne lassam többé, s pusztuljak el
itt a magányban....

Igy zümmögött a kis szunyog, s már men-
helyére készült, midőn újabb zugás hangzott a
redőnyök mögött. Egy fegyvertett száju nőstény
hatolt be, az egyhangú zümmögés mellett élesebb
hang vált hallhatóvá.... Ez az örvendete,
meglepetés szivből jövő hangja!... Sajnáltam
ugyan a kis kesergőt, de nem szeretem a család
jeleneiteket, aztán megvallom, magam is féltam
a szunyoktól. — Szivarra gyujtottam tehát, s
a redőnyök között kihuzódó füstreteg mutatá,
merre tűnt el az irigylésre méltó házaspár. Midőn
igy néztem a szivarfüstből keletkezett szeszélyes
alakokat, eszembe jutott, hogy a kis szunyog talán
nem is egyedüli a szerencsétlen teremtmények
között, hogy talán gyakrabban mint hinnók ta-
lalhatnánk asszonyokat, kik a „holtodiglan” hol-
tomiglan után egész más színben tűnnek fel
férjeik előtt. Midőn láttam, miként oszlik szét az
előttem gomolygó szivarfüst, megéjtve láttam,
hogyan tűnik el az álom, s a képzelet csalóka
játéka,..... felébredtem. P.... János.

* Itt nincs képtelenség mondva. A szunyogok kétféle
hangot adhatnak, egyiket, a melyebbet szárnyak rezgése
által, a másikat a magasabb, a mell táján lévő hangrészek
szallagaj segítségével. A kinek finomabb hallása van figyelje meg.

Tanügy.

Tanítógyűlés.

A zala-egerszegi esp.-kerületi kath. tanítói kör nov. 28-án tartá özi gyűlését Andráshidán, az elemi iskola tanteremben, olyan épületben, a milyen iskoláépület Egerszeg vidékén több nincs. Iűlszerelés tekintetében pedig a megyében három sincs. Idegyűltek tanácskoznia a vidékbeli kath. tanítók, élőkön Balaton József z.-egerszegi esperessel. Ambár a nagy mértékben megindult havazás a tanítók közül is sokat visszatartott, de ennek dacára mégis szép számban jelentek meg. Ott volt Sipos József a-bagodi plébános (a jövő évben aranymisés pap), Angyal György a-bagodi s.-lelkész, a helybeli iskolaszéki tagok majdnem mind — dr. Kele Antal világi elnökkel élőkön, Hártl János helyb. körjegyző, stb.

Novák Mihály helyb. tanító tartott gyakorlati tanítást a természettanból. Tananyaga a „légnymás“ volt. Fizikai eszközökkel elegendővel rendelkezik az andráshidai iskola [Ugy ám!... egy talusi népiszkola!] A sikerült tanítást a fáradozó könyvileg is köszönetet kapott.

Következett volna Enekes Pál vaspóri tanító felolvasása „a szavalás tanításáról a népiszkolában“, azonban vállalkozó nem jelent meg. Ezt apprehenzióval vette tudomásul a gyűlés, s hogy így máskor föl ne üljön, határozatot, hogy az ilyen vállalkozók *becsületbeli* kötelezőknek tartásá a gyűlésen megjelenni, ha mindjárt szekerre esik is, vagy kúdjék be dolgozataikat. Igaz is, Ne csak a meghívókön ragyogjanak és a gyűlés előtt való napokban pökjék a markukat, hogy így, — meg amúgy, hanem tessék kiállani is; a magyar ember meg szokta tartani a szavát.

Igy esett meg, hogy a gyűlés sorozatából sokat ígérő két tárgy lemaradt; s há dr. Kele úr nincs, bizony nem lett volna mit megbeszélni. Hanem ő aztán egy jórávaló eszmét pendített meg, t. i. a gyűlésekén felolvasott munkálatokat ne hagyják elkallódnai, hanem gyűjtésük „emlékkönyv“-be. Ő az emlékkönyv beszerzésére át is adott a kör elnökének azonnal egy színehagyó kék főrest. Ez szép dolog, s más körökben is követik az életre való mindkét példát. Egyuttal ajánlotta, hogy a nagyon kiváló s a nép által is könnyen fel fogható tárgyú dolgozatokat jelentessék meg lapban és készíttessenek róla külön lenyomatot pl. 100 példányban; ennek ive nem kerülne többé 3—4 frtnál. Aztán osszák ki a nép közt. Így nagy erkölcsi haszon háromolnék az ilyen tanítói összejövetelekből, tanácskozásokból. Ő szívesen áldozna ilyen célra s akadna talán más is. Ezt már értem.

Azt azonban nem értem, hogy négy plébános azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretnék, ha a körből kitöröltetnék: Hosoff József bencődföldi plébános úr így adja okát ennek, papírosra írva s Kovács Győző körel-nökhöz intézve: „Nagyon sajnálom, hogy 275 frtnyi plébániai jövedelemem nem engedi, hogy támogathassam a 300 frttal javadalmazott tanítói ók egyesületét.“ Hát ez szegénységi bizonyítvány. Ugy tünik föl, mintha a kath. tanítók kényszerítették volna az egyetbe a plébános urat. Hiszen a kath. tanítóknak eszük ágában sem volta *kath. tanítógyűlést* megalakítása, hanem öméltsósága a püspök akaratát volt ez; már azt aztán nem tudjuk: mit akar ő vele? Aztán meg a papok verbuválták össze a tanítókat, nem pedig viszont. És mégis *ők* kezdik a bontást? Egyébiránt ez kinek kinek örmére szolgál. Helyes! Föl kell oszlatni, ha nincs kedvükre. Az is szemet szúr, hogy az egerszegi káplán urak pártoló tagjai az „általános egy-let“-nek, ami dicseretes dolog, — de nem a püspökük által felállított parancsoltnak, a *kath. jelzővel* ellátott egyletnek. De hát akkor minek zavarták külön a kath. tanítókat, s miért hagyják magukra?

Rendes tagokul bejelentették magokat: Horváth Ödön eszébi, Wolfáth István háshágyi, Polesinszky János bűröndi, Enekes Pál vaspóri tanítók. Balaton esperes ur a kör részére jóvőre is megrendelni ígérte a „Népvédelő“ című tanügyi lapot; hasonlóképen Angyal György segédlelkész ur is a tagok rendelkezésére bocsátja a „Kalauz“ című évnegyedes folyóiratot. Ez már ismét követésre méltó példa.

A jövő gyűlés helyéül Teskánd jelöltetett ki, ahol tanítani fognak Körmeny Pál és Polesinszky János tanítók. Novák Mihály pedig „Gyermekek a korcsmában és lakodalomban“

című dolgozatát olvassa föl, Wolfáth István „az iskolai fegyelem“-ről fog értekezni.

Nem a tanítógyűlési reledéba tartoznék, de egy füst alatt csak megemlítem, hogy nagy örműnkre szolgál az esperesi kör e vidékének az oklevéletlen tanítóktól való megtisztítása, s hogy mind fiatal, képzett tanítókkal töltötték be a megürült állásokat. Így kellett volna már régen. Köszönet a kéznek, a mely cselekedte. Csak még Bogdánfán nyissanak iskolát és a bőideit rendezzék, akkor nem lesz panasza.

Kalamáris.

Különfélék.

— **A tél.** Alig mulik el esztendő, hogy valami különös módon ne foglalja el birodalmát a tél. Számталanszor halljuk igen öreg emberektől ezt a szólásmódot: „Még értem ilyen időt, pedig a kenyérem javát már megettem! Dehogy nem ért ő olyan időt! Hanem az évek és évtizedek elmúlnak az időjárás változandóságával együtt; ki fog egy 10—20 év elötti tél minden részleteire hiven visszaemlékezni? Aztán öfönösáriban egyforma képet nyujt valamennyi tél. Tamarább vagy később megjön a hideg, megjön a hó. Mind a kettőnek megvannak a maga rendes örvendői, a korcsolya és a szán barátai. Azt azonban nem is kívánhatjuk a téltől, hogy egész idejét csak a szánkázók és korcsolyázók dédelgetésére fordítsa. A kettőt egyszerre ki se lehetne elégíteni, egymásután is fölöttébb bajos. Az ideit téiről is nem egy vén ember mondotta már el, hogy „még ilyen nem ért meg!“ Folyton íris hó emeli magasabbra a régit, sőt éjjelenként összeszedi magát az északi szél, kiválaszt magának egy vonalat (rendesen vasut vonalat) és úgy telehordja hóval, mintha csak imádkoztak volna érte. Vége-hosszan mintha a közlekedési akadályoknak. A szomszéd faluba menni nem kisebb vállalkozás, mint Kanizsáról Bécsbe. Egy szóval, habár csak december elején vagyunk, olyan egy tél jött ránk úgy tréfalóból, a melyhez hasonlót, komolyan mondom, én még nem értem, habár a kenyérem javát bizony már én is megettem!

— **Örszágos vásárunk** dec. 2-án a zord idő miatt nem sikerült. Olyan sem volt, mint egy közönséges hetivásár. Az érdekelték pótvásár-tartási engedélyért folyamodtak a belügyminiszterhöz.

† **Apáthy István** orszgy. képviselő, a budapesti tud. egyetem ny. r. tanára, a hazai kodifikációs munkálatok egyik alaptevő munkása jobblétre szenderült 59 éves korában. Hosszu és kínos betegség fosztotta meg életétől a jeles jogtudóst, kinek halálát öszinte részvéttel gyászolja a magyar jogászvilág. Hét évig kínoztta a szervi szívbaj, mely különösen ez évben kezdett veszedelmes tüneteket mutatni, a válságos fordulat pénteken állott be, mely dec. 4-én éjjel után egy óra tájban kioltá életét. A mély gyászban, mely szerető családját, fiát, dr. Apáthy Istvánt, a természeti tudományok e kiváló művelőjét érte, osztozik a közélet. A jeles tudos 9 évig képviselte egyfolytában a letenei választókerületet, melynek érdekében is sokat tett. A halálával megürült letenei választókerületbe képviselő jelöttekül, meg *Czorda* Bódog igazságügyi és Fejér Miklós földművelésügyi államtitkarak nevei említve nem lettek: *Gózon* László megyei főjegyzőnk és dr. *Antal* Gyula egyet. tanár voltak kombinációban. Függetlenségi programmal pedig *Tuboly* Viktor nagykanizsai ügyvéd és koszorus költő, a választókerület örökös képviselőjelöltje fog fellépni.

— **Zala-Egerszeg vidékén** erős szél mellett nov. 28-tól dec. 2-ig akkora havazás volt, hogy a hófúvatok miatt a kocsiközlekedés még az országutakon is megakadt. Egerszegen áznapi andrásnapi vásár megtartására még csak gondolni sem lehetett.

— **Bortól a porba.** Horváth (Ferkó Gyuri) József kiskánizsai lakos ide-oda dűlönge haladt dec. 2-án, a nagy szélvihar alkalmával, a kiskánizsai utcák egyikén. E közben egy sebesen hajtató kocsi zőrejt vagy nem vette észre vagy tán éppen eleje tántorult, elég az hogy a kocsi porba gázolta és erős sérüléseket szenvedett. Hogy ki volt az elliprator s hogyan jutott a kocsi alá, ezekről nem tud semmi fölvilágosítást adni.

— **Vincellér-képző** fölállítása van tervben Freistädler Antal nagybirtokos szigligeti birtokán, hova a birtokos egy stilszerű kastélyt is épített a jövő évben.

— **A csurgói** ev. ref. főgimnázium államsegélye. Csurgói ev. ref. főgimnázium állami segélyezése ügyében létrejött az illető telek közt a szerződés, melynek lényegesebb pontjai a következők: A gimnázium összes szükséglete 25,000

frt. Ehhez az állam 8600 frttal járul. A tíz rendes tanár fizetése egyenként 1100 frt, 100 frt lakbér és 50 frt ötdéves pótlék; a vallastanár fizetése 800 frt, a rajztanáré 1000 frt, a torna és énektanáré egyenként 400 frt. Az állam három rendes tanárt nevez ki u. m. a mennyiség-tantermészettan, a földrajz-termesztanra; s a német nyelv tanárát, kiket jogában áll Csurgóról valamely más állami intézetbe áthelyezni. Minthogy jelenleg ez állások állandósított rendes tanárokkal vannak betöltve, ezeket az állam átveszi s csak a bekövetkezendő üresedések esetében el kinevezési jogával. Az oktatás az állami tanterv szerint fog történni stb. A szerződés öt példánya közül egy a miniszteriumnak, egy a konventnek, egy a kerületnek, egy az egyházmegyének, egy pedig az iskolának küldetik.

— **Halálözán.** Gröber József keszthelyi közfizetőü polgár, ki évek hosszú során Keszthelyt mint városi tanácsos, és helyettes városbíró szolgálta, t. nov. hó 18-án 76 éves korában meghalt.

— **Képviselő-testületi gyűlés.** Keszthely városi képviselő-testülete nov. hó 30-án tartott ülésén a következő ügyek kerültek tárgyalás alá: Elnökü városbíró, Reischl Vencel bemutatta a megye törv. hatósági bizottsága által jóváhagyott községi szabályrendeleteket a jelenleg, hogy azok kinyomattak és a képviselőknek kiosztattak. Tudomásul vétetett. Ugyanó beterjeszté a tanács véleményes javaslatát a helyb. ipariszkolában a *hitoktatás* rendszeresítése tárgyában, melyről kapcsolatosan az ipariszkola évi segély összege 300 frtról 350 frtra emeltetett. Özv. Klug Józsefné kérvénye melyben elhalt zenetanító férje után, annak felévi fizetését a törv. értelmében kéri, akként nyert elintézését, hogy a képv. testület 200 frtot szavazott meg neki egyszersmindenkora. Özv. Neuman H-né, helypénz szedési hárlo pedig bérleengedést kért, hivatkozva a mostoha viszonyokra, de a kérelem elutasított. A vhró által, az előjáróság nevében beterjesztett 1890. évi városi költségvetési előirányzat vétetett tárgyalás alá. A tervezet téiről-tételre átvizsgálatot s úgy általánosságban, mint részleteiben jóváhagyatott és elfogadtatott s így 1. a bevételiek 34788 frt 22¹/₂ ll., a kiadások 43334 frt 35¹/₂ kr. a fedezendő évi szükséglet — 5846 frt 13 krban megállapított. Az évi szükségletből az uradalom 28%-ot, vagyis 2391 frt 90 krt fixet, a hiányzó 6153 frt 23 krt pedig 26¹/₂-os községi pótlékkal fedeztetik, mely határozatilag kimutattatott. — Városbíró bejelenté, hogy „*Keszthelydros* és *Polgárdros*“ területére nézve a kizárólagos italmérsi jogosultságot egyszög utján a kincstártól évi 9630 frt bérért 3 évre kivette a tanács. Jóváhagyólag tudomásul vétetett. Lénárd Ernő képviselő indítványára a közönséget érdeklő hatósági intézkedéseknek és rendeleteknek a helyi lapban leendő közlése szükségesnek találván, képviselő testület felhívja az előjáróságot, hogy saját hatáskörében intézkedjék, hogy a *Keszthely*-lap ezen közszolgálatiért évi tiszteletdíjban részesüljön. A könyv hitelesítésére Dr. Dunszt F. és Pap Sándor képviselőket kérték föl.

— **Tűz.** Festetics Tassilo gróf keszthelyi palotájában t. hó 2-án reggel, midőn künn a legnagyobb szélvihar dühöngött, szobatóz keletkezett, mely nagy rémületet keltett. A gyorsan megjelent önk. tűzoltók, Tóth Pál főparancsnokkal, hamar megakadályozták a tűz tovaterjedését. Egyik kandallo tűze folytán a közeli gerenda fogott tüzet, mely ha észre nem veszik nagy kárt okozhatott volna a fényes palotában.

(525) **Kölcson pénz.** Fővárosi nagy tőképénzesekkel való összekötöttesem folytán betáblázásra nagyobb kölcsonöket 5—7%-ra gyorsan eszközölhetek. N.-Kanizsa 1889. nov. 20-án Dr. Fárnek László ügyvéd.

A gyermek legkedveltebb játéka. Ez a címe, azon előttünk levő könyvecskének, mely mindazon szülők és nevelőknek méltatását megérdemli, kik gyermekeiknek szórakoztató és egyszersmind oktató játékszert venni óhajtanak. Számos felvilágosításul szolgáló ábrát és számos tekintélyes egyéntől ítéletet tartalmaz, melyet kívánatra bérmentve megküld Richter F. Ad. és társa, Bécsben, L. Niebelungengasse 4.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen csak egy a szer: **Egger számos kitüntetéssel nyert mellipasztillál.** Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Prager Béla és Szöröcsöky Béla urak gyógyszerláraitban. Zala-Egerszegen: Kaszler Sándor és Unger D. özevegy gyógyszerész uraknál. 493

síralmas volt. Be sem kellett lépnie a szabad-
elví pártba, még a pártokon kívül egyedül
állva is azonnal összehasonlíthatatlanul nagyobb,
jelentőségesebb lett, mint valaha volt akkor,
midőn a nullák számként gyantán álltak elője.

Dec. 3-án pedig, mikor egyik legfontosabb tagja
a szolidárisan egybeillesztett Tisza-miniszterium-
nak s ezzel megerősítve s bensőleg összekötte
ama nagy egyes képezi, mely a magyar nemzet
összes szellemi és erkölcsi ereje hatalmas,
számdús summájának élén áll, ma az őt megil-
lető kellő helyen van, és hogy itt minő hatványt
képez, abból a minap kapott egy kis kóstólót
az ellenzék. A Falstaffok mindig azt hiszik,
hogy Heinz hercegnek akkor is meg kell en-
gednie a Taverna bizalmas közeledését gyenge
órán csapászeki pajtásainak, pezsgő ifjúkori kedv-
telési készséges kerítőinek, mikor már bevonult
geniusának palotájába és komoly, igazságos
uralkodó lett; de mindig tévednek, mert minden
egykorí Heinz, ha egyszer Henrik lett, minden
tolakodó Falstaffot lábrugásokkal komplementi-
mentiroz ki az ajtaján. Pedig ezuttal különösen
furtangosan számított az ellenzék és legsovány-
nyabb „vig fickóját”, Herman Ottót küldte ki,
hogy „csiklandozza” Szilágyit; Herman Ottót,
tehát egy olyat, kinek van bizonyos specifikus
érteke s magán jelleméből igen tiszteltre méltó
tulajdonságai; de keveset használt neki. Ilyen
alkalmakra mindig illik a közmondás: a zsákok
verjük de a verés a számnak van szava.”
Midőn Herman provokációjára Szilágyi egy olyan
ökölcsapással válaszolt, minőt a parlamenti box-
művészet csak minden nagy ünnepen jegyez fel,
elkábult tőle az egész ellenzék, mint azt ma egész
érthetően lehetett konstatálni a képviselőházban.
A Ház jobb oldalán és centrumában, különösen
pedig a kormánypadon nem személy, hanem elv
ellen küzdenek s nem a személyt, hanem az el-
vet győzik le; a jelen esetben a be nem vallott
obstruáció és a személyes becstelenségek volt
ez az elv, mely ellen küzdöttek, s melyet le-
sújtottak. A ki ez elvnek a fejére hág, az nem
egyes ellenzéknek, hanem az egész ellenzéknek,
a milyen az jelenleg, hág a fejére.

Az hitte az ellenzék, hogy Szilágyit Achil-
les sarkánál ragadja meg, ha Tisza-elleni kor-
rábbi éles ellenkezését, a véderővita alkalmával
tartott philippikáit tartják elője; de kitűnt,
hogy Achillesnek még a sarka is még mindig
elegendő kemény és erős, hogy az ellene hajított
mérgecs nyilat az elszakodott orrvadászszal
együtt szétzúzta. A szabadelví párt valóban
őszinte köszönetet mondhat az ellenzéknek a
mai napért. Érthetőbben nem nyilvánulhat az
ellenzék kaján, sárnga irigysége, teljes tapintat-
lansága és parlamenti illemérzékeltelensége, mint
a Szilágyi ellen ma intézett eliesztési és osz-
logatási kísérlet által nyilvánult; és a szabad-

elví párt egész méltósága, hatalmasága nem
nem tűnhetett ki imponánsabban, mint kitűnt
Szilágyi föltétele által: „minden hüvelyk egy
ember, minden szó államférfiasan meggyőző, a
barátokat fölemelő, az ellenfeleket szétzúzó.”

Szilágyi a kisebbég politikai kiskorúinak
oly márkánsan s e mellett oly klasszikus egy-
szerűséggel demonstrálta a politikai becsületel-
ség és parlamenti tisztesség szabályait, hogy
ha agyvelejükben csak egy kis szikra okosság,
keblükben csak egy kis szikra hazafiság és par-
lamentis illemérzék él, valóban önmagukba tér-
hetnének s földhatnák az utcayerek politikáit.
Ez abból a síralmas sorából, mely máhacsapat-
ját, parlamenti ágyutöltelekét sújtotta, gróf
Apponyi is levonhatná azt a tanulságot, hogy
immár jól tudja ki a magyar parlamentben s egész
Magyarországon, hogy mi az a hypochris; Szi-
lágyi Dezso oly érthetően, oly népszerűen meg-
magyarázta, hogy még a tiszteltre méltó Csatar
is megjegyezte és becsületesen rajta volt, hogy
egy trójai lovat, mely kiszabadult nyelvének
kerítéséből, megint visszabuzzon az istállóba.
Nem járja, még ha nem vagyunk is professzi-
onátus gyújtogatók, hogy gyufát adjunk a gyer-
mekeknek játszani és ha ezek, dacára annak,
hogy ők sem prosszionátus gyújtogatók, ostoba
ügyetlenségükben tüzet gyújtanak, repülő lép-
tekekkel siessünk, hogy „elsőek legyünk a fecs-
kendőnél.”

A dec. 8-iki parlamenti nap határozottan
szerecsőtlen volt az ellenzékre általában, a
stenkerekre s becstelenségre különösen.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanisza város képviselő-testülete e hó
4-én d. u. 3 órákor tartotta közgyűlését, a melyre
igen szép számmal jelenek meg a képviselők. A
tárgysorozatot Hertelendy Béla elnök és bizoi-
tsági tagjairól jelentése nyitotta meg az 1890.
évre érvényes bírándó legtöbb adót fizető vá-
rosi képviselők, úgy a választók névjegyzéke
tárgyában.

Ezután felolvastott a városi árvaszék elő-
terjesztése a régi keletű behajthatlan árva értékek
leírása tárgyában.

E pontnál felszólt Eperjessy Sándor, és
hangsúlyozta az előterjesztésben foglalt indítvány
ellenében, hogy a tiszt ügyesség dervise ki, a
behajthatlan követelések nem olyanok hibája
miatt támadtak-e, a kik talán még most is tele-
lősségre vonhatók?

A polgármester erre kimutajta, hogy az
árvaszéki előterjesztés lényegében ezzel egyér-
telmű, mire a közgyűlés a polgármester nézeté-
hez hozzájárul.

Hosszabb vita fejlődött ki a hazai első ta-

karékpénztár értesítésénél a kaszárnya építés
felveendő kölcsön-ügben.

Eperjessy Sándor sokajja a 6 percentet,
Hirschel Edg óhajtaná, hogy a kölcsön akkor
költessék meg, mikor a pénzücs helyzet a vá-
rosra nézve legkedvezőbb. Midőn az osztrák
magyar bank a kamatlábát legújában 1, szaka-
lékkal fölemelte, ajánlja, hogy majd tudakozódní
fog, nem teszi-e ez a körülmény a jelen hely-
zetet kedvezőtlenné.

Következett a jogügyi bizottság-veleménye
Henc Antal építésznek a honvédlaktanya építése
körüli felszámított kárpótlási igény tárgyában.
A bizottság nevezett építész kárpótlási igényével
elutasítja, a melyhez a közgyűlés hozzájárul.
A jogügyi bizottság véleménye Knorcer Károly és
társainak a polgári bormérés berleléből kifolyó
kárpótlatásuk iránti kérelme tárgyában tudó-
másul véteik, hasonlóképpen, az italmérsi adó
beszedésének a magas kincstartóló lett megváltá-
sának bejelentése is — mely után a közgyűlés
1, 5 órákor véget ért.

Irodalom és Művészet.

Hangverseny. Már majdnem egy voltunk,
hogy Barbi Alice hangversenye a kétszeri el-
halasztás után végkép elmarad. Az a hír jött
ugyanis, hogy a művész Pécsett meghűtötte
magaét, és pár napig nem fog tudni énekelni.
Szerencsére a hír nem bizonyult teljesen való-
ságnak, a mennyiben Barbi Alice kisasszony küzdött
ugyan egy kis indispozícióval, de ez nem aka-
dályozta a fellépésben. A Kassinó diásterme e
hó 5-én este 8 órákor zsufolással megtelt a leg-
előkelőbb közönséggel, a melynek Barbi kisass-
zony felejtethetetlen műelővezetést nyújtott. A ked-
veseségét, bájt és szeretetreméltóságot, a mely
tulajdonokból ez a kistermetű, feketehajú és
bogar szemű teremtes alkotva lenni látszik, be-
tetőzi a rengeteg művészet, melyet annyira
hatalmában tart, hogy alig vesszük észre, pedig
ez a legnagyobb művészet. Bir azzal a tulaj-
donsággal, hogy nemcsak átérzi azt, a mit éne-
kel, hanem a hallgatóságot is ugyanabba a han-
gulatba tudja ragadni, a melybe ő valóóságos
elragadtatással elmerül. Minden dala után igazi
vihara támadt nem a tetszésnek, hanem a lel-
kesedésnek, s a szeretetreméltó diva nem fukar-
kodott az ismétlésekben. Elismerés illeti meg
Oltop Ernő urat, a ki a művésznőt igen dia-
krétül kísérte zongorán. A hangversenyben köz-
reműködtek még Seress Imre és Rosenberg Ádám
urak, az előbbi két hegedűszóval, az utóbbi
pedig egy magyar zongoraábránd előadásával.
A nagy-kanisza előkelő publikum kiváló figye-
mére és udvariasságára mutat, hogy e két köz-
reműködőnek még egy Barbi mellett is bőven
kijutott a tapsokból.

is. Egyikünk sem mert nyilatkozni, bizonyos hall-
gatásukba merültünk, elvesztve ékesességünket be-
burkolóztunk, különösen bepójálva fejünkbe olyan
lettünk, mint egy mumia. Felhagytva előbbi
életmódunkkal, fejünkbe kiálló két csővön veszt-
tünk lélegzetet, s hallgatva, de mégis mintegy
kínos vergődésben mozogva élünk tíz napig. És
sajátságos! A keblünkben forrongó szerelem át-
alakította testünket. Én nememnek férfi diszeivel,
s ő, minq még akkor hittem, női bájjaival disze-
kedő testalkókat nyert. Most már tudatára jöt-
tünk életelünknek, s nyilatkozni mertünk. Érez-
tük, hogy azt a mumia alakot le kell vetni, hogy
az csak egy álarc, mely alatt szebb, az eddigie-
nemesebb testalak rejlik. Tíz nap mulva a tó
partjához hívtam az én barátomat. A vizből felig
kiálló fejjel, eleinte kissé elfogultán, de később
egész hévvel beszéltem a szerelem isteni érzete-
ről, s vallam be, mit oly régen titkoltok, hogy
imádom, s meseküdtém, hogy nélküle élni nem
tudok soha. Ő könnyektől ragyogó szemekkel
szótlan omlik karjaimba. S mi történik! Testünk
mumiaszerű burka a tej táján felreped, úgy érez-
zük, mintha légius testlel égből emelkednénk. Ez
nem volt ésalódás, mert visszatekintve láttuk
hátrahagyott hüvelykünket, melyből valóban ki-
bujva, megrezzenve szárnyainkat, vig danolással
szálltunk fölébe. Oh e pillanatban érzetem azt,
mily csodás, átalakító ereje van a szerelemnek!
Bár kapott volna el akkor valami éhes madár,
legalább a boldogság tejét birva váltam volna
meg az életről, s nem tudtam volna meg soha,
mi az a csalódás!

Midőn beletápdva pajzánssággal teljes légi
utunkba, a tó tükrehez leereszkedtünk, láttam
csak, mennyire megváltoztam külsőleg, s mennyire
átalakultam. Azelőtt mi sem jelezte nemünk

külsőségét, most félreismerhetlen különbséget fe-
deztem fel. Körülbelül hat milliméter hosszú teszt-
ünk, két állású szarny által nagy könnyűséggel
emeltetett a levegőbe, mely szárnyak épen nem
voltak disztingelnek. Több hosszan lefutó ér tartá
kifeszítve, míg a szélső, karimát képező ér sző-
rökkel volt diszítva. A vastkosabb és tagolatlan
barna mell után következő hátsó testrészt nyolc
gyűrűből állott, melynek kecsessége, nem egy
otromba rovarban támaszthatna irigységet. A leg-
különbözőbb mozgásra alkalmas, nagy hosszúsága
mellett is rendkívül erős lábakon kívül csak a
fejet említem meg, melyen az említettem külön-
séget első tekintetre lehetett látni. Szép két nagy
összetett szeműk mellett, hatalmas, tizenöt ízűből
álló bajusz emelkedett, mely nálam oldalt álló
szőrökkel volt dusan borítva, s mely nagyjában ugy-
nézett ki, mintha két strucció lett volna oda szurva,
s e bajusz olyan hősies kinézést kölcsönzött te-
kintelemnek. Pedig dehogyan voltam én már ekkor
hős! Eltűntek ifjúkori rágoim, helyöket megnyult
felső és alsó ajkamból képezett cső foglalta el, s
ha közvetlen mellett nem tett volna még egy
pár vele egyenlő hosszúságú tollazott tapogató,
még talán elrutította volna a csomót. És miként
nézett ki ő? Bajusza, mert neki is volt, csak
egy hosszú vastag sertéhez hasonlított, melyen
oldalt, ritkán álló szőrök állottak. Kezdetem ku-
tatni, hol itt a finomság és kellem, melyet a női
nemnél okvetlen megkívánunk? Hát még mikor
az ényémhez hasonló, de csak rövid tapogatóval
bíró szívósája mellett megláttam azokat az ir-
tózatos tüskéket, melyeket, hogy nem csak
engem tudna agyonszurkálni, nemsokára meg-
győződtem! Láttam őt vérszomjasan le csapni
emberre és állatra, láttam mint sebzé meg azokat
a csipegetti belőjök a szájból kicsorgó mérget,

láttam mikor szívóját, melylyel én csak önkény-
t kinalkozó nedvet tudok felszívni, bele ereszté az
ejtet sebbe, s vad kéjvel szívja a párologó piros
vért! Ezt látva elajultam. Midőn magához tér-
tem, undor fogott el, látva vértől dugmazódó pirosó
potrohát. Eltűnt a varázs. Nem ilyen nőt akartam
én. Szeledit, ki meg tudja érteni vágyaimat,
gyöngyösdégével alomba tudja ringatni boldogságot
szomjazó lelkemet!... Midőn utatolal lakomája
után pihenni tért, én elsöktém, s most itt
vagyok, hogy ne lássam többé, s pusztultak el
itt a magányban...

Igy zümmögött a kis szunyog, s már men-
helyére készült, midőn újabb zugás hangzott a
redőnyök mögött. Egy feyverzett száju nőstény
hatolt be, az egyhangú zümmögés mellett élesebb
hang vált, hallhatóvá... Ez az örvendés,
meglepetés szívből jövő hangja!... Sajnálatos
ugyan a kis keseregő, de nem szeretem a család
jeleneteket, aztán megvallom, magam is létem
a sauronyoktól. — Szavarra gyújtottam tehát, a
redőnyök között kihuzódó füstreteg mutatá,
merre tűnt el az irigylőre méltó haaspár. Midőn
így néztem a szivarfüstből keletkezett szeszélyes
sütköt, eszembe jutott, hogy a kis szunyog talán
nem is egyedül a szerencsétlen teremimények
között, hogy talán gyakrabban mint hinnők ta-
láthatnánk asszonyokat, kik a „holtdiglan” „hol-
tomiglan” után egész más szinben tűnnek fel
férjeik előtt. Midőn láttam, miként oszlik szét az
előttem gomolygó szivarfüst, meglejtve láttam,
hogyan tűnik el az álom, s a képzelt családok
játéka, ... felébredtem.

P. János.

* Itt nincs képtelenség mondva. A szunyogok kétféle
hangot adhatnak, egyiket, a melyvelbt szaranyuk rezgése
által, a másikat a magasabb, a mell táján levő hangrészek
szalagait segítségével. A ki nek számabb hallása van figyelje meg.

Tanügy.

Tanítógyűlés.

A zala-egerszegi esp. kerületi kath. tanítói kör nov. 28-án tartotta ülést Andrásidán, az elemi iskola tantermében, olyan épületben, a milyen iskolaépület Egerszeg vidékén több nincs. Főszereles tekintetében pedig a megyében három sincs. Idegyűltek tanácskozni a vidékbeli kath. tanítók, élükön Balaton József z.egerszegi esperessel. Ambar a nagy mértékben megindult havazás a tanítók közül is sokat visszatartott, de ennek dacára mégis szép számban jelentek meg. Ott volt Sipos József a-bagodi plébános (a jövő évben aranyünnep pap), Angyal György a-bagodi s.-lelkész, a helybeli iskolázási tagok majdnem mind — dr. Kele Antal világi elnökkel élükön, Hártl János helykörjegyző, stb.

Novák Mihály helyb. tanító tartott gyakorlati tanítást a természettanból. Tananyaga a „légnymás” volt. Fizikai eszközökkel elegendővel rendelkezik az andráshidai iskola. [Ugy ám!... egy falusi népiskola!] A sikerült tanítást a fázadozó könyvtárral is köszönetet kapott. Következett volna Enekes Pál vasvári tanító felolvasása „a szavalás tanításáról a népiskolában.” azonban vállalkozó nem jelent meg. Ezt apprehenzióval vette tudomásul a gyűlés, s hogy így máskor föl ne üljön. határozatot, hogy az ilyen vállalkozók becsületbeli kötelezőségnek tartásuk a gyűlésen megjelenni, ha mindjárt szerkeze esik is, vagy küldjék be dolgozataikat. Igaz is. Ne csak a meghívókon ragyogjanak és a gyűlés előtt való napokban pökök a markukat, hogy így, — meg amugy: hanem tessék kiállni is; a magyar ember meg szokta tartani a szavát.

Igy esett meg, hogy a gyűlés sorozatából sokat ígérő két tárgy lemaradt: s ha dr. Kele úr nincs, bizony nem lett volna mit megbeszélni. Hanem ő aztán egy jóra való eszmét pendített meg, t. i. a gyűléseken felolvasott munkálatokat ne hagyják elhaladni, hanem gyűjtsek „emlékkönyveket”. (A emlékkönyv beszerzésére át is adott-a kör elnökönek azonnal egy szinehagyó két főrest. Ez szép dolog, s más körökben is követik az életre való mindkét példát. Együtt ajánlotta hogy a nagyon kiváló s a nép által is könnyen fel fogható tárgyu dolgozatokat jelentessék meg lapban és készíttessenek róla külön lenyomatot pl. 100 példányban; ennek ive nem kerülne többé 3—4 frtnál. Aztán osszakk ki a nép közt. Igy nagy erkölcsi haszon háromolnék az ilyen tanítói összejövetelekből, tanácskozásokból. Ő azívesen áldozna ilyen célra s akadna talán más is. Ezt már értém.

Azt azonban nem értém, hogy négy plébános azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretnék, ha a körből kitorólítottuének. Hossó József boncódó plébános ur így adja okát ennek, papirosra írva s Kovács Győző körelnökhez intézve: „Nagyon sajnálom, hogy 275 frtnyi plébániai jövedelem nem engedi, hogy támogatassam a 300 frttal javadalmazott tanító urak egvesületét.” Hát ez szegénységi bizonyítvány. Ugy tűnik föl, mintha a kath. tanítók kényszerített volna az egyelbe a plébános urat. Hiszen a kath. tanítóknak eszköz ágában sem volt a kath. tanítóegylet megalakítása, haem öméltsága a püspök akarata volt ez; már azt aztán nem tudjuk: mit akar ő veje? Aztán meg a papok verbuválták össze a tanítókat, nem pedig viszont. És mégis ők kezdik a bontást? Egyébiránt ez kinek kinek öröme szolgál. Helyes! Föl kell oszlattni, ha nincs kedvükre. Az is szemet szúr, hogy az egerszegi káplán urak pártoló tagjai az „általános egylet”-nek, ami dicseretes dolog, — de nem a püspökök által felállított parancsoltnak, a kath. jelzővel ellátott egyletnek. De hát akkor minek zavarták külön a kath. tanítókat, s miért hagyják magukra?

Rendes tagokul bejelentették magokat: Horváth Odón püspöki, Wolfáth István háshági, Polesinszky János büröndi, Enekes Pál vasvári tanítók. Balaton esperes ur a kör részére jövőre is megrendelni ígerte a „Népevelő” című tanügyi lapot; hasonlóképen Angyal György segédlelkész ur is a tagok rendelkezésére bocsátja a „Kalauz” című évkönyves folyóiratot. Ez már ismét követésre méltó példa.

A jövő gyűlés helyéül Teskánd jelöltették ki, ahol tanítani fognak Körmeny Pál és Polesinszky János tanítók, Novák Mihály pedig „Gyermekek a korcsmában és lakodalomban”

című dolgozatát olvassa föl, Wolfáth István „az iskolai fejelem”-ről fog értekezni.

Nem a tanítógyűlési referendába tartoznék, de egy füst alatt csak megemlítem, hogy nagy örömünkre szolgál az esperesi kör e vidékének az okleveletlen tanítóktól való megtisztítása, s hogy mind fiatal, képzett tanítókkal töltötték be a megürült állásokat. Így kellett volna már régen. Köszönet a kéznek, a mely cselekedte. Csak még Bogdánfal nyissanak iskolát és a bődeit rendezzék, akkor nem lesz panasz.

Kalamáris.

Különfélek.

— **A tél.** Alig mulik el esztendő, hogy valami különös módon ne foglalja el birodalmát a tél. Számtalanszor halljuk igen öreg emberektől ezt a szólamódot: „Még értem ilyen időt, pedig a kenyerem javát már megeltem!” Dehogy nem ért ő olyan időt! Hanem az évek és évtizedek elmúlnak az időjárás változóságával együtt; ki fog egy 10—20 év előtti tél minden részleteire hiven visszaemlékezni? Aztán (fővoanasiban egyforma képet nyújt valamennyi tél. Hamarabb vagy később megjön a hideg, megjön a hó. Mind a kettőnek megvannak a maga rendes örvendői, a korcsolya és a szán barátai. Azt azonban nem is kívánhatjuk a téltől, hogy egész idejét csak a szánkázók és korcsolyázók dédelgetésére fordítsa. A kettőt egyszerre ki se lehetne elgélíteni, egymásután is fölültebb bajos. Az idei télről is nem egy vén ember mondotta már el, hogy „még ilyen nem ért meg!” Folyton íris hó emeli magasabbra a régit, sőt jelenkint összeszedi magát az északi szél, kiválaszt magának egy vonalat (rendesen vasut vonalat) és úgy telehordja hóval, mintha csak imádkozni valna érte. Végső-hosszantánna a közlekedési akadályoknak. A szomszéd faluba menni nem kisebb vállalkozás, mint Kanizsáról Bécsbe. Egy szóval, habár csak december elején vagyunk, olyan egy tél jött rangúnytráfából, a melyhez hasonlót, komolyan mondom, — én még nem értem, habár a kenyerem javát bizony már én is megeltem!

— **Országos vásárunk** dec. 2-án a zord idő miatt nem sikerült. Olyan sem volt, mint egy közönséges hetivásár. Az érdekeltek pótvásár-tartási engedélyért folyamodtak a belügyminiszterhez.

† **Apáthy István** orszgy. képviselő, a budapesti tud. egyetem ny. r. tanára, a hazai kodifikációs munkálatok egyik alaptevő munkása jobblétre szenderült 59 éves korában. Hosszu és kinos betegség fosztotta meg életétől a jeles jogtudóst, kinek halálát őszinte részvétellel gyászolja a magyar jogászvilág. Hétt év kintozta a szervi szívba, mely különösen ez évben kezdett veszedelmes tüneteket mutatni, a válságos fordulat pntéken állott be, mely dec. 4-én éjjel után egy óra tájban kioltá életét. A mely gyászban, mely szerető családját, fiát, dr. Apáthy Istvánt, a természeti tudományok e kiváló művelőjét érte, osztozik a közélet. A jeles tudos 9 évig képviselte egyelőrtában a letényei választókerületet, melynek érdekében is sokat tett. A halálával megürült letényei választókerületbe képviselő-jelötektől, míg Czorda Bódog igazságügyi és Fejér Miklós földművelésügyi államtitkárok nevei említve nem lettek: **Gózonny László** megyei főjegyzőnk és dr. **Antal Gyula** egyes. tanár voltak kombinációban. Függetlenségi programmal pedig Tuboly Viktor nagykanizsai ügyvéd és konzorus költő, a választókerület örökös képviselőjelöltje fog fellépni.

— **Zala-Egerszeg vidékén** erős szél mellett nov. 28-tól dec. 2-ig akkora havazás volt, hogy a hófuvatok miatt a kocsiközlekedés még az országutakon is megakadt. Egerszegben azazp andrásnapi vásár megtartására még csak gondolni sem lehetett.

— **Bortól a porba.** Horváth (Ferkó Gyuri) József kiskanizsai lakos ide-oda dülöngve haladt dec. 2-án, a nagy szélvihar alkalmával, a kiskanizsai utcák egyikén. E közben egy sebesen hajtott kocsi zőrejt vagy nem vette észre vagy tán éppen eleje tántorult, elég az hogy a kocsi porba gázolta és erős sérüléseket szenvedett. Hogy ki volt az elítártó s hogyan jutott a kocsi alá, ezekről nem tud semmi fölvilágosítást adni.

— **Vincellér-képző** fölállítása van tervben Freistädler Antal nagybirtokos szigligeti birtokán, hova a birtokon egy stilszerű kastélyt is épített a jövő évben.

— **A csurgói** ev. ref. főgimnázium államsegélye. Csurgói ev. ref. főgimnázium állami segélyezése ügyében létrejött az illető felek közt a szerződés, melynek lényegesebb pontjai a következők: A gimnázium összes szükséglete 25,000

frt. Ehhez az állam 8600 frttal járul. A tíz rendes tanár fizetése egyenként 1100 frt, 100 frt lakbér és 50 frt ötödéves pótlék: a vallastanár fizetése 800 frt, a rajztanáré 1000 frt, a torna és énektanáré egyenként 400 frt. Az állam három rendes tanárt nevez ki u. m. a mennyiségint természettan, a földrajz- természetrajz s a német nyelv tanárát, kiket jogában áll Csurgóról valamely más állami intézetbe áthelyezni. Minthogy jelenleg ez állások állandósított rendes tanárokkal vannak betöltve, ezeket az állam átveszi s csak a bekövetkezendő üresedések esetében el kinevezési jogával. Az oktatás az állami tanterv szerint fog történni stb. A szerződés öt példányá közül egy a miniszteriumnak, egy a konventnek, egy a kerületnek, egy az egyházmegyének, egy pedig az iskolának küldetik.

— **Halálozás.** Gröber József keszthelyi köztisztviselő polgár, ki évek hosszú során Keszthelyt mint városi tanácsos, és helyettes városbíró szolgálta, t. nov. hó 18-án 76 éves korában meghalt.

— **Képviselő-testületi gyűlés.** Keszthely város képviselő-testülete nov. hó 30-án tartott ülésén a következő ügyek kerültek tárgyalás alá: Elnököl városbíró, Reischl Vencel bemuattata a megye törv. hatósági bizottsága által jóváhagyott községi szabályrendeleteket s jelenté, hogy azok kinyomattak és a képviselőknek kiosztatták. Tudomásul vétetett. Ugyanó betervezté a tanács véleményes javaslatát a helyb. ipariskolában a **hitoktatás** rendszeresítése tárgyában, melylyel kapcsolatban az ipariskola évi segély összege 300 frttól 350 frtra emeltetett. Özv. King Józsefné kérvénye melyben elhalt zenetanító férje után, annak téleli fizetését a törv. értelmében kéri, akként nyert elintézési, hogy a képv. testület 200 frtot szavazott meg neki egyszerűminderkorra. Özv. Neuman H-né, helypéncz szedési bérlo pedig bérleengedést kért, hivatkozva a mostoha viszonyokra, de a kérelem elutasított. A vbró által, az előjáróság nevében beterveztett 1890. évi városi költségvetési előirányzat vételeit tárgyalás alá. A tervezet tételről-tételre átvizsgálatolt s úgy általánosságban, mint részleteiben jóváhagyatott és elfogadotat s így I. a bevételek 34788 frt 22¹/₂ II. a kiadások 43334 frt 35¹/₂ kr. a fedezendő évi szükséglet — 5846 frt 13 krtban megállapított. Az évi szükségletből az uradalom 28%-ot, vagyis 2391 frt 90 krt fizet, a hiányzó 6163 frt 23 krt. pedig 26%-os községi pótlékkal fedeztetik, mely határozatting kimutatott. — Városbíró bejelenté, hogy „**Keszthely város és Polgárváros**” területére nézve a kizárólagos italmérségi jogosultságot egyezség útján a kincstártól évi 9630 frt bérért 3 évre kivette a tanács. Jóváhagyólag tudomásul vétetett. Lénárd Ernő képviselő indítványára a közönséget érdeklő hatósági intézkedéseknél és rendeleteknél a helyb. lapban leendő közlése szükségének találattván, képviselő testület felhívja az előjáróságot, hogy saját hatáskörében intézkedjék, hogy a „Keszthely” lap ezen közszolgálatiért évi tiszteletdíjban részesüljön. A könyv hitelteltesítésre Dr. Dunszt F. és Pap Sándor képviselőket kérték föl.

— **Tűz.** Festetics Taszilo gróf keszthelyi palotájában t. hó 2-án reggel, midőn künn a legnagyobb szélvihar dühöngött, szobátűz keletkezett, mely nagy reméletet keltett. A gyorsan megjelent önk. tűzoltók, Tóth Pál főparancsnokkal, hamar megakadályozták a tűz tovaterjedését. Egyik kandalló tüze folytán a közeli gerenda fogott tüzet, mely ha észre nem veszik nagy kárt okozhatott volna a fényes palotában.

(525) **Kölesön pént.** Fővárosi nagy töképenzessekkel való összeköttetésen folytatn betáblázásra nagyobb kölesönöket 5—7°,-ra gyorsan eszközölhetek. N.-Kanizsa 1889. nov. 20-án Dr. Fárnek Igásló ügyvéd.

— **A gyermek legkedveltebb játéka.** Ez a címe, azon előtűnk levő könyvecskének, mely mindazon szülők és nevelőknek méltánát megérdemli, kik gyermekeiknek szórakoztatás és egyszerűen oktató játékszerit venni óhajtanak. Számos felvilágosításul szolgáló ábrát és számos tekintélyes egyéntől ítéletet tartalmaz, melyet kívánatra bérmentve megkötld Richter F. Ad. és társai, Bécsben, I. Nibelungengasse 4.

— **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kitüntetéssel nyert mellipasztillát.** Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Práger Béla és Szücsöky Béla urak gyógyszerüzaráiban. Zala-Egerszegben: Kanizsai Sándor és Unger D. özevgye gyógyszerész uraknál. 493

Karczolatok.

Értekezés.

Van egy nagybátyám. Nem amerikai, hanem magyar akadémikus minéltozva bizony nem fogok én attól örökölni még szellemi kincset sem. Nem is kívántam én soha az ő halálát, mint sok más derék unokaöccsek, sőt még a sors is folyton nekem kedvezett, mert mióta fölcserpedtem, egyszer se volt szerencsém kozzá.

És talán itt is hagyja ő ezt az árnyékvilágot a nélkül, hogy a konvenció akadémiái emlékbeszédén kívül más egyéb beszédre is adott volna anyagot; sőt a nélkül, hogy őt közelebbi megismerhettem volna: ha nem támad Magyarország egy áldozatkész férfi, a kinek az eredeti ötlete jött, hogy ajándékoz az akadémiának 10000 pengő forintokat, a melyeknek évenként 100 aranyat képviselő kamatai egy egy színű jutalmazására legyenek fordítandók. Kikötötte azonban, hogy az írók ne a maguk bolond feje után válasznak tárgyat darabjaikhoz, hanem az ő feje után. Minden esztendőben más és más idöszak jelelendő ki drámai tárgyat a magyar történetből.

Ilyen módon támadt a Kóczán-jutalom, a mely fölött igen érdekesen lehetne elmélkedni most annál inkább, mert még alig pár napja, hogy ezt a jutalmat Szász Karoly ref. püspök ur ő méltósága immár másodjában ekkaparintotta a többi (kétszertelenül fiatal) pályázó orra elől, mivelhogy az ő darabja is rossz volt ugyan, de mégsem olyan rossz, mint a többi.

De nem Szász Karoly az én nagybátyám, én pedig a nagybátyámról akarok most — értekezni.

Tavaly történt ugyanis, hogy a fentemlített Kóczán-jutalom engem is megcsiklándozott, és én komolyan elhatároztam, hogy meg fogom nyerni a 100 aranyakat.

Ugy fölül-hegygyel hallottam én valakit egy bizonyos klikkrol, a mely az akadémiában uralkodik, de úgy gondolkodtam, hogy utóvégre is, ha én írok egy remekművet, (és a fölöl-biztos voltam) mégse lehet másé az a 100 arany, mint az enyém.

Ha pedig nemcsak remekművet írok, hanem ezenkívül még a klikkbe is belejutok, akkor pláne nincsen hatalom, mely a 100 aranyakat előlem zsebre vigja.

Megirtam tehát a remekművet, a melynek címe vala: Ildikónak, Attila feleségének elraboltatása, vagy: az alma nem meesse esik a fájától. Történeti tragédia 7 felvonásban. Jellege: Aut Caesar, aut — nihil.

Miután magamat erről az oldalról kellőképen biztosítottam, egy szép napon felültem a budapesti-csakörtányú vasutrá Csáktornya le szálltam, és ismét felültem a csakörtány-kányavár — büdösháza — sz. gyöngyvári vicinális vasutrá, a mely csak harmadnap indult ugyan, de egy hét múlva mégis csak odaért a szentgyöngyvári 4. számú bakterházig. Ez a vasutnak amúgyis végső állomása volt.

Innen már alig 5 óra járásnyira feküdt — az én akadémikus nagybátyám szentgyöngyvári szölleje és villája. Sőt, mivel véletlenül olyan időben találtam érkezni, a mikor nem volt sár, az elibem küldött kocsival odaérttem egy negyedóra alatt.

Ne higye senki, hogy én akár akkor, akár később megbántam volna ezt a 10 napig tartó utazást. Nem mintha az ut valamit sok gyönyörűséget nyújtott volna, hanem azért, mert egy füzet akadémiai kiadványt vittem magammal, melyet nagybátyám irt ez előtt husz esztendővel, s a melynek folytan akadémiai taggá választatott. Ennél az egnél nem is irt ő egyebet egész életében.

Hanem ebből az egyből jutottam arra a megjöszödésre, hogy minö méltatlan támadásokat kell manapság elviselnie az akadémiának. A nagybátyám magammal hozott munkája egy 14 lapos öreg betükkel nyomott — értekezés volt ilyen címmel: A százlánu bogarak, mint ilyenek, helyesebb elnevezéséről. Akadémiai értekezés.

Uton, utfélen hangoztatják rozszakaratu nyelvek azt, hogy az akadémiai kiadványok milyen unalmasak! Hogy nem lenditnek semmit a magyar litteraturán! Nos, hölgyek és férfiak akik e sorokat olvassátok, tudjátok meg, hogy ez mind rágalom!

És hogy minö szégyenletes rágalom ez, arra napnál tényesebb bizonyíték vagyok én. Mert ime én, a ki 10 napi utazást szántam arra,

hogy a nagybátyám értekezésén egyszer valahogy átvergődjem, ezennel bizonyítom, hogy a fentnevezett értekezést a 10 nap alatt legalább százszor elolvastam!

Oh kedves olvasók! Tinéktek fogalmatok sinos arról, hogy a nagybátyám munkája után itélve a humornak minö végtelen masszája van talán örök idökig eltemelve az akadémia pinocéjében! A nagybátyáméhoz hasonló értekezések milliói hevernek ott általad ismeretlenül és olvasatlanul, sőt a hirlapok által legyalázva, pedig én mondom, hogy el fog a kor jönni, a melynek nemzedéke ép úgy fog kutatni abban a pinocében szellemi kincsek után, mint mostani tudósaink kutatják például azt, hogy az ez előtt 400 esztendővel egy ismeretlen nevü vicispán szolgálatában levő Bali Mátyás íródiák mindig két lelet irta-e a szözlöt, vagy volt eset rá, mikor csak egy lelet?

De nehogy olyan messzeségbe barangoljak el, a honnan talán vissza se jöhetek többé, elmondom tartalmát a nagybátyám értekezésének.

Mindjárt az elején nagybátyám megcáfolatlanul bebizonyítja, hogy 100 lábú bogár tulajdonképen nem létezik. A legtöbbször láb, a mit ő „megfigyelt,” volt 60—70. Távirtozott a világ legkitünőbb természettudósainak, hogy melyik állatnak a földön van legtöbb lába? Azt nyerte válaszul, hogy az ugynevezett „fölbemászó” egy fajának, mely a Csímborasszó nevü tűzokádótól egy órajárára levő Klapotanghua indiai falu specialitása, a hof mesteresen tenyésztik, mert az indiai főnöknek kedvence eledele. Ha megharagszik, mással le se tudják csitítani. Virhow, a nagyhirü természetbúvár egy fényképet küldött neki, mely 3 százlábúat ábrázol, a mint egy darab nedves tégla alatt játszadoznak. Állítólag valóságosan 100 lába volna mindegyiknek, de nem lehetett megolvasni, mert örökké ficánkoltak. Nagybátyám újra telegrafált Virhownak, hogy villamosság által áltassa el őket. Virhow sajátkezü levélben köszönte meg a jó tanácsot, a melyet követett is. Ekkor kiderült, hogy az egyiknek 94, a másikkak 96, a harmadikkak 98 lába volt. Nagybátyám e tényből azt következtette, hogy ha még egy negyedik is lett volna, annak épen 100 lába lett volna.

Az értekezés második felében nagybátyám úgy a jözen ész, mint a tudomány okaival kimutatja, hogy a „100 lábú” elnevezés minö abszurdum! Konkrét javaslatot is tesz arra nézve, hogy jövőben ez az elnevezés mellőztessék, és helyette a „soklábú” fogadtassék el. Mert ha idök múltával fedeznek is föl valamely bogarat, a mely 100, sőt több lábbal rendelkezik, azért az ő általa ajánlott „soklábú” elnevezés azokra is fog illeni.

Véül nagybátyám bemutat egy különös példányt ezekből a „soklábúakból,” a melyet szentgyöngyvári szöllőjében látott sétákozban a presbáz falán végigszaladni. Mielött ideje lett volna szegény férgeknek bebújni egy hasadékba, nagybátyám elcsippte, rögtön megvillamoztta és megolvasta lábait. Bámulva látta, hogy 65, tehát páratlan számú lába van! E nevezetes fölfedezés dicsőségét nagybátyám kellőképen méltányolva azzal a szerény indítványnyal tejezte be értekezését, hogy az általa fölfedezett új faj az ő nevérol neveztessek el.

Mindenki láthatja, hogy utazásom 10 napja alatt töviről hegyre áttanmányoztam a nagybátyám értekezését, a melyhez hasonló, öszintén megvallva, keveset irtak a legnagyobb humoristák. De szükségem is volt erre.

Nagybátyám meglehetősen gorombán fogadott. Én azonban rögtön szóba hoztam az ő értekezését és akadémiai tagságát, mire lassankint jóakaró mosolygássá változott orcáján a gorombaság. Nem bántult, hanem egészen természetesen taláta, hogy munkáját alaposan ismerem. Végre biztatott, hogy csak adjam elő, a mi kéréssem van. Majd meglátja, hogy mit tehet az érdeemben.

Erre aztán elővettem a tragédiámat, és átnyújtottam neki.

— Kedves nagybátyám, ime itt van egy szerény kis drámám. Igen szeretném, ha a Kóczánt elvihetném vele. Tessék elolvasni, és be fogja látni, hogy remekműl.

— Igen igen, urambösem. Hát csak írja le a darabja címét egy szület papirosra, aztán nyugodt lélekkel beadhatja a darabját. Azt a szület papírost pedig adja ide nekem.

— De talán elolvasná kedves nagybátyám előbb a darabot. Biztosítom, hogy Shakspero óta...

— Igen, igen! Ílát csak siessen vele. Én aztán leírtam a darabom címét egy szület papirosra és odaadtam neki.

Ebéd után megdetszett a „zamatos” szentgyöngyvári, úgy hogy egy hétig maradtam még csupán ennek a kedveért. Különbén volt a nagybátyámnak ezenkívül egy felesége és egy leánya is. Gyönyörű kis teremtes.

Egy hét alatt ismereteket kötöttem a helybeli tanítóval, a kinek elárattam, hogy pályázom a Kóczán-féle 100 aranyakra. Rögtön vállalkozott, hogy a darabot letisztazza, a minek szerfölött megörültem. Fáradtsága díjaul ígertem neki 10 percentet a száz aranyból, azonkívül a tisztázás alatt szabadon dezmálhatta a szivartárcámát, a melyet ez alkalomra nagy választékban rendeztem be a legrosszabbul szelelő kurta szivarokból. Viszont ő nem gőzte dicsérni a darabomat, és biztosított, hogy ez időtájt nem létezik halandó, a ki a Kóczán jutalmat előlem elvihesse.

Mikor letisztázta a darabot, bucsut vettem a nagybátyámtól, a kit pár szóval újra fölkerettem egy kis protekcióra. Nagy bámulatorra azonban a nagybátyám félrehúzott és így szólt hozzám:

— Kedves öcsém, baj van. Igen sajnálom, hogy a darabjaért ebben az évben már nem tehetek semmit.

— Nem tehet?

— Nem tehetek. Mez is mondom, hogy miért. Azért, mert más lett határozva.

— Hol?

— Hol! Ezt nem is magyarázom. Laikus emberek különben úgy hívják, hogy klikk. Erre az esztendőre már elhatároztuk, hogy ki legyen a nyertes. Hanem kedves öcsém, adja be a darabját jövőre. Akkor majd hamarabb szóba hozhatom.

— Nem lehet, kedves nagybátyám. Jövőre nem Attila, hanem Arpád idejéből kell a darab tárgyat választani.

— Hm, Hm! Talán meg lehetne változtatni a neveket?

— Hiszen utóvégre meg lehetne próbálni.

— Ugy ugy! Csak próbálja meg.

Eddig történt a dolog tavaly. Az idén egy pár órai munkával átdolgoztam a darabomat Attila korából Arpád korába. A címét így változtattam meg: Gyöngyikének, Arpád feleségének elraboltatása, vagy: eljen a haza! Még azt a változtatást is megeselektem, hogy ebben az évben nem mint tragédiát nyújtottam be, hanem mint bohózatot.

Mikor el akartam vinni a nagybátyámhoz, akkor az kapta magát és hirtelen meghalt. már most mit csináljak a darabommal, akármielyen jó is az, ha nincsen protekció?

Ekkor hirtelen előfogott az önértzet, és nyújtottam a darabot. Azt hittem muszáj nyernem. De nem nyertem.

Ez előtt egy pár nappal pedig találkoztam a Pista barátommal, a ki vigasztalni igyekezett a többek közt ilyenentórában:

— Bolondság az egész! Hogyau akarhatasz te nyerni akadémiai aranyakat, mikor nem vagy akadémikus? Nezd, hogy előbb akadémikus lehess!

Ez szöget ütött a fejembe. Aztán elgondolkoztam a nagybátyám esetén, a ki fölött nemcsak megértették az emlékbeszédet. Ő nem irt egyebet, mint egy humoros értekezést és akadémikus lett!

Kaptam magam, és újra átdolgoztam a darabomat. Jó egy órai munka után lett belőle egy — értekezés, a mely nem terjed többre 16 lapnál. Rögtön beküldtem az akadémiának, és rögtön azt választották, hogy a jövő ilyélen felolvasatik. Egyuttal gratuláltak, hogy milyen kitünően van az az értekezés megszerkesztve. Egy pár akadémikus el van általa ragadtatva, és ha beleegyezem, a legközelebbi tagválasztásnál ajánljani fognak.

E.

A kis Jézus ajándéka.

Karácsony közeledtével sok gondot és munkát ad az embernek a készülődés a kis Jézus ajándékára, az ugynevezett „kriszkindli-re. A jó szándék hiánya soha, pénz hiánya gyakrabban, de leggyakrabban az okoz fejtörést: mit és hol vegyünk karácsonyi ajándékul? Legyen szabad segítségére lennünk a töprengőknek a egy-két jó tanács kíséretében néhány forrást figyelembe ajánlani, nem feledkezvön meg legtöbb javunkról az egészeögről sem.

A nagy nemzet-család minden egyes tagja igyekszik karácsony ünnepé alkalomával kedveseit, ismerőseit valamely szép és hasznos ajándékkal meglepni. Hazafiak kötelességet kívánunk teljesíteni, midőn ép ez ünnepélyes alkalomból felhívjuk olvasóink, különösen minden szép és jóért lelkesülő hölgyeink figyelmét, hogy midőn megemlékeznek egymásról, ne feledkezzenek meg a legkedvesebbről, mindnyájunk edes anyjáról, a hazáról, s adjanak neki — önmagunkra is hasznos — karácsonyi ajándékot azzal, hogy megvetve minden betelakodó ideget, csak magyar cikkeket vásároljanak. Tegyük ezt különösen az anyira felburjánzott pótkávéval szemben, melyeknek egészségi és gazdasági szempontból káros használata annyival indokoltalanabb, mert a *Szalady Antal* fővárosi pótkávégyáros által felállított és készített *„Szalady-kávé”*-ban oly magyar cikket bírnak, mely jóságra, zamatra, színre és élvezhetőségre az összes külföldi és hazai pótkávékat fölmúlja s ennek dacára nem drágább azoknál. Szalady *„Hungaria kávé”*-ja pedig mint *gyógykávét* már évek óta nagy kedveltségnek örvend s orvosok által is ajánlatik. E kávék jóságát számos kiállításon (1886. orsz. kiállítás, bécsi, pécsi stb.) nyert kitüntetésekön kívül igazolja itthon és a külföldön való nagy elterjedtségük. De mivel bármily dicseretnél többet ér mindenkinek a saját meggyőződése, Szalady ur szívesen küld háziasz-szonyainknak ingyen és bérmentve egy próbaesomagot, ha ezért hozzá (Andrássy-ut 86.) fordulnak.

A zene, mely eddig bizonyos osztályok vagy egyes művészi intézmények kiváltsága volt, a társadalmi assimilatio és a műveltség rohamos terjedése folytán ma már az emberiség közkincsévé vált, úgy hogy míg van család, sőt alig van egyén, aki lelke önkénytelen vonzalmát követve, valamely zeneszerrel ne foglalkoznék. Erősebben nyilvánul a zenei hajlam a téli hónapokban, midőn a zene a szórakoztatáson kívül kedélyünk élénkítésére is jótékonyan hat. E szempontból helyén valónak találjuk olvasóink figyelmét a karácsonyi ünnepek közeledtével *Sternberg Armin* jóhírű fővárosi hangszergyárossa iranyítani, a kinek Kerepesi-ut 36. sz. alatti főraktárában a jelenleg létező összes hangszereknek gazdag és választékos tárházát szemlélhetjük. Az összes fa-, réz- fuvó- és vonós hangszerek mellett sok fajta látható itt az újabban annyira kedvelt *mechanikai hangszereknek*, mint: Arion, Phönix (erokották), Manopan, Symphonion (önműködő) stb. Kiváló eltonyit a hangszereknek, hogy semminemű zenei ismeretet nem igényelnek s laikus is könnyen játszhatja velők a legszebb zenedarabokat végtelen számban; igen alkalmasak e hangszerek házi mulatságok tartására s a mi fő aránylag igen olcsók. Valóban szebb és jobb karácsonyi ajándékot senki sem vehet, mintha e cég gazdag raktárából válassza egy szép hangszert, mi végül a tulajdonos bérének megküldi több mint 500 hangszere-ábrát tartalmazó részletes árjegyzéket.

A szép és hasznos ajándék-tárgyaknak oly sokaságát sehol sem találhatjuk, mint az ismert *Kertész Tódor* cég Dorottya-utcai díszműűri üzletében. A hazai ipar legjobb és legzebb tárgyai vállalkoznak itt a francia, angol, német, valamint a keleti: persa, japán- és kínai műipar ezernyi sokféleségű tárgyaival. A pazarul megrakott termék egészen egy új iparműkiállítás benyomását teszik ránk, melynek tárgyait elősorolni lehetetlen s csupán tájékoztatást említnünk fel néhányat az újdonságokkal bővelkedő *karácsonyi kiállításból*, mely már most is nagy és előkelő közönséget vonz a cég termeibe. Ilyenek: porcellán- és majolika díszes tárgyak, író-, dohányzó-, háztartási, varró- és toillet-cikkek, albumok, legyezők. Továbbá az alkalomszerű eléggetlen csillogó karácsonyfák: lámpások, lebegő angyalok és pillangók, színes csengők, üveggyümölcsök, csillogó fűrtök, bonbonierek, arany- és ezüstszálak stb. 5—10 krtól felfelé, melyekből azonban ajánlatos egy fára való kollekciót 5, 10, 15, 20 frtért rendelni. Vannak ott fiúknak és lányoknak való mindenféle tanulságos és mulatózó játékok, képek, könyvek, kocsik, Fröbel játékok, Richter-féle építőszekrények, törhetetlen és francia babák, tarsas játékok magyar szöveggel, csinosan összeállított tombola-nyereménytárgyak 5 frtől felfelé; torna- és vívó-eszközök, utazó cikkek, végül a téli sport-szezonra vadász-fegyverek és korcsolyák, különösen a legújabb és legjobb *„Halifax”*. Mint újdonság fontos az *„új aranyozó”*, melyvel bárki ujja aranyozhat régi tükör- és képrámkákat s szobrokat, valamint karácsonyfát és díszeket bearányozhat (1 üveg ára ecsettel s bérmentes küldéssel 1 frt.). A ki a fővárosba jár, el ne mulassza, s nagyszabó arúcsarnokot meglátogatni, a ki pedig

rendelni akar, ajánljuk, hogy minél előbb tegye azt, nehogy az ilyenkor tömegesen érkező megrendelés miatt későn kapja áruit. A Kertész cég az esetleg meg nem felölt tárgyat ismert előzetes-kenységünél fogva, azonnal visszaváltja.

Szülőknek és gyermekeknek a legnagyobb boldogság és öröm kulforrása a karácsony-est, midőn a kis Jézus ajándékainak utjogva örülő vidám gyermekek boldogan lejel a szülők és rokonok szeme. Igen, ha a legfőbb isteni ajándék az egészség is lakozik a házban. De mily ellenkező, mily örmötlen a karácsony oly családban, hol a kised beteg, vézna, erőtlen s örülni sem tud a sok szép ajándéknak, melyekkel körülveszik. Kisdedeink körében sajnos igen gyakoriak az ily betegségek: angolkór, görvény, vérszegénység, hágyadtság, idegesség, álmatlanság s általános gyengeség gyötrik a kicsiny testet és fektetik igen gyakran kora sírba. Joggal számíthat a szülők halás elismerésére *Hassinszky Károly* fővárosi gyógyszerész, a ki hosszas kísérletezés után egy oly kitűnő gyógyszert: *casas phosphor-pastillát* állított elő, melylyel a nevezett bajokban szenvedő gyermekeknek a legfinnyesebb gyógyeredményeket érték el. Hasznos dolgot vélünk tehát cselekedni, ha a karácsonyi ünnepek előtt a kisedeiket forrón szerető szülők, de különösen az orvosok figyelmét felhívjuk e jeles szerre, annál is inkább, mert az kórházakban és családoknál orvosiilag ki van próbálva. *Hassinszkynek casas pepton conserve vérszegénység és annak következményeinél; sósavas pepsin pastillája* pedig mindenféle gyomorbetegsége bizonyult igen jó hatásúnak. Mindezen készítmények, melyeket az összes budapesti orvosi szaklapok és sajakörök legmelegebben ajánlanak, a fentálólál (Sándor-tér 3. sz.) dobozonkint (egy hétre való) 90 krtért rendelhetők meg.

Közigazdaság.

Felhívás.

A filloxeravész pusztításainak végnélküli gyors terjedése a balatonvidéki szőlőbirtokokosok létezőik alapjában megrendítvén, nehogy szőlőtelepeink elpusztulásával szép vidékünk szőlőművelése, borkereskedése és ezekkel kapcsolatos forgalmi viszonyai megszüntülve most még élénk vidékünk lakossága a tönk szélére jusson, több birtokos társammal azon meggyőződésre jutottam, hogy valamint földrajzi ugy a talaj és égalji viszonyainál fogva kiválóan szőlőművelésre alkalmas Balatonmellékét a természet által kijelölt ezen rendeltetésének csakis oly módon lehet tentartani, ha az állam és a megyei gazdasági egyesület istápolása mellett a szőlőbirtokosok egyesült erővel iparkodnak a csapás pusztításait a tudomány vívmányai és a tapasztalati eredményekre fektetve, a gyakorlati alkalmazással igazolt oszkerü szőlőművelés és bortermelés általánosítása és terjesztésével enyhíteni, és kitaró szorgalom és haladás által a jövőben lehetőleg pótolni.

E célból a *filloxera ellen védekező egyesület* szándékunk Tapolcán felállítani, melynek feladata lenné, a sikeres védekezés irányát kijelölni, az egyesület szegényebb tagjait anyagilag istápolni, a szőlőművelést fejleszteni és általában a szőlőgazdák érdekét megóvni, megvédeni és oly eredmények elérésére törekedni, melyek egyesek tevékenységének előző iránnya miatt csak is egyesült erővel biztosíthatók.

Ezen létesítendő egyesület alapszabályainak tervezetét 1. évi december hó 6. án délután 2 órakor Tapolcán a városi ház nyágytermében fogom a nagy érd. közönség elé terjeszteni, mely idő és helyre a szőlőbirtokosokat teljes tisztelettel meghívom.

Segíts magadon, az Isten is megsegít.

E. Dörög, 1889. november 27.

Skubics Gyula

szőlőbirtokos

Eddig terjed a hozzánk beküldött felhívás. A dolog természetéből következők, hogy megyénk szőlőbirtokosainak érdeke kívánja a csatlakozást ehez a jóakaratu sőt üdvös mozgalomhoz. A magunk részéről igen ajánljuk mindazoknak, a kiket illet, hogy a fölzetett eszme kivételre minél többen és minél szorosabban egyesüljenek.

A dolog roppant nagy fontossága és tán mondanunk is fölösleges, hogy megyénk jelense: *Skubics Gyula* igen nagy érdemet szerzett az eszme fölvetésével, mert megyénk nézve az eszme üdvös megvalósítása e pillanatban még megmérhetetlen haszonnal fog járni. Ezerek meg ezereket képviselnek ama területet megyénkben, mik majdnem kizárólag szőlőtermelésre alkalmasnak csak a így a védekezés eme praktikus-enz-

ménének fölkarolása oly nagy fontossága, hogy ezt figyelmen kívül hagyni nagy önmagunk elleni bűn volna.

Az ellenálló szőlők és a mi hazai szőlőfajtáink.

A phylloxerának megyénk eszakkéleti szőlővidékén rohamos terjedése minden bortermelőt kell, hogy a legbensőbb aggodalommal töltse el jövője iránt, hacsak nem bírnak az ellenálló szőlőfajtákkal azon biztos fegyvert ezen pusztító rovar elleni küzdelmükben, mely lehetővé teszi a szőlőtetű jelenléte dacára szőlőink termőképeségét és jövedelmezőségét tentartani.

Az ellenálló szőlők használatba vétele egy-jelentőségű a szőlőtermelés terén beálló új kor-szakkal. Nagymértű átalakulás tesz ez által elő-idevő, melyet minden szőlőgazdának, kinek a neki jólétet biztosító kereseti forrása szívén fekszik, teljes figyelemmel kell kísérnie.

De nemcsak oda fordítsa figyelmét, a hol ily ellenálló szőlők alkalmazásban vannak; hanem ő maga is tegyen lehető kísérleteket velők, hogy megismerje azok életfeltételeit, azok kezelését; megtanulandó, mely fajták alkalmasak a különféle vidékekre és talajokra nézve és különösen, melyek alkalmazandók alanyokként honi szőlőfajtáink fenntartására és szaporítására.

Minden figyelmes bortermelőnek ma már törekednie kell nemcsak a különféle ellenálló szőlőknek a talaj és a fekvéshez kötött igényeivel megismerkedni, hanem avval is, hogy mennyiben alkalmasak az egyes ellenálló fajták alanyként azon helyi szőlőfajtákhoz, melyek a föllományt képezik és a vidék borának szerzik a hírnevet. Annyival szükségesebb mindezek ismerete, ha a phylloxera már már saját szőlőinkben befészkelte magát. De ismerjük, hogy itt is az önségely van hivata kifejezni erejét, és csak ha mindenki jókor és mielőbb kifejtji ebbeli erőlyes tevékenységét, várható menekülés ezen nagy veszből az egyes és a bortermelők összessége számára. E lap hasabjain nem lehetséges az ellenálló szőlőfajok leírását azok alkalmas voltát az égalj, talaj, fekvésre nézve bővebben tárgyalni; csak egy jó, gyakorlati tapasztalatok alapján irt szakkönyv szolgálhat erre nézve kimerítő útmutatót. Itt csak azon cél legeg előtűnk, hogy ezen szőlőtermelésünkre lényegesen átalakítani hivatott fordulópontnál oda utaljunk, hogy egy szőlő-átalakításnál ellenálló nemesített tőkék útján nemcsak a mi honi szőlőfajtáink megvalósítására kell kiváló figyelmet fordítani, hanem mindenekelőtt oda törekedni, hogy tiszta fajtájú, nem kevert állományú szőlőket létesítsünk.

A tiszta fajlűtervény előnye a művelés, az érés és a jövedelem egyöntetűsége, a könnyebb értékesítésben nyilvánulnak szembe szűköen mind-ama szőlővidékeken, melyek a kereskedelemre alkalmas borkat természetnek. Azért senki ne riadjon vissza ama fáradságtól, mely a tiszta fajlűtervény elvével jár; az emelkedő érték ily eljárás mellett térszeresre lehet tesz.

A megyénkben elterjedt szőlőfajták közül csak azokat szaporítsuk ellenálló alanyokra nemesítés által, melyek az illető vidék föllományát képezik, mert ezen fajták adják meg a borkat távolabb vidékeken is ismert jellegét.

Azon fenntartással, hogy más cikkben, érdemegebben fogok foglalkozni ezen tárggyal, vegye a t. olvasó ezen sorokat csak hiraókeül egy behatóbb leírásnak honi nemes szőlőinknek tentartása tárgyában ellentálló alanyokra való nemesítés által.

Törvéyszéki csarnok.

A *fekete zászló* volt az oka egy sajópörnek, melyet a minap tárgyaltak Pécsen. A trónörökös halála után ugyanis *Hanny* szegzárdi apát nem tüzetett ki lelete zászlót se a templomra, se a plébániára, a temetés napján pedig esekett a templomban a maga is elment a lakodalomra, cigány muzika mellett mulatni. *Geiger Gyula* szegzárdi ügyvéd a *„Szegzárd és vidéke”* szerkesztője lapjában rosszalta a dolgot s érte az apátot megtámadta. A cikke aztán *Fayta Béla* kaplan felett a *„Tolnamegyei Közlöny”*-ben a meggyalázó kifejezések egész özönet zúdította *Geiger Gyulára*, úgy hogy sajópör lett a dologból. A most megtartott tárgyaláson az esküdtek a kaplant vétkesen mondták a becsületsértésben s a bíróság 10 frt. és 5 frt. mellékbüntetésre ítélte a kaplant; azonkívül kötelezte az eljárás költségei megfizetésére.

Nyilttér*)

302

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte rein gefärbte Seide kräuselt zusammen verloscht bald und hinterlässt wen g Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort namentlich glimmen die „Schmuffäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert) und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide so zerstäubt sie die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik Depot von **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**, versendet gern Muster von seinem echten Seidenstoffen an Jedermann. — Als preiswerthes, praktisches Weihnachts-Geschenk empfehle ich **Rohseid. Bastroben** (ganz Seide) fl. **10.50 per Robe**, sowie fl. 14.25, 17.00, 21.75, 26.25 bis 29.60 nadelfertig. Es ist nicht **notwendig** vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt. Muster von **schwarzen, farbigen und weissen** Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant.) **Zürich**.

Felelős szerkesztő: **Varga Lajos.**

Törzszerkesztő: **Serecs Imre.**

Főmunkatárs: **Szalay Sándor.**

5797/1889.

Arverési hirdetmény.

A n-kanisza kir. törvényszék ikvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Merkly Antal zala-szi-mihályi lakos vérehabitatónak özv. Kis Jánosné szül. Varga Juli mint néhai Kis János k. k. örököse Kis Anna és Rozi t. és t. szerinti gyámja vhajtást szenvedő Orosztony aranyhegyi lakos elleni 60 frt tőke, 1885. aug. 29-től járó 6% kamatai, 27 frt 92 kr. per, 7 frt 40 kr. vhajtási kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti vhajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó orosztonyi 391 sz. tkvben A + 195/a. 42 hrsz. a Kis János tulajdonánál felvett szőlő váltáság köteles 143 frtra becsült felelése, — az ugyan azon tkvben + 195/a 43. hrsz. a ugyanannak tulajdonánál felvett szőlő váltáság köteles 143 frtra becsült felelése, az u. azon tkvben + 751 hrsz. a u. annak tulajdonánál felvett szőlő váltáság köteles 309 frtra becsült felelése s végül az u. azon tkvben + 750 hrsz. a u. annak tulajdonánál felvett szőlő váltáság köteles 8 frtra becsült felelése **1889. december 27-én d. e. 10 órakor** Orosztony község házában Dr. Hauser János telperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a lennebb kitett becsár. — Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részleten még pedig az első árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni.

Kelt N-Kanisza, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi szeptember hó 16-ik napján. Gr. HUGONNAY kirendelt kir. ívszéki bíró.

496 5-10

Pikante Lecture!

Messalinen Berlins Mk. 3.—
Heptameron, Silustrirt (confisc. gew.) „ 3.—
Ohne Feigenblatt von H. Hildebrandt „ 2.—
A. Gagli, Die Sündenrinnen des Hochlandes, aus Karstens Paradies „ 1.50
Verandlungen - Nachnahme oder Einsendung des Betrages. — Illust. Katalog gratis u. fr.
R. Jacobsthal, Verlags- Berlin, W. Stoglitz- bchhlg. zerstr. 61.

Gyors es biztos segítség nyomorhajok s azok következményei ellen.

As egészség fenntartására, az életnekvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszerekből a legmondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörce, étvágyhiány, savanyús felbűlés, vértőlulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Jly kitűnő hatásai következtében ezen életbalzsam egy belsönyült, megbízható házi-szerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalzsam” minden üvegcskéje két burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205—III.” német, cseh, magyar és franczia nyelven olvasható, azéles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

Védjegy. főraktárában, gyógyszerkár a „fekete sashoz” Prágában 205—III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budal Emil ur városi gyógyszerkárban s Városház-téren.

As osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerkárában van raklár ezen életbalzsamból. 531 1-26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer hálynyilatkozattal ellmért **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs bizos eredményei használható a női emlő-gyuladással, a tej-tepedésnél s az emlő megkeményedésnél szüléskor, kelevényél, vér-daganatoknál, genyes fákadékoknál, pokolvarnál, kóröngyök-nél, az ugynevezett kórömféregnél, eikeményedéseknél, felpufladásoknál mirigy-daganatoknál, szirdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, eikeményedést, felpufladást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyeres mutalkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fejálat-m nélkül felszítja, kicseréli és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sarga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kartámba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyosabb, számián próbatét által legbiztosabban ellmért szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

széküld. utánvét mellett:

457 15-20

Hölgy posztó egész gyapjú, minden új divató színekben dupla-széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkével 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cmet. széles 10 meter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno szászgyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80.—1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/4 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő 1/4 nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 60 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 egy 1 asztalterítő rojtjal 3 frt 50 kr.
Ruha-barchet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czerna-kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű és piros 4 frt 80.	Egy rips-garnitúra egy és 1 asztalterítő selyem-rojtjal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és lab-bentyűvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokróc legjobb készítmény 19 cm. hossz. szn 130 cm. széles 1 fl. 50.	Hollandi-fatösznyeg-maradék 10-12 mtr hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török-minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy flaker pokrócz 190 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvászon 1 db 30 rőf 1/4, 4 frt 50. 1 db 30 rőf 1/2, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmez-ruhák, minden színben úgy sáros, mint koczkás 10 mtr. 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvászon, 1 db 1/4 széles 30 rőf 6 frt
Normaling teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanell-fejkendők pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 80 rőf 1/4 3 frt 50. leg-jobb minőségű 6 frt 50.
		Oxford mosóképes, jöminőségű 1 db 30 rőf 4 frt 50.

Posztó-portéka és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 mara-dék 8,10 mtr. teljes férfi öltönyre 5 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 8,10 mtr. teljes téli kabáttra, foko-tében, barnában és kék-ben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 8,10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt 75 kr.	Feldöltő-szövetek legfinomabb minőségű 8, 10 mtr. teljes felsőtőre 7 frt.
---	---	--	---

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékáért és pontos szállításért kezesesség vállalatik.

Kitűnő és kiváló minőségű mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentesen.

As köztelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi-szer-meglepen gyors gyógyulást szerzett. „A Beteg-barát” című kis iratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszú, roménytelenek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézet Lipcsében ingyen megküld.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó becsesül biró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem megy ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel biró és minden koru egyén számára valami alkalmasat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

ÉS

ÚJJEVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem, úgy szintén választékos gyűjteményt tartok

ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartók'ól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szives figelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedő

NAGY-KANIZSÁN,

Kaposvárott és Csáktornyan.

☛ Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Beszékesítés:

Bathányi- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide juttatandó a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmestelen levelek csak ismert kezebből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankgyegetlet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-utca 3. szám Ficsol Fülöp
Kisvároskudós.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyszeri ára 3 Ft — 40
Féléves 15 — 50
Éves 30 — 100

Hirdetési jogtalanok szállításának.

Nyitólár postafizetésre 10 kr.

Előfizetőket, valamint a hirdetőket értesítjük a Ficsol Fülöp könyv-kereskedésbe tartozásukról.

A tátongó úr.

Korunk erkölcsi hanyatlásának okát igen sok körülményben szokták keresni; de igen kevesen abban a tátongó úrban, mely anyagi állapotok szempontjából az egyes osztályok között fenáll.

Ha figyelemmel kísérjük ama jelenségeket, mikből az egyes társadalmi osztályok anyagi helyzete megítélhető, — azt találjuk, hogy hiányzik az a kibékítő, megnyugtató átmenet, melynek a szegénységtől a gazdaságig terjedő úrt át kellene hidalnia.

A földhöz tapadt szegénység s a nélkülözés, nemkülönben a szűk anyagi körülmények határa után egy rémségesen tátongó úr következik a szűk jó mindjárt a jólét, vagyoniasság, gazdaság.

Ez a tátongó úr már iszonyú sok áldozatot elnyelt s valószínűleg még igen sokat el fog nyelni.

A gyarló törekvéseiben jólét, kényelem, tündöklés után vágyó emberek előtt szakadatlanul kísértő ördögként áll az a tátongó úr s a legtöbbnek életelőjává lesz e tátongó úrnak áhidalása. Csak hogy ez a hid roppant áldozattal jár a legtöbb esetben a meghozott óriási áldozat mellett is féluton összeomlik a haladó alatt és teljesen örvénybe vész, semmivé lesz az, a cél elérése előtt.

Az erkölcsi egyén föláldozásával jár rendszeren az lépés, mit valaki a vagyoni-

nosság kényelme felé tesz. Előttünk vannak az áldozatok. Nem rongyban, nem irtalmat keltő alakban, hanem fényesen, tündöklőve, a kényelem és gondtalanság párnáin pihenve meg lehet őket irigyelni is. De a megirigyelés az ő helyzetüknek, már egy „nagy lépés” ama tátongó úr felé, mely fölött ők lebegnek. — a tiszta erkölcsi fogalmak szerint meghalt, elveszett, erkölcsileg semmivé lett alakjai a társadalmi fonnak. Az erkölcsi egyéniségre kényes a azt feltételekkel ördög ember undorral fordul el tőlük és kerti közelségüket, mert fertőzöttnek érzik közelségükben a legut; azt mondja rájuk, hogy azoknak még a lehetnek is mérgek.

A társadalmi erkölcsök hivatott és nem hivatott orvosai, apostolai sokat gondolkodtak, sokat prédikáltak, sok módot ajánlottak, hogy miként lehetne ez erkölcsi bukottak számát apasztani. Még eddig valóban kenetes orvosokat nem bírt kitalálni senki. A tapasztalat azt bizonyítja: — ez tény! — minél nagyobb lesz a szegénység és gazdaság között a tátongó úr, — annál több áldozatot fog az követelni.

A nélkülözés, a szegénység rossz tanácsadó volt a világ kezdésétől fogva mindig s az is marad. A nélkülözés, a mindennapi gondokkal való küzdelem könnyen megteveszt, megejt az itélkező lelket s meglazítja amaz erkölcsi szigort, melylyel a saját magunk és mások erkölcsi értékének megítélésénél követnünk kell.

A kényelem, a jólét ki akarja aknálni az élet örömeit, fenéig bírteni az élvezetek poharát. Van hozzá módja, van hozzá pénze, gazdagsága. Ezek atán megteremtik az esakosókat. Csak meg kell csendesíteni a pénst, a kincset ott, abban a tátongó úr fölötti magasban. Az ördög muszája, a pokol zenéje az; áthangja a moossonégen, hivatog, csalogat, eszedit. Sokan hallják azt ideát: a tátongó úr aljában. És megszárdulnak és rohannak afelé a tátongó úr felé, mely már ugy is olyan sokszor bántotta szemüket.

Át lehet azt hidalni. Saás kar uyuit segélyt onnan a magából. Kincs van ott elég; lehet ott kényelmesen élni, ragyogni, bámulatni. Csang a kincs. Mámorral tölt el az ambrallat.

Milyen nehéz — azon a tátongó úron átnézve — a nélkülözéssel járó, becsületos munka. Milyen keserű a fekete kenyér, a kopott ruha. Milyen csodában tud ehhez a szegénységhez az ördög mosolyogni, néha kacagni is.

„Oda néz te bohó, te tapasztalatlan fejű bábuka! Miért küsködsz? Mért nem dobod sutba a rongyokat? Mért nem hajítod el a fekete kenyeret? Hisz csak egyet kell lépned; nem is! — csak mosolygnod a felé a tátongó úr felé, mely fölött kényelem van, pompa van, ragyogás van. A világ, az emberek most nem is látnak, észre sem vesznek; hacsak gúnyt nem akarnak títani veled, hacsak szegénységod, ron-

Tárcza.

Arról, ami volt.

— A „Zala” eredeti tárcza. —

Abban az időben, mikor ez újságban a kis „Scalamander” barátsággal együtt kavicsotnak az ország útját — irt ő egy elmefuttatást arról a mi nem lesz”. Azóta engem is szakadatlanul kísért ez a gondolat: irjak én is arról, ami nem lesz. De hát mivel én — akár bűnöm, akár erényem — kiváloan csak ezzel az én várossal meg szeretek foglalkozni; nem merem belevágni fejezetem a nagyba.

Arról írni, ami Nagy-Kanizsán nem lesz, — az én kis tollamnak igen nagy ta. No meg azután ez idő szerint ilyen dolgokat fejezetelni nem is praktikus dolog.

Már én „örög” voltomnál fogva is jobban szeretek és jobban is tudok a multba nézni, mint a jövőbe. Maradjunk hát csak szép szerényen annál, ami volt.

Ez már nem lesz olyan nagyfa! Meg is mondhatom előre (mert nem akarok, nem is tudok) érdekesítő rajtot írni, hogy az Istenben boldogult „Magyar irodalom- és művészeti pártoló egyesületeiről” fogok írni. (Irgalmatlan nagy írmája volt; talán ugy is azért bukkott meg.)

Hát mielőtt ez az egyesület keletkezett volna, igen sokszor és igen sokat törtem én a fejemet azon: hogyan lehetne ez a mi (tagadhatatlanul intelligens, de elvitathatatlannal nem irodalompartoló) közönségünknek egy kis iro-

lompartolásra buzdítani, lelkesíteni? — hogyan lehetne megtalálni és megtapintani azt az útó erét, ami kétségtelenül minden magyar emberben megvan, a mely édes nemzeti nyelvünkért élő szívünknek szerelmét, lelkesedését vízi át egész lényünkbe s megszenteli minden csepp vérünket. Ezt a drága erét szerettem volna én megtalálni, megtapintani az itteni közönségnek. Tudtam, hogy van; de alazik benne a vér; nem lüktet, nem pezseg.

Akkor még Wajdita József ur lapjának voltam a szerkesztője. Kitűnő munkatársa volt a lapnak már abban az időben is a soproni kereskedelmi és iparkamara Rengeteg jegyzőkönyveket küldött be, ami „garmond-cikkül” beteken az „töltött” a lapot. (En meg akkor kezdő-ember voltam a lapszerkesztés terén; nem tudtam, hogy szer-cikkül is csak olyan jól elkelt volna a hálás hirdalpoctól közönségnek, melynek a hírek rovattán kívül mi sem érdekes.)

Vezér-cikknek minden bűten keresnem kellett valami témát. Néha akadt egy-egy jó is; legtöbbször: nem.

Egyszer azután fogtam magam: irtam vezércikket arról, hogy jó volna Nagy-Kanizsán egy irtó kör létesíteni. Valamelyik vidéki lap-társ (ha jól emlékszem: a „Somogy”) erre a fölvetett eszmére azt a hatalmasan találó megjegyzést tette, hogy „az eszme magában igen szép; a törekvés is dicséretre méltó; de hát ha megvalósul, ha csakugyan létrejön az „irtó kör”, — hol veszik bele az írókat — — Nagy-Kanizsán!”

Es hát fején találta a szegyet úgy, hogy

nekem is szegyet ütött a fejembe. Erre csakugyan én nem is gondoltam.

De hát mivel itt — a velem érintkező különböző állású egyénekül — a dolog tetesére talált, nem akartam félbehagyni a dolgot; értekezletet hívtam egybe. Összeválogattam annyi okos embert, amennyit csak lehetett azok közül, kik az ily dolgok iránt érdeklődni szoktak és szeretnek.

Össze is jöttünk. Kitűnően vitakoztunk. Pompásan elvicsellünk. Hatalmasan megbuktattuk az eszmét.

Hatalmasan, de nem alaposan.

Az eszme gyökeret vert egy embernek elméjében és szívében. Ebből a gyökérből hajtott ki a „Magyar irodalom- és művészeti pártoló egyesület” tája.

Van itt Kanizsán egy kis apró emberke, a Rosenfeld Lajos, aki míg meg sem nőtt, szívesen öltözködött a csintalanabb muzsákkal is. Ez a vállalkozó szellemű, lelkes és tevékeny fiatal ember addig gyurta, marta elméjében az eszmét, míg egyszer csak nyakon csipette és megfogta dr. Farnéket. Tesék magávé tenni az eszmét! tesék neki híveket toborozni! tesék megalakítani az irodalompartoló egyesületet! Eh-h-h nem kellene írni; ennek tagja lehet minden ember, aki buzogni tud édes nemzeti nyelvünkért és ószintén lelkesedni nemzeti irodalmunk jövőjéért.

Dr. Farnék oda adta a lelkét, a szívét teljesen. A buzdítók, a lelkesítők sorába csatlakozott hivatalosán fogva a saját is.

Csakhamar megalakult az egyesület. Dr.

gyaid fölött nem akarnak mulatni. Ott látni fognak és bámolni. Nem lesz gondos semmi; pénz és tengernyi Ékszerekben fogsz ragyogni. Mosolyodót száak fognak építeni. Nézz csak oda föl: milyen szédtűt, káprázatos világ az! Miért nem sziesz a rongyok búzabélt légköréből oda, hol ünnepeletni fogsz.

Igy susog a csábító ördög. És az áldozat érzi, tudja, hogy igazat mond. A világ, a mai társadalom szigora az erkölcsi ítéletek alkotásában vagy legalább végrehajtásában nagyon meglazult.

Előtünk, közöttünk élnek oly alakok, kiket szigoru erkölcsi fogalmak szerint erkölcsi egyéniségük tekintetében halottaknak, megsemmisülteknek kellene tekintenünk; mert erkölcsi egyéniségüket, összes becsületet oda dobták áldozatul a tátonóg úrnek. Észre sem volna szabad őket venni az erkölcsi énjére szigoru, önzertemes embernek.

És mit látunk? Azt, hogy az ily bukkott alakok megvetés helyett legfőbb helyen és alkalommal éppen olyan vagy talán még nagyobb tiszteltetésben, kiáltatásban, fínnepeletésben részesülnek, mint az erkölcsi szigoru fogalmak szerint is szűzített társadalmi alakok. Ez az oka szűtán annak, hogy olyan sok manapság a szegénység és gazdagság között tátonóg úrnek áldozata.

Nincs előtünk intő, tiltó rém sehol, mely visszariasztaná őket, mely eléjük föltene a társadalmi megvetetés rettenes, legtöbb esetben elviselhetetlen sorsát. Roppantul meglazult a társadalom erkölcsi szigora. Szabad tér nyíltott a szegénység és gazdagság között tátonóg úr ördögeinek. Egyre szaporodnak az áldozatok. És a világ nem érzi, vagy nem akarja érezni rajtuk az erkölcsi halottak hullaszagát.

A megyei tisztújítás előtt.

A z.egerszegi járásban lakó megyebizottsági tagok t. hó 8-an d. e 10 órakor mintegy 60-an egybegyűltek Zala-Egerszegben a vármegyeház nagytermében előértekezletre a tisztújítás tárgyában.

Skublics István bizottsági tag, mint aki a meghívást kibocsátotta, a szép számmal megjelent bizottsági tagokat üdvözölve, az értekezletet megnyitotta.

Farne lett az elnöke; én meg a titkárja. (Ez utóbbi körülmény is egy lökés lehetett a bukás felé már az alakulás stádiumában.)

Eleinte pompásan, kitűnően ment a dolog. Nekem véghetetlenül tetszett, nemcsak azért, hogy a megalakult egyesületben a helyi és megyei irodalom jövőjét láttam biztosítva, hanem mert én az egyesületben a társadalom egészséges, demokratikus irányban való fejlődésének alapvetőjét ismertem föl. Az én liberális lelkeknél valóóságos gyönyörűség volt az, amikor egy-egy összejövetel, bankette alkalmával (mert hisz e nélkül magyar eszme meg nem testesülhet) egy csomóban láttam ügyvédet, orvost, tanárt, tanítót, hivatalnokot, kereskedőt, iparost, és volt ott görög, keresztény kath., lutheranus, kalvinista, izraelita, talán még mohamedán, de talán még (sőt bizonyosan!) pogány is.

Pompásan megy ez, — gondolám magamban. Mi most egy szent, egy nemzetbiztosító eszme lobogója köré egyesültünk. Ez a lobogó testvéreké tesz bennünket. Lélekemelő versenyre kelünk azért az eszméért, mely lobogónkra van írva: az irodalompartolásért. Milyen szép verseny lesz ez! És ebben a szép, lélekemelő versenyben el fogjuk felelni: kinek vannak ezerei? ki van csupán a mindennapi kenyérré szorítva? ki a keresetény? ki a zsidó? És buzogni, lelkesedni fognak nemzetfeleltartó édes nyelvünkért, — a testvéries egyesülés odaadó hevével áldozni, tenni mindent, de mindent drága édes anyánkért: a hazáért.

Milyen szép álom volt ez!

Az értekezlet első sorban előkérte Skublics István, jegyzőjévé Németh Eleket választotta meg, s a sorrendet illetőleg megállapodott abban, hogy először a központi tisztviselőket, azután a zalaegerszegi járás tisztviselőit jeleli ki, azonban a többi járás tisztviselőinek kijelölésébe nem bocsátkozik, remélve, hogy a többi járásban is a bizottsági tagok értekezleteik alkalmával hasonló eljárást követnek.

Egyhangulag kijelölték alispánnak Csvertán Károly, főjegyzőnek Gózonny László, I. aljegyzőnek Bolly Lajos, II. aljegyzőnek Cukelter Lajos, III. aljegyzőnek Vizy Géza, IV. aljegyzőnek Vass Lajos, főügyésznek Arvay Lajos, főpénztárnoknak Skublics Zsigmond, alpénztárnoknak Tomasiich Sándor.

Arvaszéki elnöknek kijelölték szavazás utján Thassy Kristóf 25, Csesznák Sándor 20 szavazattal.

Folytatólag egyhangulag arvaszéki elnöknek kijelölték Horváth Bertát, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, Dr. Zarka Zsigmond, Trastyánszky Ödön, Malics József. Arvaszéki jegyzőnek Nagy Lajos, pénztárnoknak Mayer János. Gyámi főszámvivőnek Csoknyay János, gyámi alszámvivőnek Rajky Miklós.

A járás tisztviselőit és pedig főszolgabíróknak Thassy Miklós, szolgabíróknak Mayer István jelölték ki egyhangulag.

Az értekezlet végezetül kimondta, hogy amennyiben a IV. aljegyzői állásra kijelölt Vass Lajos valamely járás tisztviselőjéül választatnék meg, helyébe IV. aljegyzőnek Tuboly Sándort ajánlja, továbbá az arvaszéki másod jegyzői állásra Filos Mártont, amennyiben pedig ezen állás betöltése főispán ömeltőségének kinevezésétől függ, úgy nevezett, mint eddigi másod jegyzőt, Ömeltőségének becses figyelmébe ajánlja.

A novai járásbeli megyebizottsági tagok dec. hó 3-én tartott értekezleten elhatározták: hogy a jelenlegi tisztújítás alkalmával a központra nézve az összes, most hivatalban levő megyei tisztviselőket fogja megválasztás végett pártolni. A saját érdeküket képező novai járásban pedig a jelenlegi főszolgabíró Vértessy Béla megválasztása mellett foglal állást.

A többi járásokra nézve elhatározták: hogy azok értekezleten meghatározott irány — a novai járásbeli bizottsági tagok által pártoltnak fog. Viszonyosul a többi járásbeli megyebizottsági tagok, — a novai járás fent jelzett határozatának szíves pártolására — ezennel hírlapilag felkértek.

Az alsó lendvai járás megyebizottsági tagjai e hó 2-án népes értekezletet tartottak a Kaszinó termében, melynek tárgya volt a jövőre megválasztandó közigazgatási tisztviselők kijelölése. Az értekezlet elnökül Mocsáry János

Es milyen balga ábrándnak bizonyult! Tréfáltam előbb, hogy ezért, meg ezért bukkott meg talán a Magyar irodalom- és művészet-pártoló egyesület.

Dehogy! Megbukatta az a körülmény, hogy nem birt benne zöldágra vergődni a democraticus irányu liberalis közszellem.

Ne okozunk senkit. Oka volt: mindenki és senki. Oka volt az uralkodó társadalmi közszellem, melynek járma alól ritka egyén képes lelkét kiszabadítani s befolyásától magát függetleníteni.

Fejünk fölül egyszerűsággal ebbent az a békés, szelidképi nemfő, mely első pillanatokban a szeretet édes mézét lopta szívünkbe, mely lecsöktelte homlokunkról a faji és vallási gyűlölet sötétségét.

Hogy mért lebbent el? ki ürte el? Előzte volt egy két eléjtett szó, mely elfizze. Elűzte a társadalmi közszellem. Ez vetett véget annak a szép misszióu egyesületnek; ez bukkatta meg. Nem ám az, hogy nagy és drága helyiséget tartott; hogy butort vett.

Dehogy! Próbálja meg valaki újra álmotni azt a szép álmot, a mit én álmodtam; áldozzon, szenteljen az egyesület föltámasztására ezereket, arra, fog ébredni, (mint én) hogy balga ábránd volt az egész.

Keserű ébredés volt az nagyon. Engem száműzve tart a társadalomtól; mert szeretet lakja szívemet, imádom a békét.

urat jelölje ki, ki előadta az értekezlet összejövetelének célját; mire az egybegyűlt bizottsági tagok központi tisztviselőit a már hivatalban levőket óhajtott meghagyatni: járási főszolgabíróul pedig Nagy József eddigi főszolgabíró óhajta megválasztásra kijelöletni, s egyúttal tudomásul vették Szmodics Viktor főispáni titkár ur leveleit, melyben a főszolgabírói állásra való önkéntes leléptést az értekezlet tudomására hozza. A betöltendő szolgabírói állásra Vass N. és Bertalan Pál jelenlegi szolgabíró jelöltek.

A keszthelyi járási megyebizottsági tagok, köztük gróf Festetics Tassó is, t. hó 7-én Keszthelyen előértekezletet tartottak a megyei tisztújítás tárgyában. — Lenárd Ernő indítvány alapján az értekezlet a folyó hó 15-én megtartandó tisztújításon betöltendő állásokra egyhangulag a következők kijelölését teszi: alispán: Csvertán Károly, főjegyző: Gózonny László, I. aljegyző: Bolly Lajos, II. aljegyző: Cukelter Lajos, III. aljegyző: Vizy Géza, IV. aljegyző: Vass Lajos, főügyész: Arvay Lajos, főpénztárnok: Skublics Zsigmond, alpénztárnok: Tomasiich Sándor, arvaszéki elnök: Csesznák Sándor, arvaszéki elnökök: Horváth Bertalan, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, Dr. Zarka Zsigmond, Trastyánszky Ödön, Malics József, arvaszéki jegyző: Nagy Lajos, arvaszéki pénztárnok: Mayer János.

Járasi tisztviselőül: főszolgabíróknak Tubóck Imre, szolgabíróknak Herman Vince jelölték egyhangulag. A Csirke I. által fölvetett jónyv hitelteliségre elnök Festetics T. gróftól Dr. Hertelendy Józseftől kérte föl.

Csaktornya megyei központi és csaktornyai járási tisztviselőknak egyhangulag kijelölték: Alispán: Csvertán Károly, főjegyző: Gózonny László, I. aljegyző: Bolly Lajos, II. aljegyző: Cukelter Lajos, III. aljegyző: Vizy Géza, IV. aljegyző: Vass Lajos, főügyész: Arvay Lajos, főpénztárnok: Skublics Zsigmond, alpénztárnok: Tomasiich Sándor. Arvaszéki elnök: Csesznák Sándor. Arvaszéki elnökök: Horváth Bertalan, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, Dr. Zarka Zsigmond, Trastyánszky Ödön és Malics József. Arvaszéki jegyző: Nagy Lajos, arvaszéki pénztárnok: Mayer János. Csaktornyai járásban: Főszolgabíró: Vranits Károly, szolgabíró: Böles Sándor.

Járasi értekezlet Sat.-Gróton. A megyei tisztviselők kijelölése céljából tartandó járási értekezletre t. hó 3-ik napjának r. 9 órája tüzetett ki, azonban a közbejött óriási hóviharak miatt beállott közlekedési akadályok következtében megtartható nem lévén, ugyanakkor t. hó 9-ére tüzetett ki a társaság helyiségébe. — A megjelent Rezaóffy György, Sesoriasch János, Rimmer Lajos, gr. Bathány József, gr. Bathány Ernő, Veleidics Lajos, Szabó Károly, Varga Károly, Scholtz Károly, Német Zsigmond, Koller Ignác, Paly János, Zathurecky Márton, járásbeli bizottsági tagokat Kozáry Aurél üdvözölve, röviden ismertette az értekezlet célját a felkérte a jelenlevőket, hogy azokat, kiket a központhon tisztviselőkké megválasztani óhajtanak, jelöljék ki. Erre egyhangulag kijelölték: Alispánnak Csvertán Károly, főjegyzővé Gózonny László, I. aljegyzővé Bolly Lajos, II. aljegyzővé Cukelter Lajos, III. aljegyzővé Vizy Géza, IV. aljegyzővé Vass Lajos; főügyész Arvay Lajos, főpénztárnok Skublics Zsigmond, alpénztárnok Tomasiich Sándor; — ár. sz. elnök Csesznák Sándor, elnökök Horváth Bertalan, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, Dr. Zarka Zsigmond, Trastyánszky Ödön, Malics József, — ár. sz. jegyző Nagy Lajos, ár. sz. pénztárnok Mayer János. — Járási főszolgabíróvá Botka Ferenc. Kimondatott továbbá, hogy azon esetre, ha Vass Lajos alsó-lendvai szolgabíróvá megválasztatnék, helyébe IV. aljegyzőül Tuboly Sándor csónakhegyháti lakost kívánják megválasztani.

Megyei közgy. tárgysorozat.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága 1889. évi december hó 16-án tartandó rendes közgyűlésén felveendő nevezetesebb tárgyak sorozata a következők:

1. Az 1876. évi VI. t.-c. 4. §-a értelmében a közigazgatási bizottság választott tagjai sorából kilépő 5 tag, névszerint Koller István, Orosz Pál, Skublics István, Eperjessy Sándor és Farkas József urak helyére új tagok választása.

2. Az 1874. XXXIII. törv.-cikk 17. és 20. §-ai alapján a megyei központi választmányok 1890—1892 évekre leendő újbóli megalakítása.

3. Az 1886. évi XXI. t.-c. 48. és 96. szaka-

szai alapján az állandó választmánynak 1890. 92. évekre leendő újboli megalkítása.

4. Az 1886. évi XXI. törv. czikk 43. és 96. szakaszai alapján az állandó bíráli választmánynak 1890—1892. évekre leendő újboli választása.

5. Az 1886. évi XXI. törv. czikk 25. szakasza alapján igazoló választmánynak 1890. évre történendő újboli megalkítása.

6. A vármegyei tisztviselő, kezelő és szolgálatot nyújtó intézet választmányába az alapszabályok 7. §-a értelmében 4 rendes és egy póttag választása.

7. A községi jegyzői nyugdíj-intézet választmányába az alapszabályok 6. §-a értelmében 9 tagnak választása.

8. Az 1890. évi természetbeni közmunka beosztás érzel-kezelésében a folyó évi közmunka leszámolás, valamint a közmunka tárgyában egyesek és községek által beadott folyamódványok.

9. Az 1879. évi XXXVII. törv. cikk alapján az 1890. évre szükséges megyei katonai beszállásos pótadó megállapítása.

10. Az 1890. évi ápolási költségek fedezésére szükséges pótdó kiívítése.

11. A megyei igazoló választmány jelentése a választott megyei bizottsági tagok igazolásáról.

12. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium leirata a folyó év október 1-én s folytatva tartott közgyűlésnek a bal-füredi járás felállítására tárgyában tett újabb feltevéseiről.

13. A vármegyei árvaszéki elnök előterjesztése az árvaszéknél ideiglenesen alkalmazott lezároló alkalmazási idejének meghosszabbítása iránt.

14. Az államutakra 1890—1895. években szükséges kavics szállítása tárgyában Graner L. fia vállalkozóval kötött szerződés jóváhagyás végett bemutatlatik.

16. A müncheni Localbahn Actiengesellschaft cégnek, mint a csáktornyai-zala-szent-iván-ukki vasút engedélyesének, továbbá Szent-Grótnagy község és vidékének folyamódványa a tervbe vett törje-szent-grothi vasútvonalnak a megye részéről leendő segélyezése iránt.

17. Somogyvármegye közönsége a balatonfenéki hidvám tarifájára vonatkozó határozatát megküldi.

18. A balaton tavi gőzhajózási részvénytársaság átirata a második gőzös tárgyában.

19. Veszprémmegye közönsége a veszprém-balaton-füredi út fenntartása tárgyában hozott határozatát közli.

20. A megyei számvétség által megvizsgált községi költségtervek és bírói számadások törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatlatnak.

Politikai szemle.

A számos *fejédelmi utazás* után, melyekben különösen a lefolyt év olyan gazdag volt, most olyan uralkodói utazásról beszélnek, a melyre eddig gondolni sem igen lehetett. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a *török szultán* a jövő évben viszonzni fogja Vilmos császár látogatását, s egyuttal, mint az orosz Gradsanin újságolja, a *pétervári és bécsi udvarokat* is meglátogatja. Egy német félhivatalos közleménye szallongó birre azt a megjegyzést tette, hogy a szultán viszontlátogatásáról eddigelé a berlini és konstantinápolyi udvarok közt sohasem volt szó. A *Kölnische Zeitung* azt mondja, hogy a szultán berlini viszontlátogatása lehetséges, de az oszmán szokások miatt más és más okok miatt nehézségekkel jár. Vilmos császár konstantinápolyi útja nem volt viszontlátogatásra számítva, s ugy sejtik, hogy a hír bizonyos szláv körökben ered, melyeknek az a szándékuk, hogy utóbb a hírelt látogatás elmaradásából politikai tőkét kovacsoljanak. De — teszi hozzá az idézett lap — a Németország és Törökország közt fennálló kitünő viszonyt ez a sajtó-manőver sem fogja megzavarni.

A *bolgár kölcsönnek* a bécsi és a budapesti tőzsdén való hivatalos jegyzésével az orosz lapok után a félhivatalos brüsszeli Nord is foglalkozik s a következő megjegyzést fűzi hozzá: Bulgáriát egyszerűen kizsákmányolják. Szám-bulov, midőn arról beszél, hogy az Oroszországhoz való közeledés Bulgáriára néve áldozatokkal járna, jobban tenné, hogy *Szerbiára* pillantana, mely, mióta az osztrák-magyar befolyás alól emancipálta magát, visszaszerzte jólétét a nélkül, hogy függetlenségéből bármit is vesztett volna.

Míg a különben mérsékelt tartózkodásáról ismert Nord így nyílt támadást intéz *Ausztria-*

Magyarország ellen, más orosz lapok ismét kedveskedésre fogják a dolgokat, így a *Novoje Vremja*, mely legutóbb egy szerkesztőjének a bécsi külügyi hivatal egyik titkárviselőjével folytatott beszélgetését közölte, mely alkalommal mindkét részről az az óhajta jutott kifejezésre, hogy Ausztria Magyarország és Oroszország a legjobb barátságban éljenek egymással, — legújabb számában igen rokonszenves hangú cikket szentel ennek a témának. Sőt a Moszkovszkija Vjedomoszti is azt a kijelentést teszi, hogy az oroszok legfőbb óhajta Ausztria-Magyarországgal békében és barátságban élni. „Ha mind a két résznek kiváló érdeke az, — nyomond, — hogy elhárítsák az Ausztria-Magyarország és Oroszország közt való összeütközést, nincs könnyebb dolog, mint a kard nélkül is megegyezni a Balkán-félszigeten való kölcsönös érdek-szférák meghatározására iránt.” Hogy a legutóbbi orosz szitkozódásokat hirtelenben ez az amabilis hang váltotta fel, ennek némi magyarázatát adja a *Gradsanin* egyik legutóbbi cikke, mely sajnálat-al utal arra, hogy az új francia képviselőházban oly erősek a radikális elemek, melyek lehetlenné teszik az állandó szövetség Oroszország és Franciaország közt. „A francia külpolitika, — mondja a nevezett lap, — ezután is csak gyöngye, kitérő és teljesen passzív marad. S ez addig fog tartani, a míg Franciaország élén a republikánus párt áll, melynek csak arra van gondja, hogy különböző pártoktól szorongatva, fenntartsa magát.”

A *belga képviselőház* befejezte azt az elke-seredett vitát, mely a Gautier de Rasse rendőr-főnök elcsapása miatt beadott interpelláció körül folyt. A vitát, mint néhely más országban is, egy budapesti kormánylap kifejezése szerint, a *többség brutális szavazat-anyagja* döntötte el, melyre a megbélyegzett kormány támaszkodik. Miután még tegnap a *Voldes* miniszter és a klerikális *Jacobs* felszólt, s *Bara* és *Janson* feleltek, a ház 76 szavazattal 34 ellen oly napirendes javaslatot fogadott el, mely a *kormány eljárását jóváhagyja*. A szavazásban részt vett Frère-Orbán is, ki a vita folyamában csak azért nem szólalt fel, mert gyöngyélkedő állapota a hosszas beszédet nem engedte meg. Négy miniszter tartózkodott a szavazástól.

Az *angol parlamentben*, mint a *Mémorial Diplomatique* — nem tudni, honnan — értesül, közelebbi megnyitása után szóba fog kerülni a *létgyverkezés kérdése*. A Gladstone-párt ugyan, néhány liberális unionistával egyesülve, fel akarja szólítani Salisbury kormányelnököt, hogy hozzon össze nemzetközi értekezletet, hogy tisztába lehessen jönni az európai hatalmaknak a lefegyverkezésre való hajlandósága felől. A *Journal de St.-Petersburg* erre a közlésre a következő rövid megjegyzést teszi: Lehetséges, hogy az ellenék ilyen óhaját nyilvánít, de igen kevés a valószínűsége annak, hogy a többség ebben támogatni fogja.

A *horvát országos kormány* a tartománygyűlés elé új törvényjavaslatot terjesztett. Továbbá benyújtott egy javaslatot, mely sajtóvétségek megítélésére az esküdtszéki intézményt hozza be.

A *főrendház* közjogi és törvénykezési bizottsága Szávay József koronaőr elnökle mellett tartott ülésében tárgyalta a budapesti állami rendőrség hatáskörének Újpest és Rákospalota területére való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot és azt ugy általánosságban, mint részleteiben eltagadta. Az ülésen a kormány részéről Teleky Geza gróf belügyminiszter volt jelen.

A *képviselőház* remélhetőleg még januárban minden nagyobb vita nélkül be fogja fejezni a költségvetési vitát egy, hogy ezután az igazságügyi előterjesztésekkel, vasutjegyekkel s a tervezett reformokkal fog foglalkozni.

Az *állami bevétel*ek a „Nemzet” értesülése szerint december hó folyamán oly kedvezően alakulnak, hogy valószínűleg az előző hónapokban mutatkozott visszaesés más bevételi forrásokból helyrehozható lesz.

A december 11-iki országgyűlési tárgyalás közben a honossági törvényre vonatkozó váratlan fordulat állott ke. Midőn u. i. a ház elnöke Madarász Józsefnek halasztási indítványát sza-

vására akarta kitűzni, fölemelkedett *Tisza Ká-*ld. más miniszterelnök és kijelentette a kormány nevében, hogy a *honossági törvény revízióját* a *kijelölt pára*gra/usual egyttel magya részéről is szükségesnek látja és kész annak idején határozati javaslatot terjesztetni a ház elé. A meglepetés nagy volt s általános meglegődelést keltett.

Tanügy.

Tanítógyűlés. A zalamegyei általános tanító-egyesület sümegi köre nov. 30-án, Sümegen tartotta rendes öszi közgyűlést oly ritka érdeklődés mellett, minőt évek óta nem volt szerencsésük tapasztalni. A rendes tagokon kívül jelen voltak: Takách Alajos, Sargoth Miksa, Záhorszky Elek, Darnay Kajetan, Flák Gyula, Orbán Lajos, Földi János, Csapáry Dénes, Kondor József, Moiser József, Moiser Imre, stb. mintegy negyvenen. A gyűlés első tárgya Kocsis Károly számtani gyakorlati tanítása volt, ki a 6-ot ismertette I. oszt. növendékeinek. A sikerült tanítás után Könyve József járásköri elnök szives szókkal üdvözölte a megjelenteket, s előadta félévi jelentését. A jegyzőkönyv felolvasása után elnök indítványára Lőb Ignácot és Bánfi Alajost kérte fel a gyűlés a pénztári számadások megvíválására. Erre Kossler Gyula tapolcai felső népiiskolai tanító kiválóan érdekes előadásban ismertette a filoxera elleni védekezés módjait. Felhívta a köznép rendkívüli közönyét, arra buzdítja a tanítókat, hogy — habár kis mértékben is — kísérletet tegyenek, mert a példa vonz. Asztán ismertette a székelyegyesület hatását, s áttérve az ojtásra, különösen a lelkiismeretes, gondos munkát ajánlja, mert e nélkül kielégítő eredmény nem várható. Az elméleti előadás után bemutatja saját találmány gépét, melylyel a munka gyorsan és biztonságosan megy. Végül ismertette az óltások beiskolázását, az iskolázott vesszők kiállítását, fejtegette a nagy horderejű munka nemzetgazdasági fontosságát, s lelkes szavakkal ajánlta annak felkarolását. Az érdekes előadást Sargoth Miksa a vendégek, Könyve József pedig a kör nevében legmélyebb köszönetüket fejezték ki. Utóljára Bánfi A. beszámol a sz. Istvánnapi tanítógyűléséről. Az érdekes beszámoló után elnök megköszönve megjelentek érdeklődését, a gyűlést beárta.

A tanítók nyugdíj- és gyámialapja. A vallás- és közoktatási m. kir. miniszternek az országos tanítói nyugdíj- és gyámialap 1888-ik évi állapotáról szóló jelentéséből vesszük át a következőket: „Az 1875. évi XXXII-dik t. cz. kivételével a papi és szerzetesrendi, továbbá a magánalakokból törvényeszerden nyugdíjazott tanítóknak, az ország összes tanítóit, azok özvegyei és árvái, továbbá a kisdödvők s ezek özvegyei és árvái számára rendeli létesíttetni az országos tanítói nyugdíj- és gyámialapintézetet. Hogy nem mindenik iskola és óvoda, s nem mindenik tanító és óvó tartozott az intézetbe belépni, az kitűnik a kivételhez helyettesítő fentebb elmondottakból mert ellenkező esetben 24,601 állomásnak, 24,379 tanítónak, továbbá 739 óvói állomásnak s ugyanannyi kisdödvőnek nyugdíjintézeti állapotát kellene ismertetnem. Tényleg csak 18,778 népiiskolai tanítói és óvói állomás után vettek ki a tentatókra az intézet számára megállapított törvényes díjak s 14,629 tanító és óvó vettett eddig tel az intézet tagjaul. 1887. évi jelentésem ezen részben 18,162 állomást és 14,065 tanítót és óvót jeleztem intézeti tag gyanánt. E két rendbeli nyilvántartási adatból kiderül, hogy egy év alatt a nyugdíj-alapba bevont díjazott állomások száma (339% arányban) 616 tal s az intézeti tag gyanánt fölvevett tanítók és óvók száma (403% arányban) 567-tel emelkedett. Ezek után áttérék a nyugdíj-intézet azon tagjai állapotának ismertetésére, kik az 1888-dik évben: a) mint nyugdíjat nyertő tanítók és óvók, b) mint a férj által szerzett jogok alapján segélyezett özvegyek, c) mint a szülők által szerzett jogok alapján gyámolított árvák, d) mint más alakokból nyugdíjazott, de az országból pótségielyt nyertő tanítók és e) mint az intézettel szemben szerzett jogosultságukról végkielégítés alapján lemondottak — tekinthetők. Ilyen ötféle tagja 3,593 volt az intézetnek az 1888-dik év folyamán, nevezetesen: a) a nyugdíjazott tanítók csoportjába tartozott 608, b) a segélyezett özvegyek száma volt 1,164, c) a gyámolított árváké 800 szülős után volt 1,788, d) a pótségielyt húzó tagok száma volt 8, e) végkielégítéssel távozott 25.

Irodalom és Művészet.

Magyar írók élete és munkái. A magyar irodalomtörténet-írás terén újabb igen öröndetes és élénk mozgalom indult meg, s minden évben nagy számmal jelennek meg irodalmunk történetének egyes mozzanataival foglalkozó dolgozatok. De mennél élénkebb vált e mozgalom s az irodalmunk története iránti érdeklődés, hovatovább annál érezhetőbbé vált a hiánya egy oly lexikális munkának, mely a magyarországi írók életrajzát és munkásságát lehetőleg teljesen foglalná magában. Régibb e nemű munkáink már elavultak, s újabb nem lépett helyükbe. Ilyen hézagpótló munka megírására vállalkozott érdemes tudósunk *időse Szinyeyi József*, a m. n. múzeumi hírlapkönyvtár őre, ki körülbelül három évtizeden át gyűjtögette a hozzá való anyagot. Az anyaggyűjtés immár annyira haladt, hogy a munka közbevetését meg lehet kezdeni. A Magyar írók élete és munkái című gyűjtemény a M. Tudományos Akadémia támogatásával az alulírottak kiadásában fog megjelenni. Magában foglalja betűrendben a magyarországi írók életrajzi adatait, munkáik jegyzékét és a róluk szóló dolgozatok sorozatát. A négy kötetre (32 füzet) terjedő munka egyelőre negyedévenként kiadandó öt-íves füzetekben jelenik meg: remélhető azonban, hogy 1896-ban az egész be lesz fejezve. Az első füzet 1890. január első felében jelenik meg, s minden füzet ára 50 kr. lesz. Megrendelhető: Hornyánszky Viktor akad. könyvtáruánál. (A M. T. Akadémia épületében) Budapesten.

Új szépirod. lap. Régi és nem méltánytalan panasz a magyar íróknak és kiadóknak, hogy a mi közönségünk a könyvvásárlás terén még most sem emelkedett arra a magas nívóra, a melyet a művelt külföldi nemzetek már régóta elértek; s hogy azok, a kik életpályául a magyar írósgót választották, még mindig a szegény Hamupipóke sovány hamupogácsáira vannak kárhoztatva. A nagy, külföldi sajtó publikum — ezek közt és első sorban a két ellenséges nácó: a francia és a német — fénynyel és dícsőséggel látja el a maga litteratúrájának művelőit, s ott azok, kik egy jó novellát megírnak, mivel sem részeseülnek kevesebb megbecsülésben, mint azok, a kik őfelsége a császár vagy a souverain köztársaság nevében hoznak bírói ítéleteket. E panaszban van némi igazság, de méltánytalan volna azt állítani, hogy az írók egészen hibátlanok. Bohemia országában sok a vigás, a kedélyesség, az ötletek vidáman sziporkáznak a levegőben, de a külföldi írók praktikus gondolkodását a magyar kollegák még eddig nem tanulták meg eléggé. Mert a közönség végre is mindent megvesz, a mire szüksége van s a jó téli bundáért, meg a kényelmes fűrdőszoba berendezéséért nem sajnálja a ropogó százazsokot; de a könyvek talán öt forinttal sem szerepelnek a legtöbb háztartás budgetjében. Eppen az a baj, hogy a közönség nem éri a szükségét annak, hogy magyar könyveket vásároljon. A Jókai és Mikszáth műveit megveszi, meg egynehány humorisztikus kalendáriumot is; az érdekesebb röpiratok a legelső napon elfognak, s egy-egy pikansabb regénynek a legelégűgottabb faluban is akad áldozatkész olvasója. Szóval minden olvasmány, a mi a közönség kíváncsiságához, idegeihez szól, azonnal megnyerte a csatát, mert a szeszélyes publikum töképpen egy genre-nak ellenesége: annak, a mi érdekeltlen és unalmas. A külföldi illustrált revueket ki lehetne szedni a kezeikből, ha ugyanannyi ártért jó magyar közlönyökkel állanának elő azok, kik az ilyen munkára hivatva vannak. Szép sikert ért el már a legelső mutatvány-számmal a Kiss József új hetilapja: „A Hé.” A közönség mindenestől hibás abban, hogy a magyar könyveket nem vásárolja eléggé, mivel a mi irodalmunknak — mely a fejlődésnek most csak az első stádiumában van — nagyon is szüksége van arra, hogy a keletkező tehetségeket folkarolják és pártfogolják. Sajnos, úgy áll a dolog, hogy a mi elbeszélői írónk nagy része nem képes kiadót találni, s a ki kap is: ritkán vág zsebre több honorariumot, mint a mennyiből egy tisztességes új kalapot megvehet. Ez minden esetre nagy hiba, mivel azok, a kikben tehetség és ambíció volna, elriasztatnak attól, hogy irodalmi művekkel föllépjenek. A praktikus gondolkodású emberek — ha éreznek is magukban írói geniet — inkább olyan pályát választanak, a melynél nem tires dícsőséggel, hanem a nemzeti bank kitűnő kék és zöld utalványával — könyvelnek: bankókkal — adnak

kifejezést azaz elismerésnek, melyet az igazi érdemek kelteni szoktak. Lángoló és rebellis lyrai versek szerzői nálunk tűzkárbitossítási kötvényeket kénytelenek kitölteni s az illet magasztos perceit prózai rovatcsozáások követték. Pedig addig, míg az irodalom nem ad valódi kenyeret a munkásainak: nem is lesz valódi irodalom.

„Gabl keszervel” cím alatt Matejka Károlytól új eredeti ábránd jelent meg zongorára két kére a „harmonia” zeneműkereskedés kiadásában. A fél nehézségi ábránd a „Balaton háborgása” modorában van írva és readkivül izléses cimlappal van ellátva. Ára 1 frt és kapható „Harmonia” zeneműkereskedésében Budapesten, váci-utca.

Hirschel Juteca, opera-énekesnő, hangverseny s. hó 12-én, a Casino diastermében igen szépen sikerült. A fiatal énekesnő még csak pályája kezdetén, fejlődési stádiumban van, s már is szép sikereket ér-el föllépéseivel. Kedves csengésű, pompásan iskolázott hangja lágy, olvadékony s a legfinomabb árnyalatig alkalmas a zenei gondolatok kifejezésére. Igen szép hangterjedellel rendelkezik s hangja az octavok mindegyikében egyformán intenzív-erejű. Kétségtelenül szép jövő elé néz. A hangverseny közönségét is közönség hallgatta s az énekesnőn kívül *Pollák Miksa* és *Rosenberg Adam* közreműködő urakat tüntette ki zajos ovatioval.

Hangverseny, a Sümegi nőegyesület nemeskeblű választmánya, élen *Székely Gusztáv*-néval, a lankadatlan-buzgalmu elsőkel, nov. 30-án Sümegben a szegény iskolás gyermekek felruházására táncos egybekötött hangversenyt rendezett. Az élénk és változatos műsor a következő volt: 1. Tell Vilmos, nyitány Rossini-től, négy kére előadták *Rutich Sándorné* úrnő és *Hladny Hermin* k. a. 2. Morceau de Salon Elegie, hegedűn előadta *Berger Jenő* ur *Zathureczky Margit* k. a. zongora kísérel-mellett. 3. Simon Judit, Kis Józseftől, szavaltá dr. *Jenvey Gézáné* úrnő. 4. Magyar népdalok, *Hladny Hermin* k. a. zongorakísérelle mellett énekelte *Zob Lajos* ur. 5. „Polonaise” Chopintól zongorán előadta *Lichtenstein Jenő* ur. 6. Sümegi Kálmán úr felolvasása. 7. Magyar Ábránd, *Székely Imrétől*, zongorán előadta *Zathureczky Margit* k. a. 8. Nagy hallgató magyar, szerző és cigány zene kísérel-mellett hegedűn előadta *Berger Jenő* ur. E műsor mindegyik pontja igazi nemes élvezetet nyújtott a szépségü intelligenz közönségnek, mely zajos tapsokkal és éljenzettel fejezte ki elismerését és köszönetét. A hangversenyt tánc követte, mely világos reggelig tartott. A hangverseny anyagilag is szépen sikerült. Így a nőegyesületnek újból alkalma van a szegény iskolás gyermekeket segélyezni s azok rendszer iskolátogatását előmozdítani. Legyen a közreműködők fáradságának jutalma az az edes öntudat, mely a jóeszelekedet nyomába fakad; áldja meg őket az Isten, kik az emberszeretet magasztos érzelmétől indítattva, szívök sugallatát követve enyhítik a nyomort, nyújtják a vigaszt, törlik a szegények és árvák könyeit!

Külfölelék.

A megyei-tisztújítás s. hó 17-én fog megtartani Zala-Egerszegen. Ezt megelőzőleg (16-án) rendes közgyűlés lesz, melyen még a régi megbizottsági tagok vesznek részt, a választó közgyűlésen (17-én) azonban már az új megbizottsági tagok. Előre láthatólag a választás esendben fog lefolyni, kevés mozgalommal, mennyiben a jelöltek úgy a központban, mint vidéken csaknem kivétel nélkül ugyanazok, kik eddig működtek. Caupán az alsó levéljárásban vannak új jelöltek: *Szomodits Viktor* főszolgabíróról és *Vass Lajos* szolgabíróról. — Az egerszegi járási értekezlet — mint tudósításunkból is kitűnik — az árvazségi elnökségre *Thassy Kristóf*-t is jelölte; amint azonban utólag értesülünk: ő maga ez állásra nem reflectál.

Dr. Apáthy István temetése s. hó 5-én a nagy halotthoz méltó pompával és kegyeletel részvétellel folyt le országos érdeklődéssel. Az alsó muraközi választók küldöttsége szintén megjelent a temetésen utolsó Isten hozzádotmondani kedves képviselőjüknak, kihez őket mély, elválhatlan vonalozól-füzte, a mit szeretteit halott atyáskodó jó szíve ápolta, élesztette. A küldöttség tagjai: *Hergár István*, *Gotub János*, *Czimmerman Ferenc*, *Hirschler Jakab*, *Pichler Imre*, *Babics Gábor*, *Kele György*, *Ludas Pál*, *Stefics István* muraközi választók és elöljárók által 12 órakor

jelentek meg volt képviselőjök ravatalánál, hol a mélyen suttogó özvegy és gyermekei sokagra fogadták őket. Itt a küldöttség vezetője *Hirschler Jakab* részvételtjes szavakat intézett a gyászoló özvegyhez, mire az özvegy válaszul pár szóval, de nem is fejezhette be mondatát, mert elragadta a nagy fájdalom, s a pótohatlan veszteség tünos tudata. E megrázó jelenet halása alatt sirtak mindnyájan. A küldöttség gyönyörű emléktosoruját a halott özvegye maga tetle fel annak koporsójára, kifejezve, mint maga mondotta, azt a nagy szeretetet s benső ragaszkodást, melylyal az elhunyt képviselő hű kerülete iránt viseltetett. A számos emléktosorok között: *Zalau Lipót Jánosné*, *Hirschler család*; az alsó muraközi választóké is látható volt.

Választási értekezlet. A letényi választókörlet dr. *Apáthy István* elhunytával megürölvén, a kerület 16 előkelő választója fölhívást intézett a kerület összes választópolgáraihoz, melyben őket egy, a letényi nagy-vendéglőben tartandó, partaisinet nélküli kijelölő értekezletre hívták meg decz. hó 14-ére. Legutóbbi tudósítás szerint képviselőtlát *Fegyér Miklós* államtitkár emlegetik. Egyébírát a tárgyból a 17-ére egybehívtott conferentia határoz. — Valószínű, hogy valamelyik ellensék is állit jelöltet.

Az újévi üdvöletetek megváltása. Nagyon jól tennék a helybeli jótékonyági egyesületek, ha a közlegő újévi alkalomra közmegegyezéssel lépéseket tennének az újévi üdvöletetek megváltása iránt. A keresztény és izraelita nőegyletek választmányai egyelőrtőlleg bocsathatnának ki bizonyos összegről szóló megváltási jegyeket. — Ezt különben plakátok útján tudára lehetne adni a közönségnek. A befolyó összeg a két nőegylet pénztára javára eshetnek.

Pét országos vásár. A mulkóri országos vásár helyett, mely a zivataros időjárás miatt megtartható nem volt — amint értesülünk — dec. 23-ára engedélyeztetett az új országos vásár.

A balatoni gőzhajózás ügye. Somogy-Zala- és Veszprémmegyei országgy. képviselői közül többen, *Bezzeréd Viktor* háznagy összehívására értekezletet tartottak a Balaton-tavi gőzhajó közlekedés fejlesztése, vagyis egy második és harmadik gőzhajó jaratásának létesíthetése érdekében. Az értekezlet, melyben *Beksis Gusztáv*, *Fackh Károly*, *Fenyessy Ferenc*, *Hertelendy Béa*, *Radoocz János*, gr. *Száchényi Aladar* és *Vadnay Andor* országgy. képviselők, s a balatoni gőzhajójaratáság képviselőiből gr. *Nadasdy Ferenc* és *Szarvasy Sándor* igazgatósági tagok vettek részt, abban állapodott meg, hogy memorandumot dolgoztat ki, melyet a kereskedelemügyi miniszternek s az érdekelte három törvényhatóságnak azzal a kéressel fog ányújtani, hogy a miniszter a vállalatot postaszállítás című évi 6000 frttal, Somogy- és Zalamegyék évi 3000 frttal, Veszprémmegye évi 2000 frttal segítyezze. Ez alapján lehetővé valik, hogy a balatoni gőzhajózás szélesebb alapokra fektetettik, a közlekedésbe a vasutóit távol eső kies zalai part is bevonatik, s a rétvölgyi, zánkai, badacsonyi, keszthelyi, tonyódi, boglári, balatonfüredi, almádi, kezei és siófoki kikötő helyek naponként ketteszer érintetnek.

Vadászatok. A *Ziegler Kálmán*, *Tótor József* és *Murai Robert* által birt benczei és zalauvári (privilaveci) vadászterületek s. hó 6-án és 7-én nagy nyulvadászatok tartattak. Az eredmény kitünő volt, amennyiben első napon 171 második napon 216 nyul esett. A vadászatokban 25 puskás vett részt Csáktornya és vidékéről, Nagy-Kanizsa és vidékéről, továbbá Zala-Egerszegről. A vadászatot első napon *Murai Robert* né Belicán, másodnap pedig *Ziegler Kálmán* vendégszerető házánál fenyés lakoma követte. A rendezésről és vadászatról közben a vadászok ellátásáról *Tótor József* gondoskodott az ő kiváló előzékenységgel és vendégszeretettel. — A szintén mindenkor kitünő eredménytel végződni szokott és a csáktornyai vadászárság által rendezett nedelici és strahonéci vadászatok 13-án és 14-én tartattak meg, miknek eredményéről jövő számunkban hozunk tudósítást.

Szép alapítvány. *Unterberger Ferenc* keszthelyi lakos, városi tanácsos, érnei maradandóbb emléket emelt nevének s napokban. Ugyanis elvégzte magában, hogy nagy vagyont, melyet beesületes munkával keresett, jótékony-célokra alapítványokként leteszti. A többek közt keszthelyi, önhibájukon kívül elszegényedett iparosok fölszegélyezésére 20 ezer forintos alapítványt

Vett. Az alapítólévél a mult héten fel is terjesztetett a miniszteriumhoz. A keszthelyi iparosok laklyas zenével tisztelték meg a némas alapítót s arcképet az ipartestület lesteleti.

— **Változás szerkesztőségünkben.** Seresa Imre úr lapunk kötelekéből kilépett.

— **Vadászati hír.** A nagy-kanizsai Erdei vadász társaság. I. hó 20-án vadászatot tart az alsó-erdőben; a gyurgyáni vadásztársaság pedig I. hó 22-én a gyurgyáni erdőben fog rendezni vadászatot.

— **A szegény gyermekekért.** A nagy-kanizsai iskolások minden évben pár száz forintot szokott fordítani szegény iskolás gyermekeknek fölruházására, mit nekik azután az: Lesonyi ajándék osztik ki. Ez idén is összejárt Knausz Boldizsár iskolászeki gondnok úr a szegény gyermekeket úgy a fű-mint a leányosztályokban és a nekik saant ruhaneműket Nacsocz József iskolászeki alelnök úr jelenlétében I. hó 13-án és 14-én kiosztatta.

— **Megszilajult lovak.** F. hó 11-én a hetivásár alkalmával történt, hogy Ábrahám Károly nagykanizsai sertéskereskedő foglaja a Csengeri-utcán haladván, a lovak megbokrosodtak s összejörték a kocsi rudját. A kocsi a helyeti, hogy a lovakat kifogta volna s elvezette volna gazdájának közeli lakásához, a tört ruddal tovább hajtott. A törött rud a lovak derekát folyton oskiklandozva, ezek megint megszilajultak s egyik Csengery-utcai ház kapuja előtt álló nemesdedi ember kocsijának oly erővel rohantak, hogy a lovakban és kocsiban szúródást okoztak, a kocsin ülő nő pedig a lócs következetében a kocsiból kiesett s gyenge testi sértést szenvedett. Ugyanekkor egy másik, pátról ember lovainak is neki rohantak s azok szerszámát megtépték, úgy a nemesdedi, mint a pátról károsult panaszt emelt a helybeli kapitányságnál a vizgatlan és gondatlan kocsis ellen.

— **Miniszter Keszthelyen.** Gróf Szapary Gyula, földmívelési miniszter magas látogatásával üntette ki Keszthely városát és a híres Georgikon alapítójának utódját, gróf Festetics Tassilót. A miniszter érkezésének híre a város ünnepi dísz öltött, minden háxról nemzeti zászló lengett alá. Csütörtökön, f. hó 12-én, a déli vónattal jött a miniszter, kinek fogadására a déli vasút B. Szt. györgyi állomáshoz ml. Svaetics Benó főispán és Takach Imre főszolgabíró urak mentek le. Ezalatt benn, a keszthelyi állomáson a miniszter fogadására megjelent Keszthely város képviselő testülete, a gazd. int. tanácskara, gróf Festetics Tassilo, a gazd. int. hallgatók és nagy számu közönség. fél 2 órakor rohogott be a vonat s a miniszter szünni nem akaró élejenzések közt jött ki a salon kocsiból, vele jött Tor-may Béla min. tanácsos. A miniszter a pompás grófi váró teremben Dr. Dunszt Ferenc apát plebános üdvözölte, kifejezven az örömet, melyet Keszthely város lakossága a miniszter látogatása felett érez. A miniszter köszönő beszéde után Festetics gróf bemutatta a miniszternek Dr. Dunszt F.-et, Deininger Imrét, Farkas Miklóst, Beck Sándort, Takach L.-t s több másokat, aztán a miniszter Festetics gr. kocsijába üve, azzal a város fellobogozott lötecszám keresztül gróf Festetics palotájába hajlatott. D. u. 4 órakor a miniszternél tisztelgések történtek. A tisztelgők szónoka itt ml. Svaetics B. főispán úr volt. Este 6 órakor Festetics gróf magas vendége, a miniszter tisztelére ebédet adott, melyre főispán úr, Tor-may min. tanácsos, Dr. Dunszt apát, Deininger I. igazgató, Farkas gymn. igazgató Dr. Csanády G. isk. szék. elnök, s mások hivatalosok voltak. Dec. 13-án a miniszter a gazdasági tanintézet helyiségeit, felszerelését, majorját stb. szemlélte meg. Dec. 14-én visszatavott Budapestre. A látogatásról részletesebben jövőre.

— **Érdekes választmányi ülése** volt a keszthelyi Szépitő-egyesület-nek I. hó 7-én. Ugyanis ekkor jelent meg először gróf Festetics Tassilo az egy. nyilvános ülésén s kijelenté, hogy teljes erejével azon fog működni, miszerint az egyesület szép céljait elérhesse, mert a Keszthelyt szereti s ennek javát minden tekintetben hön óhajlja. Deininger G. elnök köszönő szavai után a nyári munkaterv elkészítéséhez fogott a választmány. Első sorban a fő-és szélesebb mellékutak befásítása határozatot ill Festetics T. gróf indítványára; azután elhatározatott, hogy az utcák tisztittatását és öntözését az egyesület átvési a városól és teljesíteti az e célra szant összegben; egy próba ut készletét is eszközöl az egyesület stb. Tervek készítésére Hencz Antal, Riedl Ödön és Schadt J. vál. tagok kérték fel.

— **Hallgatóság.** A keszthelyi m. kir. gazd. int. hallgatói közül egy ifju, névszerint Deutsch Andrást I. hó 8-án 18 éves korában a halál elragadta. A boldogult 12 éves volt, keszthelyi szülők gyermeke. Temetése f. hó 10-én ment végbe. Pályatársai festületileg kísérték ki a temetőbe, hol Varady Géza 12 éves hallgató mondott bucsuzbeszédet.

— **A bekötött zsákok.** A magyar ember természetes észjárása kezdettől fogva nem bírt megbarkotzni a bekötött zsákkal. Azért is szokta és szokja mondani: „Nem tudni: mi van a bekötött zsákban?“. Egy városi atyánkfa nem gondolt erre a mondásra és a várossal szomszédos talu felé indulván, ut közben egy ismeretlen földmives jött vele szembe, ki egy bekötött zsákok cipelt a hátán. A városi ember megkérdezte a falusitól, hogy mit cipel a hátán? Ez azt felelte, hogy malacokat visz a városba. Most a malacok árát tudakolta. Ekkor majd hanyatt esett bamultában, meri a földmives azt mondta, hogy 20 krajcárért adja darabját. A városi semmit sem szolt, hanem kifuccite a 6 malacért az 1 frt 20 krt és az atvett zsákok vállára dobva, vigan fütyörészett vissza a város felé. Otthon aztán jó kedvvel beszélte el, hogy milyen nagy számmra talált ő egy buta paraszt képeben. Örvendzve bontották föl a zsákok, melyből egymásután bujt elő a hat derek, kövér... kutyakökök.

— **Eredeti ihéma.** Egy közöngi újság eredeti vez. cikkel kel sikra az úgy nevezett „helyi érdekek“ mellett. A cikk írója — miután a kir. tábláról, fogymnasiumról, kaszárnyáról sa. lemond, — a resignatio után egyszerre villamos áram ragadja meg lelkét, hogy miképen lehetne segíteni Közszeghen? Es erre nézve semmivel sem mond kevesebbet, mint hogy az állam közigazgatás behozatala után a vármegyék kikerkítése alkalmával actioba kell lépni egy „Közszegh-vármegye“ alakítása céljából. Ennek az új „Tuhutum vármegyének“ a székhelye Közszegh lenne és Sopron-Vas-vármegyék egy részéből kerekítették ki. Az ilyen dolgok csak arra valóok, hogy Aristophanes halhatatlanságot biztosítsák vagy hogy Aesopusnak ama bizonyos (Rana rupia et bos) meséjére emlékeztessen bennünket.

— **Jótekönyvság.** A helybeli „Ker. jót. növegyet“ választmánya főlkérte a közs. népis-kolai tanfésületet, hogy ki-ki egy-egy teljesen árvalánykát ajánljon osztályából fölruházás végett. Ez ajánlottaknak dec. 11-én vetettek mértéket s az öltözeteket karácsonyi ajándéku fogják közöttük kiosztani.

— **A x-egyszeri városi képviselő-testület** a mérnöki és ellenőri állások betöltése végett f. hó 7-én Csértán Károly alispán elnöklele alatt rendkívül ülést tartott. A gyűlés-teremben megjelent alispán a képviselők telkes éljenekkel fogadták. Elnök üdvözölve a képviselőtestület tagjait, az ülést megnyitá s a kijelölő bizottság megválasztására hívta föl a közgyűlést; maga részéről Szigethy Antal és Árvay Lajos képviselőket kérte fel a bizottságba, a képviselők pedig Kovács Károly polgármestert és Handler Istvánt választák meg. A kijelölő bizottság működése alatt az ülés fellüggesztetett. A kijelölés megtörténte után elnök az ülést újból megnyitván, jelenté, hogy a mérnöki állásra pályázók közül csupán Kosztics János államépítészeti s mérnök jeleletit ki, míg a másik kettő folyamodványa figyelembe vehető nem volt s így Kosztich Janos egyhangulag városi mérnöknek megválasztott. Az ellenőri állásra négyen pályáztak s mind a négy kijelöltetett. Elnök a szavazást elrendelte s a szavazatszedő küldöttséget Szigethy Antal elnöklele alatt Hácky Kálmán és dr Cinder István bizottsági tagokból ki-nevezte. A szavazás megejtetvén, kihirdetett az eredmény, mely szerint Simonfy István 36, Juhász Gyula, 7 és Szedenik Lajos 6 szavazatot kapott s így Simonfy István megválasztott városi ellenőrnök elnökileg kijelöltetett. Ez után Csértán Károly elnök a képviselők éljené között távozott. Az ülés Kovács Károly polgármester elnöklelele alatt folytatott. A közgyűlés a középítészeti bizottságot megbizta, hogy az elemi iskola számára alkalmas helyről gondoskodjék; mert a polgári iskola udvarában az épület felállítását célszerűnek nem találja. Egyuttal Schadt János építész meg-bizta azzal, hogy az elemi iskolai épületnek, úgy a Bárány vendéglőnek felépítésére nézve tervet és költségvetést készítsen.

— **Szilveszter-estéi mulatság.** A per-laki Társaskör saját könyvtára javára I. évi december hó 31-én felolvassa, ének és zenével öszekötött Szilveszter-estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj: személyenkint 60 kr. Müso-

rozat: 1. Jancsó Gyula úr felolvassa 2. Vagyon négyen 3. Szavalat Vlastner Henrik úr által 4. Nőcsölő, Schmit Elvira k. a által 5. Vagyon négyen. Táncs virradtig.

— **Elszögnyed.** Dr. Schreyer Lajos, helybeli orvos ur leányt Nelli kisasszonyt eljegyezte Elbogen Leó ca. kir. helytartósági mérnök, Bécából.

— **Táncmulatság.** Zala-Egerszeg s vidéke fiatalágának több tagja Zala-Egerszegen, az „Arany bárány“ vendéglő nagytermében 1889. évi december hó 31-én a városi szegények javára szántörű táncmulatságot rendez. A rendező bizottság tagjai: Berzeviczy Emil, Bolka Ferenc, Fabiánics Károly, Farkas Gábor, Dr. Fischer Miksa, Gaál László, Gere Kálmán, Gidró László, Gombás Aladár, Horváth István, Dr. Kéri Miklós, Kosztics János, Köstgymayer Zsigmond, Marton László, Malics József, Mayer Géza, Pataki Gyula, Scheiner Gyula, Vixy Géza, Skublics Károly, ifj. Svasits Benó, Eöri Szabó Jenő, Satok-sza Gyula, Szapics Antal, Vass Lajos, Viosa Ferenc, Dr. Vialendvay József, Vialendvay Sándor. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyenkint 1 frt.

— **Az új forintok hibája.** A csak hónapok előtt forgalomba bocsátott új forintokban egy igen lényeges hibát fűdöttek föl, azt, hogy fotografiai uton nagyon könnyű azokat hamisítani. Legközelebb a pénzintézetek fognak lépéseket tenni a közös pénzügyminiszternél az új államjegyek bevonása iránt.

— **A zónatarifa.** Azok a küldöttek, kiket a francia köztársaság kormánya Budapestre küld, hogy itt a zónatarifát, lenyeged, szerveztét és eddigi eredményeit tanulmányozzák, jó órában jönnek. — írja a „P. Corr.“ Epp most lett a teljes, rendes bizonyíték bemutatva, hogy a zónatarifa nemcsak egy nagy község-dasági és népnevelő eszmét testesít meg, — az intézménynek ez a nagy ethikai jelleme akkor is megmaradt volna, ha anyagi áldozatot kívánt volna is, — hanem hogy penzügyileg is igen becses hivatottnak látszik, hogy nem is sejtett jövedelmet, hajtsan a kincstárnak. A I. évi augusztus havi végleges szárazmadsák ugyanis, szemben a mult évi augusztus havi bevételekkel, a magyar kir. államvasutak vonalain 329.397 frt több bevételt mutatnak ki a személyszállítás után. Ugyanazon időre az áruszállítás érzékeny csökkenést mutat fel, épp úgy, mint minden más vasutnál. Az idén ugyanis igen gyenge a kivitel. Csakis a zónatarifának köszönhetjük, hogy a rossz idők dacára a személyszállítás utáni bevételekhez hasonlóan, — nem csökkentek, hanem lényegesen emelkedtek s folyton emelkedőben vannak annyira, hogy a zóna behozatala után egy év múlva fedesik az áru szállításnál felmerülő hiányt, sőt talán többletet is adnak. A francia köztársaság kiküldöttjei legyének szivesen üdvözölve nálunk! hasonlóképen a többi müvelt nemzetek küldöttségei is, kik nem sokáig késnek jövetelükkel! A mi Barossunk megtanítja őket a modern alchimiaira. Vasból aranyat!

— **Brázy sósbor-szerése.** Vannak népszerű házi-szerék, melyek oly közbecsülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendelvényt is szükségtelenné tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily általános népszerűséggel bíró házi-szerék kell, hogy mindenki által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet megtevésztetni, népszerűségre csak s valóban jó szer juthat. Ez illi Brázy Kálmán sósbor-szerére nézve is. E házi-szer a legjobb hatásúnak van elismerve fejtiás, migrain, szem-, illi- és fogfájás, szaktgatás, csú és köszvény sat. sat. ellen. Van valami általános hatás ezen egyszerű szerben, mit a sósbor-szerésnek szerencsés gygyítése és készítése — mint az Brázy Kálmánnak sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai számos köszönő levelben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, Brázy készítménye is sok utánzóra talált, aki tehát valódi Brázy-tele sósbor-szerest óhajt veenni, az figyelje meg az üvegen levő címkét a 45 kros kis üvegen 319., s a 90 kros nagy üvegen 320., számú védjeggyel van ismertté téve.

— **Magyar Általános Takarékpénztár** részvény-társaság Budapestén. Ezen takarékpénztár 1.000.000 frt behzített részvény-tőkével bír, és kitűnő kezelő-éggé miatt a főváros legszolidabb intézeteihez soroztatik. Ezen társaság a takarékoskodó közönségnek tőkének kamatozásában kiváló kedvezményeket nyújt. A m. kir. postatakarékpénztár giro-forgalma élet-

Irodalom és Művészet.

Magyar írók élete és munkái. A magyar irodalomtörténet-írás terén újabb igen örvendős és élénk mozgalom indult meg, s minden évben nagy számmal jelennek meg irodalmunk történetének egyes mozzanataival foglalkozó dolgozatok. De mennél élénkebbé vált e mozgalom s az irodalmunk története iránti érdeklődés, hovatovább annál érezhetőbbé vált a hiánya egy oly lexikális munkának, mely a magyarországi írók életrajzát és munkásságát lehetőleg teljesen foglalná magában. Régebbi e nemű munkáink már elavultak, s újabb nem lépett helyükbe. Ilyen hézagpótló munka megírására vállalkozott érdemes tudósunk *idős Szinnyei József*, a m. n. múzeumi hírlapkönyvtár őre, ki körülbelül három évtizeden át gyűjtögette a hozzá való anyagot. Az anyaggyűjtés immár annyira haladt, hogy a munka közrebocsátását meglehet kezdeni. A Magyar írók élete és munkái című gyűjtemény a M. Tudományos Akadémia támogatásával az alulírott kiadásában fog megjelenni. Magában foglalja betűrendben a magyarországi írók életrajzi adatait, munkáik jegyzékét és a róluk szóló dolgozatok sorozatát. A négy kötetre (32 füzet) terjedő munka egyelőre negyedévenként kiadandó öt-íves füzetekben jelenik meg: remélhető azonban, hogy 1896-ban az egész be lesz fejezve. Az első füzet 1890. január első felében jelenik meg, s minden füzet ára 50 kr. lesz. Megrendelhető: Hornyánszky Viktor akad. könyvvaránál (A. M. T. Akadémia épületében) Budapesten.

Új szépirod. lap. Régi és nem méltánytalan panasz a magyar íróknak és kiadóknak, hogy a mi közönségünk a könyvvasárlás terén még most sem emelkedett arra a magas nívóra, a melyet a művelt külföldi nemzetek már régóta elérték; s hogy azok, a kik élte pályául a magyar írósgót választották, még mindig a szegény Hamupipóke sovány hamupogácsáira vannak kárhoztatva. A nagy, külsőországi publikum — s ezek közt és első sorban a két ellenséges náción: a francia és a német — fényvel és dicsőséggel látja el a maga litteratúrájának művelőit, s ott azok, kik egy jó novellát megírnak, mivel sem rézesülnek kevesebb megbecsülésben, mint azok, a kik őfelsége a császár vagy a souverain köztársaság nevében hoznak bírói ítéleteket. E panaszban van némi igazság, de méltánytalan volna azt állítani, hogy az írók egészen hibátlanok. Bohémia országában sok a vigás, a kedélyesség, az ötletek vidáman színporkának a levegőben, de a külföldi írók praktikus gondolkodását a magyar kollegák még eddig nem tanulták meg eléggé. Mert a közönség végre is mindent megvesz, a mire szüksége van s a jó teli bundáért, meg a kényelmes fürdőszoba berendezéséért nem sajnálja a ropogó százásokat; de a könyvek talán öt forintnál sem szerepelnek e legtöbb háztartás budgetjében. Éppen az a baj, hogy a közönség nem érzi a szükségét annak, hogy magyar könyveket vásároljon. A Jókai és Mikszáth műveit megveszi, meg egyházy humorisztikus kalendáriumot is; az érdekesebb röpiratokat a legelső napon elfognak, s egy-egy pikansabb regénynek a legeladottabb faluban is akad áldozatkész olvasója. Szóval minden olvasmány, a mi a közönség kíváncsiságához, idegeihez szól, azonnal megnyerte a csatát, mert a szeszélyes publikum főképpen egy genre-nak ellenesége; annak, a mi érdektelen és unalmas. A külföldi illusztrált revueket ki lehetne szedni a kezeikből, ha ugyanannyi árértékű magyar könyvekkel állanának elő azok, kik az ilyen munkára hivatva vannak. Szép sikert ért el már a legelső mutatóvány-számmal a Kiss József új hetilapja: „A Hét.” A közönség mindenestre hibás abban, hogy a magyar könyveket nem vásárolja eléggé, mivel a mi irodalmunknak — mely a fejlődésnek most csak az első stádiumában van — nagyon is szüksége van arra, hogy a keletkezés tehetőségeket folkarolják és pártfogják. Sajnos, úgy áll a dolog, hogy a mi elbeszélő íróink nagy része nem képes kiadót találni, s a ki kap is: ritkán vág zsebre több honoráriumot, mint a mennyiből egy tisztességű új kalapot megvehet. Ez minden esetre nagy hiba, mivel azok, a kikben tehetőség és ambíció volna, elriasztatnak attól, hogy irodalmi művekkel tölleljenek. A praktikus gondolkodású emberek — ha éreznek is magukban írói geniet — inkább olyan pályát választanak, a melynek nem üres dicsőséggel, hanem a nemzeti bank kítűnő kék és zöld utalványával — köznyelven: bankókkal — adnak

kifejezést amaz elismerésnek, melyet az igazi érdemek kelteni szoktak. Lángoló és rebellis lyrai versek szerzői nálunk tűzkárbiztosítási kötvényeket kénytelenek kitölteni s az ihlet magasztos perceit prózai rovatcsolásként követik. Pedig addig, míg az irodalom nem ad valódi kenyert a munkásainak: nem is lesz valódi irodalom.

„**Gabl keszervei**” cím alatt Matejka Károlytól új eredeti ábránd jelent meg zongorára két kézre a „harmonia” zeneműkereskedés kiadásában. A fél nehézségű ábránd a „Balaton háborgása” modorában van írva és rendkívüli izléses cimlappal van ellátva. Ára 1 frt és kaptatóz. „Harmonia” zeneműkereskedésében Budapestben, Váci-utca.

Hirschel Julesa, opera-énekesnő, hangversenye t. hó 12-én, a Casino dísztermében igen szépen sikerült. A fiatal énekesnő még csak pályája kezdetén, fejlődési stádiumban van, s már is szép sikereket ér el föllépéseivel. Kedves csengésű, pompásan iskolázott hangja lágy, olvadákonyság s legfinomabb árnyalatig alkalmas a zenei gondolatok kifejezésére. Igen szép hangterjedéssel rendelkezik s hangja az octavok mindegyikében egyformán intenzív-erejű. Kétségtelenül szép jövő elé néz. A hangversenyt középszámú közönség hallgatta és az énekesnőn kívül Pollák Miksa és Rosenberg Ádám közreműködő urakat tüntette ki zajos ovatioval.

Hangverseny. A sümegi nőegyesület nemeskeblű választmánya, élén Székely Gusztávnál, a lankadatlan-busagalm-elnökkel, nov. 30-án Sümegen a szegény iskolás gyermekek felruházására táncol egybekötött hangversenyt rendezett. Az élénk és változatos műsor a következő volt: 1. Tell Vilmos, nyitány Rossini-től, négy kézre előadták Rutich Sándorné úrné és Hladny Hermin k. a. 2. Morceau de Salon Elegie, heggedün előadta Berger Jenő ur Zathureczky Margit k. a. zongora kísérete mellett. 3. Simon Judit, Kis Józseftől, szavaltá dr. Jenyay Gézáné úrné. 4. Magyar népdalok, Hladny Hermin k. a. zongorakísérete mellett énekelte Zob Lajos ur. 5. „Polonaise” Chopintól zongorán előadta Liechtenstein Jenő ur. 6. Sümegi Kálmán úr felolvasása. 7. Magyar Ábránd, Székely Imrétől, zongorán előadta Zathureczky Margit k. a. 8. Nagy hallgató magyar, szerző és cigányzenes kíséret mellett heggedün előadta Berger Jenő ur. E műsor mindegyik pontja igazi nemes élvezetet nyújtott a szépszámú intelligens közönségnek, mely zajos tapsokkal és éljenzéssel fejezte ki elismerését és köszönetét. A hangversenyt tánc követte, mely világos reggelig tartott. A hangverseny anyagilag is szépen sikerült. Így a nőegyesületnek újabb alkalma van a szegény iskolás gyermekeket segíteni s azok rendszeres iskoláztatását előmozdítani. Legyen a közreműködők fáradságának jutalma az az édes öntudat, mely a jócselekedet nyomába fakad; áldja meg őket az Isten, kik az emberszeretet magasztos érzelmétől indítva, szívük sugallatát követve enyhítik a nyomort, nyújtják a vigaszt, törlik a szegények és árvák könyeit!

Különfélék.

— **A megyei tisztújítás** t. hó 17-én fog megtartani Zala-Egeresen. Ezt megelőzőleg (16-án) rendes közgyűlés lesz, melyen még a régi megyebizottsági tagok vesznek részt, a választó közgyűlésen (17-én) azonban már az új megyebizottsági tagok. Előre láthatólag a választás csendben fog lefolyni, kevés mozgalommal, mennyiben a jelöltek úgy a központban, mint vidéken csaknem kivétel nélkül ugyanazok, kik eddig működtek. Csupán az alsó lendvai járásban vannak új jelöltek: Szmodits Viktor főszolgabíróul és Vass Lajos szolgabíróul. — Az egerségi járási érkezelés — mint tudósításunkból is kiténik — az árvászeki elnökségre Thassy Kristófot is jelölte; amint azonban utólag értesülünk: ő maga ez állásra nem reflectál.

— **Dr. Apáthy István** temetése t. hó 5-én a nagy halotthoz méltó pompával és kegyelezes részvétellel folyt le országos érdeklődéssel. Az alsó muraközi választók küldöttsége szintén megjelent a temetésen utolsó Isten hozzádotmondani kedves képviselőjüknök, kihez őket mely, elváhatlan vonalozom (úzte, a mit szeretett halott atyáskodó jó szive ápolt, élesztett. A küldöttség tagjai: Hlérz István, Golub János, Czimmerman Ferenc, Hirschler Jakab, Pichler Imre, Babics Gábor, Kele György, Ludas Pál, Steffos István muraközi választók és elöljárók déli 12 órakor

jelentek meg volt képviselőjük ravatalánál, hol a mélyen suttogó özvegy és gyermekei sokogva fogadták őket. Itt a küldöttség vezetője Hirschler Jakab részvételjes szavakat intézett a gyászoló özvegyhez, mire az özvegy válaszként pár szóval, de nem is fejezhette be mondatát, mert elragadta a nagy fájdalom, s a pótolhatlan veszteség kínos tudata. E megráns jelenet hatása alatt sirtak mindnyájan. A küldöttség győnyörű emlékkoszoruját a halott özvegye maga tette fel annak koporsójára, kifejezve, mint maga mondotta, azt a nagy szeretetet s benső ragaszkodást, melylyel az elhunyt képviselő hű kérdete iránt viseltetett. A számos emlékkoszorúk között: Zalan Lipót Jánosné, Hirschler családé; az alsó muraközi választóké is látható volt.

— **Választás értekezlet.** A letenyei választókörlet dr. Apáthy István elhunytával megürülvén, a kerület 16 előkelő választója től-hívást intézett a kerület összes választópolgáraihoz, melyben őket egy, a letenyei nagy-vendégőben tartandó, pártszínezet nélküli kijelölő értekezletre hívták meg decz. hó 14-ére. Legutóbbi tudósítás szerint képviselőül Fejér Miklós államtitkárt emlegetik. Egyébiránt e tárgyban a 17-ére egybehívott konferencia határoz. — Valószínű, hogy valamelyik ellenzék is állít jelöltet.

— **Az újévi üdvözlések megváltása.**

Nagyon jól tennék a helybeli jótékonyági egyesületek, ha a közelgő újévi alkalomra közmegegyezéssel lépéseket tennének az újévi üdvözlések megváltására iránt. A keresztény és izraelita nőegyletek választmányai egyetértőleg bocsáthatnának ki bizonyos összegről szóló megváltási jegyeket. — Ezt különben plakátok útján tudára lehetne adni a közönségnek. A befolyó összeg a két nőegylet pénzára javára eshetnek.

— **Pót országos vásár.** A multikori országos vásár helyett, mely a zivataros időjárás miatt megtartható nem volt — amint értesülünk — decz. 23-ára engedélyeztetett az új országos vásár.

— **A balatoni gőzhajózás ügye.**

Somogy-Zala- és Veszprémmegyei országgy. képviselői közül többen, Bezéredy Viktor háznyai összehívására értekezletet tartottak a Balatoni gőzhajó közlekedés fejlesztése, vagyis egy második és harmadik gőzhajó járatának létesíthetése érdekében. Az értekezlet, melyben Bekács Gusztáv, Fackh Károly, Fenyvessy Ferenc, Heretenydi Béla, Radocza János, gr. Szechenyi Aladar és Vadnay Andor orsz. képviselők, s a balatoni gőzhajózársaság képviselőiben gr. Nadassy Ferenc és Szarvassy Sándor igazgatósági tagok vettek részt, abban állapodott meg, hogy memorandumot dolgoztak ki, melyet a kereskedelemügyi miniszternek s az érdekl. három törvényhatóságnak azzal a kéréssel fog áthajtani, hogy a miniszter a vállalatot postaszállítás címén évi 6000 forinttal, Somogy- és Zalamegyék évi 3000 forinttal, Veszprémmegye évi 2000 forinttal segélyezze. Ez alapon érhetővé válik, hogy a balatoni gőzhajózás szélesebb alapokra fektetettik, a közlekedésbe a vasutól távol eső kies zalai part is bevonatik, s a révfülöpi, zánkai, badacsonyi, keszthelyi, tonyódi, boglári, balatonsüredi, aimádi, kenesei és sílőki kikötő helyek naponként keiszert érintetnek.

— **Vadászatok.** A Ziegler Kálmán, Tódor József és Murai Robert által birt beliczei és zalaujvári (privislayeci) vadászterületeken t. hó 6-án és 7-én nagy nyulvadászatok tartattak. Az eredmény kitűnő volt, amennyiben első napon 171 második napon 215 nyul esett. A vadászatokban 25 puska vett részt Csáktornya és vidékéről, Nagy-Kanizsa és vidékéről, továbbá Zala-Egerszegről. A vadászatot első napon Murai Robertnél Belicán, másodnapon pedig Ziegler Kálmán vendégterület házáján főnyes lakoma követte. A rendezésről és vadászatokban a vadászok ellátásáról Tódor József gondoskodott az ő kiváló előzékenységgel és vendég-szeretettel. — A szintén mindenkor kitűnő eredményvel végződni szokott és a csáktornyai vadászársaság által rendezett nedelici és strahonicei vadászatok 13-án és 14-én tartattak meg, miknek eredményéről jövő számunkban hozunk tudósítást.

— **Szép alapítvány.** Unterberger Ferenc keszthelyi lakos, városi tanácsos, ércnél marandóbb emléket emelt nevének e napokban. Ugyanis elévlezte magában, hogy nagy vagyonát, melyet becsülletes munkával keresett, jótékony célokra alapítványokként léteszi. A többek közt keszthelyi, önhibájukon kívül elszegényedett iparosok fölszegyészésére 20 ezer forintot alapítványt

lett. Az alapítólevél a múlt héten fel is terjesztetett a miniszteriumhoz. A keszthelyi iparosok fátylas zenével tisztelték meg a nemes alapítót s arcképét az ipartestület lefesteti.

— **Változás szerkesztőségünkben.** Seress Imre úr lapunk kölékétől kilépett.

— **Vadászati hírek.** A nagy-kanizsai Erdei vadász társaság f. hó 20-án vadászatot tart az alsó-erdőben; a gyurgyanici vadásztársaság pedig f. hó 22-én a gyurgyanici erdőben fog rendezni vadászatot.

— **A szegény gyermekekért.** A nagy-kanizsai iskolaszék minden évben pár száz forintot szorított fordítani szegény iskolásoknak felnevelésére, mit nekik azután karácsonyi ajándékkal osztat ki. Ez idén is összeírta Knauz Boldizsár iskolaszék gondnok úr a szegény gyermekeket úgy a fű-mint a leányosztályokban és a nekik szánt ruhaneműket Nucecz József iskolaszéki alelnök úr jelenlétében f. hó 13-án és 14-én kiosztatta.

— **Megszilajult lovak.** F. hó 11-én a betivásár alkalmával történt, hogy Ábrahám Károly nagykanizsai sertéskereskedő fogatja a Csengeri-utcán haladván, a lovak megbokrosodtak s ösztörték a kocsi rudját. A kocsi a helyett, hogy a lovakat kifogja volna s elvezette volna gazdájának közeli lakásához, a tört ruddal tovább hajtott. A törtött rud a lovak derekát folyton csiklandozván, ezek megint megszilajultak s egyik Csengeri-utcai ház kapuja előtt álló nemesdedi ember kocsiánál oly erővel rohantak, hogy a lovakban és kocsiiban zúzódást okoztak, a kocsi ülő nő pedig a lökés következtében a kocsiból kiesett s gyenge testi sértést szenvedett. Ugyanekkor egy másik, pátrói ember lovainak is neki rohantak s azok szerszámát megtépték. Úgy a nemesdedi, mint a pátrói károsult panaszt emelt a helybeli kapitányságnál a vigyázatlan és gondatlan kocsi ellen.

— **Miniszter Keszthelyen.** Gróf Szapáry Gyula, földmívelési miniszter magas látogatásával tüntette ki Keszthely városát és a híres Georgikon alapítójának utódját, gróf Festetics Tassilót. A miniszter érkezésének hírére a város ünnepi díszet öltött, minden házról nemzeti zászló lengett alá. Csütörtökön, f. hó 12-én, a déli vonattal jött a miniszter, kinek fogadására a déli vasút B. Szt. györgyi állomásához ml. Svastics Benó főispán és Takách Imre főszolgabíró urak mentek le. Ezalatt benn, a keszthelyi állomáson a miniszter fogadására megjelent Keszthely városképviseelő testülete, a gazd. tanint. tanárkara, gróf Festetics Tassilo, a gazd. int. hallgatók és nagy számú közönség. fél 2 órakor robogott be a vonat s a miniszter szólni nem akaró éljenzések közt jött ki a salón kocsiból, vele jött *Tormay Béla* min. tanácsos. A minisztert a pompás grófi váró teremben *Dr. Dunszt* Ferenc apát plebános üdvözölte, kifejezván az örömet, melyet Keszthely város lakossága a miniszter látogatása felett érez. A miniszter köszönő beszédje után Festetics gróf bemutatta a miniszternek *Dr. Dunszt F.-et*, *Deininger Imrét*, *Farkas Miklóst*, *Beck Sándort*, *Takách L.-ét* s több másokat, aztán a miniszter Festetics gr. kocsijába üve, azzal a város fellebogozott főutcáján keresztül gróf Festetics palotájába hajtott. D u 4 órakor a miniszternél tisztelgések történtek. A tisztelgők szónoka itt ml. Svastics B. főispán ur volt. Este 6 órakor Festetics gróf magas vendége, a miniszter tiszteletére ebédt adott, melyre főispán ur, *Tormay min. tanácsos*, *Dr. Dunszt apát*, *Deininger I. igazgató*, *Farkas gymn. igazgató* *Dr. Csanády G. isk. széki elnök*, s mások hivatalosok voltak. Dec. 13-án a miniszter a gazdasági tanintézet helyiségeit, felszerelését, majorját stb. szemlélte meg. Dec. 14-én visszautazott Budapestre. A látogatásról részletesebben jövőre.

— **Érdekes választmányi ülése** volt a keszthelyi Szépió-egyesületnek f. hó 7-én. Ugyanis ekkor jelent meg először *gróf Festetics Tassilo* az egy. nyilvános ülésen s kijelenté, hogy teljes erejével azon fog működni, miszerint az egyesület szép céljait elérhesse, mert ő Keszthelyt szereti s ennek javát minden tekintetben hön óhajta. *Deininger G.* elnök köszönő szavai után a nyári munkaterv elkészítéséhez fogott a választmány. Első sorban a fő-és szélesebb melékutak befásítása határozatot el *Festetics T.* gróf indítványára; azután elhatározatott, hogy az utnák tisztifilátását és öntözését az egyesület átveszi a várostól és teljesíteti az e célra szánt összegben; egy próba ut készitést is eszközöl az egyesület stb. Tervek készítésére *Hencz Antal*, *Riedl Ödön* és *Schadl J.* vál. tagok kérték fel.

— **Halálozás.** A keszthelyi m. kir. gazd. int. hallgatói közül egy ifjút, névszerint *Deutsch András* f. hó 8-án 18 éves korában a halál elragadta. A boldogult II. éves volt, keszthelyi szülők gyermeke. Temetése f. hó 10-én ment végbe. Pályatársai testületileg kísérték ki a temetőbe, hol *Várady Géza* II. éves hallgató mondott bucsubeszédet.

— **A bekötött zsák.** A magyar ember természetes eszjárása kezdettől fogva nem birt megbarátkozni a bekötött zsákkal. Azért is szokta és szokja mondani: »Nem tudni: mi van a bekötött zsákban?« Egy városi atyankfia nem gondolt erre a -mondásra és a várossal szomszédos falu felé indulván. ut közben egy ismeretlen földmives jött vele szembe, ki egy bekötött zsákot cipelt a hátán. A városi ember megkérdezte a falusitól, hogy mit cipel a hátán? Ez azt felelte, hogy ma'acokat visz a városba. Most a malacok árát tudakolta. Ekkor majd hanyatt esett balmutában, mert a földmives azt mondta, hogy 20 krajcárért adja darabját. A városi semmit sem szólt, hanem kifizette a 6 malacért az 1 frt 20 krt és az átvett zsákot vállára dobva, vigan ülyörészett vissza a város felé. Otthon aztán jó kedvvel beszélte el, hogy milyen nagy számmra talált ő egy buta paraszt képeben. Örvendezve bontották föl a zsákot, melyből egymásután bujt elő a hat derek, kövér... kutyakölkök.

— **Eredeti thema.** Egy közösi újság eredeti vez. cikkel kel sikra az úgy nevezett »helyi érdekek« mellett. A cikk írója — miután a kir. tábláról, főgymnasiunról, kaszárnyáról sal. lemond, — a resignatio után egyszerre villamos áram ragadja meg lelkét, hogy miképen lehetne segíteni Kőszeghen? És erre nézve semmivel sem mond kevesebbet, mint hogy az állami köz-igazgatás-behozatala után a vármegyék kikerekítése alkalmával actioiba kell lépni egy »Kőszegh-vármegye« alakítása céljából. Ennek az új »Tuhutum vármegyének« a székhelye Kőszegh lenne és Sopron-Vas-vármegyék egy részéből kerekítetnek ki. Az ilyen dolgok csak arra való, hogy *Aristophanes* hallhatatlanságát biztosítsák vagy hogy *Aesopusnak* ama bizonyos (*Rana rupta* et bos) meséjére emlékeztessen bennünket.

— **Jótekonyság.** A helybeli »Ker. jót. nőegylet« választmánya fölkerlte a közs. népiszkola tantesülete, hogy ki-ki egy-egy teljesen arvaleánykát ajánljon osztályából fölruházás végett. Ez ajánlottaknak dec. 11-én vetettek mértéket s az öltözeteket karácsonyi ajándékkul fogják közölniük kiosztani.

— **A z-egerzeszi városi képviseelő-testület** a mérnöki és ellenőri állások betöltése végett f. hó 7-én *Csertán Károly* alispán elnöklelte alatt rendkívüli ülést tartott. A gyűlés-teremben megjelent alispánt a képviselők lelkes éljenekkel fogadták. Elnök üdvözölvén a képviselőtestület tagjait, az ülést megnyitá s a kijelölő bizottság megválasztására hívta föl a közgyűlést; maga részéről *Szigethy Antal* és *Árva János* képviselőket kérte fel a bizottságba, a képviselők pedig *Kovács Károly* polgármestert és *Handler István* választák meg. A kijelölő bizottság működése alatt az ülés feltűggesztetett. A kijelölés megtörténte után elnök az ülést újból megnyitván, jelenté, hogy a mérnöki állásra pályázók közül csupán *Kosztics János* államépítészeti s mérnök jeleletét ki, míg a másik kettő folyamodványa figyelembe vehető nem volt s így *Kostich János* egyhangulag városi mérnöknek megválasztott. Az ellenőri állásra négyen pályáztak s mind a négy jeleletet. Elnök a szavazást elrendelte s a szavazatszedő küldöttséget *Szigethy Antal* elnöklelte alatt *Hácky Kálmán* és *dr. Cinder István* bizottsági tagokból ki-nevezte. A szavazás megejtetvén, kihirdetett az eredmény, mely szerint *Simonfy István* 36, *Juhász Gyula*, 7 és *Szedenik Lajos* 6 szavazatot kapott s így *Simonfy István* megválasztott városi ellenőrnek elnökileg kijelentetett. Ez után *Csertán Károly* elnök a képviselők éljenéi között távozott. Az ülés *Kovács Károly* polgármester elnöklelte alatt folytatott. A közgyűlés a középítészeti bizottságot megbizta, hogy az elemi iskola számára alkalmas helyről gondoskodjék; mert a polgári iskola udvarában az épület felállítását célszerűnek nem találja. Egyuttal *Schadel János* építész megbizta azzal, hogy az elemi iskolai épületnek, úgy a *Barány* vendéglőnek felépítésére nézve tervet és költségtérést készítsen.

— **Szilveszter-estéi mulatság.** A per-laki-Társaskör saját könyvtára javára f. évi december hó 31-én felolvasás, ének és zenével összekötött Szilveszter-estélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj: személyenkint 60 kr. Műso-

rozat: 1. *Jancsó Gyula* úr felolvasása 2. *Vegyes négyes* 3. *Szavaiat Vixtner Henrik* úr által. 4. *Nőszóló*, *Schmit Elvira* k. a. által. 5. *Vegyes négyes*. Táncz virradtig.

— **Eljegyzés.** *Dr. Schreyer Lajos*, helybeli orvos ur leányát *Nelli* kisasszonyt eljegyezte *Eibogen Leó* ca. kir. helytartóságimérnök, Bécsből.

— **Táncmulatság.** Zala-Egerszeg s vidéke fiataljainak több tagja Zala-Egerszegen, az »Arany bárán« vendéglő nagytermében 1889. évi december hó 31-én a városi szegények javára zártkörű táncmulatságot rendez. A rendező bizottság tagjai: *Berzeviczy Emil*, *Botka Ferenc*, *Fabiánics Károly*, *Farkas Gábor*, *Dr. Fischer Miksa*, *Gaal László*, *Gere Kálmán*, *Gidró László*, *Gombás Aladár*, *Horváth István*, *Dr. Kéri Miklós*, *Kosztics János*, *Königmyer Zsigmond*, *Mar-ton László*, *Malics József*, *Mayer Géza*, *Pataki Gyula*, *Scheiner Gyula*, *Vrty Géza*, *Skublics Károly*, ifj. *Svastics Benó*, *Eöri Szabó Jenő*, *Satokozsa Gyula*, *Szupics Antal*, *Vass Lajos*, *Viosz Ferenc*, *Dr. Vizlendvay József*, *Vizlendvay Sándor*. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyenkint 1 frt.

— **Az új forintosok hibája.** A csak hónapok előtt forgalomba bocsátott egy forintosokban egy igen lényeges hibát fűdöztek föl, azt, hogy fotografiai uton nagyon könnyű azokat hamisítani. Legközelebb a pénzüzetek fognak tépéseket tenni a közös pénzügyminiszternél az új államjegyek bevonása iránt.

— **A zónatarifa.** Azok a küldöttek, kiket a francia köztársaság kormánya Budapestre küld, hogy itt a zónatarifát, lényegét, szervezést és eddigi eredményét tanulmányozzák, jó órában jönnek, — írja a »P. Corr.« Épp most lett a teljes, rendes bizonyíték bemutatva, hogy a zónatarifa nemcsak egy nagy közgazdasági és népevelő eszmét testesít meg, — az intézménynek ez a nagy ethikai jelleme akkor is megmaradt volna, ha anyagi áldozatot kívánt volna is, — hanem hogy pénzügyileg is igen becses hivatottnak látszik, hogy nem is sejtett jövedelmet hajtson a kincstárnak. A f. évi augusztus havi végleges szármadások ugyanis, szemben a múlt évi augusztus havi bevételekkel, a magyar kir. államvasutak vonalain 329.397 frt több-bevételt mutatnak ki a személyszállítás után. Ugyazon időre az áruszállítás érzékeny csökkenést mutat fel, épp úgy, mint minden más vasutnál. Az idén ugyanis igen gyenge a kivitel. Csakis a zónatarifának köszönhetjük, hogy a rossz idők dacára a személyszállítás utáni bevételekhez hasonlóan, — nem csökkentek, hanem lényegesen emelkedtek s folyton emelkedőben vannak annyira, hogy a zóna-behozatala után egy év múlva fedezik az áru szállításnál felmerülő hiányt, sőt talán többletet is adnak. A francia köztársaság kiküldöttjei legyenek szívesen üdvözölve nálunk! hasonlóképen a többi művelt nemzetek küldöttségei is, kik nem sokáig késnek jövetelükkel! A mi Barossunk megtanítja őket a modern alchimiára. Vasból aranyat!

— **Brázy sósorszesze.** Vannak népszerű háziszerek, melyek oly közbecsülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendelvényt is szükségtelennek tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily általános népszerűséggel bíró háziszerek kell, hogy mindenki által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet megtévesztelni, népszerűsége csak a valóban jó szer juthat. Ez all *Brázy Kálmán sósorszesze* nézve is. E háziszere a legjobb hatásának van elismerve fejtás, migrain, szem-, fül- és fogfájás, szakgatás, csú- és kövszény sat. sat. ellen. Van valami általános hájás ezen egyszerű szerben, mit a sósorszesznek szerencsés vegyítése és készítése — mint az *Brázy Kálmán* sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai számos köszönő levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, *Brázy* készítménye is sok utanzóra talált, aki tehát valódi *Brázy*-tele sósorszeszet óhajt venni, az figyelje meg az üvegein levő címket a 45 kros kis üvegen 319., s a 90 kros nagy üvegen 320. számú védjeggyel van ismertté téve.

— **Magyar Általános Takarékpénztár** részvény-társaság Budapestben. Ezen takarékpénztár 1.000.000 frt befizetett részvénytként bír, és kitűnő kezeléské miatt a főváros legszolidabb intézeteihez soroztatik. Ezen társaság a takarékoskodó közönségnek tőkéinek kamatozásában kiváló kedvezményeket nyújt. A m. kir. postatakarékpénztár giro-forgalma élet-

beleptetése után — január hó 1-től kezdve — botétek befizetése és visszafizetési díjmentesen eszközöltnék. Bővebbet lapunk mai számának hirdetői rovatában.

(Legújabb karácsonyi ajándék gyermekek számára.) Valamely játékszer választásánál, értelmes szülők mellett nem feleltnek főszűl a tárgy külsejére vagy nagyságára, hanem annak belső becsére. Azért, évek hosszú során át, a Horgony-Építőkö-Szekerények jobban kedveltetnek, a sokkal nagyobb faszekerényeknél stb.-nél. Meggyőződtek arról, hogy nem a szekrény nagyságtól, hanem a kövek helyes megválasztásától és alakjától, mindenekelőtt pedig a mintalapok szakszerű kivitelétől függ minden. A Richter-féle Építőkö-Szekerénygyár Bécsben, azért iparkodott 10 év óta szakadatlanul, a köveket és mintalapokat tökéletesíteni, mi által annak hírneves Horgony-Építőkö-Szekerényei jelenleg felülmúlhatlanokká lettek. Elismerésre méltó, miszerint nem ragadtatta el magát azon szenvedélytől, hogy a versenytársakat értékelten kövekkel és rossz mintalapokkal ellátott nagyobb szekrények szállítása által felülmulja. Kívánatos, hogy a gyár továbbra is azon elvénél: a gyermeknek csak a legjobbal szolgálni, hű maradjon, hogy a pompás Építőkö-Szekerény ne foglaljon el közönséges játékszerré, hanem az ifjuság javára mindig tökéletesítessék. Az olvasók érdekében említésre méltóan találjuk, hogy minden Richter-féle Horgony-Építőkö-Szekerény, a valódiság bizonyosságául, a »Horgony« gyári jeggyel van ellátva.

492. **Becsét vesztli** a legválasztékosabb étel is — ha nincs étvágyunk. Az **étvágy gerjesztésére** úgy, mint mindennemű **gyomorhajót** ellen melegen ajánljuk it. olvasóink figyelmébe

„Egger díj jutalmazott Szóda-Pasztillát.”

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán. Belus Lajos, Práger Béla és Szöröcsöky Béla urak gyógyszerárjaiban. Zala-Egerszeg: Unger Domokos özvegy és Kaszler Sándor gyógyszerész uraknál.

Tollfuttában.

— Karcolatok. —

Az egészséges, józan demotratia az erkölcsi érték szerint való kölcsönös emberbecsülésben gyökerezik. Sokan jajgatnak, hogy manapság nincsen demotratia. Dehogy nincs! Van, csak hogy nem egészséges, nem józan. A mai demotratia is kölcsönös emberbecsülésben gyökerezik . . . vagyoni érték szerint.

Szorongatjuk mi egymás kezét, ahol lehet, amilyen melegen csak bírjuk. Testvérek vagyunk mindnyájan: a keresztény az izraelitával, az unitárius a mohamedánal, az óhitű-görög a nazarenussal — szemben is, meg papiroson is. E két pozitívabb itélve, azt hinné az ember, hogy Nagy-Kanizsán az embereket csak az orruk és nyelvük különböztö, szívben, lélekben teljesen egyek. Pedig dehogy. Van itt Nagy-Kanizsán egy nőegylet, a »ker. jót. nőegylet.« — melynek tagjai a játékoság angyalaitul járnak, kelnek ott, ahol a nyomor irgalmat, szánalmat kerülő rejtekebe húzódik. Megkeresték a községi iskola tanfőnökét is, hogy ajánljának minden osztályból egy szegény gyermeket fölruházásra. Megtörtént. Egyik osztályban egy *Sommer* nevű lányka lett ajánlva. A tanító (mert hát a név sokat tesz) azt hitte, hogy a ker. jót. nőegyletnek ajánlott leány izraelita s örömmel, dicsekvéssel mondta, hogy milyen szép dolog az, mikor a keresztény nőegylet izraelita lánnyal tesz jót. A jövőv angyalok egyike jelen is volt s megjegyezte, hogy az nem baj, ha zsidó is, de minden esetre áru. De volt ott a felebarátai szeretet apostolaiaból is egy — ez interwiewolta az igazgatót; az igazgató a hírre lázas sietséggel futott az osztály-tanítóhoz, hogy miképen történehetett volna ez meg, mikor ő megmondta hogy Ekkor azután kislú, hogy az általán kis lányka csak a neve »zsidó,« maga ker. és róm. kath. Tehát még nagyon nagyon messze vagyunk az igéretfődjétől. És azok a jövőv angyalok, kiket a szeretet nemtoje homlokokon csókol, talán éppen annak örültek volna, ha az a kis lányka maga is »zsidó« lett volna. Egyebet nem is tehetünk fel.

Olyan különös ez a nyüzsgő társadalom az 6 „elül: méz, hátul: más» egyénéivel. Egyéni cé-

lokra, egyéni ambíciók kielégítésére tömörülnek klikkek. Van bennük »nagy« és »kicsiny« ember is elég. Azért férnek meg oly szépen. Yalóul itt is a szélsőségek találkozásának örök törvénye.

Tél van. Jég a természetben: jég a társadalomban. Mindegyiknek azok örülnek valóban, akik szeretnek »csuszni.« De az olvadás sem hozza őket zavarba, niert akkor meg »usznak.«

Különös eset történt Szabadkan. Szendrei Imrénék a »Szabadkai Közlöny« szerkesztőjének meg kellett válnia a szerkesztéstől, mivel Pálmai Ilka vendégzerepéséről irt tárcája nem tetszett az ottani szabadelvű-körnek. Igazán jó volna tudni, hogy Pálmai Ilka, a szerkesztő vagy a klub árulta e zsákban a — — — morált.

Az »armer Reiserend« urak ebben a mi vendégzerepelt városunkban véghetetlenül otthon érzik magukat. Naponként lehet 8—10-et házról-házra járva látni, üzven a »hatósági engedély nélküli koldulás« mesterségét vagy amint ők önértékes büszkeséggel mondani szokták: a »fechtöltést.« A rendőr-főkapitány és a többi tisztviselők — biztos tudomás szerint — szigorúan megtagyták a rendőröknek, hogy irgalom nélkül bekiserjenek minden »fechtöltő« armer Reiserend. De hát mikor azok olyan szépen, olyan minden rendőr-szivet meglágyító módon tudnak könyörögni, rimánkodni, hogy be ne kiserjék őket, — ha rajta kapáltak. És hiába, kérem, a közrendőr urak szive sincs kőből. Hadd menjen szegény ördög. Az pedig már a rendőrtől 20—30 lépésnyire megint folytatja a fechtöltést s ahol nem adnak neki az arcátlan gorbabakodást. De hát azután van ám kérem a »Fechtbruder«-ban is hazán és elismerés. Ugy halljuk: legközelebb (mindenesetre karácsony előtt) országos kongressust hívnak egybe Nagy-Kanizsára, melynek tárgya lesz a nagykanizsai közrendőröknek szánt »krisztkindli«-ának fölállítása.

A letenyei választó polgárok követválasztó értekezletre vanuak egybehiva. A lölhívasban hangsúlyozva van, hogy pártszínezet nélküli képviselőjelöltet óhajtanak azok, kik az értekezlet megtartását initialták. A választókerület érdekében mindenesetre üdvös dolog, ha pártszínezet nélküli értekeznek s meg is állapodnak. Csak aztán valaki ki ne »farbázza« őket.

A hóolvadás leleményessé tette a nagykanizsai gazdák egy részét s »Gyalogjárón csónakázó egyesület« alakítottak. A rendőrséghez már be-terjesztett alapszabályok I. pontja, hogy: a »tagok a házaik előtti gyalogjárat tartoznak állandóan tisztán nem tartani.« Elnök: a »Pali bácsi« (a Blau.) Egyesületi helyiség: Blau-major (a Kistaludly és Csengery-utca sarkán.)

Közigazdaság.

Miniszteri felhívás az aszalt-szilva helyes kezelése végett. A magyarországi aszalt-szilva termények a külföldi piacokon újabb időkben nagy kelendőségnek örvendtek és e termelési ág a külföldi áruval szemben versenyképesnek bizonyult. Néhány termelőnek gondatlan eljárása folytán azonban a külföldre exportált áru ellen több oldalról kifogások emeltetvén, a földművelésügyi miniszter körlevellel hívta fel a gazdasági egyesületek figyelmét aszalt-szilva-kivitelünk érdekében: Az érdekelt körök részéről a kormány figyelemre azon körülményre irányított, hogy az újabban örvendtes lendületet vett szilva-kereskedelmünk és kivitelünk a termelők némelyikének az aszaltás körül tanusított kevésbé gondos eljárása folytán a külföldi piacokon kezd jó hírnevűből veszíteni és így ezzel kapcsolatban, magát ezen jövedelmező termelési ágat is, ha a termelők annak, saját érdekében, erélyes fellépéssel elejét nem veendik, komolyabb veszély fenyegetheti. Ismeretes ugyanis, hogy azelőtt az angol és német fogyasztási piacok majdnem kizárólag csak a francia aszalt-szilvát ismerték és fogyasztották. Csak az által, hogy a Franciaországban divó osztályozási és csomagolási módszert hazai kivitelű kereskedésünk is átvette: vált lehetségessé, hogy a magyar kereskedés fokozatosan nagyobb létet tudott hódítani a hazai termény, de legkivált a boszniai szilva számára. E célt főleg az által érte el, hogy a gondosan és kellően megaszalt szilva a szemek nagysága szerint osztályoztatott, nevezetesen külön választott az olyan szilva, melyből 70, 75, 80, 85 szem — és így tovább egész 140 szemig — nyom

egy fél kilogrammot. A finomabb, nagyobbasemű áru 50, 25 és 12¹/₂ kilogrammot tartalmazó ládácskákba rakva — francia módon csomagolva — bocsátották áruba; s ezen eljárás következtében sikerült a német és angol fogyasztási piacokról a francia terményt leszorítani; sőt ma már maga Franciaország is elég tekintélyes mennyiségben vásárolja a magyarországi és boszniai aszalt-szilvát. Ujabbban azonban a több évi fuzadozás eredményét veszély fenyegeti — az által, hogy a termelők közül számosan azt tartva szem előtt, hogy a nagyobb szemű szilva magasaabb áron kel — az aszaltást tökéletlenül végzik, hogy nagyobb szemű szilvát nyerjenek. Az ilyen nem kellően aszalt szilva aztán utközben megromlik, és mire a külföldre ér, a külföldi vevő jogosan vonakodik az áruval egyáltalában elfogadni, vagy pedig nagy kártérítést követel. Ez által nemcsak az érdekelt exportáló hazai kereskedők szenvednek tetemes károkat, de jelentékenyen károsodik — mert jó hírnevét veszti — maga a termelési ág is, s így féltő, hogy hazai terményünk a nebezében meggyert fogyasztási piacokról ismét leszorítottatik. A vázolt körülményekre oly megjegyzéssel hívom fel a gazdasági egyesület figyelmét, hogy azt lehető kiterjedt módon köztudomásra hozva, figyelemtesse a működési területén lévő termelőket, hogy a hiányos aszaltási eljárás után nyert nem kész és így szállításra nem alkalmas aszaltványok forgalomba hozatalától jól fellogott saját érdekében óvakodjanak.

A finom díszbokrok oltalmazása

a tél ellen. A napokban volt alkalom tapaszlatni, írja egy kerész, hogy bizonyos finomabb díszbokrokat, melyeket azért vettek ki a földből, hogy télen meg ne fagyjanak, csak úgy minden takaró nélkül a pajtába tették. Az illető nagyon tapasztalatlan volt még a kertészetben s megjegyezi, mikor figyelemtesztetem, hogy a bokrok itt még inkább tönkre mehetnek, mint a kertben. A pajtában ugyanis, mely majd melegebb, majd hidegebb, a gyökerek annyit szenvednek hőmérséklet változásáról, hogy a növénynek tönkre kell mennie. Ha már a kertben nem merik hagyni, úgy a pajtában okvetlenül homokba rétegeznek ezeket a növényeket, mert különben itt biztosan tönkre mennek.

Trágyáznak a gyümölcsfákat. A gyümölcsfák ősi trágyázása nagyban előmozdítja és fokozza a termőképességet s a jövő évi gyümölcs tejlődését. Barmily trágyát használhatunk erre a célra, csak az a fő, hogy megfelelő helyre jutassuk, vagyis a szívó gyökerekhez. Habár a fában az életműködés látszólag szünetel, azért egy kis nedvkeréges mégis van benne; a gyökerek a vegetáció nyugvása alatt is vesznek fel kis mennyiségű tápanyagot s ha ez megfelelő, a jól kifejlesztett levélrügyek könnyen átváltoznak gyümölcsrügyekké.

Zöld petrezselyem télen. A gazdaszony téle is könnyen eláthajta magát zöld petrezselyemmel, ha a petrezselyem gyökerét virágserépbe ülteti s világos meleg helyre állítja. Az ugynevezett gyökér-petrezselyem sokkal könnyebben hajt és sokkal több levelet ad, mint a közönséges metélg petrezselyem.

Két amerikai háziszser. Dr. Sack két amerikai háziszserrel tesz említést, melyet Kochabambában (Bolivia) nagy sikerrel szoktak alkalmazni. Az egyiket a vesztesség ellen használják s abból áll, hogy a megmárt helyet fok-hagymával erősen bedörzsölik, s azonkívül jókora mennyiségű fokhagymát etetnek meg a megmárt emberrel. E szer állitólaj mindig használ. A másik szer, melyet a baromfi tetű ellen használnak, szintén kiünő sikerrel, kenőcsből áll, melyet 18 gr. borsfűből és 40 gr. zsirból készítenek. A kenőcsöt a baromfi tollai közé kenik.

Kitűnő szer a rozadáadás ellen. A vastárgyaknak rozadáódása ellen a kaucuk-olajat ajánlják nagyon, melynek óvó hatása abból áll, hogy vékonyan bekenetvén vele a tárgyak, ezeken a szernek lassu beszáradása által, egy igen vékony hártya képződik, mely meg egyrészt a levegőnek a behatásától a tárgy felületét elzárja, másrészt a hőmérséklet változásai szerint kitágulni vagy összehúzódni képes lévén természeténél fogva, meg sem reped. Ha elakarjuk távolítani azt, akkor 12—24 óráig szintén kaucukolajat hagyunk reá behatni, mire leomvén a tárgyat, az visszanyeri ujra teljes ércfényt.

A közszentitűt hatása az alma-ter-mésre. Az idei almatermés nem tartozott a legjobbakk közé, azt állitják nem csak nálunk hanem más országokban is a gyümölcs-termelők. Így például a Mura-völgyben, Buek és Grác

közt az anthonomus pomorum nevű alma-hernyó tette tönkre az almákat. Az alma-fák ezen a vidéken a virágzás idején, mint onnan írják, úgy állottak ott, mintha leégtek volna, minden virágban benne volt a nevezett rovar álcája. De különös tapasztalatokat is tettek ezen a vidéken, azt, hogy azokat a gyümölcs-fákat, melyek a vasut mentén álltak, a nevezett hernyó nem bántotta, s ezeken tömördek alma termett. Érdekes volna tudni, hogy nem tapasztaltak-e hasonló jelenségeket másutt is. A Mura- völgyben azt állítják, hogy a vasut-menti fákon azért termett sok alma, mert a közlekedő vonatok kőszénfüstje tartotta távol az almákat nevezett ellenségét. Ha igaz, akkor ezt a tapasztalatot a kertekben és gyümölcsösökben praktikus alkalmazhatnák a gyümölcs-termelők.

Az oly zavaros schiller borkok, melyeket még a leghatóságosabb derítő szerekkel sem lehet helyre hozni, a zavarosságot többnyire kivétele hajnak köszönhetik. Az egyik az ugynevezett barnulás következménye, mi ellen gyenge kénezés és ezután következő tisztítás rendszeren segít. Másik esetben a bacteriumok azok, melyek a bort az emillett állapotban tartják, belejutván abba az első vagy a második forrás alkalmával gondatlan kezelet folytán. Ez esetben először fell kell a bort melegíteni, új állásra helyezni s ezután újra iskolázni (lehúzással és esetleg derítéssel). Ha egyszerűbb szerekkel is megelégszünk, hagyjuk a bort jövő őszig nyugodtan, akkor adjunk hozzá frissen sapított zöld törkölyt (terfogatanak egy tized részét) és 1—2 kilo cukrot. Ha a boron a bekövetkező forrás nem segít, nem fog rajta többé semmi sem segíteni.

Törvényszéki csarnok.

Végtaggyaldok a helyi törvényszéknél. Végtaggyaldot 1889. december 10-én, jogtalan elcsajátítás vétségével vádolt Jancsó Pál és társa bűnügye. A tanács tagjai: Elnök Cseresnyés Sándor, bírák: Weber Károly előadó, Erdődy Lajos szavazó; jegyző Wiener Sándor kir. tszki jz, ügyész mint közzvadló: Dr. Kiss István alügyész. **Határozat:** Jancsó Pál a 365. §. alapján a jogtalan elcsajátítás vétségeért 21 napi fogház és 5 frt pénzbüntetésre, behajhatlanság esetére 1 napi fogházra ítéltetik. Plakovics Ferenc II. r. vádolt a 370. §. alapján az orgazdaságban vétés és 8. napi fogházra ítéltetik. Jancsó Pál s terhére kir. ügyész felel, — Plakovics Ferenc megnyugszik, erre nézve a kir. ügyész is.

Lopással vádolt Kis György és a letenyei lakosok elleni bűnügy. **Határozat:** Kis György a bik, 333, 344 és 336. ugy 85 §. 3 pont alapján lopás vétségében bűnös 1 évi togházra ítéltetik, — Kis József a 370. §. alapján orgazdaság bűntetésében bűnös s 1 évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre s politikai jogainak felüszesítésére ítéltetik. — Kis József és Kosta István lementettek. — Kis György és Kis József felelbeznak, — ezekre ugy Kis József nézve ügyész is, — Kosta István és erre nézve ügyész is megnyugsznak.

Az ügyéségi adminisztráció egyszerűsítése felett való tanácskozások az igazságügyminiszteriumban már befejeződtek, azonban — mint a **Jogtudományi Közlöny** írja — a kitűzött kérdések megoldása iránt való végleges megállapodások még hátra vannak. Meglehet, hogy a miniszter e részben a törvényhozást is igénybe fogja venni. A tanácskozások eredményeül azonban már eddig is konstátálható az a tény, hogy a pénzügyminiszter kézzéveszen ellogodta az a javaslatot, hogy a bűnügyi, rabtartási és eljárási költség-térítmények behajtása, közzadók módjára, a pénzügyminiszterium által eszközöltessék.

A porvesszes hadügyminiszter. Rendkívül érdekes pörben hozott határozatot a mult héten a győri járásbíró. A pörben egy győri hentesmester volt a főlperes és Bauer báró hadügyminiszter az alperes. **Oswald** János ugyanis a Győrött állomásozó katonai csapatok részére írásbeli szerződés alapján, melyet a katonai élelmezési bizottság fizeti tagjaival kötött, utólagos havi leszámlás mellett husneműeket szállított. 1886. augusztus és szeptember hónapjaiban 303 frt 40 kr. értéket szállított, de az összeget nem kapta meg, mert az élelmezési tiszt, L. hadnagy, az élelmezési pénzeket elkaszította, a miért 51 a hadbíró 2

és fél évi várólagára állta. A sikasztó hadonnyak nem levén vagyona, Oswald hentes a hadügyminiszteről kérte a kár megtérítését. A hadügyminiszter azon indokollással, hogy a menage-kommisszió magánjellegű testület, a miért a katonai kincstár felelősséggel nem tartozik, a kártérítést megtagadta s a kereset megindítását illetőleg Oswaldot a nevezett bizottsághoz utasította. Ezen válasz folytán Oswald a hadügyminisztert 303 frt 40 kr. tőke és járuléka erejéig bepörölte. — Befejezetlenül az eljárás, az eljáró kir. albiró, Kampis Iván a felperesi érvéseket elfogadta s báró Bauert mint közös hadügyminisztert a kereseti összegben és 50 frt perköltségben elmarasztalta.

Érdekes vizsgálat. A szegzárdi törvényszéki börtönben f. hó 8-án folyt le a rabok felévi vizsgálata. A tolnagegyei, rabsegélyző egyesület a folyó évben a rabok taniását is feladatjai közé sorozta és hetenkint két órában a szerencsétleneket alapos oktatásban részesítette. A tanítást Kalmán Károly szegzárdi tanító végezte s az eredmény a vizsgálaton jelenlévőket valóban meg-lepte. A rabok legnagyobb része csak most kezdte az írást és olvasást megtanulni s ezen fél év alatt is igen szép haladást tanusítottak nemcsak az írás, olvasásban, hanem a számolásban is; a haladottabbak pedig a történelem és természetrajzból is kielégítő feleletet adtak. Az érdekes vizsgálaton megjelentek: Dessewffy Géza, törvényszéki elnök, V. rasdy Lajos tanfelügyelő, Szerényi Kalmán kir. ügyész, dr. Sass István megyei főorvos s a rabsegélyző-egylet tagjai közül számszóman, kik mindnyájan teljes meglegedésüknek adtak kifejezést az elért siker fölött.

Szerkesztői üzenetek.

D. F. Bpest. — Olyan igen csöndes ott fűnn a világ?

N. M. Küldjön az „elfogott ... madia" helyett valami humoros dolgot a népeletről.

B. E. Lev. lap. megkaptam. A lap meg. Mentül többször szerencsétlenség!

G. E. Hát ott a kis Güsejben pihennek a szelid múzák?

K. J. A lapot ezután rendszeren küldöm. Küldj valami prózai munkát!

Nyilttér*)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versh. Farben und Dessins.) 302

Als preiswerthes, praktisches Weihnacht-Geschenk empfehle ich **Rohseid. Bastroben** (ganz Seide) fl. 10.50 per Robe, sowie fl. 14.25, 17.00, 21.25, 26.25 bis 29.50 nadelfertig. Es ist nicht **nothwendig** vorher Muster kommen zu lassen; ich tausche nach dem Fest um, was nicht convenirt. Muster von **schwarzen, farbigen und weissen** Seidenstoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot **G. Heineberg** (K. u. K. Hoflieferant.) **Zürich.**

*) Az e rovatban közöltöktér nem vállal magára a szerk. felelősséget

Felelős szerkesztő: **Varga Lajos.**

Főmunkatárs: **Szalay Sándor.**

Hirdetések.

2586/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vesel Mária letenyei lakosnak ifju Balassa Mihály pulai lakos ellen 59 frt 11 kr. tőke ennek 1888. évi december hó 17-től járó 8% kamatai 4 frt 12 kr. per 8 frt 10 kr. végrehajtási 8 frt 15 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. bíróság) területén fekvő Pola községi 580. sz. tjkvben A I + 7 sor 43 hrsz. ingatlanból és a rajta épült 65 népsorházszám házból, továbbá 16, 26, 310, 412, 497 és 589 hrsz. alatt ifju Balassa Mihályt illető^{2/3} rész ingatlan 673 frt becsárban Pola községbíró házánál

1889. évi december hó 30 napjának d. e. 10 órákor

Málics János letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Kelt letenyén a kir. bíróság mint tkvi hatóságánál 1889. évi szept. hó 30-ik napján.

FILIPICS

538 1—1

kirendelt kir. járásbíró.

2634/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. bíróság mint tekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye összesített árverésének Furján István, Furján Ágnes Benkő József-né és Furján Vince mint kr. Furján Rozi gyámja elleni 43 frt 76 kr. tőke ennek 1875. évi dec. hó 8-tól járó 7% és felévenként lejárt kamatok 7%, kamatai 36 frt 40 kr. per, 7 frt 80 kr. árverés kérelmi, 12 frt 56 kr. árverés teljesítése, 7 frt 40 kr. végrehajtási, 9 frt 20 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (letenyei kir. járásbíró) területén fekvő szt.-margitai 52 sztkvben A + 89 hrsz. a 1/2 részben Furján István és Furján Rozi 1/2 részben pedig Szűcs Dömötör, Durgó Rozi özv. Magyar Albertné, Szűcs Rozi férj. Saitkovics Lajosné, Szűcs Anna férj. Katoná Jánosné, Szűcs Juli részére felvett és az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a alapján egészben 42 frt becsárban, ugyanazon sztkvben ugyanazonok nevére felvett A + 113 sz. a. ingatlan a fenti t. c. alapján egészben 48 frt becsárban az ugyanazon sztkvben azok nevére felvett A + 627 hrsz. váltászköteles ingatlan a fenti t. c. alapján 164 frt becsárban, továbbá a felső személyei 21 sztkvben A I + 2. 4. sor 26 hrsz. 48 népsorszámú ház 136 és 291 hrsz. ingatlan 589 frt becsárban, a felső-személyei 123 sztkvben A + 193 hrsz. a. Hübner Ármán és neje Kerger Gizella nevére felvett 136 frt becsárban a felső-személyei 125 sztkvben A + 482 hrsz. a. Furján Rozi, Nagy Gábor és neje Császár Katalin tulajdonul felvett ingatlan 171 frt becsárban a szt.-margitai ingatlanokra

1890 évi január hó 18-ik napján d. e. 10 órákor

Szent-Margita község bíró házánál, a felső-személyei ingatlanokra

1890. évi január hó 18. napján d. u. 3 órákor

a felső-személyei község bíró házánál Málics János letenyei lakos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Ezen árverés által Furján Vince javára bekeblezett holtiglani haszonélvezet szolgálmi joga nem érinteltk.

Kelt Letenyén, a kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságánál 1889. évi október hó 12-ik napján.

FILIPICS

536 1—1

kirendelt kir. járás bíró.

2671/1889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. törvszék tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Ruzsics Ferenc becsehelyi lakos végrehajtónak Bors Andor pulai lakos elleni 54 frt 74 kr. tőke, ennek 1889. évi június hó 12-től járó 6% kamatai, 12 frt 80 kr. végrehajtási, 7 frt 45 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. járásbíró) területén fekvő Pola községi 405 sztkvben A I 1—9 sor 15 hrsz. és a rajta épült 8 népsorszámú házból valamint a 3., 140., 215., 372., 389, 470., 535. hrsz. ingatlanokból ugy a legelő és erdő illetőségből Bors Andort illető 1/3 rész 434 frt becsárban, továbbá az ugyanazon sztkvben A + 797 hrsz. a felvett ugyanazt illető 1/3 rész váltászköteles ingatlan 48 frt becsárban, az ugyanazon sztkvben Bors Andort illető 1/3 rész 801 hrsz. váltászköteles ingatlan 50 frt becsárban végre az ugyanazon sz. tjkben Bors Katalin, Bors Julia, Bors István, Bors József és Bors Andor tulajdonul felvett A + 899 hrsz. váltászköteles ingatlan az 1881. évi LX. t. cz. 156 §. alapján egészben 210 frt becsárban Pola község bíró házánál

1890. évi január hó 20. napján d. e. 10 órákor

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó beccsel bíró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem megy ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel bíró és minden kora egyén számára valami alkalmasat.

Raktáraitam különösen a

KARÁCSONYI

ÉS

UJEVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem, úgy szintén választékos gyűjteményi tartok

ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, ir. mappákból (teljesen fölszerelve), íróasztali tintatartókól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,
melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szives figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papirkereskedő

NAGY-KANIZSÁN,

Kaposvárotól és Csáktornyan.

Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltenek.

Z A L A

Kiadóhivatal:
Városház-utca 5. szám Fischer Fülöp
könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 3 — 50 —
Negyedévre 1 — 25 —

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyiltár petítésra 10 kr.

Előfizetőket, valamint a hirdetőkre
vonatkozókat Fischer Fülöp könyv-
kereskedésbe intézendők.

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bank egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Bathány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Idő intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bérmertetlen levelek csak ismert ke-
zezből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A megyei tisztújítás után.

Már a vármegye egyes járássának a tisztújítást megelőzőt érkezetéből előre látható volt, hogy a megyei tisztújítás legnagyobb csendben, minden különösebb mozgalom nélkül fog lefolyni. A dolog úgy is történt, miként mi lapunk múlt számában megirtuk: semmi lényeges változást nem ismencelt a megyei tisztújítás.

Most már csak az a kérdés: vajjon ez a csend, ez a zajtalanság örvendétes esemény számba vehető-e vagy sem, a megyében uralkodó közszellem megítélésének szempontjából?

Ha valaki pusztán csak a választás lefolyásából és az azt kísérő nagy csendből (tehát a dolog felszínéből) ítél és következtet: igen könnyen rásütethető vármegyének választóira a közöny, a fásultság bélyegét. Így haldoklik a régi vármegye! Egyet, kettőt kong még az óra; azután kiszenved, vége lesz örökre. Az agonia már beállott. Mit örökök most már a jövődével! A szemföldél készen van; csak rá kell boricani. Hogy kiknek kezében lesz a haldokló feje, hogy kiknek karjaiban fog kimulni, az már teljesen mindegy. Maradjanak hát a régi tisztviselők! Van közöttük nem egy, ki látta ezt a szegény haldoklót virágzó korában, pompában, fényesen, hatalmasan.

Gyönyörű, lélekemelő emlékek lehetnek az ilyeneknek, ennek a hova-hamarabb 1000 éves alkotásnak életéből. Ezeknek legalább bizonyosan sok okuk lesz megkönyezni, megsiratni a kimuló vármegyét.

Ámde a lefolyt választás csendjét nem ily felfogás csinálta. Ez a szép csend, ez a választási zajtalanság gyökeredzett egyfelől az eddig működött tisztviselők ügybuzgóságában, melylyel a rájuk bízott állásokat betöltötték; gyökeredzett másfelől a választó megyebizottsági tagoknak a belügyminiszteri rendelet szellemét megértő egyhangú elismerésében, melylyel a hivatali teendőket lelkiismeretesen teljesítő, qualificált, megyei tisztviselők iránti bizalmukat enunciólták.

Fényes tanuágtétele ez megyénk egészséges közszellemének. Mert igaz, hogy vár megyénkben az országos politikai kérdésekkel szemközt sok esetben erős ellenzéki szellem szökött uralkodni; de meg kell adni intelligens részének, hogy a megyei közérdek szempontjából a legellentétebb elemek is mindenkor egyesültek.

Csak is ily módon történhetett meg ezuttal is az, hogy a volt megyei tisztviselők a megyei bizottsági tagoknak előzetes megállapodásához képest majdnem kivétel nélkül a régié maradtak. Ebben a tényben kifejezést nyert a megyebizottsági tagoknak közhangulata arra nézve is, hogy

eddig tisztviselőnek kezében szívesen látja és kezökbe szívesen teszi le a vármegye ügyvitelét akkor is, midőn e hisalom kétségtelenül újmutatásul fog szolgálni magas kormányunknak, az állásoknak kinevezés utján leendő betöltésénél.

Mindebből azután megítélhető, hogy a vármegye ügyeinek vezetése jó, lelkiismeretes és szakavatott egyének kezébe volt eddig is s ilyenek kezébe jutott újból is.

Mi tehát a legőszintebben üdvözljük őket újból történt megválasztásuk alkalmával; üdvözljük egyuttal a vármegye választó-közönségét: a megyebizottsági tagokat is, kik a magasabb érdekek helyes fölfogásából eredő egészséges megyei közszellemnek oly szép tanuágtát adták a lefolyt megyei tisztújítás alkalmával, — azok kezébe tevén le a vármegye ügyeinek vezetését, kiket tehetség, szakképzettség és szorgalom qualificáltak e szép, egyhangú bizalomra.

Hogy közel-jövőben miként alakulnak a dolgok? — még e pillanatban nem tudható; de kétségtelen, hogy a vármegye közszellemének e szép érvényesülése a mi specialis érdekeink szempontjából erős tényezőül fog szerepelni a kinevezési actusnál is.

Ez pedig közös óhajunk.

Tárca.

Mért, mért is nekem élni...

Mért, mért is élni e világon

Kivetetlen és szeretetlenül?

A sirba, oda le a mélybe vágyom,

Hol az élet majd semmiségre dül.

Ah, régóta nyom e sötétlő árnyék,

Mint vénhedt gyilkost a lelkiismeret...

Ott, ott talán én nyugodni találnék,

S hol nem bántánák: — kicsinyke helyet.

A tört remények rég a sirba tértek,

Utánuk megyek, mint éj nap után.

A zajos élet múltán mennyi térség

Kis nyugóhelyet köte ki csupán?

Csak egyet kérek, és ez oly kevés:

Né bántson senki hogya meghalok,

Hadd boruljon rám örökös fedélde,

A nyom kerülje bedölt hantomat.

S ha majd, a mélyben nyugszom elfeledve —

Oly édes lesz az álom ott magán;

De egy, de egy még ott is fölkeresne:

A szenvedő, az én édes anyám!

Az nem dob követ álkos rossz fára,

Mint ember tette annyiszor velem;

Leborul kicsi síromnak halrnára,

Zokog fájón, hosszan, keservesen.

DOKTOR FERENC.

Kis hja, hogy kritikus nem lettem.

— A "Zala" eredeti tárcaja. —

Irta, Mikazth Kálmán.

A jó isten tudja, mire van nekem tehet-
ségem. Annyi bizonyos, hogy ez a cím furcsa-

nak látszik az olvasó előtt: »kis hja, hogy kritikus nem lettem.« Mintha a zerge mondaná magáról: »Majdnem jáger lett belőlem.«

De olyan az élet, ezer furcsaság szövi át. S kivált az újságíró, mint háborus időben a katoná, egy egész évre való élményen csik keresztül mindennap.

Vagy kilenc éve lehet, hogy a »Pesti Hirlap«-ba dolgozom. Ah, hogy tovaröppent az a nap, mikor először ütem mostani asztalomhoz s a szerkesztő rám nézett hidegen, közömbösen: »Hát öre mit bizzak? Próbálkozzék meg a hirovattal!« Nem volt bennem valami nagy bizalma. Akkor még fiatalok voltunk én is, a lap is. Pláne a lap, egészen a gyermekéveit élte, épen akkor ment át a fogzásra, a csikó-logai elhulltak s ujak nőttek helyette.

Kilenc év sok idő egy ember életében, de hát még egy lapéban! Több mint száz kötet barnállik a polcokon, a miket mind mi írunk öszsze! Isténem, mennyi tenger betű! S e tengerben mennyi esemény eltemetve...

Ha ugy delutánonként néha unalomhól lapozgatok bennök, hogy elétáru a múlt, aranyos porral behintve. Csak kilenc esztendőrdül van szó, s mégis mintha már a múlt század elavult pergamenjei között turkálnék. Minden lapról emlékezetembe villan valami — apró diadalok, apró örömeik, apró keserőségek. Aprók, de igaziak.

Most bent ülök a parlamentben (mert az ócska nagy írósasztal, a mely mellé kilenc év előtt telepedtem, oda is elvitt engem), de az országot rázkódtató politikai viharokra vissza nem tudok gondolni oly borzongva, mint a mi bárányfelhőinkre.

Ah, milyen rettenetes nap volt az, mikor a Ghyey Kálmán halálát hoztuk szép kőver betűk-

kel, meleg hangu nekrológgal. Kített magáért a reporter, kivált stýlaris szempontból; az egész közleménynek csak az az egy baja volt, hogy az öreg Ghyey magá is elolvasta jó egészségben. Leverten, szemesütve jártunk az utcákon. Maga a »gyilkos« reporter — hetekig nem mert mutatkozni.

De bezeg megdobban szívem a kevelység-től, ha egy-egy olyan közleményre fordítok, a hol »mi« hoztuk az első értesítést. Sok van olyan. Tarkán mosolyog le az elsárgult papírról... Ni, ni, ez meg itt egy cikk még a szegény Kakujay Gyula tollából.

Ó vezette a kögazdasági rovatot. Jászivű, becsületes fiu volt, de én mindig azzal boszantottam, hogy rossz nemzetgazda. Erről folyt az örökös disputa.

Gyenge testalkatába belekötött valami nyavalya és elvitte. Derék jó öregünk (mert jó öreg-nek hittük) szépen elaludott örökre, egy tavasi hónapnak épen az utolsó napján.

Persze, hogy én ezt is felhasználtam argumentumnak:

— Hát nem mondtam mindég, hogy nem spekulatív szellem. Ha még huszonnégy óráig húzza a betegségét, fölvehette volna a jövő havi fizetését is.

Vig atmoszphera van a redakciókban. Ott még a halál is kifigurázzák. Nem is jár az oda gyakorta. Hogy a lánglelkű költőért: Reviczky Gyulaért mégis bekopogtatott az idén, talán az az oka, mert ő maga váltig hivatgatta a verseiben. Nem jó a halálnak udvarolni.

Az őskorban, t. i. a legregibb évfolyamokban furcsa dolgokat látna a mai olvasó. Képeket. Képeket e hatalmas lapban, mely ma az egész országot előszöni s a legkiválóbb intelli-

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

A ker. jótékony-nőegyletért.

Tagadhatatlan az, hogy Nagy-Kanissán kulturális és humanitarius érdekek sürögtek szép-célú egyesületek keletkezését. Hiányzott a most nagy irt betöltött egyesületnek ismerjük el mi és ismerik el bizonyára mások is a pár év előtt keletkezett ker. jót. nőegylet is.

Ez az egylet igen sokat tett; igen sokat fáradozott a maga elé tűzött, valóban magas céllal megvalósított céljából. Választmányának munkájában működik; tagjai szívesen teszik le a vállalkozásukat az egyesület működésének előmozdítása, megkönnyítése céljából. De hogy mind e mellett nagyobb actioban nem léphet, az az oka, hogy a nagy közönség nem részesíti oly mértékű támogatásban, minőt egy ily humanitarius egyesület minden kétségét kizárólag megérdemel és megvárhat.

Nálunk most egyáltalán divatos dolog mindent, de mindent a jótékony-sági egyesületek nyakába akasztani. Ha koldusok járnak házról házra: — jótékony-sági egyesület rendezd a koldusügyet! Ha a tél nyomora pálinkás üveget ad a szegény didergő napzamos kezébe s kissé többet talál használni az olosz fűtési módból: — jótékony-sági egyesület hol vagy? mért nem állítasz népkönyvtárat? Ha a cselédek rosszak, nem maradnak egyhelyben: jótékony-sági egyesület mért nem tűzsz ki erény-díjat, szolgálati díjat? — Szóval mi megszoktuk a jótékony-sági egyesületeket olyanokul tekinteni, akiknek minden bajon kell és lehet segíteni.

Hát jól van! Am tápláljunk a tenálló jótékony-sági egyesületekkel szemben mentül több igényt; fűzzünk működésükhöz nagy és erős várakozásokat; de akkor viszont minden kő megmozdításával legyünk azon, hogy a jótékony-sági egyesületeknek a nagy közönséggel szemben fenálló várakozása is kielégítettessék.

Csakhogy a tapasztalat még eddig legtöbb esetben a legkevesebb alkalommal azt bizonyította, hogy a nagy közönség még megközelítőleg sem felelt meg soha oly mértékben a várakozásnak, mint — bár nagy erőfeszítéssel — a jótékony-sági egyesületek.

A keresztény jótékony-nőegylet igen sok kipublicált és ki nem publicált jót tett már fenállása óta; de a nagy közönség még egy alkalommal sem fejezte ki méltán megérdemelt elismerését, az egyesület törekvésének odaadó támogatása által. Pedig lett volna rá alkalom már elégszer. Csakhogy mi a mily szigorúak vagyunk az igények támasztásában, éppen olyan lazák az igények kielégítésében.

Miben keressük az okot? Felekezeti szempontoknak figyelmen kívül kell maradni a jóté-

konyosság oltárával szemben. Kicsinyes érdekek, elfogadható alapot nélkülöző szűkkeblűségnek háttérbe kell szorulniok. A jólelkű, békés-szívű embernek mindegy ha keresztény, ha izraelita, ha görög, ha mohamedán, ha pogány az, aki jótékony-ságra, alamissára szorult; egyiknek éppen olyan jó szívvel nyújtja az életmentő drága falat kenyéret, mint a másiknak. És minden ember ilyen szívű, ilyen lelkű, ha úgy maradt, ahogy a teremtő kezéből kikerült, ha kontár emberi kéz el nem torzította benne azt, ami remek, ami isteni.

Különbön ha talán az igazi felebaráti szeretet melegétől valami átkos befolyás meg is fosztotta volna egy időre szívünket, lelkünket, rajtunk áll, hogy az áldástalan befolyás, hatás lidércnyomása alól kiszabadítsuk lényünket.

Szentebb közös érdek követeli, hogy egész odaadással támogassuk, segítsük egymást minden kicsinyes mellékteket kizárásával. Közös érdek követeli, hogy a jótékony-sági egyleteket nemes céljuk elérésére segítsük. Ilyen egyesület a ker. jótékony-sági nőegylet is, mely teljesen csak úgy felelhet meg a hozzá fűzött várakozásnak, ha a nagy közönség részéről is megérdemelt pártolásban részesül.

Politikai szemle.

A törendiház dec. 14. délelőtti ülésében vita nélkül elfogadta a képviselőházban legutóbb tárgyalt törvényjavaslatokat. A legfőbb fegyelmi bizottság tagjává Károlyi Tibor gr., a mentelmi bizottságba Csáky Kálmán gr., a közgazdasági és közlekedési bizottságba pedig Bathányi Lajos gr., Eszterházy Ferenc gr., Eszterházy Miklós Mór gr., Eszterházy István gr., Festetics Andor gr., Ghyezy Béla, Károlyi Tibor gr. Majláth Frigyes gr. Podmaniczky Béla br. és Radvánszky Béla br. lettek egyhangulag megválasztva.

Ausztriában katolikus centrum-párt alakításán fáradoznak. Az ultramontan *Kölnische Volkszeitung*-közli a pártalakításra vonatkozó felhívást, a mely a párt programjáról a következőket mondja: A német konzervatív néppárt követeli az egyház szabadságát, az iskolák felekezetiességét s az állami rendnek keresztény alapon való felépülését; a párt alkotmányos alapon áll; sikra száll a monarchia nagyhatalmi állásáért, valamint Ausztria királysági és tartományai önállóságáért s követeli a census lezártlása mellett a vidéki választó kerületekbe a közvetlen választásokat. A párt magát katolikusnak, osztráknak és németnek vallja.

Anglia és Portugál között nagy elkecsereedés uralkodik délkeleti Afrikában, a Zambeze

folyó mentén s ettől északra a Nyansa és Tanganyika tóig nyúló területen végbemenő események miatt. Mint ismeretes, egy angol délafrikai társaság jelentékeny tőkével alakult, véderesedget hirdetve a Matabele- és Masona-föld felett, s ilykép bekelve magát a keleti és nyugati parton levő portugál birtokok, Loanda és Mozambik közé. Portugál két évszázad óta a maga érdekkörébe tartozóknak tekintette ezeket a területeket s tiltakozott az angol foglalás ellen. Erre aztán jegyzékváltás következett London és Lisszabon közt, a nélkül azonban, hogy megegyezés jött volna létre. Az érdekszeletkötés Anglia és Portugál közt egyre komolyabbá válik tehát, s Portugál még eddig nem fogadta el Salisbury angol kormányelnöknek azt a javaslatát, hogy választott bíróságra bizzák az ügy elintézését.

Nasreddin sah reformokról gondolkodik Persia számára. Mint legújabbban jelezték, utasította miniszterei, hogy haladéktalanul bizottságot nevezzenek ki, a mely tanulmányozza Anglia, Franciaország, Németország és Törökország törvényeit s válassza ki belőlük azokat, melyek, a nélkül, hogy veszedelemtől és rendezavarástól kellene tartani, megtelelnének a persa nép társadalmi viszonyainak s rögtön meg volnának honosíthatók.

A szerb radikális kormányról találoan jegyzi meg a Standar bécsi levelezője — a szövédéki ügy alkalmából — hogy ennek a kormány-nak működése rövid ideje alatt már is sikerült konfliktusba keverednie Franciaországgal, Bulgáriával, Törökországgal és Ausztria-Magyarországgal, s hogy ezek a tapasztalatok nem epen alkalmasok arra, hogy jó fogalmat nyújtsanak a radikálisok külpolitikai képessége felel. Az Ogyek azonban heves hangú cikkeket közöl, melyben a szerb kormány nevében visszautasít minden olyan vádat, mintha a szerb kormány a Ausztria-Magyarországgal szemben ellenséges tendenciát vonának, sőt azt erősíti, hogy a kormány a legszíntébb barátságos viszonyt iparkodik fenntartani a szomszéd monarchiáival.

A Moszkorszkija Vjedomosztij teljesen megértetnek látván a szerbeket az orosz partfogára, nagyajai intelmekben részesíti őket. A Szerbiából és a többi szerb földekről érkező tudósítások — úgy mond — megegyeznek abban az állításban, hogy az összes szerbek nagy figyelemmel kísérik az orosz sajtót és nagyon a lelkökre veszik a szerb ügyekről nyilvánított orosz véleményeket. Sehoh sem örülnek úgy mint Oroszországban, ha Szerbiában jól állanak az ügyek és a jövő kedvező világításban tűnik elő. — Valóban, a mióta Milán, volt király, eltávozott onnat és a kormány jobban kezdett alkal-

gencia szükségleteit elégíti ki. Hja, fiatal korában Deák Ferenc is verebeket fogdosott.

Ugy van, képekké jelentünk meg, minden héten kettő jött s ezeknek az én barátom Pulszky Károly volt a mesterük. Ő válogatta ki s irta hozzájuk a szöveget.

Egyszer a Hogarth választási képei jelentek meg. Egy egész ciklus; eleven mozaikmas csoportok, tömérdek alakkal. Pulszky Károlynak egy délután el kellett sürgősen mennie a redakcióból, rám bízta a Hogarth képet.

— Ird meg, kérlek; helyettem.

— Nem értek én siam a képekhez, a mikben te olyan nagy szakértő vagy.

— Ejh, irj, amit akarsz. Néhány sort. Valami se hideget, se meleget. A szövegnek meg kell lennie.

Szétcsaptam a begömbölyített kartont a fél kezemmel a amit laikus szemekkel egy pillanatra láthattam a képen, leirtam ilyen formán: „Választók jönnek a falvakból, a kiket az uton elfognak a kertesek s viszik a kocsmákba, a hol különböző pártok tanávj vannak. Az »Oroszlány« kocsmá kapujánál a szobaleány áll s olvassa a napi, vagy talán inkább az éjjeli bevételeit. A hátférben az elmaradhatatlan katoná-udvarló kacsingat rá s nyújtja feléje a kezét stb.»

Beggelre így jelent meg a képszöveg. Bezeg nagy haraggal csörtetett fel Pulszky Károly.

— Hol jártál iskolába? — kérde zordonan, szemrehányón.

— Rima-Szombatban. Selmecbányán. De mért kérdezed?

— Nem a Brogkhaus Lexicon számára, ne félj, csak azt akartam megtudni, hogy hol nevelik olyan rosszul a fiatalokat.

— Mi bajod? Nem értelek.

— Kompromittáltál, szerencsétlen! Bolondozat írtál a képről.

— Hiszen mondtam, kérlek, hogy nem értelek hozzá.

— De ki hitte volna a tudáshány ilyen rettenetes mértékét! Botrány! A közönség nekem fogja tulajdonítani az egész sületlenséget, mert névtelenül jelent meg s a többieket én írtam.

— Bele nem hálsz te abba!

— Mind nagyobb-nagyobb dühbe jött az én tisztelt barátom, csapkodott a kéziratokkal és hadonászott a kezével.

— Nem szobalány az, te balek, hanem Anglia alakja, a ki pénzt olvassa, a mibe a választások kerülnek. De neked persze fogalmad sincs az allegóriákról. Nem baka az, (Oh minygyárt megpukkadok mérgeumben), nem katona az, hanem a római pápa a táruval fején, a ki Anglia felé nyújtja kezét.

Nemsokára feljött az öreg Pulszky Ferenc is, akinek elpanaszolták a nagy lapsust. Az öreg ur közönbösen mondá:

— Tanulatlan mester; kész hóhér. Minek bízottok rá a dolgot, úgy kell nektek.

Ezalatt apródonként az én vérem is felforr s inkább kötekedési szándékból odakiáltottam:

— De hátha ugy van a dolog, a hogy én leirtam.

— Gonyos nevelés támadt erre. Károly azonban még mérgesebb lett s nyomban szalasztá a szolgát a múzeumba angol és német Hogarth-magyarazatokért.

Egy óra múlva jött meg Samu egy nagy nyalab könyvvél.

— Hollá! Ide velök, ide velök!

Felültük az egyiket, mely még Hogarth életében jelent meg, elkezdik olvasni hangosan. Hát

egyszer csak ellul a Károly hangja. Mi ez itt? Meg van ez bolondulva?

Hát bizony az egykorú magyarzó is szobalánynak látta Anglia alakját és angol granatosnak a római pápa ő szentségét.

Nosza, hol a másik könyv? De a másik, harmadik és mindenik szakunka csak azt erősítette meg, a mit én leirtam.

Haligatagon néztek egymásra a Pulszkyak. Arcomat előntötte a »diadal« derűje s kevélyen lépkedett a Pulszkyak felé, gonosz maliciával érintve Károly vállait és dőllyos önértettel vette oda:

— Őkös; familia vagyok ti Karscsikám, — de a képekhez csak én értek.

Károlyban volt annyi szellem és taktika, hogy ő is elnevette magát és sohasem haragudott többé a »felütközékedésért«, a mely végre is nem erősít meg egyebet, mint azt, hogy a vak tyúk is talál néha buzaszemet. Sőt egypárszor azóta megtette velem azt a tréfát, hogy mint képtárgyigazgató tanácsot kért tőlem képek dolgában.

Kedves, bohókás idők voltak ezek. A redakció a győztes részére állt s erőnek erejével engem akartak küldözni a képtárlatokra műkritikusnak.

A szerkesztő így szöllött jóakaratu hangon: — Vegre megtaláltuk benne, hogy mire van talentuma. Az igaz, hogy sokáig kerestük.

Végre már magam is belekezdtem nyugodni, hogy mint »piktör-55« futom meg újságírói pályámat, midőn megbetegedett az én tisztelt barátom Törs Kálmán, a ki kedves élenk leírásokat hozott naponta az »Országházból«. Ez volt lapunkban a safrány.

Egy napon csak nekem esik Légrády Károly: — Tudod mit gondoltam? Bemehetnél ma a házba s megírnád Törs helyett a karcolatot.

mazkodni a jelenlegi szakupstina gondolkodásához, azóta Szerbia normális utra lépett, a mi nek senki sem örül úgy, mint az oroszok, sat. A róka medvebőrben!

Az orosz rokonszenvvel kacérokó francia politikuskok türelmetlenek kezdenek lenni a miatt, hogy orosz részről vajmi csekély viszonzásra találának az Oroszországgal való szövetség iránt nyilvánuló francia ábrázások. A Voltaire-jónak is látja hát, óvatosságra inteni e részben bonfittársait. Oroszországban — ugymond — nagyon is jól tudják, hogy körülbelül egész biztonság-gal számíthatnak a francia szövetségre. És mi Franciaországban éppenséggel nem tudjuk, vajon adandó esetben számíthatunk e Oroszország szövetségére. Ha Oroszország nem akarja magát véltünk szemben lekötni, hagyján! De rokon-szenvünk a legnaivabb Don-Quichottóságba csapna át, ha a cár mások irányában kötelezettségeket vállalna el. Oroszországgal szemben csak egy biztosítékunk van — a mely egyébként igen jó: és ez a közös érdek.

Legyünk tehát óvatosak és ne kötelezzük magunkat többre, mint a meddig érdekeink határai terjednek.

Műkedvelő-fotografiai kiállítás.

A magyarországi Kárpát-egyeület budapesti osztálya 1890. évi április hó 20-tól május hó végéig műkedvelő-fotografiai kiállítást rendez. Kiállítási helyiségül a Képzőművészeti Társulat (Műcsarnok, Andrássy-ut 69. sz.) első emeleti termeit sikerült megnyernie. Felhívása így szól:

A kiállítás — már az eddigi jelentkezések-ből ítélve is — igen érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik. A különféle amateur-fényképeken kívül (ideszámítva a táj-, arc- és csoport-képeket, valamint a momentképeket is stb.) lesz egy külön tudományos osztály és egy külön osztály a szak-fotográfok tájképei részére. Végül szintén egy külön osztályban lesznek kiállítva a különféle készülékek, eszközök és szerek.

A mellékelt nyomtatvány tartalmazza a kiállítás programját, szabályait, a rendező-bizottság névjegyzékét és a bejelentő ívet.

Ha kiállításunk eszméje és programja becses tetszést megnyerte, s művével — a mit legyen szabad reménylenünk — szintén résztvenni szándékozik, kérjük, méltóztatni ebbeli elhatározását a tulsó lapra nyomtatott előleges bejelentő ívnek kitöltésével s annak a kiállítás titkárához (Budapest V., Földmiv. ügyi minis-terium, földszint 4. sz.) leendő mentől előbbi szives beküldésével kifejeltákoztatni.

A külföldi ilyenmő kiállítások szokásával megegyezően mi is megemlítjük, hogyha valamely

meghatározandó célra jutalomdíjat szándékoznak kitűzni, ebbeli szándékát a titkárságnak minél előbb tudomására juttatni méltóztatni.

Budapest, 1889 november hó 28-án.

A kiállítás rendező bizottság

elnöke:

titkára:

Dr. Wartha Vince

Kalcsinszky Sándor

műegyetemi tanár.

a m. kir. földtani int. vegyesze.

Programja és szabályai a következők:

1. A kiállítást rendezi: A Magyarországi Kárpát-Egyesület Budapesti Osztálya.

2. A kiállítás célja: megismertetni a magyarországi amatőrök fényképeit s ezek által különösen az ország nevezetesebb és szebb tájképeit, a geológiai, archeológiai vagy más tekintetben érdekes részleteket, a különféle népviseleteket, a fürdőket, a nevezetesebb épületeket stb., bemutatni a különféle módszerek útján elkészített képeket, a fotografálásához szükséges készülékeket és szereket. Célja továbbá a tervben levő állandó magyarországi tájképkiallításához a szükséges képeket összegyűjteni, a műzést nemesíteni.

3. A kiállítás Budapestben, 1890. évi április 15. iktől május hó végéig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat első emeleti helyiségeiben (Műcsarnok, Andrássy-ut 69. sz. a) fog megtartatni.

4. A kiállításban résztvehet minden magyarországi műkedvelő-fotográfus (férfi és nő) bármilyen fényképeivel és szereivel, színezett fényképek kizárásával. Szakfotográfusok külön osztályban állítatnak ki magyarországi tájképeket, népviseleteket stb., de arcképeket nem. Külföldiek szintén résztvehetnek a kiállításban magyar tárgyú vagy tudományos-érdekű fényképeikkel.

Magyarországi, valamint külföldi gyárosok és kereskedők kiállíthatnak mindenféle, a fotografálásához szükséges készülékeket, szereket, könyveket.

5. A kiállítás hat osztályra oszlik:

I. Osztály: Tájképek, Műépületek, Népviseletek, Arcképek, Csoportok, Tanulmányok, Genreképek, Állatok, Csodélat, Moment-felvételek, Stereoskopképek.

II. Osztály: Astro-fotográfia, Mikroszkopi és Mikro-fotográfia, Klinikai, természetrajzi képek és egyéb tudományos felvételek stb. A fotografálás történetére vonatkozó képek és készülékek.

III. Osztály: Mestereségvilágítás-al készült felvételek, Reprodukciók, Nagyítások, Projekciós képek. Gépek és egyéb ipari tárgyak felvételei. Interieurképek, Fára, üvegre, vászonra, porcelánra stb. átvitt fényképek.

IV. Osztály: Különböző negatív és pozitív eljárású módok. Fénynyomatok, Heliogravure.

V. Osztály: Szakfotográfok kiállítása. Tájképek, Népviseleti s népeleti, általában minden-

nemű ethnografiai képek. Sokszorosítások. (Arcképek ki vannak zárva.)

VI. Osztály: Fotografiai készülékek és segéd-eszközök. Különböző kamarák. Altványok. Laboratoriumi berendezések. Objectivék. Lencsék. Moment zárok. Scioplikon és nagyító készülékek. Mestereségvilágításra szolgáló készülékek. Stereoskop-készülékek. Teljes amateur-felszerelés. Száraz lemezek. Positiv és negatív papírok. Kartonok, Albumok. Képkerekek stb.: Fotografiai irodalom.

6. A bejelentések minél előbb, de legkésőbb 1890. évi január 31-ig a kiállítás titkárához Kalcsinszky Sándorhoz (Budapest, Földmiv. ügyi minis. terium, földszint 4. sz. a.) küldendők be. Bejelentő-ívek a titkár hivatalnál kaphatók.

A bejelentéssel a térdijnak legalább a fele beküldendő (cim mint fent) míg a másik fele a kiállítandó tárgyak beküldésekor fizetendő.

7. A kiállítási költségek egy részének fedezésére, a műkedvelő-kiállítók minden négyzetméter terület, asztal-, vagy alapterület után 2 (két) térdiját*, diapositiv képeknek való terület után 5 (öt) térdiját fizetnek. A szakfotográfok négyzetméterenként 4 (négy) térdiját és kereskedők négyzetméterenként 10 (tíz) térdiját fizetnek, 1/3 négyzetméternél kisebb területek 1/2 négyzetméternek fognak számítani.

A műkedvelő kiállító írásbeli kérvényére a kiállítást rendező bizottság esetleg térdijekvezményt is engedélyezhet, különösen azon esetben, ha a kiállítandó tárgyak nagyobb terjedelműek és ezek a kiállítás díszére is hasznosra válnak.

8. Ha a kiállító oly sok tárgyat jelenté- nek be, hogy azokat a rendelkezésre levő téren nem lehetne kiállítani, ez esetre a rendező bizottság az igénybe vehető terület nagyságát — a rendelkezések sorrendje és a bejelentés aránya szerint — minden egyes kiállítóra néve külön-külön megállapítja s határozatáról a kiállítókat haldéktalanul értesíti.

9. A kiállítandó tárgyak 1890. évi március hó 15-étől március 31-ig a kiállítás helyiségeibe bérmentesen küldendők be. (Cim: A műkedvelő-fotografiai kiállítás rendező bizottságának, Budapest, Andrássy-ut 69. sz., műcsarnok.) Ha a kiállító a bejelentés alkalmával a térdiját nem fizette be egészen, a hátralevő második részletet a tárgyak beküldésekor a titkárnak fizeti le. Ezenide küldendő be a részletes bejelentő ív is. (Cim: Budapest, Földmiv. minis. terium, földsz. 4. sz.)

10. A kiállítandó tárgyak oda és visszazá-llítási költségei a kiállítót terhelik.

A kiállító a kiállítás bezárta után 14 nap alatt tárgyainak visszazá-llításáról gondoskodni

* A legutóbbi londoni amateur-fotografiai kiállításon négyzetméterenként 9 (kilenc) térdiját, a berlini kiállításon 5 (öt) térdiját fizettek.

— Furcsa ötleteid vannak. Érték is én ahhoz!

— Próbáld meg!

Addig nógatott, szökökelt, hogy meglettem, az ő kedvéért, migem aztán apródonkint ott rekedtem, hozzászóktam a karzathoz, hová most a földszintről is szeretettel nézek tel mindennap. Mert hiába, aki egyszer megkóstolta az újságitól kényeret, edes az annak öröke.

Ami a huzárnak a szeretője, lova és munda-együttvéve, az nekünk a lap. A lészek, ahol csipogni kezdünk, ahol szárnyunk megnőtt. Moleg és puha is, bár kietlennek gondolna a kö-zömbös szemlélő. Ma sem érzem én magam ot-hon sehol a világon, csak ennél a füstös ócska asztalnál, a Pesti Hirlapnál. Aldja meg az Isten, ezt az öreg asztalt!

Ime, ez annak hü históriája, hogy műkriti-kák helyett a kireolatírásba hanyolódtam. Pedig egy hajszál hiba volt már, hogy nem lettem tudóssa a Hogarj-képek révén.

No de nem panaszkodom; így is elég jól ütött ki. A t. Házzól írt tudósítások gyorsan tették ismerőre a nevetem.

Ha ugyan azok tették; mert furcsa a kö-zönség. Engedjék meg, hogy elpanaszoljam . . . Nemrég vidéken bemutatnak egy tanárnak.

— Igen, igen. — mondja tündőve — em-lékszem, olvastam már a nevé . . . olvastam, igen, igen . . . Hol is csak? Hol is csak? . . .

Türelmetlenül möhön keresgél emlékei közt, egy párszor megütögtögtve tenyerével a homlokát, mintha mondaná: »Édes eszem, ne kötekedj.«

Végre vidáman kurjantott.

— Aha, emlékszem már, hol olvastam a nevé.

— Ugyan hol?

— A »Függetlenségben« volt, hogy egy fo-rintot tetszett adni a Göcz kardjára.

Én bizony nem emlékeztem már rá De az sohase mégy ki többé az eszemből, hogy volta-képen mennyit ér nekünk az a titulus: »s mert ne vü írónk.«

Karácsonyi átok.

— A »Zala« eredeti tárcája. —

Ista: KACZÉR.

A mióta feleségét az Ur magához vette, a mióta egyetlen fiát a halál elrabolta, Istenben való bizodalomban megingott. Megingott! borivás-nak adta magát, borba süröszté huját és bánatát. Hajnal hasadtával, a mint az első szem gabonát felöntötték a garatra, gazda uram is pálinkával öntözgeté a garatát. Tíz óra felé borba fojtá ke-szervét, az ebédhez egy kis borókat ivott, ebéd-után még egy kicsit. Így ment ez napnyugodtáig, lefekvésig. Szitok, átok volt a »jó reggeltje«, ká-romlás az »estimája«. Nem ismerte a szanakozást, a jótét fogalmait, de még kevésbé hitt a min-denható Isten léteben.

Ha ez iránt a község tisztos lelkipásztora őt kérdőre vonta vagy szivhez szólván, jobb utra visszatéríteni ügyekezett, vállat vonogatva, ren-desen így adott választ:

— Hej, tisztelendő atyám, ne is cirógasson engem, mert én a gazdag Gerdán Pál, csucsai molnár-mester vagyok, a kinek egy Mindenhatója van és ez a bor, de két Istene: a torok és a gyomor. Ez az én szent-háromságom.

Ezzel rendesen megfordult sarkan és odébb állott.

Karácsony esteje volt. Hópelyheket táncol-tatott kint a rakoncátlan szél. Dermesztő volt a hideg; karvastagságu jégcsapok nyultak alá az

ereszről. Ember és állat kereste a menhelyet »Farkasordító« idő volt.

Beesteledett. Kiki mint a hogy illik szent karácsony estején, behúzódott gazdag vagy sze-gény hajlékába és kisdedeivel együtt örvendett a karácsonyán összehalmozott szép csebecbecsék-nek. Van-e az örömnök szebb és magasztosabb pillanata, mint mikor a család/ő egész családját örvendeni látja?

Gerdán Pál, a csucsai molnár is ünnepe-lt, ünnepelte a maga módja szerint a szent karácsony estejét. Szobája közepére leásaita a köcsögtartó dücöt és ennek minden fogára egy-egy csutorát, üveget vagy bögrét akasztott tele — a mint ő mondá — jó, jobb, legjobb borral; erős, erősebb és legerősebb pálinkával, a melyekből aztán húzott nagyokat, egész a léleket elálltáig. Behozatta előre megkészült koporsóját, belefeküdt. Körül-álltak pajtásai, egy vén cseh-szarmazásu molnár-logény és a kondás, aki mellesleg legyen meg-jegyvezve, tizenöt évig vendégzserrepelt Illaván. S mig Gerdán Pál a koporsóban feküdt, társai ti-vornyá dalt énekeltek fölötte.

Ott volt még a falu éjjeli bakterja is, aki csak melegedés céljából menekült a diszes társaság körébe és az alkalommal a mint arcáról lát-szott, még ő is sokalta a szent estén rendezett orgiát, de nem szólt és szokása ellenére még csak nem is ivott.

Tíz óra után lehetett, midőn az éjjeli bak-ter elhagyta Gerdán Pál malmát, s a falu közep-éről még hallatszott figyelmeztető szava: »Tűzre, vizre vigyázatok!« mikor a malom udvarára egy rossz gebőtől vont rozzant szekér fordult be, mely a pitvar ajtója előtt megállott. A gyékénynyel fe-dett nyirkorgó kocsiából először egy torzonborz

tartozik, különben a M. Kárpát-Egyesület Buda-pesti Osztálya tulajdonába mennek által.

Videki kiállítóknak tárgyaik visszaküldését költségükre, a bizottság fogja közvetíteni, hacsak a kiállító külön intézkedést nem kíván.

11. A kiállítandó tárgyak rendezése és felállítására rendező bizottság illeti. A kiállított fényképek tűzár ellen biztosíthatnak.

12. A rendező bizottság a pontosan kitöltött bejelentő iverket és a beküldött tárgyakat átveszi. A jury-bizottság a tárgyakat elővizsgálat alá veszi, s a kiállítás céljának meg nem felelőket visszatartja.

Szép és jól elkészített, valamint tudományos értékű fényképekért és készülékekért a kiállító kiüntetésben lesz részesül. A kiüntetéséknél előnyben részesülnek azok, a kik úgy a negatív, mint a pozitív képeket maguk készítették el. Az esetleges kiüntetésen kívül minden kiállító okmányt kap, mely igazolja, hogy a kiállításban részt vett. A további részleteket a szakértők- és művészekből alkotott jury-bizottság határozza meg.

A kiállítóknak joga van kijelenteni, hogy kiüntetésre reflektálni nem akar.

13. A kiállított tárgyakat a kiállítás tartama alatt eltávolítani nem lehet.

14. A képek berámázása vagy üveg alá tétele helyben is eszközölhető a kiállító költségén. Ha a képek tartósságára súly fektetve nincsen, a berámázás el is maradhat, de ezen esetben az egyöntetűség és a rendezés megkönnyítése kedvéért kérjük a 9 × 12 cm. nagyságú fényképeket 18 × 23 cm. nagyságú kartonra, a 12 × 16 1/2 és a 13 × 18 cm. nagyságú képeket 23 × 30 cm. nagyságú kartonra, továbbá a 16 × 21 és 18 × 24 cm. képeket 30 × 38 cm. nagyságú kartonra ragasztani.

15. Minden kiállított tárgy a rendezéskor számot kap. Részletesebb leírások és felvilágosítások a katalógusban lesznek közölhetők. A katalógus függelékébe hirdetések is felvéhetnek.

16. Minden kiállító (vagy megbízottja) a kiállítás egész tartamára fotográfiaival ellátott állandó szabad bemenet-jegyet kap. A beküldendő fotográfia visítnagysága legyen.

A kiállítást rendező bizottság elnöke: Dr. Wartha Vince műegyetemi tanár, alelnöke: V. Bohus László orsz. képviselő. Titkára: Kalcicsinszky Sándor a m. kir. földtani intézet vegyész.

Tanúgy.

A Zala megye legutóbbi száma figyelemre méltó vezércikkben elmélkedvén a nagykanizsai leányoktatás ügyéről, többi közt ezeket mondja:

„Eltekintve attól, hogy a Nagy-Kanizsán létező felső leányiskolát a népoktatási törvény

szakasának szigorú alkalmazásával nem tekintetjük felső leányiskolának; mert míg a törvény értelmében a felső népoktatás a hat osztályú elemi népoktatás elvégzése után mehetnek a növendékek, addig Nagy Kanizsán — és másutt is — köztudomás szerint már a négy osztály bevégezésével lépnek át kivétel nélkül s így az ottani felső leányiskola joggal nem tekinthető másnak, mint helyes alapon nyugvó ötödik és hatodik osztályú népoktatás; azon leány növendékek, a kik nem kizárólagosan az ismeretek elsajátítása céljából járnak ott a felső leányiskolába, hanem hogy a későbbi életpályájukhoz szükséges ismereteket elsajátíthassák, ebbeli céljukat nem érhetik el egészen a felső leányiskolában.

S hogy ilyenek Nagy-Kanizsa városában többen vannak, bizonyítja ama tapasztalat, hogy mióta Zala-Egerszegen a polgári leányiskola megnyitott, egy rövid év lefolyása alatt 5-6 kanizsai növendék kért a miniszteriumtól engedélyt arra, hogy Zala-Egerszegen a polgári leányiskola III. és IV-ik osztályáról magán vizsgálatot tessenek.

E körülmény, nemkülönben Nagy-Kanizsa város tekintélyes számu intelligentiája amellel bizonyít, hogy Nagy-Kanizsán a polgári leányiskola mielőbb felállítandó.

A tennálló viszonyok komoly figyelembe vétele mellett nézetünk szerint ebbeli célját csak úgy érheti el, ha a jelenleg létező két osztályú felső leányiskoláját az alább előadandó körülményekhez képest négy osztályú polgári leányiskolává alakítja át.

A jelenlegi felső leányiskola két tantervvel rendelkezik, ezen kívül — a mennyire a viszonyokat ismerjük — a felső leányiskolának van külön kézimunka tanítója, rajztanítója s így csak a III. és IV. osztály tantervéről kellene gondoskodni.

A ki a nagykanizsai polgári fiúiskola 17 éves múltját velünk együtt ismeri és az intézetről elgugulatlanul ítél, annak be kell látnia, hogy ott az V. és VI. osztálynak kedvező talaja nincs, mit bizonyít ezen két osztály növendékeinek éveken keresztül tapasztalható csekély száma.

E körülményt jól figyelembe vévén, velünk együtt mindenki jogosan állíthatja, hogy Nagy-Kanizsa népoktatás ügyének helyes és a közönségnek megfelelő betetőzése csak úgy eszközölhető, ha a polgári fiúiskola V. és VI. osztálya megszüntetvén, az ott működő tanterv a polgári leányiskola III. és IV. osztályába helyeztetnének át, illetve a polgári fiú- és felső leányiskola jelenlegi tanterv együttesen látnák el a négyosztályú polgári fiú- és négyosztályú polgári leányiskolát.

Nagy-Kanizsa város igényei a leányoktatást illetőleg illyek teljesen kielégítettének mert a leány gyermekek nyolc éven át (4 évig az elemi, 4 évig a polgári iskolába járván, ez idő alatt a társadalmi életben szükséges ismereteket elsajátíthatják; akik később bármely gyakorlati életpályára öhajtanának lépni, oda a polgári leányiskola négy osztályáról szóló bizonyítványokkal minden tennakadás nélkül átléphetnek; elég lenne jó részben téve még azon egy-két szülőnek is, akik gyermekeiket ismereteit még fokozottabb mérvben akarják gyarapítani, mert az ily növendékek a polgári leányiskola IV-ik osztályának betéjével a felsőbb leányiskola V. osztályába átléphetnek, ha a francia nyelvből, míg a polgári leányiskolánál csak facultatív, míg a felsőbb leányiskolánál kötelező tantárgy — a vizsgálatot leteszik.

Nem szenvedne kárt a polgári fiúiskola V. és VI. osztályának megszüntetésével a fiúk nevelése sem. Ugyanis aki gyermekét tudományos pályára szánja, az kezdetben beadhatja az ottani főgymnasiunba s így ilyenkor a beszüntetés által mit sem veszítenek. Aki iparos pályára szánja gyermekét, az — a mai viszonyok s a tapasztalás szerint — legjobb esetben négy polgári iskolai osztályt végeztet vele s azonnal iparra adja; mert ha esetleg tovább is járna a fiú, már nem iparos, hanem ur szeretne lenni. Aki kereskedésre akarja gyermekét adni, az is legtöbb esetben négy polgári osztályt végeztet vele, vagy ha mégis folytatolag akarja előzetesen oktatni, az fia jövőjét szem előtt tartva nem adná a polgári fiúiskola V. és VI. osztályába, hanem ésszerűleg adná a IV. osztály bevégeztével közép-kereskedelmi iskolába, ahol az általános ismeretek mellett szakzerű ismeretekre is tesz szert s emellett az érettségire letéven, egy évi önkéntességi kadvezményben is részesül.

A nagykanizsai polgári fiúiskola V. VI-ik osztályának megszüntetésével tehát sem azok nem veszítenek, kik gyermekeiket tudományos pályára szánják, sem kik gyermekeikből iparosokat vagy kereskedőket öhajtanak nevelni.

Ebből láthatjuk, hogy a nagykanizsai polgári fiúiskola V. és VI. osztályának megszüntetése haszonnal járna az egész város közönségére az ennek árán nyerendő négy osztályú polgári leányiskolával.

Ajánljuk e javaslatot az iskolaszék becesis figyelmébe.

A sümegyi tanári kör e hó 7-én tárgyalta a görögnyelvi kérdést. Orbán Lajos előadó behatóan fejtegette az ügy állását, minek következtében a kör kimondta, hogy a görög nyelv kötelező oktatása teljesen eljuttatandó s határozatát a következő érvekkel indokolja: 1. A

képt, félkezű koldus szállott ki s azután három didergő gyermekét rakosgatta maga-köre a földre. Mindannyja fázott és remegett, mint a nyárfa levél, arcaikon az éhséglet a ki-kicsillanó gyertyafény mellett szinte látni lehetett. Könnyen kitálatatod kedves olvasóm, hogy e rongymezbe öltözött család nem lehet más, mint egy eltévedt énekes koldus megszorult családja. Bent a kutyának morgásán kívül, egyre csak szólt a nóta, nem is törődve a kint álló nyomorultakkal. Végre a félkezű koldus megkopogatván Gerdán Pál ablakát, kérő hangján imígyen szólott:

„Isten szent nevében könyörög a rokkant honvéd s koldus családja a jó szívekhez. Alázatosan kér bebecsátást egy kis éjjeli szállásra és éhségük esillapítására eszedik a szent karácsonyi vacsorának maradékaért.”

Bent egy percre csendesség lön, azután a koporsóból felugrott Gerdán Pál s iszákos hangján ordítá ki:

— „Ki vagy te csavargó, ki a mi mulatozásunkat éjnek idején megmontani mered? Ki vagy te, ki hozzám Isten nevében könyörögni bátorkodol? Nálam nincs Isten! Itt csak bor, torok a gyomor van!”

— „Uram! — folytató a nyomorék koldus: az Údvözítő szent nevére kérem, adjon nekünk éjjeli szállást s mentse meg egy rokkant honvéd családját a megfagyástól.”

— „Miso! — hallatszék belülről Gerdán szava — ereszd ki a kutyákat; majd azok megtisztítják udvaromat az éjjeli lérgéktől.”

Feltártul a konyhaajtó, mely mögül tigrisként ugrott elő két hatalmas szelindek, s egyenest a kőhezett, agyonfázott koldus családnak tartott. A didergő kis gyermekek ijedtkben, mint a fűz fiak jobbra-balra szétfutottak, míg atyjok

szaraz ostornyelvéi ügyekozett a két lenevadot visszatartani, szemével tolyton gyermekeit kereste.

Miso, a részeg cseh molnár-legény, látván a halálra ijedt s megzavart félmeztelen gyermekeket, hatalmasat kiáltott az ebrek, mire azok a földre lapulnak alá.

Ezalatt a rokkant koldus mintegy 6-7 éves fiacskája a belgyótt vizre menekült, s egy pillanatra alatt a rajta kivágott léken a jég alá bukkott. Elmerült örökre, szent karácsony éjjeleén, a csucsai malom alatt. Az atya jajveszékelt, kis testvérei sirtak, még Miso is teljesen kijózanodott, de hiába, a kis fiú elmerült, a hulla fölszínre nem jött többé soha, de soha!

Miso egy fél kenyert adott az éhező családnak, de a meghalást Gerdán Pál ellenzésére meg nem engedhette. Megindult az énekes koldus, de mielőtt a malom elhagyta volna, megátkozta Gerdán Pál uramat:

„Átkom legyen egész holtad napja minden nyomodnak kísérelője, s a meddig élsz, mint a belpokosat kerüljőn minden embertársad. Végre halj meg rettenetes halállal! És te isten! a ki felettünk uralkodol, az árvák és elhagyottak gyámolója, hallj meg eme kérésemet, s miként megáldod a jókat, büntesd meg-e gonoszait! Amen.”

Erre még egyszer körültekintett a csucsai malom táján; szemében könyök rezegtek. Megindította elsíngázott gégéjét. A kenetlen szeker egyet nyikkan, aztán „dóc-dóc”, — kifordult Gerdán Pál molnár-mester udvarából.

Másnap reggel a csucsai erdőben az egész koldus család megfagyva találták.

S amint a néptől hallottam, (mert az egész szept attól hallotta) a karácsonyi átok fogott.

Gerdán Pál uramnak leeggett háza; elhullott

marhája, vetéseit megcsipte a dér, s a malom gyvedelem is alább hagyott. Önön-magát a fojtó hurut gyötörte. De Istenével ki nem békült. Bor, palinka maradt továbbra is mindene.

A fennelt jeltet karácsony követő július havának egyik délutánján nehéz, megterheit felhők boríták be a csucsai határt. Érett kalászkokat regettett a szellő, a meddig csak szemünk elláthatott. Bő aratást ígert a szegény földműves évi munkája. A hósegg tikkasztó vala; villám-cikázat hasogatót át a légürt, melyre harsogó mennydörgés hirdette a mindenható hatalmat. Pani rettegés fogta el Csucsá vidékének minden lakóját, mert előre is látták a bekövetkező jégverést. S e vesztély Gerdán Pál közepes vetéstábláit is végromlással fenyegette.

Gerdán Pál vállára veté puskáját és vetéseinek szelére állott, leve: vajjon a pusztító elem nem-e fogja az ő reményeit is tönkre verni? S mintha a rokkant koldus atka üdözné, a jégverés csakugyan Gerdán Pál tábláin vágott keresztül s teljesen letarolta.

Gerdán Pál, Istentől megfélekedetten s tán elméjében is megámadottan — látva az irtoztató pusztítást, lekapta válláról fegyverét:

„Hát az Isten is készkarva teszen engem tönkre? akkor azt is agyonlövöm!”

És a mennyboltjának süttötte fegyverét. Még egy hatalmas égzörgés, azután egy szemkaprattató villámlás és Gerdán Pál mennykő-csapástól sújtva, holtan rogyott a földre.

Csak egy szerény kereszt jelzi az Isten léteben kételkedő molnár-mester sírját, mely előtt a jámbor csucsai polgárok borzongva hataldnak el és nem feledek sem a molnár történetét, sem pedig, a rokkant honvéd karácsonyi átkát.

tatásból következtetve, a szabadelvűpárt győzelméhez igen szépek a kilátások, dacára, hogy az ellenzék az első pillanattól fogva nagy erőfeszítéssel dolgozik; terrorizál; a miniszterium és köztisztviseltek álló hivatalos egyénekkel szemben — saját útján recriminál s elítéli, meg-hurcolja a szabadelvűpárt legalkotmányosabb lépéseit és csak a saját hűhóit és eszközökben nem válogató erőkódéseit akarja minden áron szentesíteni.

— **Gróf Szapáry Gyula** földmívelési miniszter keszthelyi látogatásáról pótlólag még a következőket jegyezzük fel: A miniszter gróf Festetics Tassiló látogatásán kívül a m. kir. gazdasági tanintézet ügye hozta Keszthelyre. Ezen intézetet, f. hó 13-án beható vizsgálat alá vette. Meghallgatta a tanárok előadásait. Festetics T., Svastics főispán és Tormay B. kíséretében meg-nézte a miniszter azt a szép, nagy telket, melyet Festetics T. gróf ajándékozott a tervezett új gazd. int. épületének. Megnézte Festetics T. grófnak georgikoni juhászfut, teheneszetét. Fenéken pedig angol telivér ménését és híres gulyáját s elragadtatással beszélt még később is az ott látot-takról. A gróf kétszer, (dec. 12. és 13-án) nagy ebédet adott, melyeken első ízben a miniszter és házigazdán kívül részt vett: Svastics főispán, Dr. Dunszt F. apátplebános, Tormay B. min. tanácsos, Br. Puthéanyi Géza és Skublics Gyula föld-birtokos, — másodízben pedig: Deininger és Far-kas M. igazgatók, Dr. Csanády G. isk. széki elnök, **Kalman Fr.** honv. alezredes, Torkos A. honv. őrnagy, Bogay Maté földbirtokos, Pap Sándor jóságos korm. Takách Imre főszolgabíró. A mi-niszter dec. 14-én utazott el Keszthelyről.

† **Gyász-hír.** A székesfehérvári tankerü-leinek mély gyászja van. **Mészáros Nándor**, kir. tanácsos, tankerületi főigazgató a ciszt. rendháznak vendégszerető házában, hatheti szenvedés után szivbajban elhunyt. Mészáros Nándor született Szabadkán 1837. okt. 15-én, gymnastiumi tanul-mányainak befejezte után az egyházi pályára lépett, s mint kitűnő tanuló megéves püspöke a buda-pesti központi papnevelőbe küldötte, hivatala azonban a tanári pályára vonzotta, s lelke óha-jának eleget téve a teológiát a philosophiával cserélte föl. Tanárkodott szülővárosában, majd Pestre helyeztetett át, hol tudomány és a tanügyi iránti lelkesültségével annyira kitűnt, hogy az 1869-ik évben megalakuló országos tanár-egylet alakulásakor őt választotta alelnökévé, ezen bi-zalmi fényes állást mindaddig viselte, míg nem a magyar kormány őt helyettes főigazgatónak ki-nem nevezte Újvidékre, s egyszermind Erdélyre nézte tanulmányi kormánybiztossá. Majd a sze-gedi tankerületi rendes főigazgatójává lén. Tanügyi működése itt megszakadt, mert Szeged város első kerülete őt választotta orsz. képviselőjévé. Az or-szágyűlésen a tanügyi szakosztályban nagy sze-repet vitt; a három év eltelével azonban ismét visszatavogyott a tanügy mellé, s a m. miniszte-rium őt nevezte ki az újonnan föllállított pécsi i nkerület főigazgatójává. Erdemekben gazdag életet a halál férlikora delén, erejének teljessé-gében szakította meg. Temetésére — f. hó 21, a helybeli kegyesrendi tanár urak közül is töb-ben megjelentek. Beke poraira, áldás emlékére!

— **Köszönet.** A nagykanizsai keresztény jót. növegyet. a községi elemi-népiskolából 6 fiú-és 6 leány gyermeket teljesen (tetőtől talpig) sze-ves volt fölruházni karácsonyi ajándékkal. E szép tettéért lapunk útján is halás köszönetét nyilvá-nítja a népiszkolai tantestület.

— **Vörös uralkodik** a nagy-kanizsai iskolás gyermekek között. Dr. Rátz Kálmán városi orvos minden osztályt meglátogatott s mindegyik-ben talált 2—4 vörheny-beteg növendéket. Attírt a városi hatósághoz, hogy az iskolákat kétheti tartatra bezárandóknak véli. Ezt a szorgalmi időnek megcsönkítése nélkül lehetővé teszi a kü-szöbön levő karácsony.

— **A szegényekért.** A nagy kanizsai ke-resztény jótékony növegyet alapítókéje gyarapítá-sára 1890. évi január 5-én a polgári egylet disz-termben táncos összekötött közvacsorát rendez, melyre a meghívók már szétküldettek. Kezde-te este 8 órákor. Ételek és italok a vacsoraorá es-tében a pénztárnál kapható szelvényen nyílen-tettek. Egy szelvény ára 20 kr. Belépti díj szemé-lyenkint 50 kr. Az egyesület választmányi tagjai — mint értesülünk — már eddig is jelentékeny pénzbeli és egyéb segély-adományt gyűjtöttek, s általában oly szép eredmény mutatkozik az alá-írásokból; hogy a közvacsora sikerülte kétség-telen. — Ez lesz minden bizonnyal a farsangi mulatságok fénypontja.

— **Orpheum Nagy-Kanizsán.** Az izr. növegyet vigalmát február 8-án fogja megtartani, mely természetesen ismét valami még itt nem látott! lesz összekötve. Lesz ugyanis nagyszá-básu orpheumi productió és bizonyára minden tekintetben fényes siker.

— **Kartschmaroff Leo** a nagy-kanizsai izr. hitközség főkantora 1890. január 11-én üli meg iteni működésének 25-ik évfordulóját. Mint értesülünk, egyletek és magánosok részéről kitün-tető övatióban log a derek szakértelem részeseülni.

— **Casínó közgyűlés.** A nagy-kanizsai Casinó f. évi december hó 26. napján d. e. 10 órákor saját disztermében tartja évi rendes közgyűlését. Tárnyai: 1. A választmány évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. A költségelőirányzat előterjesztése és meg-állapítása. 4. A tagsági díj megállapítása. 5. Netáni indítványok. 6. Elnök, alelnök, 19 vá-lasztmányi rendes, 4 póttag és 3 számvizsgáló bizottsági tag választása.

— **Eljegyzés.** Scherz Ödön úr eljegyezte Forst Berta kisasszonyt Bécsből.

— **Thea-estély.** A Casinó f. hó 14-én tartott thea-estélyre némi meglepést hozott a je-lenvolt szépségű közönségnek, a mennyiben **Rosenberg Ernő** úr fiatalágunk egyik igen rokonszeves tagja kilépett passivitásából és fellepett mint: — szongoraművész. Bemutatoul pedig, az eddigi zokasztól elérve sem raphodiat sem operát, hanem oh művészet. I egy ropogós csár-dást oly óriási technikai ügyességgel, mely fel-fogással adott elő, mint minő egy csárdás eljá-tásához megkivánatlik. Utána **Dr. Rothschild Samu-né** úrnő kedveskedett néhány igen sikerült ének-darabbal, — majd Ollopp Mor pompás tuvolváza-sával — és végül **Ollopp Imre** városunk közkedvel-tésű humoristája énekelte el legújabb szerzem-nyeit kitűnő hangulatot kelve. Ezután hajnalig tartó tánc következett.

— **Retörés.** F. hó 17-18-ára ájmenő éj-jelen egy magyar-utcai szatocs boltjába belörték s onnét 11 zsák lisztet ellopván, a puskaporos torony felé elvittek, valószínűleg Kis-Kanizsára vagy Sormásra. — Ugy látszik, hogy az effle profesionálisan teli ragadozók most már nem mer-nek beljebb hatolni, s csak a kieső utcákban — hova nem igen jut rendőrség — úzik garázda mestersegüket. Tetteseket eddig nem sikerült kézre keríteni.

— **Iskolás gyermekek fölruházása.** A sümegi jótékony növegyesület f. hó 18-án szép örömapot szerzett a sümegi szegény iskolás gyermekeknek, ellátván őket meleg ruhával és csizmával. A szép ünnepen az egyesületet Szé-kely Gusztávné elnök, Rác Béla titkár, Surgóth Miksáné, Rutich Sándorné, Bódis Ignácné, Gallick Mari és Redey Antonia választmányi tagok, az iskolásokat Takách Alajos isk. széki elnök és Kondor József városbíró képviselték; a tanulók pedig a tanítók vezetése alatt jelentek meg. Az ajándéktárgyak kiosztása után egy IV. oszt. tanuló tolmácsolta a gyermekek köszönetét, végül pedig Banfi A. buzdította a gyermekeket jómaga-viselre és halára, s fejezte ki az intézet mely halálját és forró köszönetét az egyesület iránt.

— **Elégett lányka.** Szilvágyon, f. hó 16-án Kocsis János 4 éves lanyája a konyhában tüzzel játszott. E közben ruhája meggyuladt. A szegény lány javveszékelt, de mire edes anyja ezt meghallotta és segítségére ment, — annyira ösz-szegegett, hogy pár órai kínolódás után meghalt.

— **Tűz.** F. hó 18-án éjjel két órákor a szilvágyi korema-épület — mely jó göcsei szók-szerint lából volt — leégett. A tüzet való-szerűleg a koremasáros valamelyik haragosa tá-masztotta boszúból. De boszujja eredménytelen, mivel ő csak bérli volt az épületben; hutorait pedig semmi baj sem érte, mert a ház nem égett be.

— **Disznótolvajok** bajtoltak el Tóth Péter novái lakos egyetlen hizott sertését, f. hó 16-án. A szegény család már nagy-örömmel ké-szült a disznóöléshez, mikor észrevettek, hogy az ól üres. Jelentést tettek a csendőrségnek, mire kezdetét vette rögtön a nyomozás. A sertést csak-hamar meglelték egy fához kötözötten. Orrából szájjából ömlött a vér, de élt. A tolvajok való-szerűleg nem bírták tovább cipelni a már össze-vezéret kövér állatot.

— **A hadkötelesek házassága.** Fontos rendeletet küldött szét a miniszterium a hadkötelesek házassága tárgyában. A rendeletet a következőkben ismertatjuk. Kérdés merült föl a kormánytól arra nézve, hogy 1-szer: Vajjon a tényleg harmadszor állításon volt: 2-ik életévüket betöltött egyének megeskethetők-e?

2. Vajjon tartozik-e az eskető lelkész tekintetűl lenni arra, hogy esetleg a 4-ik korosztály, vá-gyis a 24 életévben levő egyének állítás alá vonhatók? 3. Vajjon azokkal szemben, kik tény-leg már harmadszor voltak állításon, de jelen-leg csak a második korosztályban vannak, a házasságnál minő eljárás alkalmaztassék? E kérdésekre nézve intézkedik a rendelet. E sze-rint a nősülés a hadköteles kor előtt és a har-madik korosztályból való kilépés előtt nincs megengedve. Kivételnek azok, akik az unjo-cozás alkalmával töröltettek, vagy a harmadik korosztályba be nem soroztattak. Az állítási kötelezettség azon év január hó 1-től kezdődik, a melyben a védköteles életének 21-ik évét be-tölti és végződik, midőn 23-ik életévét betöltötte. Ezen egyének, mint olyanok, kik a f. évben még csak a második korosztályban állanak, kivé-teles engedély nélkül nem nősülhetnek. Kivé-ven a fegyverképtelenek nyilváníttakat. Mi-után pedig a véderőtörvény a negyedik kor-osztály fölhevása iránt nem intézkedik, a 3-ik pontban lett kérdés esedik.

— **Szilveszter-estély.** Polgári Egyletünk 1889. december 31-én saját helyiségeiben tómbol-ával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Szemelvény és karzatjegy 1 frt. Családjegy 2 frt. Kezde-te 8^{1/2} órákor. Tombola-tárgyak ajándéko-zása tisztelettel kerétek.

— **Karácsonyfa, szegény tanulók-nak.** Szegény ruhátlan tanulók számára a keszt-helyi községi iskolások dec. 24-én karácsonyfát állít, melyről azonban edeségek, csecsebecse, já-ték nem fog lógni, hanem csizma, cipő, kabát, nadrág, szoknya, kendő stb. mely védi a szegényt a hidegtől. Az iskolások a várossal egyetemben 300 frtot szavazott meg e célra, melyből 75 diwidgő gyermek nyer karácsonyi ajándékot.

— **Felolvasás.** A zala-szl. gróti izr. jó-tékony növegyet alapítókéjének gyarapítására Ba-lassa Benő, Berkovics Albert és Kluger Samuel urak folyó hó 28-án a Morgenstern-féle kávé-házban felolvasást tartanak. Belépti-díj szemé-lyenkint 20 kr. A felolvasást tánc követi. Felül-lízetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Csendélet** Felső-Hahóton. — F. hó 16-án Poczek Gábor ottani lakos háza előtt négy eszeveszett suhanc annyira összeverekedett, hogy már késezni kezdtek egymást. Ekkor a gazda sem véven tréfára a dolgot, fölöttük fegyverrel rohant ki szobájából, hogy az alkalmatlankodókat onnan elűzze, mire ezek futásnak eredtek és ő utánok; — s ez volt szerencsétlensége, mert futás közben eleséven, fegyvere esült s véletlenül önmagát lötte meg; de sebéből valószínűleg fel-log épülni. — A nyomozás azonnal megtörtént, s a békétlen suhancok az illető bírósághoz beje-lentettek. — **Holcer Jakab** ugyanottani lakos pedig pityókás kocsisával járta meg, kivel a hegyről bort szállított haza. A rendelen hajtás miatt ugyanis intette őt, hogy mért nem vigyáz? — mire a garázda-kocsis kést rántott elő és gazda-jának combjába szurta. — Szintén följelentett.

— **Szilvetelel anyák.** — F. hó 15-én d. u. 3 órákor egy pacsai születésű Erze nevé néma leány Füzvölgyön Malics János szalmaka-zalába dugta el 2 hónapos leánygyermekét, s az-zal folytatta szokott kóborlását. — A gyerme-ket nem sokára megtalálták ugyan, de — mint értesülünk, már meg is halt. — **Lazsán**ban f. hó 18-án szintén egy hasonló gyermeket találtak a jégverem közelében. Miről az illetékes bíróságnál jelentés történt, a kis árva egy sanci asszonynál hivatalból elhelyeztetett. — Az isme-retlen anyát pedig erősen nyomozzák.

— **Sikerült vadászatok.** A nedelci és strahonineci vadászatok, 236 nyul, 1 róka, és 1 fácán esett el. A nagy-kanizsai erdei vadászár-ság f. hó 20-án szintén sikerült vadászatot rendezett az Alsó-erdőben. Eset 18 nyul, 5 fácán és 1 őz.

— **Táncvizgalom.** A tapolcai ifjuság 1890. évi január 11-én Mojzer Ferenc nagyvendéglője termében az izr. növegyet javára táncvizgalmat rendez. Belépti díj 2 frt, családjegy 3 személyre 5 frt. Felülízetések köszönettel fogadtnak.

— **Figyelmeztetés.** A karácsonyi ün-nepek alkalmából a postát igénybe vevő közönség következőkre figyelmeztetik: a) A postára fel-adandó csomagoknak általában egy kell göngyöl-venniük, hogy egyrészt a göngyölet a tartalmat külső befolyás ellen megvédi, másrészt hogy a tartalom más küldeményekben kárt ne tehessen, ennél fogva burkolatul vagy valamely szilárd anyag-ból készült tartály vagy vászon, vagy jó, erős, tartós, vastag, nem törékeny és többszörösen

Összehajtott papiros használandó. Folyékony vagy törekeny tárgyak feltétlenül szárad anyagból készült tartályban helyezendők el, s annak jelölés, hogy a csomag ilyen tartalmat, a tartályra figyelmeztető jel, pl. egy palack rajzolódó, b) a közönség érdekében áll, hogy készpénzt, ékszereket, s több értéket más tárgyakkal egybe ne csomagoljon, mert ezek hiányzása esetében kárpótlás nem adatik. c) Az értékes csomagok pecsételésére csak jó minőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomót szabad használni s a burkolat összefoglalása végett a küldeményre varráson, hajtsáson vagy zsinegen annyi pecsétet kell alkalmazni, a hány elegendes arra, hogy a küldemény tartalmához a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen. d) Csomagolás nélkül csak lezárt utazótáskák, bőröndök stb. továbbá már nem utazó vad adható fel. Több vad összekötve egy küldemény gyanánt nem fogadható el. Szárnyas vad csak kosárba téve, vagy lenyögályákba burkolva adható fel. e) A címzés tisztán, olvashatóan, tüzetesen irandó. Ha a gőngyölet írásra alkalmas nem volna, a címet egy papirosra kell írni, s azt hogy tartós legyen egész hátlapjával a küldeményre ragasztani, azonban ha a küldemény értékes tárgyat (órát, gyűrűt és elélet) tartalmaz, a címratot a burkolatra ragasztani nem szabad. f) Rövidített címeket, jeleket használni nem szabad, és a mennyiben a teljes címet a csomag burkolatára tér hiánya miatt reáírni nem lehet, úgy azt fa vagy vastag lemezpapiros táblára kell írni, mely zsineggel a küldeményhez erősítendő s a zsineg végei a címtáblán olyképp pecsételendők le, hogy a címratot a küldeményről le ne válhasson. g) A fővárosba szülő husneműeket tartalmazó küldemények fogyasztási adó alá esvén, azok tartalmát úgy a szállítóvalélen, mint a csomagon részletesen, t. i. a hus különfélesége és súlya szerint kell feljegyezni. Általános kifejezések, mint »vadhús«, »romlandó«, »élelmiszer« stb. kerülendők és csak világos megjegyzések használandók, mint: 1 nyul, 1 pulyka, 1 kilogram kalbász stb. megjegyeztetvén, hogy a tartalom hiányos nyilvánítása vagy annak eltitkolása a csomag felbonthatásáért felelősséggel, a kézbesítést hátráltatja, sőt az utóbbi esetben adójövedéki bírságot is von maga után. h) Cél szerűtlen — vagy elégtelen — csomagolásból, valamint a hiányos címzésből eredő károkért kártérítést nem adatik. Ezen szabályokra a közönség annál is inkább figyelmeztetik, mert az intézet különösen a karácsonyi nagyobb mérvet öltő forgalom ideje alatt a követelményeknek csakis úgy tehet eleget, ha a feladás körüli szabályok megtartatnak.

Kellemetesebb meglepetést semmivel nem szerezhet inkább az ember barátjának a karácsonyi és újévi ünnep alkalmából mint Cognac-kal, ezen egyaránt kiváló élvezeti- és nélkülözhetlen házi szerrel. Teasék Berger, Völk & Cie bécsi cég Cognac-ját választani, melynek minősége a legdrágább francia gyártmányokkal kiállja a versenyt: sőt azoknak elébe vonandó valódiságánál és lényegesen jutányos áránál fogva. A mai »Cognac naturel« feliratu hirdetésünkben mindazon cégek kiuntetvék, melyeknél ezen ajánlatrámelló, »Cognac« fajta kapható.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen csak egy a szer: Egger számos kiuntetést nyert mellspasztillát. Ajánljuk t. olvasóink különös figyelmébe. Kaphatók 25, 50 kros és 1 ltr-os eredeti dobozokban Nagy-Kanizsán: Belus Lajos, Práger Béla és Szöröcsky Béla urak gyógyszerárúiban, Zala-Egerszegén: Kaszner Sándor és Unger D. özevegye gyógyszerész uraknál. 493

A legjobban ismert Dr. Rosa-féle élethalszám Fragner B. gyógyszerárújától Prágán székelést idéz elő, de nem drasztikus hasmenést s anélkül, hogy a vér-szükséges anyagait elvonná. Előmozdítja az emésztést mindennemű tevékenységét s egy mindenütt becsült házi gyógyszerre lett. Kapható az összes gyógyszerárúban.

Törlfuttában.

Hát nem azt mondjuk-e? nem azt hangoztatjuk e folytonosan, hogy tiszteljék, szeretjük a becsületes munkást, nagyra becsüljük a szorgalmas, művelt iparost? Nem ostorozzuk-e szakadatlanul azt a »felfogást, hogy iparos pályára csak olyan egyéneknek kell adni, kik a tudományos pályára egyáltalán nem alkalmasak? Szép cikkekét szoktunk írni a szülőkhöz, lelkesíteni szoktuk őket, hogy gyermekeiket képeztessek iparos pályára.

Hanem hogy a papiros és az élet, milyen messzeesnek egymástól, konkrét esettel igazolom.

— Disznótorra hívott meg egy tisztviselő nem régen. A házigazdája csizmadia. Mikor meghívott, megkérdezte tőlem, hogy nem róstelem-e, ha a házigazdáját is meghívja? mivel az csak egyszerű iparos.

Persze azt féltetem, a mi nekem a papiros és a gyakorlati életben egyaránt követelt felfogásom, — hogy én egy törekvő, tisztas iparos és a tudományos pályán működő egyének között nem ismerem, nem fogadok el különbséget. — Tehát a csizmadia egytűve került velünk. Kifűnt, hogy műveltség tekintetében jaj be sok »tens ur« tanulhatna tőle.

Világos tő; hatalmas természetes ész; egészséges gondolkodású ember. Hogy milyen egészséges gondolkodású, mindiárt kitűnt beszélgetésünk legelejen, mikor az életpályáról mondtuk el nézeteinket.

Hát nem azzal szokták-e vádolni iparosainkat, hogy azok gyermekeiket minden áron tudományos pályára erőltetik?

És ime: előtűnk állott egy világos, tisztas, egészséges romlatlan elméjű és gondolkodású iparos, ki sohajta mondta, hogy mennyire sajnálja: miért nem adhatja nevelt fiát iparosnak! Ezen a pályán látna leginkább biztosítottan existenciáját; de hát hiába, nem lehet, . . . tudományos pályára kell adni a fiút, mert nagyon . . . rövidéletű.

Közeledik az újév; érkeznek egymásután a lapok mutatószámú óriási reklámok kíséretében. Nekem is érkezett egy egész ország. A »Keresztény Magyarország.« Hm! Nézegetem, lapozgatom. Hiába: haladunk, vesztő gyorsasággal! Most majd következnek szép egymásutánban a különböző felekezeti Magyarország és végre »Zsidó Magyarország.« Ennek állandó melléklete lesz az »Éljen a polgári házasság« című humoristikus melléklet. Mondja most már valaki, hogy nem a »félénk« emberek idézik-e föl a »kisérteteket«?

Mikor e sorokat írom, nagyban foly a pártküzdelem a letenei választókerületben. A szabadelvű párt követjelölje: *Fejér Miklós*, államtitkár. Rola többet mondanunk fölösleges volna. A mérsékelt ellenzék és vele egyesült függetlenségi párt követjelölje *Halász Olivér*. Eddig teljesen ismeretlen kapacitás. De immár tudjuk róla, hogy Pest-megyében 20 ezer hold birtoka van és hogy Kossuthnak rokona. Balparti követjelölnek ez utóbbi körülmény is megér 20 ezer holdat. Tehát Halász Olivér tulajdonképpen így 40 ezer holddal vonult be a letenei választó-kerületbe. Mondják, hogy különben is igen jóra való ember és pompásan tud beszélni. . . . dr. *Csempész Kálmán* öbelyette. A választópolgárok erősen törrik a fejüket, hogy Uristen: mit titkol annyira, hiszen nem államtitkár, nem kell neki semmit sem titkolnia. De hát a »polgártársak« körmonfontab részre már felállította az okoskodás előtételét, hogy »egy Halász nyer vagy a választókerület.« Együtt semmi esetre.

Van egy magyar közmondás, mely azt mondja: »zöld karácsony fehér, husét; fehér karácsony, zöld husét.« A letenei választókerület most ura a helyzetnek. ur a természet fölött; teljesen a választó polgárok bölcseségétől függ; vajjon »fehér« vagy »zöld« karácsonyjok lesz-e?

Mennyire sajnálkozik az ember, ha ebben a csikorgó hidegben dideregni látja egy-egy elnyűtt öltözött teleharátját. Én is sajnálom őket; számom minden jelebaratomat, kiknek ebben a körömfogó hidegben ruhátlanul, meleg szoba nélkül kell átélniök napot nap után. De hát, Isten akárhová tegyen, én mégis sokkal »szánalomra méltóbbnak« tartom azokat, kik télen, nyáron, melegben, hidegben egyaránt »fáznak.«

Mindenki vár valami »krisztkindit.« Én: a béke, egység és szeretet Istenének szellemét a társadalomba. Van-e még, ki ezt várja? Jöjjön és logjon velem kezét a . . . csalódásra.

C S A R N O K.

A Salvator bölcsője fölött.

— Elmefuttatás. —

T. Szerkesztő ur! Megtisztelő soraimban az iránt kerestem meg, hogy ma délre írjak valami elmefuttatást b. lapjának karácsonyi számába.

Szeretném megtartani azon réam néve híz-zelgő-veleményében, mintha én csak úgy a szüröm újjából fázán az elmefuttatásokat, azért be is ültem-hamarosan rideg falaim közé, hol most a kalyha egyhangú búgása és láppam enyészettel

hirdető logyatekós világítása mellett rágom a toll-szár végét.

Nem azért, mintha tán eszmék nélkül »szü-kölködném«, mert — ne vegye szerénytelenségnek, ha kijelentem, hogy — eszméim voinának; csak-hogy ezek szilaj csikók módjára szaladgálnak és nem-tudom: képes leszek-e nyakukba pányvát vetni.

Kísértük meg! Karácsonyi számába alkal-mas elmefuttatás. Lehet-e karácsony ünnepére a nélkül gondolni, hogy egyúttal lelkünk elé ne állana az a magasztos alak, ki két évezred előtt küldetett, hogy az erkölcsökben sülyedt emberi-séget javítsa; hogy az elnyomott ember jogaitól megfosztott szenvedőknek lelkeibe a hit és remény-balzsamát csepegtesse, a zsarnokok szívébe pedig a szeretet szelíd érzelmet oltsa.

De ki előt volna még itok, hogy a zsar-nokok minden időben és mindenütt ellenségei voltak a tanítással járó felvilágosodottságnak, mert hisz ők legjobban tudják, hogy igában tar-tani csak barmot lehet s hogy a helyzetének tudatára ébredt szolgánép láncsiból kardot ková-csol és elrablott szabadságát követeli.

A történet eme tanúságát érezte már az ak-kori idők uralkodója is.

Midőn tehát közeledni látta az időt, mely jóslatát, kiküldötte poroszított, kik kioltották a sok ártatlan kised életét. Könyeztek bár, de nem könyörülhettek, hisz ők csak szolgái voltak a vad cselekvény szerzőinek.

Midőn pedig — de minek mondjam tovább? Ismeretes mindenki előtt.

Gunykakaj között feszítette keresztre e fel-séges alakot az a nyers, vad tömeg, melyet ő oly határtalanul szeretett, de mely őt meg nem értette, félreismerte.

Ki mondaná mégis az ő sorsát tragikusnak? Mert elbukott bár a harcoló felség, de az eszmék melyeket képviselt, a hit, remény és szeretet meg-öhlhetők nem voltak. Nemes szívének vére termé-kenyülőleg hatott; az emberi erények legszebb virágait fakasztotta.

Az eszmetársulás csudálatos törvényeinél fogva elvonulnak lelkem előtt a történelemnek dicsténynevel övezett többi alakjai is, kiknek al-dásos élete — és működésére nem gondolhatok a nélkül, hogy — az irántuk érzelt hála és kegyelet-egész szívemet el ne foglalja.

Igen, mert e szellemóriásokat én is egy-egy fény sugarának tekintem, mely a még éretlen gyümölcsöt, földünket, érlelni segíti, hogy majdan csak izletes fatákokat nyújtson minden lakójának egyaránt.

S vajjon elfogja-e érne az emberiség azon célját, ama jogát, hogy boldog legyen? Vagy örökké tartanak-e ezen — még mindig kezdetleges — állapotok, melyeknél fogva milliók születnek nyomorra és csak egyeseknek jut üdv a földön?

Az emberiség történelmének tanúsága szerént rendíthetlen meggyőződéssel felelem előbbi kérdésre az igent, utóbbinak a nemet.

Gondolták-e az elmúlt idők leigázottjai, jaj-gatva a poroszlok jesszőcsapásai, — véres veri-téket hullatva a köszivek által reájok rótt munka alatt, hogy késő utódaik a szabadság tájának eny-het adó árnyékában lognak üdühetni.

Minden korszak tanúsítja, hogy előbb-utóbb az igaz üli diadalát.

Hiába, az ember gondolkozik lény. Gondol-kozik a gyarakban a gépek zakatolása mellett; testet öltő bányákban a kalapácsok suhogása köz-ben, mezőn az égező napsugarak szurása alatt, szóval minden körülmények között.

Es a gondolatoknak, eszméknek törvényök van; terjednek minden irányban.

Vegyük még ehhez az újabb kornak hatal-mas tényezőjét, a sajtót; mely a véleményeket viszi, terjeszti, az emberiséget alakítja, neveli s amaz epedve várt jobb időt szellemileg megte-remti.

Még ugyan küzd a sötétség a hajnallal, de kinek éles a látása, észreveheti, hogy a felhőkön át, melyek az élettő nap elé helyezkedtek, némi derengő sugár kezd magának utat törni.

Mi már alig fogjuk e szép hajnalnak ra-gyogó napját, az egyetemes emberiség boldog-ságát élvezhetni, de azért utódaink joggal köve-telhetik, miszerint eljertételen munkálkodjunk.

Buzdítson bennünket a tudat, hogy valamint mi is hálá és kegyelettel elelve gondolunk öse-inkre, kik reánk csak némi örökséget is hagyá-nak: úgy majd milliók és milliók zengnek éret-tünk haláalnak, kik a mi munkánk gyümölcsét fogják éldelhetni.

Add Uram, hogy mielőbb éldelhessék! K. L.

jelenlegi társadalom viszonyai, a komoly élet-harc, mely az ifjúságra vár, a sürihbő nemzetközi érintkezés, sok oly praktikus tárgy tanítást igénylik, a melyek rovására a görög nyelv tanítottatik, még pedig elenyésző csekély eredményre és a kitűzött cél elérése nélkül. Az érvek, melyeket a klasszikus nyelvek hívei fel szoktak hozni, teljesen megvannak cáfolva, mert mindez, a mi szoknak tulajdonítottatik, t. i. az elme és a szív képzése, az esztetikai érzék ébresztése a sokkal gazdagabb modern világirodalom, az érteleme gimnasztikája pedig a mennyiségben és rokon tárgyai által tökéletesen elérhető. A kör tökéletesen meg van győződve arról, hogy a görög nyelv eljuttatása, illetőleg célszerűbb tantárgy által való pótlása csak addig fog hozni a későbbi nemzedékre.

Korong község az iránt folyamodott a vallás- és közoktatási miniszteriumhoz, hogy engedné meg, miképp — tekintve, hogy e községben magában 80 tanköteles gyermek van — saját magok részére iskolát állíthassanak fel.

Tanító-választás. Nov. hó 28-án Szt.-Liszlón megejtett választás alkalmával tanítóul Nagy Béla volt szent-tamási (Vasm.) II-od tanító lón megválasztva.

Megyei élet.

I. A közp. biz. decemberi ülése.

A megyei közigazgatási bizottság december havi ülését *Seasitis* Benó főispán elnöklété alatt folyó hó 10-én tartotta a megyeház gyűléstermében. Az alispáni havi jelentés felolvasása és tudomásul vétel után folyóügyeket tárgyaltak, nevezetesen:

Tudomásul vétetett a kereskedelmi m. kir. miniszternek leirata, melyben tudatja, hogy Zalavármegye a 13-ik középítési kerületből a II-ik kerületbe helyeztetett át. E kerületbe tartoznak még Somogy, Sopron és Veszprémmegyék.

Tudomásul vétetett a pécsi posta- és távirat igazgatóságának leirata, melyben tudatja, hogy Merenyén a posta beszüntetettik, mivel az érdekelt községek a posta fenntartásához szükséges évi 147 frtot tíz éven át nem hajlandók fizetni.

Nagy-Bakónakon a beszüntetett posta-hivatal a pécsi posta- és távirat-igazgatóság jelentése szerint dec. hó 1-én újból megnyitották.

Bazi község a postahivatal fenntartásához tíz éven át évi 120 frtot az esetben hajlandó megfizetni, ha az általa megnevezett egyén nevezetetik ki postamesternek. A pécsi posta- és távirat igazgatóság előterjesztésére nevezett helyen a postahivatal továbbra csak az esetben tartatik fenn, ha az évi 120 frt fizetését nevezett község minden feltétel nélkül hajlandó megfizetni s e részben a sümegi járás főszolgabírája által a község újabb nyilatkozattételre hivatik fel.

Tekintve, hogy Zala-Egerszegen a posta forgalom évről évre jelentékenyen emelkedik úgy, hogy a napjában négyszer érkező posta küldeményeket két kézbesítőnek kihordani lehetetlenség, a kerületi postai igazgatóság megke-restelték az iránt, hogy a zala-egerszegi postahivatalnál még egy kézbesítő alkalmaztassék.

A kir. tantelgyelől havi jelentésében előadta, hogy a perlaki állami elemi fiú és leányiskola céljaira fogantatva vett építkezések befejeztetvén, ezen időszakban az összes ottani bérhelyiségek felmondattak. Az új helyiségek a kikért orvosi szakértői vélemény alapján végrehajtandó egészségügyi intézkedések után január elején aggodalom nélkül lesznek igénybe vehetők. — Ezen időszakban hagyta jóvá a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a molnári állami iskola bérszerződését. A vallás- és közoktatásügyi miniszter meghívására szerencsésje volt részt venni azon értekezleten, mely ezen időszakban a népoktatási statisztikai munkálatok egyszerűsítése, a nyugdíjügyekkel kapcsolatos ügyek, népiskolai mulasztások és egyéb nagy fontosságú ügyekben több napon át a közoktatásügyi miniszteriumban tartatott. — Rezsőffy György miniszteri iskolálatogató jelentést tett a gondjaira bízott iskolák állapotáról. Értesíté egyidejűleg, hogy dr. Kuncz Adolf prépost a rendeltetésének már átadott tőrjei r. k. iskola építéséhez 1500 frt adománnyal járult, nem különben a tőrjei és szalpai tanítókat 50–50 frt évi segélyben részesíti. — Hivatalos beavatkozás vált szükségessé a tekenyei r. k. iskola helyisége ügyében. — A sümegi járás szolgabíroságától vert értesítés szerint az óhídi r. k. iskola bezáratása nem vált szükségessé; mert a község a hely

szinén megtartott szemlével egybekötött intézkedéseit folytatva az iskolai épületet megfelelőleg helyreállította. — A hanyi r. k. iskolánál a ker-esperestől vett értesítés szerint a tanító számára új szoba épült, a tanteremek tavasszal leendő kiépítése iránt a mostani tanterem is a tanító használatára fog adni. Az anyagok hordását már elrendelték. — Meglátogatta a ságodi r. k. iskolát, mely alkalomból az iskola fenntartása és a csatlakozási viszonyok ügyében felmerült pánaszok dologi és földrajzi mozzanatai felől a további intézkedés elhárítása céljából tájékozást szerzett. — Ezen időszakban gyűjtötték be az adatok a véderőről szóló 1868. évi 40 t. c. 26. §-a szerint a hadsereg és honvédség kötelekében álló vagy a népfelkelés kötelekéhez tartozó, a felügyeletére bízott állami és községi jellegű, minden fokozatu népoktatási tanintézeteknél az állami képezdénél alkalmazott azon tanárok-és tanítókról, kiknek a katonai szolgálattétel alól mozgósítás esetén az 1890-ik évre leendő felmentését az intézet érdeke mulhatlanul megkívánja. — Ugyanezen időszakban terjesztettek fel az 1888-9-iki tanévi népoktatás állapotát felölő statisztikai munkálatok.

Az udvarnoki r. k. tanító földjének ügyében a közigazgatási bizottság végzése alapján felvett jegyzőkönyv az összes iratokkal együtt a tenlorgó ügyben véleményes előterjesztés tétéle céljából a t. ügyésznek kiadatik.

Nagy-Béla szent-liszlói, György József zánkai és Czéder Gyula ebergényi tanítók állásukban a közigazgatási bizottság által meg-erősítették.

Magyar-Szerdahely község kérvényét az államsegélye után esedékes törlesztési részletek fizetésére kitűzött határidő meghosszabítása tárgyában a közigazgatási bizottság a miniszterhez pártolólaj terjeszté fel.

Az orohovésáki, petriventei állami, a bucsutai és bessenyői államilag segélyezett községi iskolák 1889-90. évi költségvetései, valamint a zala-lövői izr. hitközségnek az or-z izr. alából nyerendő segély iránt benyújtott kérvénye pártolólaj terjesztettek fel.

Papp Mihály bakónaki és Hermann János bottornyai tanítók kérvényei hátralekés járandóságai ügyében illetékes intézkedés céljából a járási szolgabíróknak kiadatik.

Előterjesztették a vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszter rendelete az italmérsi jog gyakorlásához használt, azonban e célra teele-gessé vált épületeknek iskolai célokra megszerzése ügyében. A miniszter nagy fontosságú intenciójához képest felhivatnak a járásek összes főszolgabírái, hogy a járásukban levő azon hitközségeket és községeket, melyeknek iskolája a törvény követelményének meg nem felel, vagy a tanköteles gyermekek befogadására elégtelen, ily épületek megváltására és kellő átalakítására buzdítsák s eljárásukban leghathatósabban támogassák.

Az arvaszéki elnök előterjesztése szerint a fogalmazói karnál október végén hátralek volt 1981, november hóban beérkezett 2482 s így elintézés alá került 2763 ügydarab, melyből november hóban elintézték 2811 ügydarabot s így november végén maradt hátralek 1952. Az irodánál október végén hátralek volt 763, november hóban leírás végett kiadott 2821 s így elintézés alá került 3584 ügydarab, melyből november hóban leirtak és expedáltak 2540 darabot s így hátralekben maradt november hó végén 1044 ügydarab.

Végül elnök főispán ömeltősága a bizottság tagjainak egész évi ügybuzgó tevékenységükért köszönetet kifejezven s nekik boldog új évet kívánván, az ülést bezárta.

II. Megyei törvényhatósági közgyűlés.

Dec. hó 16-án és 17-én tartatott meg a megyei törvényhatóságnak rendes (tisztújító) közgyűlése. 16-án az egyes választmányok választattak meg következő eredményre:

Központi választmány.

Topolcai választókerületből: Br. Puteányi Géza, Csáigó Pál.

Keszthelyi választókerületből: Bogyai Máté, Pap Sándor.

Szent-Grothi választókerületből: Pály János, Forintos Kálmán.

Kanizsai választókerületből: Eperjessy Sándor, Hertelendy Béla, Plihal Ferenc, Dervarics Akos, Dr. Bentzik Ferenc, Garai Benó, Hirschl Ede.

Letenyei választókerületből: Málics János, Csesznák János, Schmidt Emil.

Bakcsi választókerületből: Thassy Miklós, Farkas Sándor, Babos Armin, Csutor Imre, Dr. Berger Ignác.

Lendvai választókerületből: Lenk Ödön, Hajós Mihály.

Csáktornyai választókerületből: Saabó Imre, Molnár Elek.

Zalaegerszegi választókerületből: Balaton József, Hanyó Károly, Szigethy Antal, Botty Lajos, Königsmayer János, Handler István, Csertán László, Skublics István, Dr. Czinder István, Skublics Imre, Isoó Alajos.

Állandó választmány.

I. Topolcai járás. Csáigó Pál, Hertelendy Ferenc, Marton Gáspár, Br. Puteányi Géza, Skublics Gyula.

II. Sümegi járás. Barcza László, Gyömörey Vince, Eitner Sándor, Forintos Kálmán, Gyömörey Gáspár, Holub János, Bogvay János, Szűcs István, Takách Alajos.

III. Keszthelyi járás. Dunszt Ferenc, Pap Sándor, Kranicz Kálmán, Koller Ferenc, id. Reischl Vencel, Lénárd Ernő, Trsztyánszky L.

IV. Kanizsai járás. Dervarics Akos, Etl István, Gadó Mátyás, Inaky László, Pap Károly, Pálffy Elek, Talabér Zsigmond, Vizlendvay József.

V. Kanizsa város. Eperjessy Sándor, Eben-spanger Lipót, Varga Lajos, Hertelendy Béla, Plihal Ferenc, Dr. Tuboly Gyula, Vágner K.

VI. Pucsi járás. Baán Kálmán, Botka János, Illés István, Kollár János, Koller István, Lókai Ferenc, Nunkovics Vilmos, Tolnay Károly.

VII. Zalaegerszegi járás. Csertán László, Csutor János, Farkas József, Königsmayer János, Nagy Károly, Nagy István, Orosz Pál, Szily Dezső, idb. Thassy Lajos.

VIII. Zala-Egerszeg város. Arvay Lajos, Fischer László, Handler István, Háczky Kálmán, Balaton József, Isoó Alajos, Dr. Mángin Károly, Hajik István, Skublics Jenő, Dr. Czinder István, Szabó Sámuel, Szigethy Antal.

IX. Novai járás. Dervarics János, Czigány Bertalan, Deák Mihály, Lenk Móric.

X. Lendvai járás. Baka Boldizsár, Dr. Berger Ignác, Gálos Pál, Hajós Mihály, Isoó Ferenc, Karabélyos Elek, Nagy Károly, Sóos Kálmán, Vlasits Nándor.

XI. Letenyei járás. Málics János, Folly Bernát, Schmidt Emil, Tamás Ferenc.

XII. Perlaki járás. Bánelli József, Hajdinyák Gergely, Molnár István, Hischler Miksa, Szabó Imre.

XIII. Csáktornyai járás. Molnár Elek, Vrana Frigyes, Ziegler Kálmán, Tóth István, Pruszkay.

XIV. Szent-grothi járás. Harkányi Károly, Gr. Batthyány Ernő, Botty Péter, Páli János, Koller Ignác, Rezsőffy György.

Igazoló választmány.

Elnök: Szigethy Antal. Tagjai: Dr. Czinder István, Nagy Károly, Bösehan Gyula, Botty Lajos, Csutor János, Fischer László, Handler István, Szabó Samu.

Állandó bíráló választmány.

Elnök: Mélt. Svastits Benó főispán, tagjai: Skublics István, Gráner Mihály, Isoó Alajos, Balaton József, Háczky Kálmán.

Tiszti nyugdíj- választmányba választattak rendes tagokul: Nagy Károly, Skublics Jenő, Plihal Ferenc, Szabó Samu, póttagul: Königsmayer János.

Jegyzői nyugdíjkezelő választmányba: Nagy Károly, Skublics Jenő, Plihal Ferenc, Szabó S. Szigethy Antal, dr. Czinder István, Háczky Kálmán, Skublics István, Balaton József.

A közp. biz. tagjainak választottak: Skublics István, dr. Gyömörey Vince, Koller István, Eperjessy Sándor, Farkas József.

A megyei közegészségügyi bizottság tagjaivá a törvényhatóság részéről: Báró Puteányi Géza szigligeti, Botty Péter szent-grothi, Eitner Sándor sümegi, Pály János görbői, Lénárd, Ernő keszthelyi, Bogvay Máté sármelléki, Illés István pacsai, Baán Kálmán szabari, Koller István alsó-rajki, Dervarics Imre kilimáni, Szigethy Antal z-egerszegi, Baka Boldizsár bakcsi, Dani József lenti, dr. Berger Ignác szent-györgyvölgyi, Dervarics János kozmadombjai, Hajós Mihály alsó-lendvai, Schmidt Emil pólai, Molnár Elek csáktornyai, Bánelli Sándor perlaki és Szabó Imre alsó-pusztakovezi lakosok 1890–92. évi időtartamra terjedőleg megválasztattak.

A különböző bizottságok megalakításán kívül a 16-iki közgyűlésnek nevezetes mozzanata volt, hogy a törje-szentgrothi vasút segélyezésére 18.000 frt megszavaztatott.

December 17-én tartották a tisztújító közgyűlést, melyen szintén a főispán elnökölt. A főispán megnyitó beszédében méltatván a közgyűlés jelentőségét, kiemelte egyúttal a tisztikar ügybuzgóságát, melynek mandátuma lejár. Erre Balaton József zala-egerszegi esperes adózott elismeréssel a tisztikarnak az adminisztráció terén elért sikereikért, majd indítványozta, hogy a vármegye jegyzőkönyvileg fejezze ki elismerését a főispán irányában, kinek az eredményben nagy része van. Az indítvány elfogadtván, a tisztikar nevében Cserián Károly alispán mondott köszönetet az elismerésért. Ezután a közgyűlés megalakította a kijelölő bizottságot, mely elvegezen feladatát az újból megnyitott közgyűlés a választásokhoz fogott Megválasztattak egyhangúlag: alispán Cserián Károly, főjegyző: Gözöny László, I. aljegyző: Botly Lajos, II. aljegyző: Czukelter Lajos, III. aljegyző: Víz Gyéza, főügyész: Arvay Lajos, főpénztárnokká: Skublics Zsigmond, alpénztárnokká: Tomasich Sándor, árvász. elnökké: Csesznák Sándor, árvász. ülnökökké: Horváth Berta, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, dr. Zarka Zsigmond, Trsztyánszky Odön, Málits József, árvász. jegyző: Nagy Lajos, árvász. pénztárnokká: Mayer János. Főszolgabírákká a tapolcai járásban: Szentmiklóssy Gyula, a keszthei járásban: Takács Imre, a sümegiben: Soos Pongrác, a szent-grothiban: Botka Ferenc, a nagykanizsaiában Sváthits Károly, a z.-egerszegiben: Thassy Miklós, a novaiban: Vértessy Béla, a letenyeiben: Tassy Lajos, a perlakiban: Kostyál Ferenc, a csáktornyaiban: Vrancsits Károly. Szolgabírákká: Hermann Vince, Füzik Gyula, Merklly Antal, Viosz Ferenc, Mayer István, Csesznák Odön, Böles Sándor, Kovács Rezső, Székely Emil. Közfelkiáltással megválasztották: a lendvai főszolgabírává: Szmodits Viktor, szolgabírákká: Vass Lajos, Solyómi Tivadar. IV. aljegyzővé Gaal László. A főispán által kinevezettek főszámvivővé: Czukelter József, alszámvivővé Homor János, árvászkéi gyámmá Csoknyay János, II. gyámmá Rajky Miklós, árvász. könyvvizetővé Skublics Antal, tiszti alügyészé dr. Tuholy Gyula. főorvossá dr. Mangin Károly, járásorvosokká: a tapolcai járásban dr. Beszedits Elek, a sümegiben dr. Lukonich Gábor, a keszthei járásban dr. Hanny Odön, a zala-egerszegiben dr. Hary István, az alsó-lendvaiban dr. Király Mór, a letenyeiben dr. Hajós Sándor, a perlakiban dr. Böhm Szidney, a csáktornyaiban dr. Kraovecz Ignác. — Skublics Jenő bizottsági tag a közgyűlés nevében üdvözölte az új tisztviselői kart a közgyűlés eljenzési között és sikert kívánt működésükhöz — Végül a megválasztott tisztviselői kar letette a hivatalos esküt s a főispánt eljenzve a közgyűlés véget ért.

Irodalom és Művészet.

Félszázados magyar lap. Egy év múlva a „Religio”, melyet 1841. január 1-jével a nagy-emlekű Szaniszló Ferenc indított meg Budapesten, fennállásának ötvenedik évfordulóját éri el. E annyira magyar lap, még nem látta sem Budapesten, sem a vidéken. Mint a gr. Széchenyi István által kellett nemzeti újjászületésnek maga is egyik legéletrevalóbb alkotása a vallási és irodalmi téren, ez a lap — nagy idők, nagy emberek, nagy átalakulások emlékezetét magával körülhordozó élő tanu az országban. Élő tanuja ez a lap a 40-es évek szép korszakának, azután a forradalomnak, az abszolutizmusnak és Magyarország legújabb korszakának 1867 óta a mai napig. Ez a körülmény arra indította a lap szerkesztőjét, hogy mintegy programmal egy százados let másodikk fele számára, a következő 1890-iki évfolyamban, mely utolsója, koszorúja lesz egy félszázados munkásságának, megírja, a mennyiben, a körülmények már most megengedik, a lap félszázados történetét, vagy legalább is, hogy írjon e történethez korszerű bevezetést és rajzokat. Minthogy pedig ez a dolgozat közérdekű lesz, nem egy tekintetben és nem csupán a „Religio” jelenlegi olvasóit fogja érdekelni, hanem Magyarország összes katolikus papságát, sőt azonkívül is mindenkit, a ki Magyarország vallási, társadalmi, politikai és irodalmi életének félszázados múltja iránt érdeklődik, ezennel kötelességemnek tartom a n. közönség figyelmét előzetesen felhívni a „Religio” című egyházi és irodalmi lap 1890-iki évfolyamára. — Megjelen a lap hetenkint kétszer, szerdán és szombaton. Szerkesztősége: Budapesten, Pal-utca 2. Előfizetési ára: egész évre 10 forint, félre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 kraj.

A **Pesti Hírlap**, melynek egyik szerkesztőjétől, **Mikszáth** Kálmán orsz. képviselőtől, mai számunk tárcát közöl, a jövő évvel immár 12-ik évfolyamába lép s ma kétségbevonhatlanul legnépszerűbb s legelterjedtebb lapja Magyarországnak. A lap iránya szabadelvű és demokratikus; vezérelők: tárcá- és karcolatírói s rendezes rovatvezetői a legjobb nevű publicisták, szépirodalmi és hírlapírók; e tekintetben elég a munkatársak közül megemlíteni Pulszky Ferenc, Schvarc Gyula, Eötvös Károly, Törs Kálmán, Mikszáth Kálmán, dr. Kenedi Géza, Borostyáni Nándor, Sebők Zsigmond, Szécsi Ferenc, Szomaházy István, Sziklay János, Bársony István, Iványi Odön, Kürthy Emil, Antalik Károly, Luby Sándor, Schmittely József, Somogyi Ede, Várkonyi Dezso stb. neveit. A Pesti Hírlap távirati, törvénykezési, naphír és szerkesztői üzenet-rovatai leggazdagabbak a napilakokéi közt; azokivül kéthetenkint zene- és sorshuzásai mellékleteket is közöl s e tekintetben egyedül áll a napi sajtóban. *Mutatványzókat kívánatra egy hétig küld ingyen és bérmentve a kiadóhivatal* (Budapest, nádor-utca 7 szám), hova az előfizetési pénzek — negyedévre 3 forint 50 kraj, egy hóra 1 forint 20 kraj. — küldendők.

Gróf Benyovszky Mór életrajza és emlékiratai. 2 kötet. Díszkiadás számos melléklettel, fényes kötésben 9 forint 60 kraj. A XVIII. század híres magyarjai közt **Gróf Benyovszky Mór** köti le nagy mértékben érdeklődésünket. Viszontagságteljes életének tarka kalandjait emlékiratainak Nicholson által 1790 körül eszközlött angol fordítása után regényes alakban már többen feldolgozták. Nálunk Gvadányi verses elbeszélése merítette tárgyát Benyovszky utazásainak mesés epizódjaiból. Nicholson kiadása óta azonban nem keletkezett olyan könyv, mely a tudomány szövetke mellett vette volna vizsgálat alá Benyovszky utelitársait, Madagaskari szereplését, s újabb hiteles adatokkal gazdagította volna a nagynevű magyar utazó életének történetét. Ráth Mór nagyszabású vállalata főleg ez utóbbi hiány pótlására keletkezett, s eredeti források, úgy Benyovszky saját, eddig még sehol sem közölt levelei alapján készített életrajzból, s Benyovszky Emlékiratainak minden kihagyás nélküli csonkittatlan fordításából áll. Az életrajz első kötetét Benyovszkyknak Szibériából való megszabadulásáig ragyogó tollával **Jókai Mór** írta meg, az életrajz második köteté, mely most van sajtó alatt, első felében Benyovszky utazásaival és madagaskari szereplésével foglalkozik, második (befejező) felében pedig a legújabb, részben pedig teljesen ismeretlen adatok alapján adja elő Benyovszky hazájába való működését s élete utolsó éveinek történetét. Ez az életrajz tehát nemcsak az angol kiadás tartalmát világítja meg a geográfiai tudomány mostani magaslatáról; hanem az újabb francia művek, a bécsi archívumok hiteles okmányai s a Benyovszky család levéltárából legújabbban előkerült eredeti levelezések nyomán számos fölvilágosító adattal gazdagítja a híres fölledező életrajzt. Benyovszky-saját emlékiratainak két köteté teljesen megjelent; az életrajz befejező része pedig most van sajtó alatt. A rendkívül érdekes munkát a következőképpen álló mellékletek illusztrálják: Benyovszky utazása kutyaszánkán kamsatkába 1771. január 17-én. (Saját rajza után.) Téli vásár Szibériában, a háttérben Obdorsk. Szibériai szánkás, a háttérben Berzsof. Fókák csoportja. Kamsadál nő. Benyovszky anyjának levele férjéhez. (Verbő, 1752. okt. 6. Hasonmás.) Benyovszky Mórának 6 éves korában atyjához írt levele. (Verbő, 1752. okt. 6. Hasonmás.) Benyovszky verbói szülőháza. Tobolsk látképe. Kamsatkai fuvarosoknak pihenő helye a jéghegyek között. A jeges tenger partjai. (2 kép) Nordenskiöld hajói a jeges tengeren és a téli álmában. (2 kép) Északi fény. Benyovszky Emanuel öccséhez 1777. máj. 6-án Versaillesből intézett levelének hasonmása és fordítása. Benyovszky Japánban 1771. július 31-én (Mátsolat az eredeti kiadásból). Fókák milliói a Pribilow szigeteken. Louisbourg-Benyovszky által készített terraraja. Számos látkép Japánból, Madagaskarból stb. Uti-patehar Benyovszky által készített terraraja. Azok számára, kik az „Emlékiratokat” a geográfus érdeklődésével olvassák, nagy szolgálatot fog tenni Benyovszky utazásainak és fölledezéseinek a eredeti térképe, melyet Ráth Mór külön készített a magyar kiadáshoz, és mely az életrajz II. kötetéhez van csatolva. Benyovszky Mór gróf életrajza és emlékiratai nemcsak rendkívül szórakoztató olvasmány, hanem egyúttal olyan tudományos értékkel bíró munka is, melynek egyetlen közönytársából nem volna szabad hiányoznia.

Műkedvelői színtársulat. Sümegen dr. Kellemen Károly realisk. tanár buzgólkodása folytán műkedvelői színtársulat alakult, melynek tagjai: Mojzer Magda, Mojzer Mariska, Jandó Gizella, Nemeth Aranka, Toth Anna és Vid Anna kisasszonyok, dr. Kellemen Károly, Mojzer Imre, Pataki Sándor, Pataki János, Sulok Béla és Zob Lajos urak. Az első előadás dec. 29-én lesz a sümegi önk. tűzoltó egyesület javára, melyen színtekerülnek: Az égerke, Három szövetség, Két nő egy térj ellen és Hol a térj? című egyfelvonásos vígjátékok.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk elérte pályafutásában a 17-ik évet. Aki imméri 16 éves multját, történetét, módjában van megítélni: mily mértékben tette meg kötelességét, mint állta meg helyét a közügy szolgálatában. Az őszinte törekvést e szempontokból senki sem tagadhatja el tőlünk. Egyszerű, de mindent felölelő célunk volt mindenkor: *irodalmi színvonalon álló lappal hűségesen, őszintén szolgálni a közügynek jól felfogott érdekét.* Ez fog előttünk lebegni ezentúl is. És ebbeli célunk mentül szabadabb, függetlenebb teljesíthetése tekintetéből, *semmi erkölcsi és anyagi áldozatot nem kímélve, a lap kiadását is átvettük.*

Midőn ezt t. olvasóközönségünknek tudtára adjuk, egyúttal kérjük, hogy őszinte jóitörekvésünket méltányolni s lapunkat pártolni sziveskedjék!

Előfizetést ár egész évre 5 forint.

Az előfizetési pénzek akár lapunk feljebb szerkesztőjéhez, akár Fischel Fülöp úr könyvkereskedésébe küldhetők.

Nagy Kanizsa, 1889. dec. hó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Különfélek.

— **A letenyei képviselő-választást** illetőleg — mely t. hó 23-án tartatik — erős mozgalom indult meg — a pártok részéről. — A kormány-párt ugyanis Fejér Miklós államtitkárt a megsékelt és 48-as párt pedig egyesünten Halasz Ovíver földbirtokost jelölte föl jelöltül. A választás 23-án ejtetik meg. Választási elnök: **Málits** Ferenc; helyettes elnök: **Málits** János; küldöttségi elnök: **Gadó Mátys**; helyettese **Schmidt** Emil. A szabadelvű párti követjelölt: **Fejér** Miklós, államtitkár 19. és 20. köztii ejelen érkezett meg a budapesti gyorsvonattal Nagy-Kanizsára, hol **Babóchay** György polgármester, **Seastits** Karoly főszolgabíró, **Eperjessy** Sándor, **Gutmann** Vilmos, **Varga** Lajos, **Lóke** Emil; a választó-kerület részéről pedig **Schmidt** Emil és **Hirschler** Miksa lovag fogadták. **Hertelendy** Béla, a nagy-kanizsai kerület orsz. képviselője táviratilag tejezte ki sajnálatát, hogy a fogadtatásban részt nem vehetett. A követjelölt kíséretében voltak **Radozsa** János és **Dániel** Gábor képviselők. 20-án banderiummal indult ki innét **Varga** Lajos, **Győrffy** János, **Hirschler** Miksa, **Schmidt** Emil, a vele jött képviselő és több tekintélyes nagy-kanizsai választópolgár kíséretében. Sormáson, Szepetneken, Becsehelyen, Polán s a merre ment, mindennütt nagy ovációval fogadták és fényes banderiumok esatlakoztak a kíséretéhez. Becsehelyen a letenyei banderiumos küldöttség fogadta és **Laskovics** esp.üdvözölte a jelöltet. Letenyén **Andrássy** gróf ajánlotta föl kását, hol **Folly** Bernát tisztartó fogadta a házigazda nevében s kitűnő vendégszeretettel halmozta el a követjelöltet és kíséretét. E napon egész Letenye ünnepi díszben volt. 21-én Muraközbe ment a képviselő-jelölt hova **Hertelendy** Béla, orsz. képviselő is elkísérte. A többi községeket sürgős hivatali teendői miatt nem látogathatta meg. Mindenütt kiváló rokonszenvvel és lelkesedéssel fogadták a képviselőjelöltet, ki az üdvözlő beszédekre megnyerő modorban válaszolt. Az imponáns fogad-

Törvényszéki csarnok.

1889. december 17-én a n. kanizsai kir. tszéknél végtárgyalatott Petó Károly és t. súlyos testi sértéssel vádolt gelsei lakosok elleni bűnügy. A tanács tagjai voltak: elnök Cseresnyés Sándor bírák: dr. Szűts Miklós előadó Erdődy Lajos szavazó; jegyző: Wiener Sándor kir. ügyész mint kövvádó; dr. Kiss István alügyész. A bizonyítási eljárás befejezése s a vádindítvány előterjesztése után hozta a kir. törvényszék a következő ítéletet. Petó Károly a btk: 301 és 302. §§-aiba ütköző súlyos testi sértés büntetében, és a btk. 75. §-ába ütköző közrend elleni kihágásban bűnösnek mondatik ki és ezért egy évi börtönre s a kihágásért még 5 frt pénzbüntetés vagy egy napi börtönre és 50 frt kártérítésre ítéltetik. — Szabó Pirbus Vendel felmentetik. — Petó Károly vádlott és ennek terhére a kir. ügyész fellebbeztek, — a többiek megnyugodtak. — 1889. decz. 20-án. Nemets Mátyas elleni lopás büntette miatti ügy. A bizonyítási eljárás befejezése s a vádindítvány előterjesztése után hozatott a következő ítélet. Vádolt a btk. 333. és 338. § alapján 2. reudbali lopás büntetében bűnösnek mondatik ki s ezért a 96. 99. 340. 341. §-ok alapján 3. évi fegyházra ítéltetik, melyből 2 hó mint kitöltött beszámíttatik, ezenkívül 5 évi hivatalvesztés s politikai jogainak felfüggesztésére ítéltetik. — Vádolt s kir. ügyész felebbeztek.

Szerkesztői üzenetek.

E. K. Némegh. Mikor lep meg beanunket valami önálló dolgozattal? Tollát illetőleg igen szép informatio jutott hozzánk.
E. J. Nova. Szíves fogalmát nagyon köszönjük. A rövidebb hírek-stoményeket felhasználánk. Amde az a sértés-historia — bár elég szép elevénységgel van leírva — nem érdemel annyi nyoma-festést.
Munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepefát kívánunk. Kérjük őket, hogy amennyiben az ünnepi napok alatt szabad idejük engedi, — emlékeozenak meg lapunkról és szerkesztőcskék lapunkat egy-egy dolgozattal.

Nyilttér*)

Schwarze, Seidenstoffe von 60 kr., bis fl. 11.00 per Meter, glatt u. gemustert (ca. 18) versch. Qual.)
 Schwarze, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. — (18 Qual.) — versendet röhren und stückweise porto und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto. 309

*) Az s rovathas költségekért nem vállal magára felelősséget a saorok.

Felelős szerkesztő: **Varga Lajos.**
 Főmunkatárs: **Szalay Sándor.**

Hirdetések.

Grünfütter-Feimen-Pressen

Blunt's Patent, zur Conservirung aller Futterarten, d. h. Erhaltung, d. Futters stas u. grün aus Gras, Klee, Mais, Rübenblätter etc.

bilden die hervorragenste Erfindung d. Neuzeit.

bewiesen sind von uns durch die Praxis, u. bieson d. Landwirthschaft den grössten Nutzen.

bewiesen durch den von uns bis jetzt erzielten Absatz, und durch zahlreiehe glänzende Gutachten u. Zeugnisse von Behörden u. Autoritäten der Landwirtschaft.

Gebrauchsanleitungen, welche sicheres Gelingen gewährleisten wie auch Prospeete, Gutachten und Zeugnisse gratis und franco:

PH. MAYFARTH & Co., Fabriken landw. Maschinen, WIEN II., Taborsstrasse 76. 542 1—10

Frankfurt a. M. und Berlin N.

allein berechnigte Fabrikanten der Pressen mit selbstthätig und automatisch wirkendem Hebeldruck, Patent Blunt.

Egyetlen könyvárus, ki az 1885. Orsz. kiállításán a kevés számú 110 leg-nagyobb kitüntetéssel: A nagy díszoklevéllel lett megítéltve.

RÁTH MÓR

könyvkiadó-hivatala- és könyvkereskedése
 Budapest, Gizella-tér, a Haas palotában.

Egyetlen könyvárus, ki az 1873. Világ-kiállításán a kevés számú leg-nagyobb kitüntetéssel: a legfelsőbb elismeréssel lett megítéltve.

A fentebbi nagybírt könyvkereskedés és könyvkiadó-hivatal. Ő Felsője a királyné kamarája, Károly Tivadar bajor herceg, Ő Felsője József főherceg és családja, Koburg herceg és hercegné, a m. k. Egyetem, m. t. Akademia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, kir. Tábla, Földhitelintézet, Lloyd-társulat, Egyetemi Olvasókör és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki felsőbb és alsobb iskolai, Közművelődési és Kaszinói, Olvasó-Egyetemi könyvtárak, a politikai és tudományos élet legtöbb kiténőségeinek atb. könyvárusa — ezentul is fokozott buzgóssággal fogja főzöljének tekinteni az általánosan nyelvéndülő népszerűséget fentartani.

Mindenemű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel eszközöl. Mindenbárhól és bárki által hirdettelt bármily nyelvű művek, lehetőleg postafordultával expedíráltatnak.

Nép-, ifjúsági, tanodai könyvtárak, Onképző-körök, Kaszinók, Olvasó-egyletek atb. a lehető figyelemben részesülnek. 250,000 forintot meghaladja az eddig is általunk caturális czelokra fordított kiadásaink értéke — és sok százra mennek az alismerő okmányok, melyek a miniszteriumok, tanodai igazgatóságok, egyletek (Kisfaludy-társaság) atb. részéről hozának érkeztek.

Saját nagysszában kiadásaink különös ügyelemben ajánítanak; ezeknek, a magyar irodalom legjelesebb terméksinak, igen számos díszmunka, ugy a más kiadók jegyzékkel bérmentve megküldetnek. — Számos füzetes jutányos kiadásaink megkönnyítik a legjelesebb új művek beszerzését. Ezek közü megomlítjuk

A Családi (Házi) és Olvasó-Egyetemi Könyvtár,

mely díszes kiállításban, rendkívül olcsó áron: csupan azon műveket fogadja keretébe, melyek értékes és nevesítő olvasmányt nyújtanak és elértetlen értékkel bírnak, tehát a házi könyvtár megalapítására különösen alkalmasak. Eddig közel 100 kötet, vagy 3-0 füzet jelent meg. Az egyes teljes művek külön, és díszesen kötve is megkereshetők. Minden füzet 40—50 kr. Minden kötet 80 kr. — 2 frt. Továbbá:

Arany J. összes munkái. Arany J. hátrahagyott iratai és levelezése illusztrált díszkiadását számos melléklettel, 2 új arakképpel atb. Br. Eötvös József összes munkái. Shaksperc színműveit több mint 600 illusztrációval. Deák Evence emlékezeti (Gondolatok, Levelek) Gróf Benyócszky M. Atrajzát és saját emlékiratait, számos képpel és faksimillékkel. Horváth M. Huszonöt és Magyarország történelméről, 1823-1847. és A függetlenségi harcok története című műveit. Dr. Holub Emil világhírű Arikai utóírásait. Benvenuto Cellini emlékiratait, számos képpel. Most megaduló nagy Földrajzi és Népiaméi művet, a világhírű Reclus nyomán sok képpel, térképpel, tervezással atb.

Mindazoknak pedig, kik valóban jó műveket, mérsékelt áron óhajtanak beszerezni, különösen ajánljuk a következő legújabb gyémántkiadású könyvjegyzékünket, melylyel 10 kr. beküldése után bérmentve szolgálunk és mely a legmegbízhatóbb irodalmi tanácsadó, mivel kivétel nélkül csak klasszikus vagy elismert jeles műveket tartalmaz, minden nyelvre kizárásával.

RÁTH MÓR némely kiadásai,

541 1—2

melyek

Marsdandó becsü házi könyvtár megalapítására,

Ünnepi és alkalmi ajándékokra,

A magyar salon díszítésére,

A magyar ifjúság nemes irányú művelődésére

jutányos, részben lezártított drukkál fogva is különösen alkalmasak.

Megtékinetésre és részletkérésre előleges meggyőzés után szívesen szolgálunk magyar és külföldi művekkel a vidékre is.

A legjobb cigaretta papir.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyult tény, hogy a „Les dernières Cartouches“

cigaretta papir Braunstein Frères gyárából. (Páris, 65. Boulevard Exelmans,) a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelem előforduló különféle jobb cigaretta papirok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelmezések alávett tettek, ugy Dr. Pohl a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann-tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygienia-tanár által a prágai nem. egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelmezések mindenkor azon eredményt adták, hogy a Braunstein Frères czég cigaretta papirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek etiquettje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères czéget viseli. Ezen czég cigaretta papirjánál minden csomag annyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquettjén feljegyezve van.

A gyár **Braunstein Frères**

czég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. a. raktárt tart cigaretta papirjai és cigaretta bűvelyei elárúsítására.

Rövid használat után nélkülözhetlen mint fogtisztító szer

Uj amerikai

A fogak szépsége | **GLYCERIN-FOG-CREME**

(egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

KALODONT

F. A. Sarg fia & Társa

es. kir. udvari szállítók

Bécsben.

Kapható a gyógyszerészek és illatszerezeknél 1 darab 35 kr. N.-Kanizsán Schwarz & Tauber; Rosenfeld Adolf; Strem & Klein; Berdin Márton; Marton és Huber uraknál. 448 2—52

Brünni készítmény, finom posztó- és árucikk szállítóház:

TICHO BERNÁT

Brünn, Krautmarkt 18.

szétküld utánvét mellett 457 17-20

Hölgy posztó egész gyapjú, minden új divat színekben dupla-széles 10 mtr. 8 frt	Női ingek erős lenvászonból csipkével 6 db 3 frt 25 kr.	Kalmuk legjobb minőségű 60 cm. széles 10 méter 2 frt 70 kr.
Fekete-terno száragyártás, duplaszéles 10 mtr. 4 frt 50 kr.	Férfi ingek saját készítmény, fehér vagy tarka 1 frt 80.—1 frt 20.	Double-Velour szövet 1/4 teljes 1 db. 3 frt 50 kr. 1 téli nagykendő nagy sima és koczkás 2 frt.
Volapük-flonel legújabb minta 80 cm. széles 10 méter — 3 frt 50 kr.	Kanevasz 1 db 30 rőf violaszínű 4 frt 80. 1 db 30 rőf piros 5 frt 20.	Egy jute-garnitúra 2 ágú 1 asztalterítő rojttal 3 frt 50 kr.
Ruha-barchet legdivatosabb választékban 10 mtr. 3 frt.	Czérna-kanevasz 1 db 3 rőf violaszínű és piros fl. 6	Egy rips-garnitúra 2 ágú és 1 asztalterítő selyem rojttal 4 frt.
Damen-Jersey-Tailen (Jacken) selyem gombokkal és leb- bentyűvel, minden színben teljes nagy 1 db. 1 frt 30 kr.	Egy lópokrócz legjobb készítmény 19 cm. hosz- sú 130 cm. széles 1 fl. 30.	Hollandi futószőnyeg-maradék 10—12 mtr hosszú 3 frt 60.
Jute-függöny török minta 1 teljes 2 frt 30 kr.	Egy flaker pokrócz 90 cm. hosszú 130 cm. széles 2 frt 50 kr.	Házi lenvaszon 1 db 30 rőf 1/4, 4 frt 50. 1 db. 30 rőf 1/2, 5 frt 50.
Munkás ingek rumburgi és oxfordi teljes nagy 3 db 2 frt.	Ragusa Divatszövetek, duplaszéles, jelmez- ruhák, minden színben úgy sávos, mint koczkás 10 mtr 9 frt	King szövet jobb, mint a lenvaszon, 1 db széles 30 rőf 6 frt
Normal-ing teljes nagy 1 db 1.50 Normal-lábravaló teljes nagy 1 db 1 frt 50 kr.	Flanel-fejkendő pompás választékban 3 darab 1 frt	Chiffon 1 db 80 rőf 1/4 5 frt 50. leg- jobb minőségű 6 frt 50.

Posztó-portéka és gyár-állomány.

Brünni posztó-maradék téli öltönyökre 1 mara- dék 3,10 mtr. teljes férfi öltönyre 3 frt.	Téli-kabátszövet egy maradék 2,10 mtr. teljes téli kabáttra, feke- tében, barnában és kék- ben 5 frt 50 kr.	Alkalmi-vétel Brünni posztó-maradékok 3,10 mtr. teljes férfi öl- tönyre 3 frt 75 kr.	Felöltő-szövetek legfinomabb minőségű 2 10 mtr. teljes felöltőre 7 frt.
--	--	--	---

Minták ingyen és bérmentesen

Jó portékaért és pontos szállításért kezeség vállalattik.

Kitűnő és kiválasztott mintakártyák 400 példányával a szabóurakhoz bérmentetlenül.

Minták minden vidékre bérmentesen.

Posztó- és divatárukat

a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb minőségig. Őszi és téli alkalomra szétküld minden gyári árnál olcsóbban.

Schwarz Möricz

cs. kir. posztó- és divatár-
gyára

Zwettau (Morvaország).

3,10 mtr. teljes öltözött	5 frt 50
3,10 mtr. erős gyapjú-szövet	6 frt 80
3,10 mtr. erős, finom gyapjú-szövet	9 frt —
3,10 mtr. finom gyapjú-szövet	13 frt —
3,10 mtr. legfinomabb gyapjú-szövet	15 frt 50
2,10 téli kabátszövet teljes télikabáttra	5 frt —
7. frt 9. frt 11. frt és fölebb.	

1,70 mtr. egy teljes loden-kabátunk való, viz-mentes 3 frt 50. 4 frt 50. kr. 5 frt 50 és fölebb
Fekete szövetek szalonöltönyöknek. Minden fajta posztóminták. Gyapjubélés minden árban 80 krtól fölfelé. Női szövet női ruháknak, női lodenszövet, nagykendők Himalaya-gyapjuból 1/4 nagy 3 ritól fölfelé. Nagygyári szövetek és divatárak. Arjegyzék ingyen és bérmentesen. A szabómester uraknak mintakönyvek bérmentetlenül. 453-18—20

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor-bajnak.

Védjegy.

Utóérhefen hatás az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzös lehellet, savanyu felbőgös, szél tekedés, (Kolik) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, fuláság elnyalkódás, sárgaság, under és hányinger esetében, megszünteti a főfájt (ha az a gyomor elrontását származik) gyomorgörögést, kemény széklet, székrekedést, az étel s-ítallal turterhelt gyomrot kifizitja, elűzi a hűgégeket, a xyogylt (p. vese, máj) és aranyeres bantalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Képzott székletet rakár: Brády Károly gyógyszerész Krenzier (Morvaország)

OVÁS! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sárga-fekete színűek, mint a hamisítottak, ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasításán az is fel van tüntetve, hogy az Krenzierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

A Keményszékés és székrekedés ellen, evek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacskok is, sokféle képen hamisítanak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Krenzieri gyógyszerész név alá írására, melyek minden eredeti dobozban láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacskok nem titkos szerek, a gyógyható anyagokból készületeik minden használati utasításban fel van s-olva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacskok kaptak

Máriazelli Labdacskok.

Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerésztárákban. Babócsán: Hias gyógyszerésztárában. Barcs: Kohut Sándor gyógyszerésztárában. Marczli: Körös Viktor gyógyszerésztárában. Únlitz: Boles. Béla gyógyszerésztárában. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerésztárában. 491 11—43

Gyors és biztos segítség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb a leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfűvekkel a legfinomabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörögés, étvágytalanság, savanyus felbőgös, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy bizonyított, megbízható házi-segélyre lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetjük, hogy az egyesült államok az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam” minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sas”-oz” czimzett gyógyszerésztárból. FRAGNER B. Prága 205—III.” német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felel pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő
FRAGNER B.

Védjegy: főraktárában, gyógyszerész a „fekete sashoz” Prágában 205—III és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszerésztárában a Városliget-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerésztárában van raktár ezen életbalsamból. 531 2—26

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs”

több ezer házihasználati elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásaival, a tej tepedésével s az emlő megkeményedésével szülőkör, kezevenyél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvaránál, körömgöyök-nél, az ugynevezett körömféregnél, cikeményedéseknél, felpuhadásoknál, vargagaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, cikeményedést, felpuhadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt teljesen eltávolítja, kiteríti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánazták, mindenkit figyelmeztetjük, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartónba, melyen az ide nyomott védjegy látható. — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyítottabb, számtalan próbát által legbiztosabban elismert szer a nevezhalás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallál teljesség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt.

Richter-féle

Horgony-Epítőkö-Szekrények

a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradnak három éves felül gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak szines kövel majdnem elpusztíthatatlak, úgy hogy a gyermekek évekig játszhatnak velök. Minden valódi Epítőkö-Szekrény pompás mintafüzeteket tartalmaz és később kiegészítő-szekrény által rendszeresen megnagyobbítható. Ára: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és feljebb. Óvakodjanak értéketlen utánzatoktól és csak „vérea Horgony” gyári jeggyel ellátott szekrény fogadtassanak el. A ki Epítőkö-Szekrényt szándékozik venni, az olvassa el előbb „A gyermek legkedveltebb játéka” című pompásan szinezett könyvet, melyet ingyen küld meg.

Richter F. Ad. és társa, Bécs.
I. Nibelungengasse 4.

Nem találhatunk alkalmasabb, értékesebb és czélszerűbb ajándéknak valót, mint egy jó

„KÖNYVET.”

A könyv oly maradandó beccsel bíró ajándék, mely minden más tárgyat fölülmul.

A könyvet nem unjuk meg! nem megy ki a divatból! hanem egy örök emlékül szolgál.

Könyvet rangkülömbőség nélkül

bárkinek adhatunk, mivel az irodalomban találhatunk minden műveltséggel bíró és minden koru egyén számára valami alkalmasat.

Raktárainkat különösen a

KARÁCSONYI

és

ÚJÉVI

alkalomra választékosan rendeztem be,

a magyar nemzet legjelesebb irodalmán

kivül, még az idegen nemzet ismertebb műveit is megszereztem, úgy szintén választékos gyűjteményt tartok

ifjusági iratokból, képeskönyvekből, emlék- és imakönyvekből, fénykép-albumokból

a legremekebb kiállításban, iró-mappákból (teljesen felszerelve), íróasztali tintatartók'ól, valamint a legújabb divatu

LEVÉLPAPIROKBÓL,

melyeket a legelőnyösebb feltételek mellett számíthatom.

Az igen tisztelt n. é. közönségnek szives figyelmébe ajánlva, vagyok tisztelettel

Fischel Fülöp

könyv- és papírkereskedő

NAGY-KANIZSÁN.

Káposvároitt és Csáktornyan.

Vidéki megbízások kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Szerkesztőség:

Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.

Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.Bérmentetlen levelek csak ismert ko-
zelekből fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Delzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.**Kiadóhivatal:**Városi-az-útcza 5. szám Fisel el Fülöp
könyvkereskedése.**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**Egész évre 3 frt — kr.
Félévre 2 " 50
Negyedévre 1 " 25

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.Előfizetések, valamint a hirdetésekre
vonatkozók Fisel el Fülöp könyv-
kereskedésébe intézendők.**A letenyei képviselőválasztáshoz.**

Legutóbbi időben a képviselőválasztások nagyon tanulságosak szoktak lenni különösen arra nézve, hogy minő következményei vannak a nép fanatizálásának. A december hó 23-án lefolyt letenyei képviselőválasztás a legtanulságosabbak egyike. Aki figyelemmel kísérte a választás előzményeit és figyelemmel kísérte főképen lefolyását, — az okvetlenül elborult homlokával állott meg ama mélyen elszomorító mozzanatokkal szemben, mik az egész acust kísérték.

Mikor annak megítéléséről van szó, hogy az alkotmányos joggyakorlat szempontjából mi engedhető meg és mily mértékű korlátokra van szükség: bennünket semmiféle politikai párttekintet nem vezérel. Hívei, föltétlen hívei vagyunk az alkotmányos jogok szabad gyakorlatának; éppen azért szigorú korlátokat véltünk alkalmazandóknak arra nézve, hogy a szabadság egyfelől ne csapasson át a szabadságra, a hogy minden alkotmányos joggyakorlatnak és így első sorban a képviselőválasztásoknak is mindenkor fenntartassék méltósága: az erőszak és terrorizálás nélküli politikai vélemény nyilvánításban. Abban, ha egyik, másik, — a politika terén szélesebb látókörű választópolgár a másikat, egyeseket, vagy esetleg nagyobb tömegeket is kapacitálni kívánja, — nem látunk sem-

miféle erőszakot; ezt megengedhetőknek, sőt szükségesnek dognak véljük; miután ebben nincs semmi pressió, egészen a másik fél ítéletére lévén bízva; mit és mennyit acceptáljon az eléje adottaktól. A capacitacionak helye van minden képviselőválasztásnál. De már az a mód, melyhöz a letenyei képviselő választást megelőzőleg az ellenzék nyúlt, föltétlenül elítélendő.

Azt hirdetni, prédikálni a népnek, hogy a hivatalnokok, az állam tisztviselői csak ingyenélő kenyérfogyasztók, kik a nép veritékén élnek és nem dolgoznak: ez már olyan lázítás, melynek véghetetlenül szomorú következményei lehetnek. Hogy az értelmetlen, fanatizált tömeg miként szeretne megoldani a konfliktus eléje dobott sorcinia kérdéseiket? — szomorú, elrettentő példák állanak előttünk. A nép lelke véghetetlenül fogékony az igazságot szemben. A sorsával elégedetlen a vágyai határára kiszabásánál a jogokat ritkán mérlegelő nép mohón emészti meg, mohón kapja az igazság minden elhullatott vagy elvetett magvát. És ha valahol, úgy ez esetben áll leginkább, hogy: „aki széllet vet, vihart arat.” Az igazság által megejtett lelki tömeget azután, — ha viharra korbaesőldött indulatja — nem lehet megállítani józan, okos argumentumokkal. Akkor már csak két respectált argumentum marad fenn: a puskapor és a bitófa.

A letenyei ellenzéknek amaz egyénei.

kik ilyen, a népet rémitően és veszélyesen corrumváló módon akartak a pártnak szolgálatot tenni — vajjon meggondolták-e: minő gyümölcsöket teremhet az elhintett mag? Meggondolták-e, hogy „ma nekem, holnap neked?” Lehetséges föltennünk! Mert ha csak kissé medúáltak volna is a dolog fölött, — semmiesetre sem tették volna meg. Hogy az elhintett mag kitünő talajra talált, csakhamar megmutatták a következmények. Hamar felburjánzott a terrorizmus. Mert minek nevezhetők egyéneket azt a módot, mikor az ellenzéken levő nép a szabadelvű pártiakat folygyújtással, lövéssel, kődobálással, a kocsirudak elfűrészelésével és különböző fenyegetésekkel akarja megfélemlíteni a arra birni minden meg nem engedhető módon, hogy vagy ne szavazzon, vagy ha szavaz, — félelemből politikai meggyőződés ellen szavazzon. Az alkotmányos joggyakorlatnak kriteriuma a szabad meggyőződés, szabad véleménynyilvánítás. És a letenyei képviselő választásnál éppen ezt taposta meg az ellenzék részéről tanusított terrorizálás.

Föltéhetetlen, hogy az ilyen izgató és terrorizáló módot maga az ellenzék komoly része el ne ítélné. Az ilyen eljárás nem lehet érdekében az ellenzéknek sem. Mire való a politikai érettségtől amugy is megszűllő tömeget annyira fanatizálni, hogy az fékevesztett indulatában oly dolgokra is képes legyen, minőre — mint halljuk —

A „ZALA” tárcája.**Őszi emlék.**

Őstáberi verőfénys,
Őszi rózsák szép napon,
Egy magamban elmerengve
Bolygtam a hegy oldalon.

Lent „kikires”-es rét ölén
Még vígan folyt a patak,
Nem tűnődve, hogy vízen már
Folygott szirmok ringanak.

Pár-fűzben tarka gulya
Legelészett jámborán, —
Bús Edonnyjuk messze szűll a
Röpke tég hullámiban.

Túl a völgyön, túl határon
Fényes erdők zöld színén
Szűllt meg a bolygó tekintet,
Mint a vágy remény ölén. —

Andalogná értem így el
Egy kerek magasztatot,
Melyen előbb: régen-régen
Vár vagy ilyen állhatott.

Most helyén a százados fák
Vetnek hívós árnyakat,
S árnyukban tavasz felén a
Gyöngyvírág buján fakad.

Oldalán meg cserje-bokrok
Dús koszorút öltének,
S tél szakán is van fűzrűk:
Úde repkény levelek. —

Szűllt az alkony, szűllt szeliden,
Hogy töréhez eljuték.
Oh; mi kedves, oh mi bájos
Volt a föld, az éti ég!

És a dal, — mi felhatott a
Lombok fél-homályból,
Mint csak tji csatlógányának
Bűbös édes hangja szűll.

Lányka volt, egy égi széppel, —
Telt kezükben tél zöld; —
Ringató dal; agende bűbáj,
Mely szívet, szemet betölt.

Édes ábránd szép valója,
Kedves emlék énnemem; —
Eltűnőnek, — itt a tél, és — —
Álmodon: emlékezem.

HAJGATÓ SÁNDOR.

A leszámolás.

(Magán jeltan.)

— A „Zala” eredeti tárcája. —

(Szányan burtozott szoba. Sápadt arcu, didergő fiatal ember sétál bent fel, alá. Öltözéke: kopott nadrág, rongyos papucs. Felső teste egy selymült pokrócba van takarva.)

„Leszámolni! Valóban kacagató humora a soranak! Kinek? mivel? Születtem, eltem... aztán vége! Egyetlen ember sem oka annak, hogy születtem. Kérte csak egyetlen lény is, hogy hívassék elő a semmiségből? hogy a világ-cosmosból

öntudatos lényül üzessék ki erre a sárgómbre, szerepet játszani? . . . De hát Szűlveszter napja van, a leszámolás napja! Ha bolondok közé jutottunk, táncoljunk a bolondokkal! Azután a jól eljátszott szerepen mulassunk, kacagjunk! . . . Leszámolni! Hol kezdjem hát? . . . Ott, legelő? azzal a szép, azzal a bűbajos tündér-világgal? . . . Az a szép, az a bűbajos gyermekkor! az a ragyogó arany fiatal kor! Azzal csóbit, azzal ragad bennünket a sors tovább, tovább . . . vágni . . . remélni . . . élni . . . élni! . . . Mentem én is . . . rohantam eszeveszeten; vágyak útek. remények ragadtak. A himporos fiatal lélek előtt nem rajzanak ijesztő, visszariasztó kísértetek. Ebben, álmainkban körülzibongnak láthatatlan, csábos tündérek, simogaják a gondtalan, redőtlen, derült ifjú-homlokot; susognak sokszor álmadott világról, álmadott paradisosmorról. Homlokunk izzik, vérünk forr; idegeinket telpezsdi a szép álmak emlékezete. Hogy megynék! hogy rohanunk a felé, az ismeretlen tündér-világ felé . . . akkor még! . . . Milyen szép is akkor még az élet! . . . Szegény jó apám, ha élne! — elmondhatnám neked; mily édesen, mily híven emlékezem minden csókodra, minden ölelédre! Azokra az édes pillanatokra, mikor térdeden ringattál, mikor bujósdi játszottál velem a kataszros mezőn; mikor utolszor láttalak, halvány-betegem. Felém nyújtottad reszkető kezedet . . . aztán egyszerre visszakaptad és elfordultál tőlem. Azt hittem: rossz voltam, bántottalak s haragszol rám. Később tudtam csak meg, hogy sirtál, engem sirtással. Utolsó könyeid voltak azok! — — — Eltemettünk, megsirtattunk, meggyászoltunk. Legtöbben csak egy esztendeig, ahogy divat. Én most is gyászolok . . . itt . . . megsemmisíttem . . . rongyos ruhában . . . megtépett szívvel . . . re-

a föligatott letenyei ellenék hajlandó lett volna: a Mura hidjának fölzedésére, ha kellő időben őrizet alá nem vétetik. Ez is szomorú bizonyítéka annak, hogy mire nem képes a fékevesztett, a föligatott tömeg.

A lefolyt letenyei képviselő választás teljesen megerősítette, megérlelte bennünk és minden komolyan szemlélőben és elfogulatlan ítélőben a meggyőződésed, hogy a választási visszaélésekre vonatkozó törvényt szigorítani és pedig határozottan szigorítani kell. A fenálló törvények szigora nem elég séges arra, hogy egyeseket — ilyen a népet erősen corumpáló, a néperkölcset teljesen megrontó visszaélések elkövetésétől, visszatartson, elrettentsen. Ezt megmutatta a letenyei képviselőválasztás is.

A nép erkölcsé érdekében.

Kényes dolog az ily „nebánta“ virághoz nyulni: küzdelem közt szántam is el magamat arra, hogy erre vonatkozólag nézetemet elmondjam.

A fondázatok csajjai már vezetőben vannak, miután azok csak némely vidéken divatoznak. Ezek helyett ott vannak a törvény kijátszásával az esti korcsmai dőzsölések, a kártyakompanyák, a már annyiszor említett külön legeltetés. Az égbe kiáltó sok uszóra, a család- és szédélgések száztéle némi, s ezeknek oly nagy mérvben csapordása, hogy az apa lát, testvér a testvért károsítja, család. Ott vannak a lelket ölé házasságtörők, a vadházasságban élők egész serege, a szabad személyek még szabadabb botrányai sat. sat.

Az erkölcstelenység — a lélek e fekete virága nemcsak falvainkban, hanem városainkban is kisebb nagyobb mértékben oly kedvező levegőre talált, oly jószokás-módon terjed, hogy elszorul az ember szíve-lelke, ha rá gondol, hogy az egymány vétek társadalmunk minden rétegeiből, művelt s műveletlen osztályból egyaránt azéti áldozatait. Korunk ifjúságának — tisztelet a kivételeknek — nincs nagyobb ellensége, mint a meggondolatlanság, azaz a könnyelmű beszéd és cselekvés. Az emberek legtöbb hibája is a meggondolatlanságból eredvén, legtöbbször ebből származik az erkölcstelen cselekedet is. Korunk ifjúságának egy része az urhatnáság után vágyódik, s mint Horác is régen megírta:

*„Az iskolából szabadult ki bajtalan ifjú,
Kedvel szót, paripát s árayatlan pályaműveket,
Hosszra viasszok hajló és feddőtlen borzong,
Péssé, pazarol, kesken kesél gondolkodni javáról,
Fehéjassó, kéjanc, vágyit hamar unja, cseréli.*

Korunk szelleme nem a vallásosság, hanem a felfuvalkodott dőlyfűsőség szelleme. Az isten igaz tisztelete mindinkább háttérbe szorul; innen van az ifjúság pajkosága, innen ellémondó ítéletei, inaan tiszteletlensége a vallás iránt. Hogyan is verjen gyökereit az erkölcsös vallásosság, az erény, mikor mindenütt, mindenfelé, tennt, lennt dőlyfű, gőg, hűség és fényűzéssel találkozunk. Társadalmunk oly betegségen szenved, a kór tünetenyei naponkint oly aggasztó szint kezdének ölteni, hogy az elharapódzott vétek minden rangu, minden hitű s telekezet között feltalálható.

Nincs szándékomból népünk között burjánzó erkölcsi betegségek hosszú sorát esestetni, inkább szándékomból annak gyógyítására hathatós gyógyszer ajánlani, első helyen a: *szülőházat* ajánlom.

Hogy a jó házi nevelés az erkölcstelenység kiirtója legyen, először abban a tiszta vallásosságnak kell főszerepet játszani, mert az erkölcstelenység ott üti fel tanyáját leginkább, hol a családi életnél megszűnt a vallási érzélem. A vallás tanítja meg az embert különbséget tenni a jó és rossz között, a vallásos nevelés teremt a szülőknél igazán isten s embert becsülő jó gyermekeket. A rossz példa, a rossz társaság romboló hatással van minden gyermeki kedvre, azért aki erkölcsös gyermekeket akar nevelni, erkölcstelen cselekedet egy perig se történjék házában. A ki jó gyermekeket akar nevelni, annak vigyásmi kell gyermeke minden lépésére, számot kérni gyermeke minden mozdulatáért. Tiltsuk el a botrányos helyen való megjelenését szoktasuk őket isten s emberek iránti tiszteletre. Vallásos érzületével járjon a szülő gyermeke előtt. Ha az anya csak azért jelenik meg istenházában, hogy lásson és látsassék, ha ünnepek és vasárnap nem írtozik a szolgál munkától ha fényűzési kiadásával leányai előtt rossz példával jár elő, úgy ne várja, hogy leányai kevéssel meglegedő hazahaza a vallásos jó gazdaszozonyokká váljanak.

Húscs napja van, az anyának is kijutott a kedves vendégtől s asztalterítés közben így figyelmezteti őt a leányát: „Ninacskám, jól fogaad magadat, hogy a doktor ur szép szemének megtetszessék! Ninacskánk szongorázni is tud, a vendégek előtt a mamával együtt dalolják és adják „En vagyok a talu rosszsa egyedül!“, Van „bravó“, a díszret minden ösznével árasztják el a kis művészt; én meg egy forintot ászárat mernék tenni, hogy kis művésznök nem tudja mire való a reggeli és esti ima, az írás és olvasás mesterségében pedig járatlan.

Más alkalommal a nő így szól örömeiben a jelenlevő tanítóhoz, miálatt ő éves fiára mutat, ki éppen egy másik fiúval birkózott:

— Nézze csak kérem ezt a gyereket, ez ám a derék kölyök, és már úgy tud kártyázni,

kuglizni, szivarozni és káromkodni, mint egy ördög.

— De édes asszonyom, tud-e imádkozni? kérdém.

— Ah! dehogy, hiszen ahhoz még igen gyenge.

Falusi szülők biztosság s a cseléd iránti felügyelés kedvéért 10—14 éves gyermekeiket a cseléddel együtt az istállóban hálaltják. Van is ott felügyelet, szívja be a kis honpolgár az erkölcstelenléget s lesz belőle éjjeli kóborló kártyahős sat.

Hol van itt a helyes nevelés? Itt a gyermekeket a szülők szándékosan vezetik a bűnre s modern nevelésükkel szülői tekintélyüket is eltemetik.

Az apa a maga mulatságai után jár, az anya szintén: a kedves gyermekek pedig otthon vagy az udvaron a cseléd társaságában szívják az erkölcstelen levegőt *Vigyázzunk tehát szülők, mert irca van: „Jaj a botránykozatonak!*

Második helyen ajánlom az *iskolát*.

A szülői háztól az iskola veszi át a gyermekeket. Hogy a szülői házból hozott paraszti vallásos erkölcsőség minél inkább erőtebb meggyőződésé váljék, az iskolának a feladata a tanulókat másodsorban vallásos szemlemben vezetni, őket az emberiségnek megörizni. Nem állítok valótlanságot, midőn kijelentem, hogy az erkölcsi kinövésnek terhenek egy része-iskoláinkat is sújtja. Nézzük meg igen sok iskolánkat. Van e elegendő gond fordítva a vallási érzelmek ébresztésére és ápolására? A mig hivattottaink közül legtöbbször a gazdaság, a rétek, mezők, szántóföldek művelésével és oktalan állatok nemmesítésével foglalkoznak, addig elfelejtik rájuk bízott szülők örömét, a haza és egyház reményeit a vallás dolgában oktatni. Vagy a 300 forinttal dotált tanítótól várunk mindent? Mit ér, ha a tanulók a számtan minden részében jártnak, ha isten parancsait nem ismerik. Mi haszna, ha Európa minden folyóját a Daiepert, Tajót, Volgát, az országok nevét, földrajzi fekvését vagy ezen és ezen növénynek hány faja van? ismerik, tudják sat, ha e mellett hitők főbb vonásait nem ismerik, a vallás dolgában járatlanok, a vallás iránt közönyösek és hidegek.

Nincs szándékomból a tudományos képzés felett pálcát törni; de nagyobb lelkiismereteséget a vallás erkölcsi nevelésben, adjunk vallásosabb nevelést iskoláinkban!

Harmadikul ajánlom a *cselédtartó gazdák közmegegyezését* arra, hogy erkölcstelen cselédet házaiknál nem tartanak.

Hány nő cseléd fogadtatik fel nem anyyra falvaink mindinkább városainkban, kik bizonyos erkölcstelen fejtételekhez: 2—3 éjjeli kijáráshoz kötik szerződésüket. Falusi gazdánk cselédje

ménytelen lélekkel . . . Nincs egyebem, ami szepítéletlenül elkísért volna idáig, csak a te emléked. Imádságra hívó szepítelenséggel el bennem a te áldott jó lényed emléke . . . A többi minden megdögvé, szétszaggatva, félig elleledeve, félig eltemetve . . . Holonság is róluk beszélni . . . Alom, ábránd, eszmény, barátság, szerlem, lelkesülés, nagyratörés, asszony, család! . . . Hahahaha! Milyen hatalmasan ayon lehetne emlékükre kacagni a rom-szívet. De hát a beteg órának mindegy, hogy egy-két negyedórával előbb vagy utóbb szűnik e meg verése! . . . Asszony! . . . Álljunk meg ennel! . . . Hogy lehetne embernek e neküli leszámolni! . . . Emberek, aki vágyott, szeretett, lángolt és gyűlölt, aki álmodott, remélt, hit és fölébredt, csalódott . . . Asszony! Mi minden van ebben a fogalomban! Kőltő olyan mennyországot soha nem álmodott, mint aminő ebben a fogalomban van: kárhözatba döntő isten olyan poklot ki nem gondolhat, minőt e fogalom rejt. Az emberi sorsot intéző asszonyt ne ott keressétek a jötelek oltáránál, ahol áhitatot gerjesztő képpel, könyben uszó szemekkel rakja le áldozatait, kincseit: porszemnyi váltáságát tengernyi bűnének. Ne is a templomban, ahol éghez emelt szemekkel terdel és (szerintetek, a ti rövidlátó szeméitekhben) imádkozik (de szerintem vezeték!) . . . A családi szentélyben se találjátok meg annak a mennyet, poklot rejtő fogalomnak megtévesztését. Itt mindenütt *angyalok*. Így is hívjátok őket! A jöteknység anyyálai, a szeretet anyyálai, az áhitat anyyálai. Hahaha! Majd én megmondom: hogyan lesz tiszta fogalmatok a soha költő által nem álmodott mennyországról és a sújtó isten által, soha ki nem gondolt poklóról. Ha találkoztok asszonynyal, kinek láttára szíve

tek megrehben, langra gyul bennetek minden osepp vér: küszadjetek hozzá, nyérjétek meg szívét, szerelmét. Rejtétek őt szívetek mélyöbe, vögyetek körül imádatot. Szeressétek az odaadó, mindent feledő szív örületével! Csöngjétek rajta a kivüle más lényt nem ismerő, más lényre nem gondoló lélek gyanutlanúságával, sejtelmellen bizalmával. Ez ressegek! higyetek neki! bizzatok hennél! Főltarul föttöttek a soha költő által nem álmodott mennyország. Higyetek ölelésének, csökjainak, csöböcs szavainak! Temessétek egész lényeteket abba az édes, mondhatatlan gyönyörbe, mely csak félig átudatos; félig: kábulat. És a mennyország, ebben a fogalomban: *asszony*. . . Aztán a mámortalanság pillanatában engedjétek lelketekben csak parányit a gyanu gondolatának, mint én! Hahaha! Milyen boldonul szédültök le mélyre . . . mélyre . . . a pokolba, a kárhözatba! Hogy dől össze az a menny! hogy szakad össze boldogság, remény, ödvönység! . . . Duszók vet szívetekbe a pokol . . . Egtek, örlöngjétek a kintől . . . Izzo fejeteekre, izzó melleitekre érzitek szakadni azt az összedőlő mennyországot . . . Mi az? . . . Már éjjeli itt? . . . Hát megértém az új-éztendő első pillanatát . . . Miert? minek? . . . Az a vesztett mennyország magával vitte mindenemet . . . Hahaha! Oriási kincsbe került hiteni azt a poklot, mely egy hitlen asszony képeben romma égette mindenemet. Itt állok elszűlötten, rongyokban. Többé nincs mit veszítenem. Hát ugyan yelem ki veszítene? Egy örülttel, aki mindent, vágyait, reményeit, nagyratörését, földi kincseit, egész világát egy *asszonnyal* tette? — — — Egy asszonnyra, a boldondok blattjára! Hahaha! . . . Példa kell! tanulság kell azoknak, kik utánam jönnek! . . . Szü-

gény apám, pihenhetnék-e nyugodtan a te áldott poraid, — elszűlött, segmive lett fiad miatt? — Egyetlen reményed voltam. Szép jövő reméltél számomra. Hirt, nevet, dicsőséget! Azt hitted: óriás leszek, ki bevezem-m félibenhagyott munkádat . . . Szédültam a te reményedet is egy asszonnyért! . . . Egy elvesztegetett élet után mit tehetnék még job, porszemnyi jói? Dobjuk oda azt, a mi meg van. Vessük oda az utolsó rongydarabot. Számlajunk le! *(Leül asztalához, tollat vesz és ír, fenhangon fogalmazva.)* Tiszteit Szerkesztő ur! Ne lépje meg, hogy mindjárt levelem elején kijelentem: örült boldog vagyok. Utolsó rongyaimban diderege trom e sorokat. Nincs semmim! Mindenemet odaadtam egy asszonnyért. Csak a becsületemet nem. Ez nagyon ócska, hitvány jóság a mai világban; nem sokat adnak érte. Ezt az utolsó pillanatig megöriztem: magammal viszem a sírba is. Ezenkívül meg csak rongyos, hasznontalan életem van meg. Meguntam már cipelni. Ha már eldobom (pedig eldobom) szeretné velem használni. Azért kérem: tegye közém levelemet b. lapjában. A pisztoly előtem van. Csak pár pillanat választ el a haláltól. Ugy veheti mindenki, mintha koporsóból beszélnek. Önnan már mindenki *úszintán, igazán, érdektelenül* szólhat. Egy örültten atomból élet veghatáráról azt mondom az utánam jövő fiataloknak: kerüljétek az asszonyokat! . . . Istennel szerkesztő ur! Legyek én, a kihűlt boldog, elrettentő példája az örlöngő boldondoknak! Istennel önnel! *(Az asztalon fekvő pisztolyt fölemeli, halántékához illeszti.)*

A függöny legördül.

vasár és ünnep napon hajnalig kóborol szerzetesét, úzi erkölcsiellen jätékait. Egyesüljenek tehát a városi és falusi gazdák, hogy erkölcsiellen cselédet nem fognak elfogadni. Ha a cselédek vétkezes tulajdonoságát később kiismerik, azok azonnal az elüljáróság közbejöttével nemcsak gazdájuktól, de a községből is elhocsájtassanak. Az éjjeli kóborlás a cselédektől eltántorítandó. Ha lovak, szarvasmarhák s kutyák díjazására százkatt, ezreket lehet költeni, nem lehet-e az erkölcsös helyet álló szorgalmas cselédet javára is ösztöndíjakat alapítani?

Legyen a negyedikül ajánlván: az egyházi és világi elüljárók között a szoros egyetértés, kölcsönös támogatás. Ha közérkölcösségünk megóvására megvannak hazai törvényeink, azok ne irott malaszték szerepeljenek, hanem a világi hatóság az egyházi hatósággal karöltve annak szigorú betartását, a rend megőrzését iparkodjék meghonosítani. A községben a lelkes, a tanító és jegyző egyetértő jóakarata s példás odaadó buzgósága teremtheti meg a jóvaló közszellemet. A vallásérkölcösök megszilárdítására a vasár- és ünnepnapok megtartását követeljük.

Vasár és ünnepnapon szemtise alatt a jegyzői iroda ne legyen a vidék elüljáróinak gyülekező helye.

Isteni szolgálát alatt a kereskedés s koremai üzletek zárva legyenek. A lelkes, — a tanító és jegyző minden szava, mozdulata tanítás legyen a nép előtt Minden hivatalos dologban, még az okiratok elkészítésében is az igazságosság szelleme vezesse minden mozdulatait. A községi elüljáróknak egyetértőleg legyenek oktatói, bizalmas barátai s így az egész népnek védangyaljai.

Valóban ideje volna már a törvény egész szigorával a nép között élődiskódó hibáknak s erkölcsielleneknek határát szabni mert igazságot Lubrich Agost szavainak: „A tolvajtörtön, a gyilkost, a hazárdulót, a fölségsértőt bitófa, gyalázat s a nemzet átka bünteti; és a lélek gyilkos, a becsület, az ártatlanság s erény rabló, ki nemzedékeket metélyez meg mérges lehelatével? ez ez szabadon jár föl s alá s öszszedülja, mit a szülői ház, az iskola, és az egyház buzgalommal apolt.”

Sáringy Károly.

Politikai szemle.

A magyarországi politikai helyzetéről a bécsi Neue Presse budapesti levelezője egy magyar államférfival való beszélgetést közöl, amelyben az illető államférfi a többi közt a következőleg nyilatkozott: „Bármint beszéljenek is a lapok, ön tartsa magát ahhoz, hogy nincs válság s nincs válság, sem a miniszterelnök személyére nézve, sem az egész kabinetre nézve. Tisza Kálmán a parlamentarizmus történelmében talán példátlanul álló önzetlenséggel azon fáradozik, hogy óriási pártját a kabinetnek arra az esetre is biztosítsa, ha egykor teljesen visszavonulni akarja, nem akkor, a mikor s a miért az ellenzék akarja, s nem azért, mert talán lejárt magát, hanem talán hasonló okokból, mint a minők egykor, 1879-ben. Andrassy Gyula grófot a bécsi Ballplatz palotájának elhagyására bírták. Ha egyáltalában megengedhető volna vélegről beszélni, azt csak kizárólag a miniszterelnök belső kedélyvilágában lehetne keresni.”

Ugyancsak a helyzethez Bécsből írják a „Pester Correspondenz”-nek: „Az osztrák főváros vezető köreiben csak gyönyörködve mosolyognak Magyarország türelmetlen ellenzéki elemeinek ama hirtörésein, melyeknél a saját hitükre akarják téríteni a világot, mely hitüket már oly régóta s oly kevés sikerrel hirdetik, hogy t. i. Tisza lefelé már minden népszerűségét elvesztette, és már a korona bizalmát sem bírja, lemondása tehát már csak kevés napok kérdése.”

Notorius döröcség nagyobb aplommal soha sem lett produkálva. De az ilyen kézzelfogható aszizmakkal senki sem fogna tévedésbe ejteni. Nagyon jól tudják itt, hogy mi sem lehetett alkalmasabb Tisza népszerűségét a nemzeti dicsőség és hazafias nagyságok iránt oly mélyen érzékeny lakoságnál újra feléleszteni, mint az az oly kitűnően ügyes fordulat, melyet ő tudott adni a Kossuth ügynek.

A mi pedig a Koronát illeti, az már novemberben — oly noblese szel és lovagiassággal, melynek mássa nincs, — félreérthetetlenül nyilvánította, hogy megadta beleegyezését Kossuth magyar állampolgári joga fennállításának konstatálásához, a mint ezt Tisza az Irányi-

féle interpellációra adott válaszában tette. Hogy miként történik ez a konstatálás, az a koronának egészen mindegy, előre feltéve, hogy meg lesz óva amaz elv, mely szerint egy emberért, legyen az bár Kossuth, külön törvényt alkotni nem lehet.

Megtagadta Tisza ez elvet? Nem! December 11-én, hogy az obstrukciónak elejét vegye, kijelentette, hogy a kormány szándékos késedelem nélkül, tehát lehetőleg hamar, hozzá fog a honossági törvény revíziójához és, hogy ezen általános reformnál a törvény 31. § a oly módon lesz javítva, mely végét veti a Kossuthot illető minden susceptibilitásnak.

Ez ellen absolute semmi kifogása nincs a koronának és Tisza rendkívüli ügyes eljárását itt csak dicsérik.

Oroszországból a táviratok ismét nagyobb-mérvű készülétekről hoznak hírt. Így jelentik, hogy a hadügyminiszter 80 milliónyi hitelt kapott egy új, kis kaliberű fegyver beszerzésére, mely összeget a pénzügyminiszter újabb kölcsön nélkül teremtte elő. A Standard jelentése szerint egy angol szindikátus 3 millió puskának az elkészítését vállalta el. A Havas-ügyönkség pedig Pétervárról a következőket jelenti: A Fekete- és Balti tengeri orosz hajóhadosztályokat legközelebb két-két nagy páncélos hajóval és több nagyobb torpedó hajóval fogják szaporítani. A hajókat az orosz kormány orosz hajógyárakban rendelte meg.

Az orosz lapok bámulatos egyetértéssel és kifoghatatlansággal folytatják a tollharcot Ausztria Magyarország ellen. Hol a bolgárok pártolása, hol Szerbia zaklatása, hol a bosnyákok és hercegöcök sanyargatása miatt emelnek vádakat a monarchia ellen. Legújában a szerző-monopolium miatt támadtak a bécsi kormányra, hogy bele akar avatkozni Szerbia belügyeibe, míg másrészt pártolja a „bolgár bitolókat.” Aztán meg intik Szerbiát, hogy ne féljen ám a bécsi fenyegetésektől, mert azok ugy sem fognak messzire menni. — Ausztria-Magyarországnak a balkáni népekkel való viszonyaiiban nagy óvatosságra van szüksége. Ausztria-Magyarország nyilván Bulgáriának egész gazdasági fejlődését és hadsergét is dominálni akarja befolyásával. Ez azonban, mondják az orosz lapok, nem kívánt eredményekre vezethet, mert Szófiában már kezdik felismerni, hogy Bulgáriát a Szerbia sorsa fenyegeti.

Egy pétervári, nem egészen kétségtelen hitelességű távirat szerint a cárnak értekezlete volt a napokban Girszszel, mely alkalommal a bolgár kölcsönt és Ausztria-Magyarország magatartását beszéltek meg, a mennyiben a bolgár kölcsön tőzsdei jegyzésének megengedésével a jelenlegi bolgár kormány törvényesnek ismerte el s így a berlini szerződést a legdurvább módon megsértette. A cár állítólag utasította is Girszt, hogy diplomáciai jegyzéket intézzen a berlini szerződést aláírt összes hatalmakhoz s tiltakozék Ausztria Magyarország eme lépése ellen. A jegyzék csak Ausztria-Magyarország ellen fordul s nem egyszermind Anglia ellen is, mely tudvalegőleg szintén megengedte a jegyzést s így szintén „durva sértést” követett el a berlini szerződés ellen.

Az angol kormány végre felelt a portugál jegyzékre. Salisbury kormányelnök Barros Gomez portugál külügyminiszternek Petre angol követ által jegyzéket adott át, melyben felszólal Portugáliának Afrika délkeleti részében követett eljárása ellen s határozottan rosszalja a portugál ügyönkök föllépését a Zambezi vidékén. A jegyzék, mely különben nincs fenyegető hangon tartva, felsorolja azokat a dolgokat, melyeket Anglia sérelmesnek tart magára nézve és a status quo helyreállítását követeli. Az angol kormány semmi szín alatt sem engedheti meg az angol lobogó levételét és mellözését.

Tanügy.

Az országos tanítógyűlés. A III. egyetemes tanítógyűlés végrehajtó bizottsága felhívást intéz az ország tanító köreihez és tanítóhoz, hogy jelentsék be véleményeiket: mikor kívánják a IV. egyetemes tanító gyűlés megtartásának idejét, és mi tárgyakat óhajtanak a gyűlésre fölvenni. A szent-istvánnapi végrehajtó bizottsági gyűlés tudvalegőleg azt határozta, hogy 1890-ben októberben összejüljön Budapesten a IV. tanítógyűlés, csupán napját kell világosan meghatározni július-áugusztus valamelyik napján. — (A nagy-kanizsai jór. özi közgyűléséből már nyilatkozott, ez érdemben, hogy áugusztus végére

óhajtaná. Azt hisszük: ez alkalmasabb időpont is lenne, minden tekintetben, a júliusi források napoknál.) Eddig a következő tárgyakat jelentették be a gyűlés programjával: A magyar nyelv tanításának általánosítása a beszéd- és értelemgyakorlatok alapján. A népiszkolai tanterv módosítása, tekintettel az osztott és osztatlan népiszkolákra. A népiszkolai tankönyvek s ezek bírálatának kérdése. A tanítóképző intézetek reformja s a tanítóképző tanárok kiképzetése. Az állami szakaszterü tanfelügyelet szervezése, tekintettel a néptanítók előléptetésére. A tanítói állás biztosítása s a tanítók szolgálati viszonyainak szabályozása (szolgálati pragmatika). A kisednevelés ügyének országos törvény által leendő rendezése. Nemzeti iskolák felállításának kérdése s a neveléstudományok magyar nemzeti alapokon való megteremtése és fejlesztése. A tanítói közszellem állandósítására vonatkozó elvek fejtegetése. Az Eötvös alap ügyének rendezése. Az általános és kötelező megyei tanítótestületek szervezése. A reálismeretek tanításának módja és eszközei. Iskolai egészségügy. A kézimunka a népiszkolában. A rajz- és torna-tanítás a leányiskolákban.

„Tanító változások”-ról cikkez Jakab Károly a „V. K.” közelebbi számában, melyből — miután megnyekint is érinti — átveszzük a következőket: a kik a népiszkolai tanügyvel hivatásuknál fogva mindennap érintkezésben vannak: az esperesek és plébánosok tudják legjobban, mily hátrányára vannak a népiszkolai tanügynek a gyakori tanító-változások.

Az üresedésbe jött tanítói állomások csőd-hirdetés és választás útján töltenek be.

En nem tudom más megyekben is így van-e, de Eszperém és Zalamegye nagy részében, ha egyik tanítói állomás üresedésbe jön, az egész vidék tanítója mozog, korteskedik és konkurál. Akit a köldüssé, vállalatanná lett elvadult népnek kellene fizetni, annak van is oka elégedetlennek lenni! Azt gondolja a szegény néptanító, csak az ő állomásán van sanyaru átkos helyzet, másutt talán jobb lesz, azért mindig kifelé áll a rudja; kíváncsian olvassa a hirdett csődöket, pályáz mindenütt, ahol egy kis halvány reménység csillámlik részére. Ha új állomásra jut, csakhamar azt veszi észre, hogy cseberből vederbe lépett, az új állomáson is van baj, vizsaly és küzdelem elég, nem nyugszik meg, odébb menni, pályáznai készül ismét.

A tanítóválasztási csődön legtöbb esetben valamelyik közeli község tanítója választatik meg. A népnek is van mar finánc tudománya, a tanító meghozatása így kevesebb pénzbe, kevesebb fuvarba és fáradságba kerül.

Most már a megválasztott és helyre hurcolkodott tanítónak üresedett meg előbbi állomása; egy változás több községben üresedést és iskolaszünetet csinál.

Pedig ezen a miserián könnyen és biztosan lehetne egy felsőbb rendelttel segíteni. A hol halálózás által üresedik meg a tanítói állomás, a törvény értelmében félévi jövedem az özvegyet illeti, ki tartozik a kántor-tanítói állomáshoz kötött költemek teljesítéséről gondoskodni; a választási eszmé akár az intercalaris időszakra kihirdethető, az új tanító is megválasztható, de a megválasztott új tanító új állomását csak akkor foglalhatja el, ha a megkezdett iskolai tanévet ott, a hol megkezdte, nyilvános népiszkolai vizsgával teljesen betejtezte.

Egy ily felsőbb rendelt a tanító-választásokkal együtt járó jövedelmi osztokodást is igen nagyon megkönnyitné. A mostani gyakorlat mellett egyik részre mindig igazságtalan károsítással történik a tanítóváltozások jövedelmi megosztása.

Van eset rá például, hogy a tanító öszszel elveti földjét, mire a tavasz jön, már más állomáson van. Plébániában történt: egyik tanító május hóban foglalta el állomását, iskolába már akkor nem jöttek be a kis műzsaifak; ugyanazon év szeptember havában már más községben választották meg tanítóknak. A leartott és betakarított termést, a beszédett párgabonát eladta; az utódját illető jövedelmi részletben vele osztokodni nem lehetett, mert semmiye sincs, csak adóssága. Utódjának még azon évben szolgálni, szigoruan tanítani kellett, de a jövedelmet elődje szedte föl, ki azt nem szolgáltatta meg.

Ha az iskolai tanév befejezte után, június hóban lennének a tanítói változások és állomás elfoglalások, a jövedelmek megosztását méltányosabban, igazságosabban lehetne teljesíteni. Június hó a polgári évnek fele; a földnek jövedelmét, párber, tandij, tüzelőfa illetéket meglehetne fe-

leszni; a távozó is kivetheti illetékét, az új tanító is terményekben kaphatja ki részét, a rájövő terhebb időszakban van egy kis élelmi készlete a téle.

Egy ily irányban tett felsőbb intézkedés a legtöbbet segítene a tanítókállapotán.

A közoktatásügyi miniszter kiváló fontosságu törvényjavaslatot terjeszt, mint értesülünk, legkésőbb február hó végéig a képviselőház elé. A törvényjavaslat a kisdiedóvodáknak országos szervezését célozza, közelebbről, a községeknek vagyoni viszonyaira fektetett alapokon. A községek vagyoni viszonyai adójuk szerint levén kiszámítandók, a közoktatásügyi miniszter már régebben elrendelte az ország összes községei által fizetett adóösszegeknek összeírását. Az erre vonatkozó adatok immár beérkeztek a miniszterhez, s mihelyt azok feldolgozása be lesz fejezve, le fog tétetni a törvényjavaslat a ház asztalára.

Irodalom és Művészet.

Dócai Lajos költeményei. Arczképpel izléses fényes diszkötésben 3 frt 20 kr. Szerzőnek noha egymást érték irodalmi nagy sikerei, huszonhárom esztendő kellett arra, hogy költeményei közrebecsálására magát rászánja. De nincsenek is azután kötetében színtelen vagy gyöngy-darabok: egy vagy más tekintetben figyelmet érdemel valamennyi. A gyűjteményt szerelmi dalok, románcok, alkalmi és didaktikus költemények, éleshang szatírák s műfordítások alkotják. Ez utóbbiak közt van Heine „Kevlaari bucsi“-ja Schiller legszebb költeménye „Ének a haragról“ és „Faust“ második részéből az első felvonás-bekezdése és az ötödik felvonás. Faust halálával és menyemenetével. Mindezek fordítása a nyelv igazi mesterére vall és magában véve is nem muló értéket kölcsönözhetne Dócai kötetének. A kötet kiállítására rendkívül díszes, valóságos gyöngye a typographiai jó izlésnek. Még Ráth Mór kiadásai között is előkelő helyet foglal el, kitől pedig megszoktuk, hogy szellemgyermekait fényes, distingvált öltözetben küldi világnak.

Műkedvelő-előadást tartott f. hó 26-án a helybeli iparos ifjuság, „önképző egylete“ javára, mely alkalommal „A Czigány“ ismeri népszimni került színré, Országú István rendezése mellett. — Az előadás sikeres folytatása volt a mult éveknek, s méltán megérdemelte a nagyszámu közönséget, mely a Polgári Egylet dísztermét teljesen megtöltötte. — A főszereplők közül kiváltak: Szilák Andor (Zsigai czigány), Szelig Fáni k. a. (Rózsai), Metz Lajos (Gyuri), özv. Beigi M. urnó (Rebeka) — továbbá: Lirheim Teréz k. a. (Évi), Aszalai Gábor (Márton parasztgazda), Grebenz Lajos és Viola Kálmán (Várszegi és Ferke szerepében); — de a másodrendű szerepkörökben is elég jól megállták helyüket: Csizmadia Teréz, Wukits Mari, Spiegel Gizella, Kollárics Teréz k. a. és Sárcz József Fullér Mihály, Zinker Gyula és Végráth Ferencz urak. — Szóval az egész (jól betanult) játék szép gürdülékenységgel folyt végig; csak az ének és a zene nem tudtak sehogysem összebarátkozni. . . . Az előadást reggelig tartott táncmulatság követte.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk elérte pályafutásában a 17-ik évet. Aki ismeri 16 évea multját, történetét, módjában van megítélni: mily mértékben tette meg köteleességét, mint állta meg helyét a közlgy szolgálatában. Az őszinte törekvés és szempontokból senki sem tagadhatja el öllünk. Egyszerű, de mindent felölölő célunk volt mindenkor: *irodalmi színvonalon álló lappal hűségesen, önzellenül szolgálni a közügynek jól felfogott érdekét.* Ez fog előtünk lebegni ezentúl is. És ebbeli célunk mentül szabadabb, függetlenebb teljesíthetése tekintetéből, *semmi erkölcsi és anyagi áldozatot nem kimélve, a lap kiadását is átvettük.*

Midőn ezt t. olvasóközönségünknek tudtára adjuk, egyuttal kérjük, hogy őszinte

jótörekvésünket méltányolni a lapunkat pártolni sziveskedjék!

Előfizetési ár egész évre 5 frt.

Az előfizetési pénzek akár lapunk felölös szerkesztőjéhez, akár Fischel Fülöp úr könyvkereskedésébe küldhetők.

Nagy Kanizsán, 1889. dec. hó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal

Különlélek.

— **A jegyző és tanító urak számára** lapunkat hajlandók vagyunk egész évre 3 frt előfizetési árt adni. Ezzel kapcsolatosan tudatjuk, hogy lapunk főmunkatársi tisztét *Ha j g a t ó Sándorra* ruháztuk, ki mint ilyen a „Tanügy“ rovatot is állandóan vezeti s azerre vonatkozó dolgokban vele személyesen is lehet érintkezni. Lapunk tanügyi rovata állandó rovat lesz s amennyiben az ügy érdeke kiadni fogja, e ódra időnkint külön melléklet is adunk. Jelen számunkat a jegyzői egyletek és tanítói járáskörök i. t. elnökeinek megküldjük oly kérelemmel, hogy kártyasáikkal körözés után megismertetni sziveskedjenek.

— **A letenyel képv. választás** dec. 23-án végbement. Már ispunak mult számában jeleztük, hogy az ellenzék roppant erőfeszítései dacára igen szép kilátásai vannak pártunknak a győzelemre. A választás csakugyan pártunk győzelmével végződött: Fejér Miklós szabadelvűpárti követjelölt 23 szótöbbséggel győzött. Az „Egyet-értés“ a választás felöljáról azt írja, hogy Halász, függetlenségi jelölt folytonosan többségben volt, de az utolsó órákban a kormánypárt 40–50 forintot adott egy-egy szavazatért s innen eredi a többség. Tan főösleges is mondanunk, hogy ez a közlemény legszeledebb kitétellet: koholmány. Igaz, hogy délig Halásznak volt többsége, de ez onnan eredi, mert a délelőtt folyamán mind azok a köségek szavaztak, melyeknek választói az ellenzékhez tartoztak s csak a délután folyamán jöttek azok, kik a szabadelvű részére döntöttek a győzelmét. A választás felöljárásat következőkben adjuk: A választás félkilencor vette kezdetét, mikor is mindkét párt részéről 10–10 választópolgár a névszerinti szavazás elrendelését kérte. A szavazás két küldöttség előtti loyot Pihál Ferenc választási elnök és Gadó Mátyás h. elnök, elnöklése mellett. A választási mozgalomban részt vettek az ellenzék részéről: Orbán Balázs, Petrics Ferenc, Lukács Gyula és Polonyi Géza orsz. képviselők. Városunkból Remete Géza, Tuboly Viktor, Kovács Lajos és az ismert balpárti kortes alakok. A rendfentartására a Szombathelyen állomásozó 11. huszárezred 1 százada volt kiküldve *Bercsényi Kálmán* százados parancsnoksága mellett, továbbá 1 század a Knebel-egyalogezredből Ballentovics kapitány vezetése mellett. A huszárság jelenlétének sokat lehetett köszönni, mert az az asszonyokból és subancokból álló csöseléket, mely a muraközi választók impozans bevonulása alkalomával záporként zúdította a köveket, — a huszárság rebbentette szét és szorította vissza a házakba. A választási mozgalom s az egész választás egyáltalán nem szükölködött elszmorító incidensekben. Mai számunk vezércikkében csak futólag említett dolgokon kívül többek között egy zajki választópolgár panaszt emelt a választási elnöknel, hogy 3 társát elfogta az ellenzék; valamint 10 rigyáci ember pedig dél körül mint szabadelvűpárti jelölt jelentkezett, de kitűnt, hogy nincsen szavazati joguk. Este 6 órakor a pár óra alatt ugyanaz a 10 ember ismét jelentkezett, hogy szavazni akarnak a balpártá. És nem akartak tagítani mind addig, míg az elnök kézzel foghatólag be nem mutatta nekik, hogy a rigyáciak utolsó emberig szavaztak az ellenzékre. A szabadelvűpárti szavazók nyugodtan megmaradtak a számukra kijelölt helyen, míg ellenben egy ismert ellenzékikorifeus folyton a szabadelvűpárti táborban bandukolt éppen a legkritikusabb pillanatokban. Szóval az ellenzék annyira megragadott minden keze ügyébe akadó módot és eszközt pártunk megbuktatására, hogy a *„Pesti Napló“* — a választás hű képét ismerve — cseppet se csodálkozhatnék azon, hogy csak 25 szótöbbséggel győzött pártunk, mely mindvégig megmaradt a jogság terén. Hogy az ellenzék terrorizálása dacára is győzelemre jutott a szabadelvűpárt, egyesek kitarót buzgólkodásának köszönhető. Kiemelendők az alsó-domborui *Hirschlerék*, kik rövid idő alatt óriási munkát tettek ki s így a muraközi választók, mint eddig is mindig, hűek maradtak a

szabadelvűpárt zászlójához. Kanizsáról: *Hertelendy Béla*, *Varga Lajos* és *Györfly Janos* vettek élénk részt a választási küzdelemben. A választás 7 óra körül ért véget s a szavazatok megszámláltatván, *Fejér Miklósr*a esett 819 — Halász Olivér pedig 821 szavazat. *Pihál Ferenc* elnök az eredményt kihirdette, mely óriási éljenzéssel lett fogadva. 8 órára a jegyzőkönnyek bezarattak. Ezeknek egyikét egy küldöttség fogja kézbesíteni a képviselőnek, másik pedig felküldetett a központi választmánynak. Ewe kilenc órakor bankett volt a nagy vendéglőben, melyen a ka'onai tisztikar is részt vett. Ez alkalommal sok leikes felköszöntő mondatolt.

— **(Beküldetett.)** A következő sorokat vetjük: „Tekintetes szerkesztő ur! Tisztelettel megkérem, legyen szives becses lapjában az slábbi sorokat az igazság érdekében közléteni. A folyó évi december 23-án Letenyén megtartott országgyűlési képviselőválasztás alkalmával, Pihál Ferenc kir. közjegyző választási elnök urnak, pártatlan, igazságos, és részrehajlatlan valódi lovasias eljárásáért, egy a letenyei választókerület ellenzéki párt, mint annak jelöltje Halász Olivér alulírott megbízott által nyilvánosan szives köszönetét nyilváníta. N.-Kanizsa, 1889. december 24. megbízásból Kovács Lajos ügyvéd, mint a letenyei választó ellenzéki párt egyik volt vezére.

— **Nagyszerű karácsonyi ajándékban** részesült a keszthelyi jótékony négyelet. Gróf Festetics Tassioné, sz. Hamilton Maria hercegné karácsony napján meglehangu leveleiben értesíté az egylet elnökségét, Stocker Antalné, hogy a négyelet *édesnőkségét*, melyet az egylet a grófnénak felajánolt, szives örömmel elfogadja, s levele kapasan 1000 forintot küld az egylet alapítókéje gyarapítására. Egyuttal tudatja a nemeslelkű grófné, hogy 1890. évtől kezdve évenként karácsonykor 100 frtot adományoz a négyeletnek, hogy az a szegények és elhagyottak gyamolítását az eddiginel nagyobb mérvben eszközözhesse. Festetics Tassio grófnénak ezen valóban nemes, emberbaráti szeretettel valló cselekedete Keszthelyen közörmöt idézett elő. A négyeletnek magas védnökője 1000 forintos alapítványával immár 10 éven fennállása után 5000 frt alapítókéje van.

— **Visy Imre meghalt.** A „Nemzet“ szerkesztője, a szabadelvű párt kiváló egyéne, országosan ismert jeles publicistánk, dec 24-én jobbjelre szenderült. A munkában pihenést alig ismert jeles írói utóbbi időben a túlfeszített munkáság idegrendszerében oly mértékben megtámadta, hogy lehetetlenné tette további működését; súlyos beteg lett. Bence közéletünk egy kimagasló alakja hanyatlott sírba.

— **A ker. négyelet közvesztőjára** fogja megnyitani, január hó 5-én a farsangi mulatságok sorát. Az előlelekből itéve, ez lesz a legszebb sikert biztosító mulatság. A választásmányi tagok — élőkön Schmid Frigyesné elnöknel — a mulatságnak annyi résztvevőt nyertek meg, hogy az egylet kétségtelenül az idén is igen szép jövedelmet fog nyerni alapítókéjének gyarapítására. A „Polgári Egylet“ meg lett keresve az irant, hogy január 5-ikén délutánra a nagy teremmel kapcsolatos kisebb termet is átengedni sziveskedjék. Itt állítatnak föl az egyes áru-csarnokok. A Polg. Egylet választásmánya készséggel teljesíté e kérelmet, mert a nagy teremből az olvasószobákba való átjárás a mult évben is sok kellemtelenséggel, megküléssel járt s azzal jarna ez uttal is. Az áru-csarnokokban az elarúsítást városunk leikes hölgyei fogják teljesíteni. A belépti jegyek árusításánál: Janda Károlyné urnó és Dauscha Ottó ur; a szelvények árusításánál: Bogyay Ödönné urnó, Babos László ur; Sátor 3 lesz: 2 pezsóg, egy tea és egy kavés (a nagyteremben); Czukráda, ételnemük (a kis teremben). *Közreműködnek:* Bogenrider Janosné, Bogyay Ödönné, Dauscha Ottóné, Knorczér Györgyné, Somsits Lőrinczné, Zadubanczy Lajosné, özv. Ratz Antalné, özv. Viosz Lászlóné, Vuszil Karolyné, Sebestyén Lajosné, Jubász Györgyné, Stemmer Kálmáné, Dr. Vágsa Lajosné, Székely Lajosné, Markó Antalné, Mantuanó Józsefné, Seidl Janosné, Morgenbesser Janosné, Wittinger Antalné, Wucskics Janosné, Tripammer Rezsóné, Tripammerné, Saller Lajosné, Sams Simonné, Stab Józsefné, Szilgthy Karolyné, Janda Karolyné, Németh Igóczné, Oszesly Antalné, Uilmann Unger Elekné, Dr. Szigethy Karolyné, Erdődy Lajosné, Schmiéd Frigyesné, Cserecsnyés Sandorné urnók, Janda Hedvig, Ács Adolphine, Rosentfeld Vilma, Bian Tinka, Rätz Ilona, Rätz Aranka, Rätz Gizella, Cserecsnyés Etelka, Cserecsnyés Rozika, Darás Malvin, Darás Vilma, Darás Tinka, Zer-

Kovics N., Erdődy Irma, Erdődy Sarolta, Markó Luiza, Markó Irma, Neusdler Irma, Viosz Mariska, Juhász Luiza, Juhász Irma, Pollák Szabina, Matos Gizella, Weber Mariska, Goldstein Emilia, Kalivoda Magda, Grunner Emilia, Karicsmaroff N., Szekeres Erzsike, Csizmadia Vilma, Farkas Vilma, Sebestény Lina, Vajdits Flora, Vajdits Irma, Bánutai Matild, Samuéli Olga, Tuholy Aranka, Tuholy Rozália, Weisz Nina; Deszényi Anna, Mantuano Janka, Friedl Emma, Tóth Emma, Pallffy Magda, Pongrácz Irén, Zeisenbeck Mariska, Pranger Ida, Gärtner Mariska, Fischer N., Stefanovics N., Weiss, Belloni Jolán, Szabó Julcsa, Wiltinger Irma, Horváth Klári, Göröcs Anna kisasszonyok. A rendezőseget a Polgári Egylet vigalomrendező bizottsága vállalta el.

— **Új-mise.** Szabó István szent-Ferenc rendi szerzetes, f. hó 25-én Zala-Szent-Mihályon mutatta be első mise-áldozatát az Úrnak. A kanizsai társaságból Letlinger Kelemen provinciális és Rathmann Román páter vett részt az ünnepélyen, ki egyszersmiud az alkalmi szentbeszédet is tartotta. Az új áldozó a pallini és liszói adminisztrációra nevezetett ki.

— **Liszón** épen az éjféli mise alatt lopták el a falu egyik legszegényebb lakójának tyukjait. Példás vallásosság.

— **A megjel** központi választmányhoz közelebb két curiai határozat is érkezett. Az egyik különösen fontos, mely szerint a keszthelyi gazd. intézetben végzett gazdászok, mint ilyenek, értelmiség alapján nem vehetők föl a szavazók jegyzékébe, mivel ők nem kapnak oklevelet, okleveles egyéneknek tehát nem tekinthetők. A választmány ugyan ezáltal helynyugodott a határozatba, de proponáltatott, hogy a megye tegyen lépést, miszerint a keszthelyi gazd. intézetet végzetekre is terjesztessék ki az értelmiség alapján való választói jog. — A másik döntvény pedig azt mondja, hogy akárhol van valakinek birtoka, de ha együttvéve fizet annyi adót, mint a mennyit a census kíván, föl kell az illetőt venni a szavazók közé.

— **Határ** utközben Felső bukoveci lakos gróf Draskovics Pal f. hó 22-én Kaproncáról — Kanizsán át — Bécsben tartózkodó családjához szándékozott utazni. Zakányban még semmi baja nem volt, sőt étkezett is, midőn azonban beült kupéjába, hirtelen rosszul lett. A légrádi állomáshoz táviratilag hívták ki Hirschl N. ottani orvost, ki Kanizsáig el is kísérte a beteg, de eredmény nélkül, mert itt már eszméletlenül szállították a kórházba, hol dacára dr. Szekeres J. és Blau orvosok szorgos mentési ügykezetének, rövid szenvedés után esti 6 órakor tüdőszélhűdésben meghalt. Taviratilag értesített családja 23-an Bécsből megérkezvén, beszentelés után a holttestet haza szállították.

— **Eljegyzések.** Dánielisz Lipót Budapestről f. hó 26-án jegyezte el Wajdits József ismert könyvkereskedőnek kedves leányát Flóra kisasszonyt. — Reich Eda Alsó-Hahót- és Böhm Róza kisasszonyt B.-Magyaróráról jegyések.

— **Pótvásárnak** f. hó 23-án ugyancsak szép keveset vagy éppen semmit sem pótoit, miután alig ért fel egy rendes heljvásárral, mit jó részben az ugyanakkor tartott letenyei képviselőválasztás is okozhatott.

— **Kinevezés.** Dr. Eperjegy Béla a r. v. komáromi kir. ügyészséghez alügyészsévé nevezetett ki.

— **A déli-vasut** magyar vonalainak adómentessége ez év végén lejárván, 1890. január hó 1-től kezdve évi 520.000 frtnyi adót fog a társaság fizetni.

— **Lopás a vasuton.** A bécsi hadtestparancsnok parancsában felhívta az alatta álló parancsnokokat, nézzenek utána, vajjon nincs-e tisztjeik között az, küül Zakány és Murakeresztur között egy, 2400 vagy 2600 frtot tartalmazó erszényt loptak el, mert a gráci törvényszékkel egy-egyven van fogva, kit ezzel gyanúsítanak.

— **Pecsenye-tolvajok.** Paulusz György kiskanizsai gőzmalomtulajdonos tyukjából f. hó 24-ére virradóra, nem kevesebb mint 38 tyukot, két pulykát és két darab récet loptak el. A gaztókák eddig nem kerültek kelepcebe.

— **Brutális verekedés.** Folyó hó 22-én este fél 11 órakor a Rákóczi-utcai Magyar-féle kocsmában Pei István kőműves legény, renlőrileg ismert jó-firna, Czánli Mihály ugyancsak kőműves legénytársát, minden előzetes szóvita nélkül, csupán brutális pajkoságból annyira összeverte, hogy 3-4 héten át gyógykezelés alatt kell maradnia. Tettest a rendőrség nyomban tartóztalta.

— **Nagy-Kanisza bünkrőlakaja.** címen a Budapesti Újság levelezője dec. 20-iki kelettel azou rémhirt közli városunkból, hogy Pentek Ferenc borfogyaasztási ellenőr egy ismeretlen egyén által löbe lövötven, véreben fekvé, eszméletlen állapotban találtak meg és szállították a kórházba; — továbbá hogy a lasznaki mulatókert közelében két kitett csecsemőre akadtak, az egyik élt, a másik azonban meglagya tálatult. — A tényállást uóbbi hirre nézve lapunk most számából már ismerik t. olvasóink, előbbiből meg csak annyi a való, hogy Pentekre holmi szerelemféltésből — vaktöltéssel rá ijesztett ugyan bizonyos vetélytárs — kit azonnal föl is jelentett — de legkisebb baja sincs, s még álmában is kerüli a kórházat, félve, hogy annak valamelyik megfigyelő osztályában gyártja riporter-piaci híreit.

— **Szilveszteri mulatság.** A nagykanizsai Casino 1889. december 31-én saját helyiségeben tombolával egybekötött zártkörű tances-télyt rendez. Belépti díj: személyenkint 1 frt, családjegy 2 frt. Kezdeté 9 órakor.

— **Gazdászbal.** A keszthelyi m. k. gazd. tanintézet halgatósága segélyegylete javára az 1890-ik évi január hó 18-ik napján az Amazon-szálló nagytermében Várboygyi Bogay Janosné urnó védnöksége alatt Gazdászbal-t rendez. Személyjegy 2 frt, családjegy 5 frt (3 személyr), minden további személy után 1 frttal több. Felülfizetések közzététel fogadatiának s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 9 órakor.

— **Új vasut.** Mint a V. K. biztos forrásból értesül, Freyswälder Antal lőt-vászonnyi nagybirtokos, hogy a Balatonvidék nyomorán segíthessen, concessiót kért egy balatonvidéki vasut, mely bizony nagy hasznót fog hozni a szegény népeknek, mert emelni fogja Balatonvidékünket. A derék nagybirtokos Szigligeten vincéllériskolát is szándékozik állítani.

— **Az influenza-ról** olvassuk: A betegség hirtelen hidegrázással kezdődik, az orr náhas lesz, váladékba bő és hig, a szem könnyezik, a torok, gége, légsző, sőt a tüdőcsövek is hurutosak lesznek, a mandolák megdagadnak, nehéznyelés és köhögés kínozza a beteget, a mit nagy erőlködéssel kiköp, nyúlós, üveges. A lelékezés nehézzé válik, az étvágy megromlik, a gyomor láj, hasmenés és hányás alé be; kínzóvá lesz a fej és szemtájás. Fájnak a tagok és a derék, az ember egészen elbagyad, göröcsöket kap, almatlan, szédül, ájduozik, néha félre beszél. A láz nem nagy loku. A betegség jelenségei tehát nagyon ijesztők, de 2-4, legfőkébb 3-5 napig tartja meg súlyosságát, 7-10 nap alatt gyógyul, de vissza is térhet. Öregek és gyermekek belehalása néha megesis, vagy az olyanoké, a kik tüdővészesek, vagy más betegségben már elgyöngültek. Moszkvában már szűnik, Szent-Pétervárt azt az észrevétel tetetik, hogy dényugot felé vette terjeszkedése irányát; és ez igaz, mert kiüött már Koppenhága, Berlin, Varsó, Bécs, Parisban, de nem halnak benne. Hazánkban Pozsony, Budapest, Miskolc, Temesvárról jönnek értesítések.

— **Hőpelyhekről.** Időszerű mai napság erről beszélni. Egy hőpelyh sokkal könnyebb mint gondolnók. Megpróbálták már azokat mérni is. Átlag 25 hőpelye egy milligrammot nyom. Egy kgr. hó egy liter vízzel egyenlő súlyu, de egy kgr. hóhoz nem kevesebb mint 25 millió hőpelye kell. A kik a nagy számokban örömlüket lelik, azoknak csak a hőpelyekre kell gondolniok.

— **A Balaton** már annyira befagyott, hogy a gyalogos emberek járnak rajta, sőt a halászatot is megkezdék már 18-an, hogy minő szerencsével, azt a jövő mutatja meg.

— **Tapolcáról** írják lapunknak: Végre mégis alapos reményünk van, hogy a Sümeg-Tapolcai helyi érdekű vasut ki fog épülni. Ez azért is örvendetes reánk nézve, mert az által kis városunk, mely vidékünk gőpöntje, — nagyobb fejlődésnek fog indulni. E napokban a részvényesekhez körirat intéztelet, hogy a jegyzett törzsrészvény mindegyikére legkeőbb jövő év január hó 10-ig a tapolcai takarékpénztárnál 20%-ot lefizetni sziveskedjenek.

— **Mulatság Tapolcán.** A tapolcai izr. nőegylet javára a helybeli ifjuság fényes zártkörű tancvigalmat rendez, melyhez a meghívók ki is vannak már küldve Beléptidj személyenkint 2 frt, családjegy 5 frt. Nincs okunk kételkedni, — írja tudósítónk — hogy a bál fényes lesz, miután a meghívók széküldésénél, a rendező bizottság majdnem a provokációig vitte válogatását, hogy azonban azaz eljárás helyes volt-e, egészen más kérdés. — Az ember valódi értékét nem a pénz-és vagyonmennyiség teszi, ha még oly reális világban élünk is!

— **Az armer Reisenderek** csakugyan meglepték városunkat a karácsonyi ünnepek alkalmára. Csakugy nem igen fűtözhettek, mert a kapitányság összeszedette őket a Herberga-ken* és toloncoltatta a szőlőzsa minden irányába. Összesen csak 42-öt szedtek össze és kísérték ki a város területéről.

— **Érdekes felolvasás.** A keszthelyi kereskedő ifjak önképző-egylete felkérésére Fám-béry Armin hirnevés tudósnon megígerte, hogy legközelebb Keszthelyre jő és az egytel javára Kelet kereskedelme viszonyitva a magyar állam-mével* cím alatt felolvasást tart.

— **Új találmány** kezdő korcsolyázók számára. Hencz Antal keszthelyi építész oly szánt talált fel, melynek segítségével könnyen, biztosan és veszély nélkül meg lehet korcsolyázni tanulni. A bálaton jegén Keszthelyen, — a korcsolyázó-egyl. tagjai már használatba vették az új találmányt.

— **Karácsonya ünnepe Keszthelyen.** Az emberbaráti szeretet, jótékonyág és köayörűlet igen megható módon nyilvánult Keszthelyen. Czel volt felruházni a szegény ruhátlan tanulókat, s hogy ez általános lehessen a egyetlen szegény tanuló se maradjon Karácsonykor meleg ruha nélkül, az iskolaszék kérelmére Keszthely város tanácsa gyűjtést eszközölt, melynek 202 frt 20 kr. lett az eredménye, Keszthelyi polgár város adott 4 frt, a keszthelyi takarékpénztár 66 frtot. Govörösin Gy. kavés egy tombola estély jövedelmül 9 frtot, Scheller A. műmolnár 2 frt. Összesen 2-3 frt 20 kr. Ezen összesen vásároltatott 32 pár csizma, 30 pár cipő, 27 kabát, 31 nadrág, 15 női ruha, 3 drb. kendő. A ruháneműk decz. 24-én d. u. 2 órakor osztattak ki a közs isk. I. oszt. tantermében. Mely alkalommal dr. Csánady Gusztáv isk. széki elnök alkalmi beszédet intézett a szegény tanulókhöz, szívükre kötvén a jöttevők iránti háláérzetet, majd a jelenlevő városi tanács képviselőinek nyilvánított köszönetet azért, hogy lehetővé tette a szegény tanulókat felruházását. Azután megőrtént a ruhakiosztás s 76 gyermek hagyta el az ünnepély helyét örömsugárzó arccal s vidáman dudogáltak utca-hozat: A hideg tél nekünk nem ari, adott lsten meleg ruhát..... Az izzalmas nővérek zárdájában d. u. 3 órakor tartották a karácsonya ünnepe. Itt két nagy karácsonytán temérdek cse-csebecse, cukorangyalka, aranyosdió, alma csüngött alá, a fa alatt pedig cipők, ruhák voltak egész halommal. A növendékek karácsonyi énekeket zengtek, a kis piczi ovodások versecskéket mondtak s aztán történt a kiosztás. Volt nagy öröm, boldogság. — Festetics T. gróné 50 frtot, a városi tanács szintén 50 frtot ajándékozott az apácáknak karácsonyára.

— **Trefás tombola-estély.** Govörösin György keszthelyi kavés diszes kávéházi helyiségében decz. 31-én, Szilveszterkor — a szegény iskolás gyermekek felruházása javára trefás tombola-estélyt rendez. E télen már egyszer igen szép eredménnyel tartott ilyféle estét.

— **Szép alapítvány.** Már emítettük, hogy Unterberger Ferenc keszthelyi lakos, az Ön-hibájukon kívül elszegényedett iparosok segélyezésére 10.000 frtos alapítványt tett. A nemes szívű alapító, mint az alapító-levélben mondja: „hála és ragaszkodás jeléül adja ezen összeget s hálála után vagyonának 11-ed részét Keszthely város iparosainak, mely város neki új hazát adott s több ízben bizalmával (most is városi elöljáró) megtisztelte. Luperszék Sándor, az ipartestület elnöke az ipartestületnek dec. 22-én tartott rendkívüli ülésén bemutatta a 10 ezerforintos alapító levélet, mely alkalommal kitörő lelkesedéssel Unterberger Ferencnek jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott, továbbá az ipartestület dísz tagjaul választotta s arczképét egyl. helyisége számára lefestetni határozta. Fakiyászenével is megakarja tisztelni a testület, de az alapító kérésére attól elállott.

— **Iparhatósági megbízottakat** választott a keszthelyi ipartestület f. hó 22-én tartott gyűlésén Takách J. főbíró elnöksége alatt. Megválasztottak: Rosenberg Manó, Krausz L., Neumárk J., Ruzsicska J., Buchberger G., Merei J., Neiger K., Stegmüller K., Stefanics M., Reiman F., Veháp F., Fizáry A., Sándor E., Kenyeres J., Hoffmann M., Novák M., Govörösin Gy., Opperl K. és Friezt Ferencz.

— **Furcsa házasság.** Jót nevetnek az eseten egyik város környéken: „Jöjjön uram — szólj egy iljuhoz egy cselédnek, — mert mindjárt meghal, akit ön oly forró szeret.” — „Hissen én nem segíthetek rajta.” — „Tudom, de a haldoklónak van egy végkívánsága s a haldokló

őbaja szent. — „Es mi az?” — „Szeretne asz-
sonyként halni meg. Kéri, hogy esküdjék meg
vele.” — „Isten neki! Menjen vissza és mondja
meg, hogy azonnal jöjék a rabbiakkal. Fél óra
mulva csakugyan ott is volt ő is, meg a rabbi
is. A szép haldokló ott feküdt az ágyon. A rabbi
megeskütötte őket, s midőn ezeket mondta: „Isten
áldása legyen rajtuk!” abban a percben az új
asszony egy — egészséges fiúgyermekkel aján-
dékozta meg a boldog férjét.

— **Tűz.** Pál Ferenc garabonci lakosnak
szőlőhegyi pincéje, dec. hó 21-ére virradóra tel-
jesen leégett. A tűz ismeretlen okból keletkezett.
A pince biztosítva volt.

— **Az idő pénz.** A liverpooli kikötőben
történt ez az eset. Egy óriás hajó kéményén vastag
füstfelhők toltak ki, látszott, hogy a hajó nem-
sokára utnak indul. A hajón a számos utas és
bucszó rokonság közt egy jól öltözött élte-
sebb kereskedő is volt, a ki megölelt, megcsókolt egy
hölgyet s azután a partra sietett. Itt egy pillan-
tatig gondolkodott, aztán megszállított egy dolog-
talan ögyelgőt, kérdezvén tőle, vajon nem akar-e
ő shillinget megkeresni. Persze, hogy igen volt a
felelet, mire a beszélgetés imígyen folytatódott:
— Látja azt a fekete ruhás hölgyet a hajón? —
Hogyne látnám. — Nos hát, az a ki Amerikába
utazik. A hitvesi szeretetemtől természetesen azt
várja, hogy itt álljak vagy husz percig, és lobog-
tassam a kendőmet, a míg csak a hajó látszik.
— Érttem. Érttem. Ennyit várhat is az urától, ha
olyan nagy útra megy. — Nekem azonban nagyon
fontos és sürgős dolgom vannak. Legyen oly
szives, lobogtassa helyettem a kendőjét, megfize-
tem az egész öt shillinget. A feleségem ugyanis
rövidlátó, nem veszi észre a személyeserét. —
De hátha meszelátóval réz ide? — Igen, biz az
megeshetik. Nos hát itt van az én kendőm, ezt
tartsa az arcán. Legalább majd azt hiszi a lel-
kem, hogy sirok. — Szivesen uram, de akkor a
lobogtatás hat penczcel drágább. — Az angol
fizetett és érohant dolgai után. Hja, Angliában
az idő pénz!

— **A zónatárifa pénzügyi eredmé-
nye.** Az augusztus havi forgalomra vonatkozó
végleges leszámolás constálja a fényes pénzügyi
eredményt is, a melylyel a zónatárifa behozatala
járt. A személyszállításból a bevételi többlet aug.
hóban 274.437 frt 95 kr. volt. Az összes szállí-
tási bevételek aug. hóban 3.953.416 frt 40 kr.
tettek, a mi tavaihoz képest 90.000 frtal ke-
vesebb. Ha azonban megmondjuk, hogy ez idén
mintegy 6600 waggal kisebb volt a gabnászál-
lítás, nyilvánvaló, hogy csakis a személyszállítás
rendkívüli lendülete mentette meg a magyar ál-
lamvasutakat a bevételekben el nem maradhatott
visszaesésétől. *M. k. államvasutak.* A magyar ál-
lamvasutak jövedelmi fölösleg címen ez idén 11
millió 300.000 frtot szállítottak be a központi
állampénztárba. A múlt év megfelelő időszakában
nyolc millió forint volt az állampénztárba befize-
tett fölösleg.

492. **Becsét veszti** a legválasztékosabb
étel is — ha nincs étvágyunk. Az **étvágy ger-
jesztésére** úgy, mint mindennemű **gymor-
bajok** ellen melegen ajánljuk *i.* olvasóink fi-
gyelmébe

„**Egger díj jutalmazott Szóda-Pasz-
tillat.**“

Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban N.-Kanizsán.
Belus Lajos, Práger Béla és Szőresóky Béla urak
gyógyszertáiraiban. Zala-Egerszeg: Unger Do-
mokos özvegy és Kaszler Sándor gyógyszerész
uraknál.

Tollfuttában.

Az a stilus! az a stilus! Az ember azt
binné, hogy nincs abban semmi bosszorkányság,
ha az ember gondolatait papírra veti. Pedig —
úgy látszik — van. Hány ember van, aki világos
gondolkodású fő; szabatosan, tisztán gondolkodik
és beszél, mégis, ha arra kerül a szó, hogy
azokat az értelmes, világos gondolatokat papírra
vesse, — rendszeren olyan „stilus szörnyeteg” lesz
azokból, hogy szinte borzadós tőle az ember
háta. Nem csupán a tollforgatáshoz nem szokott
embereknek jóréténik meg ez, hanem olyanoknál
is, akik szeretik magukat „hírlapíró” számba
véteni. Nagyon élénken emlékezem, hogy egyik
vidéki újság karácsonyi vezér-cikkében (ez előtti
pár évvel) ezt a bekezdést olvastam: „Bellehem
mezőin lassan morajlik a szelid nyáj csendes ko-
lompja.” — Szentül hiszem, hogy a cikk-írónak,
mikor leírta sorait nyomtatásban olvasva, csakugy
hízott a gusztusa, csakugy dagadt az önértzetül

szíve, lelke: hogy ime milyen hatalmas stilus!
Mert hát sok ember azt hiszi, hogy a türelmes
szavakba csak bele kell markolni, aztán készen
van a constructio. Csak csengjen, bongjon. Neki
teszik, tehát mást okvetlenül meghódít. Ugy van
ez, mintha a zongora klaviatúrájába zenéhez nem
értő ember csakugy találomra belemarkol. Cseng,
bong; morajlik a türelmes hangszer. A nem
szakértő fülét nem bántja a dissonantia; de a
szakértő hanyatt esik tőle. A napokban akadt
kezembe két „stilus-szörnyeteg”. — Az egyiket
egy „intelligens” uriember írta egyik ismerőséhez,
akit általa megsértettnek hitt. A bocsánatké-
rosok így hangzanak:

„Szomorú és bájos batorsággal tudatom.
Még lehangoltabb hangon említtem föl hibáimért
elkövető esedéki kérésemet. Nagy sajnálatomra
van, hogy nyughatatlan keblem belseje nem bírja
gondolkodó tehetségemet oly nyíltá tenni, hogy
megtudhatnám, mi féle hibát tettem önöknek.
Sőt pár napi aggodalmam sem bírja ezen hibák-
nak fogalmát, nincs elég képzelmem, hogy meg-
tudatná velem. Hogy tehát ezen nagyfoku dolog-
nak eredményét megtudhassam, kérem szépen
tudatni velem, hogy szívemnek sugallata elismerést
s meggyőződést szerezhessem. A másik egy tudá-
lékos atyafi tollából eredt, mit kérvény alakjában
illetékes szolgabírájához nyújtott be. Ez így
hangzik:

„Tekintetes főszolgabíró ur! Azon alázattal
ellopott lóra nézve, kiért Gábor fiam befogatott
az setét tömlőbe, kit pedig nem cselekedett;
mert midőn a kérdéses lónak elhozódása történt,
Gábor fiam a feleségem jóváhagyásából a pad-
láson aludt, az pedig lehetetlen lehet, hogy va-
lami a padláson lovat lopjon. Azt jól tudom, hogy
a múlt évben Gábor fiam valami jubeselekedetben
találhatott; arra is bölcsen emlékszem, hogy va-
lami kis apró marha sorja volt, kiért rendszeren
meg is csapódott, de hogy e feljebb tisztelt lóval
Gábor fiamnak semmi köze sem volt: tanúm
Hencelyi szomszédom, akit az napon meg is verék
vala, mivel hogy a feleségemnél találódott, a kire
hiszem, meg is fog emlékezni. Azért méltó alá-
zattal kérem tekintetes főszolgabíró urat, ne
sajnálja az (alatti fiamat) alatti lónak gyanu-
jából felszabadítani s a kivánatos trágya-hordásra
haza bocsájtani mert az mégis brzaszát dolog
lenne, hogy Gábor fiam egy huszonöt forintos ló-
nak érdekében megnyúzdjon.”

A letenyei választáson megbukott Halász
Olivér, tehát a letenyei választókerület nyert.
Nagy volt a munka mind a két oldalról. De hát a
diadal okáért egyesült ellenzékre a szabadelvü-
párt utóljára mégis csak ráverte
a „huszonötöt.” Így azután a szabadelvü választók
csináltak a letenyei választókerületnek „fejér”
karácsonyt, amitől azonban az ellenzékiek még
igen sokáig „szóddülnek” sőt talán „kékülnek” is.

Tuboly Viktor — mondják — most a le-
tenyei választás óta jöttében, mentében a letenyei
bálpárta gondolva nagyokat mosolyint a bajsz-
tekervénye alatt és azt dudorászta:

„Három alma, meg egy fél.
Kértelek, nem jöttél.
Halász birkája lettél.
(Rímét mondok!) ott vesztél.”

Nem régiben egy orvos találkozott egy új-
ság-kiadóval. Elkezdének beszélgetni irodalom-
ról, a lapok állásáról és így tovább. Az orvos
többek között így szól az újság-kiadóhoz:

— Ugy hallom: új évtől kezdve új-lap in-
dul meg. Nem fog ez az ön lapjának ártani?
nem fogja megbuktatni?

A kiadó sértett büszkeséggel néz a dok-
torra.
— Mit gondol uram? Hogy bukhatnék meg
az én huszonnyolc éves lapom egy újszülött lap
mellett.

— Nonó! kérem! mégis csak jó lesz vi-
gyázni. — szól a doktor — Pályámon minden
lépten nyomon igazolva látom azt a magyar
közmondást, hogy: „a fiatal meghalhat; az öreg-
nek meg kell halnia.”

A hírlapíróknak különös álmaj szoktak lenni.
A napi események egymásra torlódása, az ország
minden részéből érkezett lapokból a dolgoknak
halomra zajlásra lázas álmakat szül. Különösen
ha a lapok alkalmi-cikkeinek olvasására is lop
maganak egy kis időt. — Nekem is különös ál-
mam volt. Egy vidéki lap karácsonyi száma ke-
rült kezembe. Megálltam mindjárt a vezér-cikk-
nél. Miről is szólhatott volna az, másról, mint

a karácsonyról! Olvastam! Ejnye beh furcsa va-
zércikk volt az. Még egy két tételére most is
elevenen emlékszem. Azt mondja, hogy: „Szüle-
lénapja ez a Megváltónak, a ki hivatala lett az
emberiség sülyedt erkölcsi állatá arra a magaslatra
emelni föl, melyről az ember eszménye a legfőbb
alakban néz alá a történelemre.”

Aztán tovább így folytatja az én álmadott
lapom vezér-cikkje: „Amint a szent hajdan a
napját magas vágyak, lenkolt remények teljesü-
lése tette örökké emlékezessé, így nálunk erre
a napra várnak mindazon érzelmek, melyek a
szeretet drága gyöngyöként teremnek a szívben.
— Ezt hívják a gyermekek nyelven karácsonyfinak.
A ragyogó karácsonya alatt állva, ki is nehinné
ezt? Nem ott ég-e rajta az az ezernyi apró csil-
lag, melyek e napon egy egy eget hoztak a földnek
le a földre? Nem ott zeng-e rajta az a sok kedves
apróság, melyek összessége elég ahhoz, hogy a bol-
dagságot teljesnek nevezhessük?”

Ezreke jól emlékezem. Még álomnak is ka-
cagató abszurdumok. De hát a hírlapíróknak sok-
szor sejtelmes álmuk van. Nézzenek kérem utá-
na: talán megtestesült ez az álom valamelyik
újságban!

Közigazgatás.

A hamu használhatóságáról. A
fahamu, nemkülönben a kőszén hamuja is feltü-
nően előmozdítja a magvak csírázását. Csírázta-
tás céljából beáztatott magvakat, ha elvettetésük
előtt hamuval behintetnek, nem eszik a rovarok.
Sűrűn álló gyümölcsfák tövére és szőlőágak
aljára hamut szórunk, ez által használunk a
növényeknek és megiszta a sűrű állás követ-
keztében származott nedves lojtott levegő. Tavasz-
kor vagy télen vizenyős talajnemekre terítve, meg-
akadályoztatik a talaj elsavanyodása. A rovarok
biztosan és legolcsóbban hamuval irtatnak s üzet-
nek el. Kerti veteményeinktől a csigák távol tar-
tatnak, ha az utakra és növényekre hamut hin-
tünk. Ha méz-, hamu-, homok- és vízből hig-
pépet alakítunk, s avval a gyümölcsfák törzseit
és vastagabb galyait bekentjük a fának kéreg-
egészséges marad, megszűntetjük a mohaképző-
dést és előlük a kéreg repedéseiben elrejtőzött
rovarokat, azok alicait és peteit. A talaj felszínére
hintett hamu, ha gereblye vagy ásó segítségével
a talajba kerül, kiirtja a csimászokat és minden-
féle ártalmas lérgel. A mely rovar hamuval
érintkezik, az vagy elpusztul, vagy elhuzódik.
Előregedett gyümölcsfákon mutatkozó fekélyek és
rak anyagok hamupéppel kenetik be, vagy ru-
hára téve borítatik vagy kötteik be a helye.
Cserepekben nevelt növényektől távol tartatik
minden ártalmas rovar, ha a cserepek alja hamu-
val; ez esetben a cserep fenekén levő lyukon az
alkalmatlan tolokodók be nem lurakodnak. Gyen-
xén fejlődő beteges gyümölcsfák hamuval trágyáz-
tatnak, vagyis a hamu gyümölcsfa körül egyszere-
szen elhímetik, vagy a törzs körül ökolnagságu
lyukakba helyezve, gyakran megocsoltatik. Minél
nedvesebb a talaj, annál hathatósabb a hamu
működése. Szárazságban vagy száraz talajra ho-
zott hamu nem szül kedvező eredményt. Luczer-
násokra és kaszálókra szórt hamu bántalmat
fejlődésnek indítja legbecsesebb takarmány-növé-
nyeinket. A hamu haszna tehát szerint nagyon
fontos. A téli időszakban származott hamut tehát
gyűjtsek össze s ne szórjuk az utcára, hogy el-
hordja a szél és fertegje. banem alkalmazzuk úgy,
hogy előnyös tulajdonságából és hasznos működé-
séből kedvező eredményt várhasunk.

Meenyit ér egy madárfehér. Érde-
kes statisztikai összeállítást olvastunk a napokban
egy német lapból, mely kimutatja, hogy milyen
károkat és veszteségeket okoz a gyermekek ama
csinyje, hogy az éneklő madarak fészkeiből kiszé-
dik a tojásokat vagy a fiókat. Ha ugyanis egy
gyermek egy posztája vagy billegény-léscet szed
ki, melyben 5 tojás vagy fióka volt, úgy naponta
250 hernyó marad elpusztítatlannal, melyek gyü-
mölcsfáink kárára tovább fejlődnek; és pedig leg-
alább 30 napon át, a mi Riese Ádám számítása
szerint minden fészekenél 7500 darabot tesz ki.
Minden hernyó naponként ugyanoly sulyu levelet
és virágot pusztít el, mely gyümölcsöt hozott
volna; már ez 30 gyümölcsöt tesz ki. A 7500
hernyó tehát nem kevesebb mint 225.000 gyü-
mölcsöt pusztít el.

**A biztosító társaságok kárbecs-
lései.** A megosott kárnak igazságos fölbecsése
és lehetőleg gyors kifizetése a biztosító társasá-
goknak oly kötelezettsége, a melynek pontos be-
tartására saját reputációjuk, de jól föllogott üz-
leji érdekeik szempontjából is szorgosan kellene

"EQUITABLE"

Egyesült Államokbeli Életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.

Alapították: 1859-ben.

Biztosított tőkés	1888 végén o. 6. 1.373.040 315 frt — kr.
Uj bizt.-tőkés	1888 " " " 384.833 837 " " "
Összes bevétel	1888 " " " 67.397.442 " 50 " "
Vagyoni	1888 " " " 237.607.306 " " "
A biztosítottaknak kifizetett	1888 " " " 29.711.142 " 50 " "

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottatik és a Kiszármazás kötvényeknél már a második díjrésszel kifizetése alkalmával fizetettik vissza: míg a fél- és a szabad Tontin- terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megátaladhatlanul válik, a mennyiben az esetle, ha a biztosítási díjfizetések a kötvény értelmében megtörténtek a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kifizetésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosítottai ügyfeleinek teljes meggyugtatást nyújt arról nézve, hogy halál esetében, az elhalálozás bebizonyosltán után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetettik. 463 5—12

Bővebb tudósítással ugyiszintén prospektusokkal és ajánlati úrlapokkal készségezen szolgálunk a 10- és kerül ti ügynökségek, nemkülönben az

„EQUITABLE“ Magyarországi áhazgatósága
Magyar Életbiztosító- és pénzügyi bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6 szám.

Máriazélli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Udérhetetlen hatású az étvágytalanság, gyomor gyengeség, búzós lehelet, savanyú felhőgés, szél rekedsz, (Kólik) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor botok és dara képződés, túlságos étvágytalanság, sárgaság, undor és hányinger esetében, megzavarott a főfaját (azaz a gyomor elmozdított) székrekedés, kemény széklet, székrekedés, az étel a Ball-tartalmú gyomrot károsítja, elzárja a bélérgeket, a gyomor izz, vese, máj és aranyeres bántalmakát. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 40 Kr. Jeltős üveg 70 Kr. — Kiszármazás székrekedés rákár: Brány Károly gyógyszerész Kémszár (Morva ország)

Óvást! A valódi Máriazélli gyomor cseppek sok felekepen utánoztatnak a használatnak, ezért valódiak gyomrát csak azok fogadjassanak el, melyek üvege, egy vörö, s a felül védjeggyel ellátott papírra van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasítás az is fel van tüntetve, hogy az Kémszárban, Guzik II. köznyelvnyomdájában nyomtatott.

Máriazélli Labdacsok.

A Kémszárban és székrekedés ellen, ezek óta legjobb hatásúak, s bizonyított labdacsok is, sokféle kepen használatnak, tehát ezek esetében is vigyázzon kell a fenti védjegyre s Brány Károly, Kémszár gyógyszerész nevét állírtára, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy dohoz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldés után, 1 tekercs 1 dt. 20 Kr., 2 tekercs 2 dt. 20 Kr., 3 tekercs 3 dt. 20 Kr. ért. esomagot az espostán mentessen küldeték meg.

A Máriazélli gyomor cseppek és Máriazélli labdacsok nem titkos szer, s gyógyható anyagoknak összetétel minden használati utasításban fel van sorolva.
A Máriazélli gyomorcseppek és Máriazélli labdacsok kaphatók Nagy-Kanizsán: Prager Béla és Belus Lajos gyógyszerésztárakban. Babócsán: Ilias gyógyszerésztárakban. Bares: Kohut Sándor gyógyszerésztárakban. Máriazélli: Körös Victor gyógyszerésztárakban. Ómitz: Böles Béla gyógyszerésztárakban. Szt. Gotthárd: Tomcsányi Leop. gyógyszerésztárakban. — 497 12—43

Az köztudott, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziaszer meglopden gyors gyógyulást szerezett. „A Beteg barát“ című kis iratban meg bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszabb, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

Pserhofer J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. szám. Zum goldenen Reichsapfel

Vértisztító labdacsok ezelől egyetemes labdacsok neve alatt, az utóbbi német nyelvű joggal megérdemelt, azval csakugyan, gon csak oly betegség létezik, melyben a labdacsok hatásukat fejtessen bebizonyítottak — Ertizedek óta ezen labdacsok általában igen el vannak terjedve számtalan orvos rendeléi, s alig akad család, melyben ezen kitűnő háziázerből ne volna egy kis készlet.
1 dohoz 15 labdacsosál 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 3 kr., bérmentelen utánvet melletti megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldés melletti, bérmentes megküldéssel egy tekercs labdacs 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat kerest, s erre ügyeljen, hogy a dohozok tetőjén lévő felirat minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. nevével együtt el legyen látva és pedig — veres — nyomásban.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től 1 üveg 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nedv, hurut, rekedtség, görcs, hógy, stb. ellen. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 üveg 30 kr. (506 7—12)

Por lábizzadás ellen. Egy dohoz ára 10 kr., bérmentes megküldés melletti 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üveg 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Elet essencia (prágai cseppek), megzavarott a főfaját, s alig akad család, melyben ezen kitűnő háziázerből ne volna egy kis készlet. Egy üveg 20 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 1 30 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 30 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Tannonchinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-től 1 üveg 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Egyetemes tapasz, STEUDEL tiszta fehér ellen jóval hasznosabb. Egy üveg 50 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr.

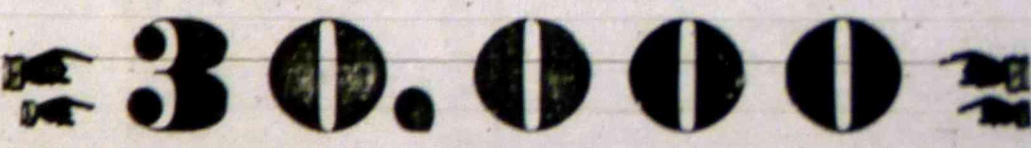
Egyetemes tisztító-só, BULLBACH A. W.-től. Kitűnő háziázer megzavarott emésztés minden köhögés ellen. Egy üveg 30 kr.

Az itt felsorolt készítményekről, valamint az ausztriai lapokban hirtetett bol- és külföldi gyógyászati közlönyekről részletesen tartatott, minden esetben különben nem lehet ezek kiadásra juttatni s a bérmentes megküldés mellett, a pénz előleges beküldés melletti, bérmentes megküldéssel 65 kr., bérmentes megküldéssel 75 kr. — Kiszármazás székrekedés rákár: Brány Károly gyógyszerész Kémszár (Morva ország)

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

példány. 533 3 - 3

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes példányok kaphatók minden ujságelárusítónál.

Még december hóban kezdjük meg: **Beniekyné-Bajza Lenke** legújabb két kötetes regényének közlését, melyet a népszerű író most ír a „Budapesti Hirlap“ „TÜZBEN“.

Január 1-sejével belépő új előfizetők a lapot, már a karácsonyi rendkívüli számtól kezdve, kapták az új regény elejével együtt.

A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatala: Budapest, IV. kalap-utca 16.

Előfizetési felhívás az „Ügyvédek Lapja“

VII-ik évfolyamára.

A legújabb szám a következő tartalommal jelent meg: Olvasóinkhoz. — Szervezünk elsőfokú pénzügyi bíróságokat. Irta Madarassy Pál a pénzügyi közig. bíróság elnöke. — A bírák egyenruházata kérdéséhez. Irta Székács Ferenc a bpesti kir. törvén. elnöke. — A gyamsági törvény 10. §-ához. Irta dr. Szapócz László bpesti írvész elnök. — A bírói elmozdíthatatlanság. Irta dr. Wlassics Gyula bpesti kir. ügyész helyettes. A csod. Irta Hegedüs László bpesti kir. táblai bíró. — Az 1889. évi XXXVIII. t. c. által megoldott vitás kérdés. Irta dr. Imlik Konrád bpesti kir. táblai bíró. — A la-

Az „Ügyvédek Lapja“ jövő évi január 1-én hetedik évfolyamát kezd meg. Mind eddig, egy ezental is főtörökése oda lezz irányozva, hogy gazdag, változatos és élénk tartalommal jelenjen meg. Az „Ügyvédek Lapja“ minden számban aktuális vezérelket közöl dr. Günther Antal, dr. Kenedi Géza és a szerkesztő tollából. Szakcikkelt a fővárosi és vidéki ügyvédi és bírói kar legkiválóbb tagjai írják. Különös gond van fordítva a „Vegyes“ rovatra, mely minden héten érdekes híreket tartalmaz. Külön mellékleten jelennek meg a m. kir. Curia, a budapesti kir. ítélőtábla és a pénzügyi bíróság évi jelentőségű határozatai. Az „Ügyvédek Lapja“ gazdag tartalma és számos kiállítására dacára a legolcsóbb jogi szaklap. Ára egész évre 6 frt félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Vidéki előfizetők számára a felső bíróságok vagy hatóságokkal levő ügyeikről levelező lapon díjmentes értesítést ad a kiadóhivatal. Az előfizetési pénzek az „Ügyvédek Lapja“ kiadóhivatalához Budapest, VI., Teréz körút 22. sz. a. küldendők. 543 1—2